SISÄLLYSLUETTELO

Opetuslautakunta pöytäkirja 14.09.2015

Pöytäkirjan kansilehti ... 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus/ EL-H ... 3

2 § Työjärjestyksen hyväksyminen/ EL-H ... 4

3 § Asiantuntijoiden selvitykset ja ajankohtaiset asiat/ EL-H ... 5

4 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta/ EL-H ... 6

5 § Kuntalain 51 §:n ottomenettelyä varten saapuneet päätökset/ EL-H ... 7

6 § Tiedoksi merkittävät asiat/ EL-H ... 8

7 § Yleissivistävän koulutuksen opetussuunnitelmatyön ohjausryhmän kokoonpanon täydentäminen/ EL-H ... 9

8 § Sivistystoimen esitys opetuslautakunnan alaisen toiminnan vuoden 2016 talousarvioksi ja vuosien 2016–2019 taloussuunnitelmaksi / EL-H ... 11

- : Sivistystoimen tuloskortti 2016 ... 16

- : TS 2016-2019 tulosalueiden tekstit ... 25

- : Liite4_Sivistystoimen keskeiset tavoitteet ... 51

- Äänestyliite opetuslautakunnan 14.9.2015 pöytäkirja § 8 ... 55

- Sivin esitykset TVO jatkotoimenpiteiksi ... 56

- Sivistystoimen irtaimistomääräraha vuodelle 2015 ... 62

9 § Sivistystoimen vuoden 2015 toinen osavuosikatsaus / EL-H ... 63

- : Osavuosikatsauksen tekstipohja ... 64

- : Sitovien tavoitteiden raportointitaulukko, osavuosikatsaus 2/2015 (sivin kopio) ... 77

- : Sivistystoimen tuloskortti toteuma 2/2015 ... 78

10 § Sivistystoimen selvitys tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2014/ EL-H ... 92

11 § Varhaiskasvatuksen, koulujen ja kirjaston toimitilainvestoinnit vuosille 2016- 2025/ EL-H ... 97

- : Toimitilainvestoinnit 2016-2025, peruskorjaukset ... 99

- : Toimitilainvestoinnit 2016-2025, uudisrakennukset ... 102

- : Toimitilainvestoinnit 2016-2025, vuokra- ja osaketilat ... 107

- Äänestysliite opetuslautakunta 14.9.2015 § 11 ... 108

12 § Vastaus oikaisuvaatimukseen oman äidinkielen opettajan määräaikaisen viran täyttämistä koskien/ IK ... 109

- : Oikaisuvaatimus rehtori Inkeri Malmqvistin päätökseen 26.5.2015 § 15/Uomarinteen koulu, oman äidinkielen opettajan, turkin kieli, määräaikaisen viran täyttäminen ajalla 11.8.2015 - 31.7.2016. Työavain 3-189-15. Korjattu ... 111

13 § Selityksen antaminen KHO:lle Tynkkysen valitusta koskien/ IK ... 113

- : Selitys KHO:lle, Tynkkynen ... 114

14 § Selityksen antaminen KHO:lle Hevoshaan koulun koti- ja kouluyhdistyksen ym. valitusta koskien/ IK ... 119

- : Lausunto KHO:lle ... 121

- Eriävä mielipide opetuslautakunta esityslistan kohta 14 lausunto KHO:lle Hevoshaan Vanhemmat ry:n valituksesta 14.9.2014 ... 134

- Opla POISTOT esityksestä KHO:lle Hevoshaan valitus 14.9.2015 ... 135

- Äänestysliite opetuslautakunta 14.9.2015 § 14 ... 148

SISÄLLYSLUETTELO

Opetuslautakunta pöytäkirja 14.09.2015

15 § Vantaan aikuisopiston kansalaisopisto-opetuksen painopisteet lukuvuodelle 2015-2016/ PY-K 149
- : LIITE_Vantaan aikuisopiston kansalaisopisto-opetuksen painopisteet lukuvuodelle 2015-2016 150
16 § Varhaiskasvatuksen toimintayksiköiden varhaiskasvatussuunnitelmat 2013-2015/ SA-V 155
- : Kilterin toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelma 157
- : Rautkallion toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelma 181
- : Solkikujan toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelma 205
17 § Muutos suomenkielisen esiopetuksen järjestämispaikkoihin lukuvuonna 2015-2016/ SA-V 241
- : Muutos vahvistettuihin suomenkielisen esiopetuksen järjestämispaikkoihin lukuvuonna 2015–2016 242
18 § Martinlaakson päiväkoti, uudisrakennus, tarveselvityksen hyväksyminen/ ETN 244
- : Martinlaakson päiväkoti, uudisrakennus, tarveselvitykselvitys 245
19 § Opetuslautakunnan 17.8.2015 kokouksen pöytäkirjan korjaaminen/ EL-H 267
20 § Kuntalain 51 §:n mukaiseen ottomenettelyyn saapuneet päätökset/ EL-H 268
Muutoksenhakuohje 1/ Oikaisuvaatimus 269
Muutoksenhakuohje 2/ Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen 270
Muutoksenhakuohje 3/ Hallintovalitus aluehallintovirastoon 271
Muutoksenhakuohje 4/ Hallintovalitus hallinto-oikeudelle 272
Muutoksenhakuohje 5/ Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa 273
Muutoksenhakuohje 6/ Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa 274
Muutoksenhakuohje 7/ Oikaisuvaatimus-/ valituskielto 277

Opetuslautakunnan kokous

Aika 14.9.2015 17:05-20:39
Paikka Valtuustosali, Asematie 7

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Leppänen Janne, puheenjohtaja	paikalla	Herranen Birgitta	
Sainio Jari, varapuheenjohtaja	paikalla	Turkka Seppo	
Airaksinen Seppo	paikalla	Liimatainen Reijo	
Haga Carita	paikalla	Martikainen Runa	
Haverinen Soili		Tuhkanen Carolina	paikalla
Jääskeläinen Jari	paikalla	Saunamäki Arja	
Koivuniemi Jarkko	paikalla	Ahokas Jari	
Kortesalmi Marilla	paikalla	Nylund Rebekka	
Naumanen Markku		Salin Tomi	paikalla
Multala Sari	paikalla	Nyyssönen Timo	
Norrena Vaula	paikalla	Laakso Sari	
Nummelin Georg	paikalla	Holappa Reino	
Sajaniemi Ulla	paikalla	Vilenius Pirjo	
Salminen Helvi	poissa	Friberg-Välimäki Monica	
Sodhi Ranbir	paikalla	Kähärä Kaarlo	
Suvensalmi Kirsi	paikalla	Halonen Hannele	
Rämö Eve	paikalla	Ruokonen Inkeri	
Kaupunginhallituksen edustaja		**Kaupunginhallituksen varaedustaja**	
Näätsaari Sinikka	paikalla	Kotila Pirkko	
Nuorisovaltuuston edustaja		**Nuorisovaltuuston varaedustaja**	
Märt Vesinurm	paikalla	Koskelin Kia	

Muut osallistujat		Läsnä
Lehto-Häggroth Elina, apulaiskaupunginjohtaja	esittelijä §:t 1-11, 19, 20	paikalla
Askola-Vehviläinen Sole, varhaiskasvatuksen johtaja	esittelijä §:t 16, 17	paikalla
Kalo Ilkka, perusopetuksen johtaja	esittelijä §:t 12-14	paikalla
Lindström Berndt-Johan, ruotsinkielisten palveluiden johtaja		paikalla
Tanninen Eila, talous- ja hallintojohtaja	esittelijä § 18	paikalla
Vainio Mikko, kirjastopalveluiden johtaja		paikalla
Ylöstalo-Kuronen Paula, nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja	esittelijä § 15	paikalla
Mikos Suvituuli, vs. viestintäpäällikkö		paikalla
Kneckt Katja, lakimies		paikalla
Männistö Satu, pöytäkirjanpitäjä		paikalla

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Janne Leppänen

Pöytäkirjanpitäjä Satu Männistö

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 18.9.2015, Sivistystoimen neuvonta, Asematie 6 A, 01300 Vantaa

Seppo Airaksinen Carita Haga

Pykälät 2, 4 ja 19 tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 23.9.2015 klo 8.15 - 16.00, Kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus/ EL-H**

Kuntalain 58 §:n 2 momentin mukaan on kunnan muu toimielin kuin valtuusto päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Aikuisopiston rehtori Petri Vahtera on kutsuttu kokoukseen esittelemään asiaa Aikuisopiston tulojen ja menojen muodostuminen.

Kokouskutsu ja esityslistan asialuettelo on toimitettu lautakunnan jäsenille, kokoukseen osallistuville varajäsenille, kaupunginhallituksen edustajalle ja varaedustajalle torstaina 10.9.2015, jolloin esityslista liitteineen ja asiakirjoineen on tallennettu extranetiin.

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 1

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) todeta läsnä olevat lautakunnan jäsenet ja muut kokoukseen osallistujat
b) oikeuttaa seuraavat kokoukseen kutsutut asiantuntijat olemaan heidän esittelemänsä asian ajan läsnä kokouksessa ja myöntää heille saman asian yhteyteen puheoikeus: Aikuisopiston rehtori Petri Vahtera
c) todeta kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi
d) että kokouksen läsnäolomuutokset kirjataan tähän pykälään.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

Lisäksi merkittiin tiedoksi, että kaupunginhallituksen edustaja Sinikka Näätsaari poistui asian 11 käsittelyn aikana klo 19:46 ja lautakunnan jäsen Marilla Kortesniemi poistui asian 12 käsittelyn aikana klo 20:16.

2 § Työjärjestyksen hyväksyminen/ EL-H

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 2

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään hyväksyä kokouksen esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Tämä pykälä tarkastetaan heti.

Käsittely:
Kokouksen esityslistaa täydennettiin asioilla 19: Opetuslautakunnan 17.8.2015 kokouksen pöytäkirjan korjaaminen ja 20: Kuntalain 51 §:n mukaiseen ottomenettelyyn saapuneet päätökset.

Päätös:
Hyväksyttiin käsittelykohdasta ilmenevällä tavalla.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

3 § **Asiantuntijoiden selvitykset ja ajankohtaiset asiat/ EL-H**

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 3

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Merkitään seuraavat asiantuntijoiden esittelyt ja kokouksessa ajankohtaisista asioista saatavat selvitykset tiedoksi:
- Aikuisopiston tulojen ja menojen muodostuminen/Aikuisopiston rehtori Petri Vahtera

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

4 § **Pöytäkirjan tarkastajien valinta/ EL-H**

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 4

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) valita pöytäkirjan tarkastajiksi Seppo Airaksinen ja Carita Haga
b) tarkastaa pöytäkirja viimeistään perjantaihin 18.09.2015 klo 15.00 mennessä.

Tämä pykälä tarkastetaan heti.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

5 § **Kuntalain 51 §:n ottomenettelyä varten saapuneet päätökset/ EL-H**

Opetuslautakunnalle on kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat päätökset:

Toimialajohtaja
Elina Lehto-Häggroth, apulaiskaupunginjohtaja
§ 50 Hankintapäätös opetusvideokirjaston lisensseistä

Tulosaluejohtajat
Ilkka Kalo, perusopetuksen johtaja
§ 63 Tutkimusluvan myöntäminen/ Sisäilmasto-olosuhteiden vaikutus koettuun työkykyyn kouluissa – käyttäjäkyselyiden testaus ja arviointi/ Hakija Vertanen-Greis Hanna
§ 64 Vararehtoreiden määrääminen/peruskoulut
§ 65 Apulaisrehtoreiden ottaminen/peruskoulut
§ 66 Päätösvallan siirtäminen koskien lasten aamu- ja iltapäivätoimintaa
Paula Ylöstalo-Kuronen, nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja
§ 22 Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalueen määrärahojen käytön hyväksyjien tarkistus vuodelle 2015
§ 23 Tilausoikeuksien tarkistaminen nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalueella vuodelle 2015/ eri henkilöt
§ 24 Ammattiopisto Varian rahoitusoikeudet ja kassavarojen enimmäismäärät 1.8.2015 alkaen
§ 25 OPPImobiili- ja OTO-polut –hankkeiden ohjausryhmän kokoonpanon päivittäminen
§ 26 Vantaan ammattiopisto Varian neuvottelukuntien jäsenmuutokset 1.8.2015 alkaen
§ 27 Tutkimusluvan myöntäminen/ Lukiolaisten ja heidän opettajiensa käsitykset geeneistä/ Aivelo Tuomas
Berndt-Johan Lindström, ruotsinkielisten palveluiden johtaja
§ 17 Fördelning av utvecklingpeng till de svenskpråkiga skolorna med grundläggande utbildning och gymnasiet enligt UKTA § 19
§ 19 Tillstånd att åka lägerskola till Kisakeskus i Pojo för eleverna i årskurs 6 i Mårtensdals skola
§ 20 Godkännande av avtal om köp av lärartjänster mellan svenska framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab, Yrkesinstitutet Prakticum och Vanda stad
Eila Tanninen, talous- ja hallintojohtaja
§ 9 Päätös Pääkaupunkiseudun Partiolaiset ry:n maksuvapautushakemukseen Seutulan koulun tilojen käyttökorvauksesta Leikkipäivä-tapahtumaan

Päälliköt
Raija Laine, varhaiskasvatuksen kehittämispäällikkö
§ 31 Tutkimusluvan myöntäminen/ Leikin ytimessä – vapaan leikin havainnointi päiväkodissa
§ 32 Tutkimusluvan myöntäminen/ Keskusteluilta kodin mediakasvatuksesta varhaiskasvatusikäisten lasten vanhemmille
§ 33 Tutkimusluvan myöntäminen/ Asiakastyytyväisyyskysely hoitoapupalvelupistettä käyttäville perheille
Anu Jokela, liikuntapäällikkö
§ 18 Koulujen, oppilaitosten ja POINTin liikuntatilojen vapaiden ja peruutusvuorojen jako lukuvuodeksi 2015-2016

Rehtorit
Pekka Tauriainen, Varian ammattiopiston rehtori
§ 43 Delegointipäätös liikenteen opetusalan liikenneopettajille kuljetusvastuusopimusten allekirjoittamisesta

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään olla ottamatta opetuslautakunnan käsiteltäväksi esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

6 § **Tiedoksi merkittävät asiat/ EL-H**

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään merkitä seuraavat asiat tiedoksi:

Päätös:
Ei tiedoksi merkittäviä asioita.

7 § **Yleissivistävän koulutuksen opetussuunnitelmatyön ohjausryhmän kokoonpanon täydentäminen/ EL-H**

VD/7656/00.00.01.01/2015

Syksyllä 2014 perustettu kuntakohtainen opetussuunnitelmatyön ohjausryhmä toimii esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmatyön ohjausryhmänä. Ohjausryhmä luo ja määrittelee opetussuunnitelmatyön uudistamiselle yleiset linjat sekä ohjaa paikallista työtä. Opetussuunnitelmatyön ohjausryhmässä opetuslautakuntaa on edustanut neljä henkilöä, jotka valittiin 13.10.2014 opetuslautakunnan kokouksessa. Opetussuunnitelmatyön ohjausryhmässä 28.8.2015 päätettiin esittää opetuslautakunnalle, että opetuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja lisätään ohjausryhmän jäseniksi. Tällä hetkellä opetussuunnitelmatyön ohjausryhmässä opetuslautakunnan nimeäminä jäseninä ovat Kirsi Suvensalmi (varajäsen Seppo Airaksinen), Marilla Kortesalmi (Carita Haga), Georg Nummelin (Ulla Sajaniemi) ja Riikka Åstrand (Soili Haverinen). Riikka Åstrand ei ole enää opetuslautakunnan jäsen, joten hänen tilalleen tulee valita uusi edustaja ohjausryhmään.

Yleissivistävän koulutuksen opetussuunnitelmatyön ohjausryhmä

Yleissivistävän koulutuksen opetussuunnitelmatyön ohjausryhmän puheenjohtajana toimii sivistystoimen apulaiskaupunginjohtaja. Ohjausryhmään on nimetty jäseniksi varhaiskasvatuksen johtaja, perusopetuksen johtaja, nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja sekä ruotsinkielisen tulosalueen johtaja. Ohjausryhmässä on edustaja kultakin seuraavalta toimialalta tai organisaatiosta: sosiaali- ja terveystoimi, liikuntatoimi, kulttuuritoimi, nuorisotoimi, nuorisovaltuusto, VANVARY ry (Vantaan vanhempainyhdistysten alueyhdistys ry), VOAY (Vantaan opettajien ammattiyhdistys) sekä työelämän edustus. Opetuslautakunnasta ohjausryhmässä on neljä jäsentä. Lisäksi ohjausryhmään kokouksiin osallistuvat käsiteltävän aiheen mukaan esittelijöinä tulosalueiden päälliköt ja/tai pedagogiset asiantuntijat. Ohjausryhmään voidaan kutsua myös muita asiantuntijoita.

Lukuvuonna 2014-2015 ohjausryhmä kokoontui kolme kertaa. Syyslukukaudelle 2015 tapaamisia on varattu viisi. Ohjausryhmän työ jatkuu kesäkuuhun 2016 saakka.

Opetussuunnitelmatyö on edennyt suunnitellusti esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa. Opetussuunnitelmatyössä on korostunut yhteinen keskustelu, moniammatillisuus ja yhteistyö eri sidosryhmien välillä. Opetussuunnitelmatyön ohjausryhmän laaja edustus mahdollistaa vuoropuhelun eri toimijoiden välillä sekä lisää tietoisuutta koulutuksen ja oppimisen tulevaisuuden näkymistä.

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) nimetä opetuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yleissivistävän koulutuksen opetussuunnitelmatyön ohjausryhmään
b) nimetä Riikka Åstrandin tilalle jäsen yleissivistävän koulutuksen opetussuunnitelmatyön ohjausryhmään

Päätös:
Päätettiin
a) nimetä opetuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yleissivistävän koulutuksen opetussuunnitelmatyön ohjausryhmään
b) nimetä yleissivistävän koulutuksen opetussuunnitelmatyön ohjausryhmän jäseneksi Soili Haverinen ja hänen henkilökohtaiseksi varajäsenekseen Vaula Norrena

Täytäntöönpano: Hallintoyksikkö
Ote: Varhaiskasvatuksen-, perusopetuksen- nuoriso- ja aikuiskoulutuksen sekä ruotsinkielisten palveluiden tulosalue

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle

Lisätiedot:
Lotte Koivulainen, 040 576 9241, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

8 § **Sivistystoimen esitys opetuslautakunnan alaisen toiminnan vuoden 2016 talousarvioksi ja vuosien 2016–2019 taloussuunnitelmaksi / EL-H**

VD/5820/02.01.00.03/2015

Kaupunginhallitus on päättänyt 8.6.2015 vuoden 2016 talousarvion käyttötalouden ja investointien laadintakehyksen sekä talouden tasapainottamis- ja kehittämistoimenpiteiksi (TVO-jatkotoimenpiteet) vuosille 2015–2017 noudatettavaksi talousarvioesitysten laadinnassa. Kaupunginhallituksen hyväksymä koko sivistystoimen menokehys oli 442,016 M€, josta sisäisiä vuokria on 78,2 M€ ja tulopuite 43,8 M€.
Sivistystoimen irtaimistomäärärahan kehys oli 3,5 M€.

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan vuosittain valtuustotasoisten sitovien tavoitteiden sekä toimialojen tavoitteiden ja tuloskorttien kautta. Sitovat tavoitteet ovat valtuustossa hyväksyttäviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, jotka edistävät valtuustokauden strategisten päämäärien toteutumista. Esitykset vuoden 2016 sitoviksi tavoitteiksi käsiteltiin valtuustoseminaarissa 3.9.2015 ja lopullisesti sitovat tavoitteet hyväksytään kaupunginvaltuustossa talousarviokäsittelyn yhteydessä marraskuussa 2015. Sitovien tavoitteiden valmistelussa huomioidaan valtuustokauden strategian väliarviointi.

Sivistystoimelle osoitetussa talousarvion kehyksen menoihin esitetään 363 000 euron ylitystä perusopetuksen ryhmäkokojen nykytason säilyttämiseksi syyslukukaudeksi 2016. Lisäksi palkkaratkaisun 2016 vaikutukset sekä työttömyysvakuutusmaksun korotus työnantajille on laskettu henkilöstökeskuksen työnantajapalveluiden toimesta ja sen vaikutus sivistystoimeen on yhteensä 2,3 M€. Näiden lisäysten jälkeen sivistystoimen talousarvioesitys vuodelle 2016 on 444,642 M€.

Talousarvioesityksen tulot ovat 42,5 M€. Ne alittavat kehysesityksen 1,3 M€ ja vuoden 2015 käyttösuunnitelmaan nähden 0,2 M€ eli -0,5 %. Tuloarviossa on huomioitu työvoimapoliittisen koulutuksen muutos.

Talousarvioesityksessä on otettu huomioon perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen oppilasmäärän muutokset sekä perusopetuksen ryhmäkokojen nykytaso säilyttäminen syyslukukaudelle 2016. Lisäksi talousarvio sisältää lukiokoulutuksen uuden opetussuunnitelman työn ja sähköiset yo-kirjoitukset, kirjaston aineistomäärärahan lisäyksen, Tikkurilan uuden nuorisotilan henkilöstölisäyksen kokovuotiset vaikutukset ja kahden Etsivä -nuorisotyön sekä kahden liikuntaohjaajan vakanssit.

Yhteisiin palveluihin on budjetoitu esi- ja perusopetuksen TVT -hankkeen rahoitustuloja 571 000 € ja sen omarahoitusosuus 268 000 €. Lisäksi yhteisiin palveluihin on budjetoitu toimialan varhe-maksut 1,3 M€ sekä palkkaratkaisun 2016 vaikutus ja työttömyysvakuutusmaksun korotus työnantajille yhteensä 2,3 milj. €.

Kehykseen on sisällytetty siirtona kaupunginhallituksen talousarviokohdasta kulttuurin ja liikunnan kumppanuushankkeille varattua määrärahaa 300 000 €. Aikuisopiston talousarvioesityksessä 2016 on huomioitu työvoimapoliittisen koulutuksen päättyminen Vantaan järjestämänä. Puhtaus- ateria- ja kouluisäntäpalvelut on budjetoitu ilmoitettujen hintojen mukaisesti. Sisäiset vuokrat kasvoivat 1,2 M€. Pääosa kasvusta aiheutui liikuntalaitosten tilojen hoitovastikkeista, jotka on budjetoitu vuodesta 2016 alkaen osaksi sisäistä vuokraa.

Hallitusohjelman vaikutuksia ei ole huomioitu talousarvioesityksessä.

Talousarvioesityksessä on huomioitu tulosalueiden välisiä siirtoja seuraavasti:

Tulosalueiden väliset siirrot	1000 EUR
Koulujen iltakäytön valvonnan siirrot liikuntatoimelle yhteensä, josta	514
- Perusopetus	-461
- Lukiokoulutus	-18
- Ruotsinkielinen tulosalue	-35

Vuoden 2016 irtaimen omaisuuden määrärahaesitys sisältää seuraavat esitykset:

Irtaimistomääräraha tehtäväalueittain	TA 2016
Perusopetus	698 000
Ruotsinkieliset palvelut	18 000
Lukiokoulutus	59 000
Varhaiskasvatus	551 000
Kirjastopalvelut	159 000
Aikuisopisto	0
Ammatillinen koulutus Varia	313 000
Kulttuuripalvelut	411 000
Liikuntapalvelut	363 000
Nuorisopalvelut	55 000
Musiikkiopisto	18 000
Kuvataidekoulu	46 000
Toimiala yhteensä	**2 691 000**

Talousarvioehdotuksen yhteydessä on arvioitu henkilöstömäärän kehitys suunnitelmakaudelle 2016-2019 sekä laadittu toimialan tuloskortti vuodelle 2016.

Sivistystoimen yhteistoimintaryhmän kokouksessa 9.9.2015 käsitellään opetuslautakunnan ja vapaa-ajan lautakunnan kokouksiin valmisteltu talousarvioesitys.

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 8

Apulaiskaupunginjohtaja esitys:
Päätetään
a) hyväksyä sivistystoimen tuloskortti 2016 (liite 1)
b) hyväksyä vuoden 2016 talousarvioesitys alaisensa toiminnan osalta tehtäväalueittain seuraavasti:

Sivistystoimen lautakunnat 1 000 €	TA ESITYS 2016
Toimintatulot	0
Toimintakulut	-118
Toimintakate	-118
Toimintamenojen muutos	0,4 %

Sivistystoimen yhteiset palvelut	
Toimintatulot	651
Toimintakulut	-7 646
Toimintakate	-6 995
Toimintamenojen muutos	5,4 %

Suomenkielinen perusopetus 1 000 €	TA ESITYS 2016
Toimintatulot	9 550
Toimintakulut	-167 856
Toimintakate	-158 306
Toimintamenojen muutos	0,4 %

Suomenkielinen lukiokoulutus	

Toimintatulot	408
Toimintakulut	-22 784
Toimintakate	-22 376
Toimintamenojen muutos	0,8 %

Varhaiskasvatus	
Toimintatulot	19 661
Toimintakulut	-147 808
Toimintakate	-128 147
Toimintamenojen muutos	-0,9 %

Kirjastopalvelut	TA ESITYS 2016
Toimintatulot	554
Toimintakulut	-9 289
Toimintakate	-8 735
Toimintamenojen muutos	4,1 %

Muu koulutus	
Toimintatulot	0
Toimintakulut	-320
Toimintakate	-320
Toimintamenojen muutos	-64,9 %

Ruotsinkielinen tulosalue	
Toimintatulot	984
Toimintakulut	-12 060
Toimintakate	-11 075
Toimintamenojen muutos	2,5 %

Kulttuuripalvelut	
Toimintatulot	305
Toimintakulut	-5 483
Toimintakate	-5 178
Toimintamenojen muutos	5,8 %

Liikuntapalvelut 1 000 €	TA ESITYS 2016
Toimintatulot	4 865
Toimintakulut	-19 131
Toimintakate	-14 266
Toimintamenojen muutos	13,3 %

Nuorisopalvelut	
Toimintatulot	550
Toimintakulut	-7 192
Toimintakate	-6 642
Toimintamenojen muutos	1,1 %

Ammatillinen koulutus	
Toimintatulot	2 200
Toimintakulut	-35 704
Toimintakate	-33 504
Toimintamenojen muutos	3,6 %

Aikuisopisto	
Toimintatulot	1 578
Toimintakulut	-4 384
Toimintakate	-2 807
Toimintamenojen muutos	-10,6 %

Musiikkiopisto	
Toimintatulot	955
Toimintakulut	-3 996
Toimintakate	-3 042
Toimintamenojen muutos	0,1 %

Kuvataidekoulu	
Toimintatulot	274
Toimintakulut	-872
Toimintakate	-598
Toimintamenojen muutos	-0,6 %

c) hyväksyä esitys opetuslautakunnan irtaimen omaisuuden vuoden 2016 määrärahaksi 1 798 000 €
d) hyväksyä esitys opetuslautakunnan vuosien 2016–2019 taloussuunnitelmaksi

Käsittely:
Esittelijä täydensi esitystään kahdella liitteellä: Sivin esitykset TVO jatkotoimenpiteiksi ja Sivistystoimen irtaimistomääräraha vuodelle 2015.

Lautakunnan jäsen Vaula Norrena esitti, että sivistystoimen tuloskorttiin lisättäisiin kohtaan Kaupungin elinvoima vahvistuu uutena strategisena päämääränä teksti ”Vantaalaisten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat”. Lautakunnan jäsen Jari Sainio kannatti Norrenan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että oli tullut kannatettu vastaesitys, joten lautakunta joutuu äänestämään. Suoritettiin nimenhuutoäänestys, jossa esittelijän pohjaesitys sai yhden (1) äänen ja jäsen Vaula Norrenan esitys kolmetoista (13) ääntä. Tyhjiä kaksi (2). Poissa yksi (1). Puheenjohtaja totesi, että kannatettu muutosesitys tuli lautakunnan päätökseksi.

Päätös:
Päätettiin
a) hyväksyä sivistystoimen tuloskortti 2016 muutettuna siten, että sivistystoimen tuloskorttiin lisätään kohtaan Kaupungin elinvoima vahvistuu uutena strategisena päämääränä teksti ”Vantaalaisten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat”
b) hyväksyä vuoden 2016 talousarvioesitys alaisensa toiminnan osalta esittelyosassa mainitulla tavalla
c) hyväksyä esitys opetuslautakunnan irtaimen omaisuuden vuoden 2016 määrärahaksi 1 798 000 €
d) hyväksyä esitys opetuslautakunnan vuosien 2016–2019 taloussuunnitelmaksi

Liitteet:
- Äänestyspöytäkirja opetuslautakunnan päätökseen 14.9.2015 § 8
- Toimialan tuloskortti vuodelle 2016
- Sivistystoimen talousarvio- ja suunnitelma 2016-2019

- Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttamisen edistäminen vuonna 2016
- Sivin esitykset TVO jatkotoimenpiteiksi
- Sivistystoimen irtaimistomääräraha vuodelle 2015

Asiakirjat: Seuraavat asiakirjat tallennetaan esityslista-asiakirjoiksi extranettiin:
- Henkilöstömäärä toimiala ja tulosalueet
- Tunnusluvut 2016
- Arvio opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudeksi vuodelle 2016

Täytäntöönpano:
- hallintoyksikkö
ote kaupunginhallitus ja taloussuunnittelu/ Patrik Marjamaa
- talous- ja hallintopalveluiden tulosalue
asiakirjat taloussuunnittelu

Muutoksenhaku: Valituskielto/ Kuntalaki 91 §

Lisätiedot:
Eila Tanninen, 09 8392 2913, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Teija Oras, 09 8392 9226, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Tuloskortti 2016

Toimiala: SIVISTYSTOIMI

Tavoitteen nro	Toimialan tavoite	Tavoitteen mittari(t)
Kaupungin talous tasapainossa		
	Tilojen yhteiskäytön tehostaminen lisäämällä tulosalueiden välistä tilojen käyttöä	Käyttöasteen kasvattaminen laajentamalla aukioloaikoja virka-ajan ulkopuolelle
		Yhteiskäytössä olevien tilojen lukumäärä
	Palvelujen suunnittelu ja toteutus käyttäjälähtöisesti	Kustannustehokas palvelutarjonta
	Yksityisen palvelutuotannon lisääminen varhaiskasvatuksessa, kulttuurissa ja liikunnassa kunnalle kustannustehokkaalla tavalla	Omat investointitarpeet vähenevät
Kaupunkirakenne eheytyy		
	Palveluiden saavutettavuuden lisääminen uusia liikenneyhteyksiä hyödyntämällä	Palveluverkon tehokkuus (m2, euroa, km, aika, käyttäjämäärät)
	Tilojen POP UP-käyttö mahdolliseksi	Listaus tiloista, joissa mahdollista toteuttaa pop up-tapahtumia ja pop up-tapahtumien kalenteri käytössä
Kaupungin elinvoima vahvistuu		

	Kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen	Kyselyt, palautteen kerääminen, tilaisuudet, palvelumuotoilu yms. aloitteet
	Vetovoimaiset koulutus- ja vapaa-ajan palvelut	Ensisijaiset hakijat suhteessa aloituspaikkoihin toisen asteen koulutuksessa
		Kulttuuripalveluiden asiakas- ja kävijämäärät
		Asiakas - ja kävijämäärät nuorisotiloissa. Työpajatoimintaan osallistuneiden määrä. Asiakaskyselyiden tulokset
		Asiakastyytyväisyys liikuntapalveluissa
Palvelut uudistuvat		
	Palvelujen suunnittelu ja tekeminen vuorovaikutteisesti palvelujen käyttäjien kanssa vakiintuu toimintatapana, myös toimialojen välillä	Palvelumuotoiluhankkeiden määrä, asiakasryhmien kattava edustus
	Uusi oppiminen ja uudet pedagogiset toimintatavat	Esi- ja perusopetuksen kunta-, koulu- ja yksikkökohtaisia opetussuunnitelmia uudistettaessa kehitetään uusia pedagogisia toimintatapoja. Lukioiden opetussuunnitelmauudistus ja sähköiset yo-kirjoitukset sekä ammatillisen koulutuksen TUTKE-uudistus (tutkintojärjestelmän kehittämisuudistus) edellyttävät uusia pedagogisia toimintatapoja.
Muutosta toteutetaan johtamisen kautta		
	Työhyvinvoinnin parantaminen henkilöstölähtöisesti	Yksiköittäinen suunnitelma, joka sisältää konkreettiset toimenpiteet ja vastuut
	Henkilöstö otetaan mukaan kehittämiseen ottamalla käyttöön osaamismenetelmien uusi toimintatapa	Sähköisen keskustelualustan luominen ja käyttöönotto hyvien käytäntöjen jakamista ja yhteisöllistä ideointia varten

	Ympäristövastuullisuuden lisääminen arkipäiväisessä toiminnassa.	Toimialan/tulosalueiden johtoryhmille koulutukset ympäristövastuullisen toiminnan perusteista.
Toimialan muut tavoitteet		

Mittarin lähtötaso, v:n 2014 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016	Tavoitteen yhteys strategiseen päämääräänro	Vastuuhenkilö
Käyttöasteen lisääntymistä ei ole tilastoitu	5 uutta yhteiskäyttömallia/-toimintatapaa	7	Koko toimiala/ tulosaluejohtajat
Lähtötaso syksyn 2015 tilanteen mukaan	10 % lisäys		
TP menot yht. 427,2 milj. euroa	0,6% kasvu KS 2015	1	Koko toimiala/ tulosaluejohtajat
Vaka: Yksityisessä päivähoidossa on 9,9 % hoidetuista lapsista.	Vaka:yksityisessä päivähoidossa on 12,3 % hoidetuista lapsista	4	Tulosaluejohtajat
Vaatii selvityksen	Laaditaan toimintakohtaiset mittarit esim. käyttäjämääristä	5	Palveluverkkosuunnittelijat ja palveluiden tilaajat
Ei ole	On käytössä	7	Tulosaluejohtajat

Vaka: kerhotoiminnan järjestäminen yhdessä kuntalaisten kanssa, kartoitetaan tilanne muiden osalta	Asukkaiden aloitteet toteutukseen asti kaupungin kehittämisessä, osallistaminen myös prosessin eri vaiheissa	12	Tulosaluejohtajat
Ensisijaisten hakijoiden määrä suhteessa aloituspaikkoihin toisen asteen koulutuksessa kevään 2015 yhteishaussa	Suuremmat suhdeluvut verrattuna kevääseen 2015	13	Paula Ylöstalo-Kuronen
Asiakastyytyväisyyskysely 2015 /Kävijämäärä/Tapahtumien määrä	Uusien tapahtumien määrä kasvaa kahdella/osallistujamäärät +10 %		Annukka Larkio
on käytössä v. 2014	Kävijämäärät nuorisotiloissa +10%. Työpajatoimintaan osallistuneiden määrä +20%		Tulosaluejohtaja
Uimahallien ja kuntosalien asiakastyytyväisyys v. 2015	Uimahallien ja kuntosalien asiakastyytyväisyys paranee vrt. 2015		Veli-Matti Kallislahti

Koulutuksien määrän nykytaso	10 % lisää	16	Tulosalueet
Perusopetuksen opetussuunnitelmatyö on käynnistynyt sekä kunta- että koulutasolla. Esiopetuksen opetussuunnitelmatyö on käynnistynyt (jo syksyllä 2014), Varian ops-työ on käynnissä ja lukioiden opetussuunnitelmatyö ei ole vielä käynnistynyt.	Esiopetuksen, perusopetuksen ja lukioiden uudet opetussuunnitelmat on otettu käyttöön. Variassa uusi tutkintojärjestelmä käytössä. Henkilöstö on ottanut haltuun uusia pedagogisia toimintatapoja.	17	Sole Askola-Vehviläinen, Ilkka Kalo, Berndt-Johan Lindström, Paula Ylöstalo-Kuronen

Työolojen arvointitulokset 2015	Toimenpidesuunnitelma toteutettu ja arvioitu	20	Yksiköiden esimiehet
Ei ole käytössä	Alusta käytössä	21	AKJ ja tulosaluejohtajat

Esimiehille ja johtoryhmille on järjestetty ympäristöteemaisia koulutuksia satunnaisesti.	Vuoden 2016 aikana kaikille sivistystoimen johtoryhmille on pidetty ympäristövastuullisuuskoulutus. Koulutuksessa on määritelty oman toiminnan ympäristävastuullisuuden kulmakivet.	20	Eila Tanninen

Tavoitteen toteutumista uhkaavat riskitekijät	**Toteuma 1 4/2016**	**Toteuma 2 8/2016**	**Toteuma 3 12/2016**
Kuntalaisia ei saada mukaan, omassa asenteessa ei tapahdu muutosta			
Jämähdys vanhaan, luottamuksen puute kuntalaisiin/virkamiehiin			
Jos yksityinen palveluntuottaja lopettaa, kaupungille voi seurata nopea palvelun tarve			
Huolimatta uusista liikenneyhteyksistä palveluita ei käytetä			

Ei tavoiteta kaikkia ihmisrtyhmiä			
Sivistystoimen palvelujen merkitys elinvoimatavoitteessa jäävät liian vähälle huomiolle			
Jää pinnalliselle tasolle			
Uudet opetussuunnitelmat, uusi oppiminen ja uudet pedagogiset toimintatavat eivät jalkaudu esiopetusryhmien, koulujen ja oppilaitosten arkeen.			
Kehitetään väärää asiaa tai tulokulma on väärä			
Tulos- ja kehityskeskustelua ei koeta mielekkääksi ja merkitykselliseksi			

Johtoryhmien ajanpuute.			

13 Sivistystoimi kaikki yhteensä

Vastuuhenkilö: Elina Lehto-Häggroth

Toimielin: Opetuslautakunta ja vapaa-ajanlautakunta
Puheenjohtaja: Janne Lepistö ja Päivi Laakso

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	41 237	42 733	42 534	43 385	44 252	45 137
Menot	-427 227	-439 263	-444 642	-451 304	-458 074	-464 945
Toimintakate	-385 990	-396 530	-402 108	-407 920	-413 821	-419 807

Sivistystoimen toimialan talousarvioesitys 2016 tiliryhmittäin	TP2014	KS2015	KH:n kehyspäätös 2016	TA 2016 ESITYS LTK
Toimintatuotot	41 237	42 733	43 822	42 534
Henkilöstökulut	-236 607	-246 980		-248 338
Palvelujen ostot	-69 984	-70 697		-72 008
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 223	-9 428		-9 850
Avustukset	-29 465	-31 696		-33 017
Muut toimintakulut	-79 949	-80 462		-81 429
Toimintakulut yhteensä	-427 227	-439 263	-442 016	-444 642
josta sisäinen vuokra	-77 961	-77 021		-78 194
Toimintakate	-385 990	-396 530	-398 194	-399 845

Muutos	TP 2014	KS 2015	KS 2015
Toimintatulojen muutos	3,6 %	2,5 %	-0,5 %
Toimintamenojen muutos	2,8 %	0,6 %	0,7 %
Toimintakate	2,7 %	0,4 %	0,8 %

Talousarvioesitys 2016 sisältää esityksen kehyksen ylitykseksi 363 000 € perusopetuksen ryhmäkokojen säilyttämiseksi nykytasolla syyslukukaudella 2016 sekä palkkaratkaisun 2016 ja työnantajan työttömyysvakuutus maksun korotuksen 2 262 803 €.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Sivistystoimen toimialan tehtävänä on opetuslautakunnan ja vapaa-ajan lautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Sivistystoimi huolehtii kaupungin asukkaiden varhaiskasvatus- ja lasten päivähoitopalveluiden, opetus- ja kirjastopalveluiden sekä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden järjestämisestä. Toiminnan järjestämisessä otetaan huomioon väestön oikeus saada palveluja äidinkielellään suomeksi tai ruotsiksi.

Sivistystoimen organisaatio muodostuu varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, ruotsinkielisten palveluiden, nuoriso- ja aikuiskoulutuksen, kirjasto- ja tietopalveluiden, kulttuurin-, liikunnan ja nuorisopalveluiden tulosalueesta sekä talous- ja hallintopalveluiden tulosalueesta sekä johdon tukiyksiköstä.

Toiminta-ajatuksen mukaisesti sivistystoimi edistää asukkaiden oppimista, sivistystä ja vapaa-ajan palveluita osaavan henkilöstön ja laadukkaiden kasvu- ja oppimisympäristöjen sekä harrastusmahdollisuuksien avulla oikeudenmukaisesti ja vuorovaikutteisesti.

Toimintaympäristön muutokset

Sivistystoimen toimintaympäristöanalyysissa nähtiin uhkana talouden jatkuva heikentyminen ja politiikan epäjohdonmukaiset sekä ennustamattomat heilahdukset. Opetus- ja kulttuurialalla on ollut käynnissä useita eri lainsäädännöllisiä uudistuksia, joiden osan viivästyminen tai jopa kaatuminen ovat aiheuttaneet epätietoisuutta. Myös taloustilanteen heikkeneminen ja siitä osittain johtuva yhteiskunnan polarisoituminen ovat huomattavia uhkia. Yksilön eriytyminen, ulkopuolisuus tai poissulkeminen sekä arjen passivoituminen tuovat haasteita toimintaan. Myös kulttuurinen monimuotoisuus voi muodostua uhkaksi, jos integraatiossa epäonnistutaan.

Sivistystoimessa talouden epävarmuutta hillitään uusilla toimintatavoilla ja kustannustietoisuudella: palveluntarjonnan kaventamisen sijaan halutaan panostaa tuottavuuteen ja vaikuttavuuteen. Eriarvoistumisen riskiä toimialalla halutaan torjua luomalla uskoa tulevaisuuteen omien palveluiden kautta. Jotta resurssit voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla ja investoinnit pitää laadukkaina, asukkaat ja yksityinen sektori halutaan ottaa mukaan yhteissuunnitteluun ja toimintaan. Uudet kumppanuusmahdollisuudet kehittävät palvelutarjontaa.

Osallisuuden mahdollistaminen auttaa myös monikulttuuristen ryhmien tunnistamisessa ja tavoittamisessa. Palvelumuotoilulla ja reagointinopeuden parantamisella vastataankin nopeasti muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin. Uusia mahdollisuuksia tavoitellaan myös tilojen yhteiskäyttöä lisäämällä, joka on jo lähtökohtana uusien tilojen suunnittelussa. Koulutuksen saralla merkittäviä uudistuksia tuo uusi opetussuunnitelma, jossa pyritään kohti uutta tapaa oppia ja oppimiskäsityksen muutosta. Tämä edellyttää myös uudenlaista oppimisympäristöä ja opettajien osaamisen vahvistamista. Varhaiskasvatuksessa palveluseteleiden ja yksityisen päivähoidon käyttö ja kerhojen käyttö tulee lisääntymään, kun kunnallisen päivähoidon käyttö vähenee.

Väestöennusteen 2015–2025 mukaan päivähoitoikäisten lasten määrän ennustetaan kasvavan suunnittelukaudella 1349 lapsella. Kasvu vastaa seitsemää – kahdeksaa isoa päiväkotia. Suurimmat kasvualueet ovat Kivistön (707), Tikkurilan (549) ja Myyrmäen (225) suuralueet. Koivukylän suuralueella lasten määrän ennustetaan kasvavan 74 lapsella. Lasten määrän ennustetaan vähenevän Aviapoliksen (131), Hakunilan (82) ja Korson (60) suuralueilla. Perusopetusikäisten määrä kasvaa vuoteen 2025 mennessä 2 417 henkilöllä, joista on alakouluikäisiä 1 234 ja yläkouluikäisiä 1 183. Kasvu vastaa kolmen suuren yhtenäiskoulun oppilasmäärää. Suurimpia kasvualueita ovat Tikkurila (737), Myyrmäki (676) ja Kivistö (570). Myös Aviapoliksen (189), Hakunilan (162), Koivukylän (76) ja Korson (62), alueilla perusopetusikäisten määrä kasvaa.

Toiminnan keskeiset muutokset vuonna 2016

Aurinkokiven hanke valmistuu Aviapoliksen alueelle elokuussa 2016. Aurinkokiveen on suunniteltu päiväkodin, koulun, musiikkiopiston ja kuvataidekoulun toimintaa. Aurinkokiven palvelukeskukselle on laadittu yhteinen pedagoginen suunnitelma. Suunnitelman mukaan Aurinkokiven palvelukeskuksen toimintaperiaate voidaan tiivistään sanoihin: kaikki yhdessä – yhdessä onnistuen.

Uuden varhaiskasvatuslain ensimmäinen vaihe astui voimaan 1.8.2015. Laki koskee sekä ruotsinkielistä ja suomenkielistä varhaiskasvatusta. Laissa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen ja otetaan käyttöön varhaiskasvatus-käsite. Kunnalla on velvollisuus varmistaa, että lapsen oikeus varhaiskasvatukseen toteutuu. Lapselle on laadittava henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma ja lapsen etu tulee ottaa huomioon

varhaiskasvatusta suunniteltaessa ja järjestettäessä. Laissa korostetaan myös huoltajien osallisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuuksia. Laki määrittelee varhaiskasvatusympäristöä sekä ryhmän enimmäiskoon. Kunnan on edelleen huolehdittava siitä, että lasten päivähoitoa on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuksen ohjaavina ja tukevina viranomaisina toimivat 1.8.2015 alkaen Opetushallitus sekä Valtakunnallinen koulutus ja arviointineuvosto.

Uudessa hallitusohjelmassa mainitaan yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien suhdeluvun muutos 1/8:aan, päivähoitomaksujen korottaminen tai uuden korkeamman maksuluokan luominen sekä subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen 1.1.2016 alkaen osapäiväiseksi. Osapäiväiseksi subjektiivinen oikeus muuttuisi hallitusohjelman mukaan niiden lasten osalta, joiden toinen vanhemmista hoitaa kotona perheen toista lasta. Hallitusohjelman avaukset edellyttävät kuitenkin lainsäädäntömuutoksia, joiden kustannusvaikutukset ovat riippuvaisia monista yksityiskohdista. Näin ollen hallitusohjelman vuoden 2016 kustannusvaikutuksia ei voida tarkemmalla tasolla vielä arvioida.

Nykyisessä hallitusohjelmassa on päätetty poistaa perusopetuksen opetusryhmäkokojen pienentämiseen vuosina 2010–2016 kohdennettu erityisavustus. Talousarvio sisältää vuonna 2010 saadun erityisavustuksen turvin palkattujen 45 opettajan palkkakustannukset.

Toimiala yhteensä: tuloskortin keskeiset tavoitteet 2016

Sivistystoimen tuloskortin keskeiset tavoitteet edistävät valtuustokauden strategian mukaisia päämääriä eri painopistealueilla. Kaupungin talouden tasapainottamista halutaan vahvistaa tilojen yhteiskäyttöä ja täten käyttöastetta nostamalla. Tavoitteena on vuoden 2016 aikana saada tiloja laajemmin myös ilta- ja viikonloppukäyttöön. Tällä hetkellä yhteiskäytöstä ei ole sivistystoimesta tilastoja, mutta vuoden 2016 aikana tavoitellaan viittä uutta yhteiskäyttömallia tai -toimintatapaa. Talouden tasapainottamiseksi halutaan myös lisätä yksityistä palvelutuotantoa varhaiskasvatuksessa, kulttuurissa ja liikunnassa, jolloin kaupungin omat investointitarpeet pienenevät. Varhaiskasvatuksen osalta tavoitteena on, että vuonna 2016 yksityisessä päivähoidossa olisi 12,3 prosenttia hoidetuista lapsista, kun luku oli vuonna 2014 yhdeksän prosenttia.

Kaupungin elinvoimaisuutta tehostetaan sivistystoimessa kuntalaisten osallisuutta vahvistamalla. Palvelumuotoilu, palautteen kerääminen, kyselyt ja osallistaminen prosessin eri vaiheissa tuovat kuntalaisia mukaan toimintaan. Elinvoimaisuutta lisätään myös vetovoimaisilla koulutuspalveluilla ja tavoitteena on nostaa hakijamääriä vuonna 2016.

Kaupungin ja sivistystoimen palveluita kehitetään erityisesti koulutuksen saralla, kun vuonna 2016 aletaan soveltaa uudenlaista oppimisenkäsitystä ja uusia pedagogisia toimintatapoja. Tässä tavoitteena on osaamisen tehokkaampi jakaminen ja siten vertaiskouluttajien perehdyttäminen. Lähtötason vuonna 2014 Guru-oppilaita tai -opettajia ei ole vielä ollut.

Kaupungin hyvää strategista johtamista vahvistetaan sivistystoimessa henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia lisäämällä. Välineen tähän tuo sähköisen keskustelualustan käyttöönotto, joka on tarkoitus saada toimintaan vuoden 2016 aikana. Alustan toivotaan mahdollistavan yhteisöllisen ideoinnin ja näkemysten vaihdon. Aiemmin vastaavaa ei ole ollut käytössä. Lisäksi kaikilla tulosalueilla järjestetään koulutusta ympäristövastuun kasvattamiseksi. Lähtökohtana on sivistystoimen toiminnan ympäristövaikutusten ja nykypäivän ympäristöongelmien tunnistaminen.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttamisen edistäminen vuonna 2016

Erillinen excel -taulukko liitteenä.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Itsearviointien tulokset

Toimialalla toteutettiin johtamisjärjestelmän arviointi ja CAF-itsearvioinnin johtamisen ja henkilöstö-osioiden kohdalla. Kehittämiskohteiksi määriteltiin seuraavat:

- Osaamisen kehittämisen keinojen monipuolistaminen mm. henkilökohtaisia kehittymissuunnitelmia laajemmin hyödyntäen
- Osallisuuden lisääminen arjen toiminnan kehittämisellä (kokouskäytännöt, sisäisen viestinnän kehittäminen)
- Palautekäytäntöjen kehittäminen osana työhyvinvoinnin kehittämistä

13 10 Opetuslautakunta ja vapaa-ajanlautakunta

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-100	-117	-118	-120	-121	-123
Toimintakate	-100	-117	-118	-120	-121	-123

Toiminnan kuvaus

Opetuslautakunta huolehtii toimialan yhteisten palveluiden, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio- ammatillisen ja aikuiskoulutuksen sekä kirjastopalveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä.

Vapaa-ajanlautakunta huolehtii kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelujen järjestämisestä.

Tulosalueelle on varattu määrärahat opetuslautakunnan, vapaa-ajan lautakunnan ja ruotsinkielisen jaoston menoihin.

13 20 Yhteiset palvelut

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	79	1	651	664	677	691
Menot	-4 858	-5 105	-7 646	-7 760	-7 877	-7 995
Toimintakate	-4 779	-5 104	-6 995	-7 096	-7 199	-7 304

Toiminnan kuvaus

Sivistystoimen yhteisiin palveluihin kuuluvat toimialan johto, viestintäyksikkö sekä talous- ja hallintopalveluiden tulosalue, joka jakautuu hallinto-, henkilöstö-, suunnittelu- ja kehittämis- sekä talousyksiköihin. Sivistysviraston yhteiset palvelut koostuvat asiantuntijoista, jotka huolehtivat keskitetyistä viestintä-, suunnittelu-, talous-, hallinto- ja henkilöstöpalveluista sekä kehittämisestä. Lisäksi virasto järjestää yhteiset turvallisuuspalvelut, työsuojelun koordinoinnin, koulukuljetukset sekä kalustonkunnostukseen liittyvät asiat.

Yhteisiin palveluihin, suunnittelu- ja kehittämisyksikköön, kuuluu myös toimialan tieto- ja viestintekniikkapalvelut. Tieto- ja viestintätekniikan opetuksessa panostetaan sisällölliseen kehittämiseen yhteis-työssä koulujen ja oppilaitosten sekä varhaiskasvatuksen kanssa.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 -2019

Palvelujen suunnittelu ja tekeminen vuorovaikutteisesti palvelujen käyttäjien kanssa on vakiintunut toimintatapana tulosalueella. Prosessien uudistamisessa asiakasryhmien edustus on kattavasti mukana. Työhyvinvoinnin parantaminen tehdään henkilöstölähtöisesti. Uudenlaista työskentelytilaa (Olaario) hyödynnetään yhdessä tekemisen lisäämiseksi. Henkilöstö otetaan mukaan kehittämistyöhön entistä tiiviimmin. Sähköinen ilmoitus- ja keskustelutaulu otetaan käyttöön.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Toimialan tilojen vapaa-ajan käytön hallinnointi on siirretty liikuntapalveluihin vaiheittain vuoden 2015 aikana.

Tulosalueen määrärahoissa on varaus koko sivistystoimen varhe-maksuihin, joka on arviolta 1,3 milj. euroa. Maksun seurantaa tehdään tulosalueittain. Lisäksi yhteisiin palveluihin on budjetoitu toimialan useampaan tulosaluetta koskevan TVT -hankkeen omarahoitusosuus 268 000 € sekä siihen tuleva rahoitustulo 571 000 €. Vuodelle 2016 tuleva palkkaratkaisun vaikutus sekä työttömyysvakuutusmaksun korotus työnantajille on koko toimialan osalta 2,263 milj. budjetoitu yhteisiin menoihin. Sen jako tulosalueille on laskettavissa myöhemmin syksyllä 2015.

Tulosalueella panostetaan toimialan uusiin IT-ratkaisuihin, kärkihankkeena ketterä siirtyminen digitaaliseen oppimisekologian entistä tehokkaampaan hyödyntämiseen.

Hallinnon toiminnassa ja lautakuntatyöskentelyn kehittämisessä otetaan huomioon uuden kuntalain mahdollisuudet.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Sivistystoimen sähköisen asioinnin lisääntyminen edellyttää talous- ja hallintopalveluiden tukea ja kehitystyötä. Tulosalueen prosesseja kehitetään jatkuvana toimintatapana yhteistyössä henkilöstön kanssa. Sairauspoissaolojen vähentämiseksi on kaikilla esimiehillä eVälke aktiivisessa käytössä. Tulosalueella kannustetaan säästövapaiden pitämiseen.

Talousarvion tunnusluvut

Talousarvioon sisällytettävät tunnusluvut toimitetaan Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymään talousarvioon. Tunnusluvut on rajattu talousarviovuodesta 2016 alkaen maksimissaan 10 kpl/ tehtäväalue. Uutta on myös se, ettei jatkovuosille määritellä tunnuslukuja. Toimialan talousarvion 2016 tunnusluvut ovat erillisenä aineistona lautakunnille.

13 30 Suomenkielinen perusopetus

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	9 897	9 550	9 550	9 741	9 936	10 135
Menot	-164 961	-167 201	-167 856	-170 374	-172 930	-175 523
Toimintakate	-155 064	-157 651	-158 306	-160 633	-162 994	-165 389

Toiminnan kuvaus

Perusopetuksen tulosalue huolehtii suomenkielisen perusopetuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Peruskoulupalvelut järjestetään lähikouluperiaatteen mukaisesti. Opetuksen, ohjauksen ja tuen järjestämisen lähtökohtana on huolenpito hyvästä ja turvallisesta koulupäivästä.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 -2019

Perusopetuksen toiminnan tavoitteena on varmistaa, että oppilaiden tasa-arvoiset mahdollisuudet oppimiseen, kasvuun ja koulunkäyntiin toteutuvat laadukkaasti kaikissa kouluissa. Suunnitelmakauden aikana koulujen toimintaa ohjaavat vuonna 2014 laaditut Vantaan perusopetuksen laatukortit sekä lukuvuonna 2013–2014 laaditut arvot, visio ja strategia. Perusopetuksen visio on: ”*Opimme tulevaisuuden tietoja ja taitoja sekä rakennamme turvallista lähikoulua. Toimimme vastuullisesti ja teemme ekososiaalisesti kestäviä valintoja.*” Perusopetuksen toimintaa ohjaavat arvot ovat hyvinvointi, oppimisen ilo ja toisten kunnioitus.

Perusopetuksen strategiset päämäärät vuosina 2016–2019 ovat:

1. Oppimiskäsityksen muutos: kaikkien oppiminen on oppijalähtöistä ja vuorovaikutuksellista
2. Oppimisympäristön kehittäminen ja laajentaminen yhteistyössä muiden koulujen ja toimijoiden kanssa
3. Verkkopedagogiikan hyödyntäminen arjessa
4. Yhteisöllinen hyvinvointi – uudistuva oppilashuolto
5. Monipuoliset ja joustavat opetus- sekä muut järjestelyt
6. Osallistumisen ja vaikuttamisen taitojen oppiminen
7. Itsestä, muista ja ympäristöstä huolehtiminen

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Vuonna 2016 perusopetuksen oppilasmäärän arvioidaan kasvavan 532 oppilaalla edelliseen vuoteen verrattuna. Syyslukukaudella 2016 perusopetuksen oppilasmäärän arvioidaan olevan noin 21500.

Vuonna 2016 opetuslautakunta tulee hyväksymään uuden perusopetuksen opetussuunnitelman, joka astuu vaiheittain voimaan 1.8.2016 alkaen. Vuosina 2016–2019 perusopetuksen toiminnan kehittämistä ohjaa voimakkaasti uusi opetussuunnitelma, jonka keskiössä ovat uusi oppimiskäsitys, uutta oppimista tukeva tilamalli, verkkopedagogiikka ja kielenopetuksen kehittäminen.

1.8.2016 Vantaalla aloitetaan englannin kielen opiskelu jo ensimmäisellä luokalla aiemman kolmannen luokan sijaan. Englantia opetetaan ensimmäisellä ja toisella vuosiluokalla yhden vuosiviikkotunnin verran. Lisäksi neljänneltä luokalta alkavan vapaaehtoisen A2-kielen aloitusryhmäkokoa pienennetään aiemmasta 18 oppilaasta 14:ään. Vapaaehtoisina A2-kielinä tarjotaan aiemminkin tarjottujen ranskan, ruotsin, saksan ja venäjän lisäksi myös espanjan kieltä.

13 40 Lukiokoulutus

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	434	400	408	416	424	433
Menot	-22 061	-22 608	-22 784	-23 125	-23 472	-23 824
Toimintakate	-21 627	-22 208	-22 376	-22 709	-23 048	-23 391

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Lukiokoulutus antaa laaja-alaisen yleissivistyksen, opiskeluvalmiudet yliopisto-, ammattikorkeakoulu- ja lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa sekä edellytykset elinikäiseen oppimiseen ja itsensä ja yhteisönsä vastuulliseen kehittämiseen. Suomenkieliseen lukiokoulutukseen kuuluu viisi päivälukiota sekä Vantaan aikuislukio ja Sotungin lukion aikuislinja. Vuoden 2016 alusta alkaen Vantaan aikuislukion toiminta liitetään osaksi Tikkurilan lukiota.

Lukiokoulutuksen tehtäväalueen menoihin sisältyvät virastossa tapahtuvat koko nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosaluetta (suomenkielinen lukiokoulutus, ammatillinen koulutus ja Vantaan aikuisopisto) koskevat johtamis-, kehittämis-, suunnittelu- ja valmistelutehtävät.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 -2019

Lukiokoulutuksen painopisteet ovat tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön kehittäminen, opetus- ja arviointimenetelmien monipuolistaminen, työelämäyhteyksien vahvistaminen sekä kansainvälisyyden edistäminen.

Syksystä 2016 alkaen aloitetaan asteittain tieto- ja viestintätekniikan käyttö ylioppilaskirjoituksissa, valmistelutyö jatkuu vuoden 2016 aikana. Lukioiden opetussuunnitelmauudistustyö käynnistyy syksyllä 2015, uusi kuntakohtainen opetussuunnitelma otetaan käyttöön syksyllä 2016. Opetussuunnitelmauudistuksen myötä monipuolisestaan myös opiskelija-arvioinnin menetelmiä ja lisätään lukiokoulutukseen työelämälähtöistä opetusta ja yrittäjyyskasvatusta.

Tavoitteena on, että opiskelijat suorittavat lukion kolmessa vuodessa ja jatkavat sen jälkeen opintojaan. Tavoitteeseen pyritään tukemalla opiskelijoiden hyvinvointia sekä edistämällä opiskelijoiden osallisuutta.

Vuonna 2016 lukiokoulutuksen aloituspaikkoja on 1160, aloituspaikkamäärä pysyy samana kuin edellisinä vuosina. Tavoitteena on ylläpitää lukioiden vetovoimaisuutta. Tämän tavoitteen toteutumista tukee vuosittain laadittava toisen asteen oppilaitosten vetovoimaisuussuunnitelma toimenpiteineen.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Lukioissa kehitetään edelleen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäyttöä ja valmistaudutaan tieto- ja viestintätekniikan käyttöönottoon ylioppilaskirjoituksissa. Opetussuunnitelmauudistukseen liittyvä kuntatasoinen opetussuunnitelma laaditaan kevääseen 2016 mennessä.

Opiskelijoiden tukiprosesseja kehitetään edelleen tavoitteena oppimisvaikeuksien ja muiden ongelmien varhainen havaitseminen, erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden tukiprosessien toimivuus ja opiskelijan tarvitsemien tukiprosessien järjestäminen. Näitä tavoitteita toteutetaan esimerkiksi järjestämällä koulutusta ryhmänohjaajille.

Lukioiden yhteisinä hankkeina jatketaan Opetushallituksen rahoittamien hankkeiden Digiluokka – uudistuva oppimistila sekä Robolukio toteuttamista. Lukiot osallistuvat edelleen kansainväliseen yhteistyöhön mm. erilaisten yhteistyöhankkeiden kautta vuonna 2014 laatimiensa kansainvälisyysohjelmiensa pohjalta.

Lukioiden omien verkkosivujen uudistustyö käynnistyy vuoden 2016 alussa. Verkkosivujen alusta kilpailutetaan loppuvuodesta 2015.

Vieraskuntalaisten lukiolaisten osuus on kasvanut Vantaan päivälukioissa viime vuosien aikana joka vuosi. Kun vuonna 2009 syksyn tilastointipäivänä Vantaan suomen- ja ruotsinkielisissä lukioissa vieraskuntalaisia oli 20 %, vastaava luku vuonna 2014 oli 27 % (1009 opiskelijaa, joista helsinkiläisiä on 391 ja espoolaisia 200).

Pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan ammatillisen koulutuksen yhteistyö

Ammatillisen koulutuksen ennakointia toteutetaan PKS Ennakoinnin ja Ennakointikamarin kautta. PKS Ennakoinnin keskeisenä tehtävänä on tuottaa määrällistä ennakointitietoa strategista suunnittelua ja päätöksentekoa varten Ennakointikamarissa tuotetaan laadullista ennakointitietoa Helsingin seudun ja Uudenmaan yritysten ammatillisista osaamistarpeista toimialakohtaisesti.

Yhdessä koulutustakuuseen! -hankkeessa kartoitetaan koulutustakuun toteuttamisen toimintamalleja Uudellamaalla ja luodaan toimijoiden tarpeisiin sopeutuva malli, jonka avulla koulutustakuun toteutusta kehitetään.

13 50 Varhaiskasvatus

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	18 814	19 661	19 661	20 054	20 455	20 864
Menot	-143 717	-149 193	-147 808	-150 025	-152 276	-154 560
Toimintakate	-124 903	-129 532	-128 147	-129 971	-131 820	-133 695

	TS 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Päivähoitoon oikeutetut lapset 31.12. (n. 10kk – 6-vuotiaat)	16 457	16 567	16 756	17 019
Kotihoidon tukeen oikeutetut lapset 31.12. (n. 10kk – 2-vuotiaat)	5 878	6 078	6 200	6 245
Esiopetusikäiset lapset 31.12. (6-vuotiaat)	2 697	2 670	2 583	2 604

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Varhaiskasvatuksen tulosalue tarjoaa päivähoitoikäisille lapsille monipuolisia varhaiskasvatus- ja päivähoitopalveluja. Se järjestää ja kehittää suomenkielistä varhaiskasvatusta, esiopetusta ja valmistavaa opetusta 6-vuotiaille sekä avoimia varhaiskasvatuspalveluja, kuten kerhotoimintaa, asukaspuisto- ja avointa päiväkotitoimintaa. Näitä palveluja järjestetään lähipalveluperiaatteen mukaisesti lukuun ottamatta ympärivuorokautista päivähoitoa ja asukaspuistotoimintaa, joita on tarjolla Itä-, Keski- ja Länsi-Vantaalla. Varhaiskasvatuksen tulosalue vastaa lisäksi kotihoidon tukeen ja yksityisen hoidon tukeen sekä palveluseteliin liittyvistä tehtävistä ja 31.7.2016 saakka suomenkielisen ostopalvelupäivähoidon hankintaan ja valvontaan liittyvistä tehtävistä.

Varhaiskasvatustoiminnan perustana ovat Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma (Opetuslautakunta 18.12.2012) sekä varhaiskasvatuksen toimintayksiköiden varhaiskasvatussuunnitelmat. Esiopetuksen perustana ovat näiden lisäksi Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelma (Opetuslautakunta 14.3.2011) sekä valtakunnalliset Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (Opetushallitus 2010). Opetushallitus julkaisi 22.12.2014 uudet valtakunnalliset Esiopetussuunnitelman perusteet. Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelman uudistustyö on käynnissä ja uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2016.

Kunnan tulee varhaiskasvatusta järjestäessään toimia yhteistyössä opetuksesta, liikunnasta ja kulttuurista, lastensuojelusta ja muusta sosiaalihuollosta, neuvolatoiminnasta ja muusta terveydenhuollosta vastaavien sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa ja luotava yhteistyölle selkeät rakenteet. Lisäksi todetaan, että Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakemisesta sekä määräajoista, joiden kuluessa vanhempien tai huoltajien tulee hakea lapselle varhaiskasvatuspaikkaa.

Perusopetuslain muutoksen myötä esiopetuksesta tuli velvoittavaa 1.8.2015. Velvoittavuuden arvioidaan lisäävän vain jonkin verran esiopetusikäisten lasten osallistumista esiopetukseen. Huoltajat voivat valita myös kotona toteutettavan esiopetuksen tavoitteet saavuttavan toiminnan tai esiopetuksen toteuttamisen muun kuin perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestäjän toimesta.

Vantaa ja Espoo ovat käynnistäneet uuden varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän hankinnan vuoden 2015 aikana. Se korvaa päätöksenteossa ja asiakkaiden hallinnassa käytössä olevan vanhentuneen sosiaalitoimen asiakastietojärjestelmän (VATJ) sekä mahdollistaa asiakasperheiden sähköisten palvelujen kehittämisen ja laajentamisen.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 -2019,

Taloussuunnitelmakaudella keskeisenä tavoitteena on kehittää palveluja edelleen yhdessä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa sekä lisätä yksityisen palvelutuotannon osuutta palvelutarjonnan monipuolistamiseksi ja investointi- ja peruskorjauspaineen helpottamiseksi. Palvelumuotoilua jatketaan erityisesti monikulttuuristen perheiden kanssa vuonna 2016.

V. 2016 käynnistetään Korso-Koivukylässä kokeilu, jonka tavoitteena on tukea moniammatillisesti perheiden arkea hyvinvoinnin vahvistamiseksi ja lieventää perheisiin kohdistuvia haitallisia sosiaalisia kasautumisvaikutuksia.

Leikkien liikkumaan hanke käynnistyy 2016 yhteistyössä Vantaan varhaiskasvatuksen ja liikuntapalvelujen kanssa.

Varhaiskasvatuksen palveluseteli ja starttiraha-avustus aktivoivat yksityisiä palveluntuottajia sijoittumaan Vantaalle. Tavoitteena on, että yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus varhaiskasvatuksessa olevista kasvaa vuoden 2014 tilinpäätöksen 9,9 prosentista 12,3 prosenttiin vuonna 2016. Koko taloussuunnitelmakaudella vuoteen 2018 mennessä yksityisen päivähoidon osuus kasvaa vähintään 14,6 prosenttiin.

Myyrmäen tulosyksikössä on syksyllä 2014 käynnistetty johtamiskokonaisuuksien arviointityö, johon osallistuvat kaikki tulosyksikön päiväkodin johtajat varhaiskasvatuspäällikön johdolla. Johtamiskokonaisuudet ovat jakaantuneet epätasaisesti mm. päiväkotien lakkauttamisten vuoksi. Tulosalueen tavoitteena on arvioinnin perusteella luoda uusia rakenteita toimintayksiköiden johtamiseen ja palveluohjaukseen vuoteen 2018 mennessä. Uusien päiväkodin johtajien tukemiseen panostetaan vuosina 2016 – 2018.

Erityisesti taloussuunnitelmakaudella tavoitteena on henkilöstön saatavuuden turvaaminen kriittisissä ammattiryhmissä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016,

Vuodenvaihteessa 2014–2015 lasten määrä pysyi samana kuin 2013–2014, joten vuodelle 2016 lasten määrän ennustetaan pysyvän lähellä nykytasoa. Lasten määrän mahdolliseen kasvuun vaikuttaa esiopetuksen muuttuminen velvoittavaksi.

Päivähoidossa, esiopetuksessa ja kotihoidon tuella arvioidaan olevan yhteensä keskimäärin 15 883 lasta kuukaudessa, mikä on 60 lasta enemmän kuin talousarviossa 2015. Kasvuun vaikuttaa esiopetuksen muuttuminen velvoittavaksi sekä useampien perheiden hakeutuminen varhaiskasvatuspalvelujen piiriin.

Husaaritien päiväkodin kiinteistöstä vapautuu syksyllä 2016 tiloja varhaiskasvatustoimintaan neuvolatoiminnan siirtyessä Aurinkokiven palvelukeskukseen. Simonkallion päiväkoti valmistuu Simonkylään elokuussa 2016. Päiväkoti on suunniteltu seitsemälle kokopäiväryhmälle.

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä kasvaa, kun uutta palvelua tuotetaan investorimallilla toteutetuissa päiväkodeissa. Kaupungin vuokraamille tonteille valmistuu vuonna 2016 kaksi Hoivatilat Oy:n rakennuttamaa päiväkotia. Korsoon valmistuva päiväkoti otetaan käyttöön tammikuussa 2016. Kivistöön valmistuu vuodelle 2015 suunnitelmissa ollut päiväkoti valitusprosessin vuoksi vasta elokuussa 2016. Molemmat päiväkodit toteutetaan Aarresaari- seikkailukonseptilla. Lisäksi Hoivatilat Oy rakennuttaa srk:n tontille Koivukylään elokuussa 2016 valmistuvan päiväkodin, johon toimijaksi tulee Pilke Oy. Päiväkoteihin voidaan sijoittaa yhteensä 237 lasta.

Kilpailutettu ostopalvelupäivähoito (140 paikkaa) loppuu opetuslautakunnan päätöksellä nykyisen sopimuskauden päättyessä 31.7.2016. Kaikki nykyiset suomenkieliset ostopalvelutuottajat ovat ilmoittaneet hakeutuvansa palvelusetelituottajiksi viimeistään 1.8.2016 lukien.

Uuden opetussuunnitelman mukaisesti ja Tablet -projektin ja kehittämisen tuloksia hyödyntäen esiopetusta kehitetään digitalisaation mahdollisuuksia nykyistä paremmin

hyödyntäväksi pedagogiseksi toiminnaksi. Digitalisaation mahdollisuuksia hyödyntäviä toimintamalleja kehitetään ja hyödynnetään myös muussa varhaiskasvatustoiminnassa.

Taikava- hankkeen arvioinnin ja tutkimustiedon pohjalta valmistellaan mahdollisia jatkotoimenpiteitä taidepedagogien työskentelystä varhaiskasvatuksessa 1.8.2016 lukien

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Kasvun ja oppimisen tukeen 10 taidepedagogin vakinaistaminen.	Lasten kasvun ja oppimisen tuki vahvistuu kustannusneutraalisti.	1.8.2016 alkaen
Yksityisten investoripäiväkotien lisääminen kunnallisten päiväkotien sijaan. Yksityisessä päivähoidossa olevien lasten osuus päivähoidossa olevista kasvaa 12.3%:iin.	Julkisia investointeja hillitään.	Aarresaaripäiväkoti Korsoon 1.1.2016, Aarresaaripäiväkoti Kivistöön ja Pilkepäiväkoti Koivukylään 1.8.2016
Hakunila-Tikkurila alueen päiväkotien iso pyykki pestään Hosantie 2 sijaitsevassa työllisyystalossa.	Työttömien henkilöiden työllistymisedellytykset paranevat ammatillista osaamista kasvattamalla. Työttömyyden kustannukset alenevat työmarkkinatuen kuntaosuuksien pienentyessä. Julkisesti rahoitettujen päiväkotitilojen investointikulut vähenevät.	1.8.2015 alkaen ja jatkuu edelleen.
Säästövapaiden pitämiseen kannustaminen	Säästöt arviolta 600 000€ vuodessa.	Vuodesta 2013 ja jatkuu edelleen.

13 55 Kirjastopalvelut

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	545	500	554	565	576	587
Menot	-9 039	-8 926	-9 289	-9 428	-9 569	-9 713
Toimintakate	-8 493	-8 426	-8 735	-8 863	-8 993	-9 125

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Osaavat vantaalaiset ovat elinkeinoelämän, työllisyyden ja hyvinvoinnin perusta. Opetushallitus on vuonna 2016 tuomassa koulujen valtakunnallisiin opetussuunnitelmiin monilukutaidon käsitteen. Vantaan kymmenen kirjastoa, kaksi kirjastoautoa ja laaja verkkopalvelu tarjoavat tämän tietoyhteiskunnan olennaisimman taidon tueksi apua, välineitä ja sisältöjä koululaisten lisäksi kaikille muillekin väestöryhmille ikään, kielitaitoon tai koulutustasoon katsomatta.

Kirjasto kilpailee niin lasten kuin aikuistenkin ajasta. Tehtävässään kirjasto voi onnistua vain laajan aukiolon, osaavan henkilökunnan, viihtyisien tilojen, ajantasaisten tieto- ja viestintätekniikkaympäristöjen sekä monipuolisen ja houkuttelevan kokoelman avulla. Vasta

näiden kaikkien onnistuessa kirjasto voi menestyksekkäästi tarjota mahdollisuuksia oppimiseen, itsensä kehittämiseen, virkistykseen ja yhteisöllisyyteen.

Vantaan kirjastoja kehitetään yhteistyössä asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa. Palvelut toteutetaan tuottavasti ja tehokkaasti yhteistyöverkostojen avulla, mm. pääkaupunkiseudun kirjastojen HelMet-yhteistyön, kaupungin muiden tulosalueiden sekä järjestöjen ja yritysten kanssa. Palvelu-uudistukset toteutetaan aina asukkaita osallistamalla.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 -2019

Kirjasto pyrkii hyödyntämään uuden tietotekniikan, automaation ja esineiden internetin mahdollisuudet täysimääräisesti. Kirjaston koko aineisto merkitään etäluettavilla tunnisteilla, kirjastoja avataan lähes ympärivuorokautiseen omatoimikäyttöön ja kirjalogistiikkaa kevennetään. Henkilökuntaa vapautuu rutiinitöistä samalla kun kirjaston koettu palvelutaso paranee.

Organisaatio on uudistettu vastaamaan uutta toimintatapaa. Kirjasto on onnistunut rekrytoimaan osaavia asiantuntijoita ja luonut myös kehittämisen toimintamallin, jossa palvelumuotoilu, osallistaminen ja tiivis yhteistyö yritysten kanssa tuovat huomattavia säästöjä kaupungille.

Kirjasto jakaa kokemuksiaan ja hyviä käytäntöjä aktiivisesti niin kaupungin muille toimialoille kuin kirjastoalan ammattilaisille koti- ja ulkomailla.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Tikkurilan kirjaston aukioloaikalisäyksen ensimmäinen vaihe toteutuu vuoden 2016 aikana. Ensimmäisen vaiheen valmistuttua tavoite on n. 100 000 uutta kävijää vuodessa, eli 20 % tähänastista enemmän. Rfid-merkintä ulottuu jo valmistuneiden kuuden pienimmän kirjaston jälkeen Vantaan suurimpiin kirjastoihin. Rfid-merkintä sujuvoittaa paitsi kirjaston omia sisäisiä prosesseja, nopeuttaa ja helpottaa myös asiakkaiden itsepalvelua. Kirjasto ottaa käyttöön aivan uudenlaisia automaatioratkaisuja.

13 60 Muu koulutus

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-615	-911	-320	-325	-330	-335
Toimintakate	-615	-911	-320	-325	-330	-335

Tehtäväalue sisältää säätiöiden, osakeyhtiöiden ja kuntayhtymien toimintaan varattavat menot. Vuodelle 2016 on varaukset Metropolia ammattikorkeakoululle sekä Helsingin seudun kesäyliopistolle.

13 90 Ruotsinkielinen tulosalue

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	970	890	984	1 004	1 024	1 045
Menot	-11 516	-11 765	-12 060	-12 240	-12 424	-12 610
Toimintakate	-10 546	-10 875	-11 075	-11 236	-11 400	-11 566

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Ruotsinkielisten palvelujen tulosalueen tehtävänä on opetuslautakunnan ruotsinkieliselle jaostolle kuuluvien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Tulosaluetta johtaa ruotsinkielisen tulosalueen johtaja yhdessä tulosalueen johtoryhmän kanssa. Yksikköjä johtavat yksikköjen esimiehet johtoryhmineen. Ruotsinkielisten palvelujen tulosalue järjestää päivähoitoikäisille (10 kk–6 v) lapsille ruotsinkielistä varhaiskasvatusta sekä päivähoitona päiväkodeissa että perhepäivähoitona yhteistyössä varhaiskasvatuksen tulosalueen kanssa. Osa palveluista järjestetään ostopalveluina. Perusopetuslain mukainen esiopetus järjestetään kouluissa, kuten myös esiopetuksen yhteyteen liittyvä päivähoito. Tulosalue huolehtii myös ruotsinkielisen perus- ja lukio-opetuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Ruotsinkielisten nuorten työpajatoimintaa ei tulosalueella järjestetä vaan ruotsinkielistä työpajatoimintaa pääkaupunkiseudulla toteuttaa Svenska produktionsskolan Helsingissä. Ruotsinkielinen ammatillinen koulutus järjestetään Helsingissä ammattioppilaitos Prakticumissa, josta Vantaan kaupunki omistaa 7 prosenttia.

Varhaiskasvatus: Vuonna 2012 laaditun Vantaan ruotsinkielisen väestön väestöennusteen mukaan päivähoitoikäisten lasten määrä pysyy ajanjaksolla 2015–2020 samansuuruisena, eli 454 lasta. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ennustetaan vuonna 2016 olevan keskimäärin 370 lasta.

Perusopetus: Vuonna 2016 ruotsinkielisten peruskouluikäisten 7–15-vuotiaitten lasten lukumäärän ennustetaan olevan 710 oppilasta, mikä tarkoittaa oppilasmäärän pysyvän samalla tasolla. Esiopetuksessa olevien lasten lukumäärän ennustetaan olevan 75.

Lukion aloituspaikkoja lisättiin syksyllä 2009 36:sta 54:ään, jotta koulutustakuu voitaisiin toteuttaa. Syksyllä 2016 lukiossa on arvioitu olevan noin 140 opiskelijaa.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 - 2019

Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma asettaa suuria haasteita tulosalueen toiminnalle edelleen vuosina 2016–2019. Ruotsinkielisten koulu- ja varhaiskasvatuspalvelujen palveluverkkoselvitys tehtiin vuonna 2013 ja tulosten mukaisia toimenpiteiden toteuttamista jatketaan taloussuunnitelmakaudella 2016–2019.

Tulosalueen toimintaa pyritään taloussuunnitelmakaudella kehittämään mahdollisuuksien mukaan tulosalueen kehittämissuunnitelmien mukaisesti. Koko tulosalueen kahdeksi keskeiseksi teemaksi on valittu oppilaiden, koulun henkilökunnan ja kotien laadukas yhteistyö mukaan lukien huoltajien ja lasten osallisuus, sekä lasten, oppilaiden, huoltajien ja henkilökunnan hyvinvointi laajemmassa merkityksessä.

Keskeisiä tavoitteita taloussuunnitelmakaudella ovat uusien valtakunnallisten opetussuunnitelmien onnistunut laadinta ja soveltaminen paikallisesti sekä niiden käyttöönotto 2016 - 2019, ja tulevan uuden varhaiskasvatuslain tuomien mahdollisten muutosten menestyksekäs soveltaminen toimintaan vuoden 2015 jälkeen. Opetussuunnitelmien uudistamiseen kuuluu sisällöllisesti oppimiskäsityksen muutos ja oppimisympäristön ja verkkopedagogiikan kehittäminen sekä pedagogiikan monipuolistaminen. Siihen liittyy myös valmistautuminen sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin lukiossa ja osallistuminen valtakunnallisiin ja kansainvälisiin ajankohtaisiin projekteihin koskien edellä mainittua asiakokonaisuutta.

Opetushenkilöstön täydennyskoulutuksesta osa toteutetaan edelleen pääkaupunkiseudun yhteistyönä. Opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen suunnittelussa huomioidaan valtakunnallinen opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämisohjelma

(Osaava-Kunnig).

Ruotsinkielinen tulosalue osallistuu myös kaupungin elinvoiman vahvistamiseen mm toteuttamalla koulutus- ja nuorisotakuuta sekä palvelujen uudistamiseen tarjoamalla entistä enemmän oikea-aikaista ja oikein kohdennettua tukea. Tulosalue osallistuu myös palvelujen uudistamiseen oikein kohdennetulla palveluohjauksella, vakiinnuttamalla palvelumuotoilua toimintatapana sekä lisäämällä sähköisen asioinnin ja itsepalvelujen määrää suunnitelmallisesti.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Varhaiskasvatus: Opetuslautakunnan ruotsinkielisen jaoston päätöksen mukaan kaksi ruotsinkielistä päiväkotiryhmää perustetaan suomenkielisiin päiväkoteihin elokuussa 2016. Uudet ryhmät vastaavat ruotsin- ja kaksikielisten perheiden palvelumuotoilutilaisuuksissa esille tuomiin palvelutarpeisiin ja järjestämisvaihtoehtoihin. Toinen ryhmä sijoittuu Kartanonkosken päiväkotiin Aviapoliksen alueelle ja toinen ryhmä Aurinkokiven päiväkotiin Kivistön alueelle.

Kilpailutettu ostopalvelu (57 paikkaa) lakkautetaan opetuslautakunnan päätöksellä nykyisen sopimuskauden päättyessä 31.7.2016. Osa palvelutuottajan paikoista muuttuu vuoden 2016 aikana ruotsinkielen kielikylpypaikoiksi suomenkielisille lapsille. Aviapoliksen ja Kivistön alueille perustettavilla uusilla päiväkotiryhmillä varmistetaan myös ruotsinkielisten paikkojen riittävyys ostopalvelujen loppuessa.

Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen pedagogiikassa painotetaan digitalisaation mahdollisuuksia. Pedagogista osaamista lisätään muuttamalla vapautuvia lastenhoitajan vakansseja lastentarhanopettajan vakansseiksi. Lastentarhanopettajan rooli lapsiryhmän pedagogisena johtajan selkeytetään yhteistyössä varhaiskasvatuksen tulosalueen kanssa.

Perusopetuksessa laaditaan opetussuunnitelmaa ja toteutetaan uutta oppilas- ja opiskelijahuoltolakia. Myös pedagogisen tuen muotojen kehittäminen, oppilaiden, koulun henkilökunnan ja kotien osallisuus ja laadukas yhteistyöhön sekä kielistrategian tavoitteiden toteuttaminen ovat tärkeitä päämääriä vuonna 2016.

Peruskoulut käyttävät kasvavassa määrin sähköisiä oppimateriaaleja muun muassa matematiikan, luonnontieteiden, kielten, historian ja yhteiskuntaopin oppiaineissa. Västersundoms skola, Helsinge skola Mårtensdals skola sekä Helsinge gymnasium osallistuvat eri projekteihin, jotka koskevat uuden oppimiskäsityksen mukaisen pedagogiikan ja digitalisoinnin kehittämistä.

Tulosalue laatii vuonna 2015 pedagogisen kehittämissuunnitelman, joka sisältää opetushenkilöstön osaamisen kehittämisen ja jakamisen keinot, varjostusta, oppilaiden ja henkilöstön TVT-tietotaidot yläkoulun ja lukion henkilökunnalle. Lukuvuoden 2015-2016 alusta pedagoginen kehittämissuunnitelma kattaa myös alakoulujen henkilökunnan.

Helsinge skolan yläkoulussa siirrytään niin kutsuttuun One-to-one–pedagogiikkaan, eli jokaiselle oppilaalle tarjotaan henkilökohtainen tabletti oppimisen tueksi. Sen lisäksi koulu siirtyy 75 minuutin oppitunteihin, mikä osaltaan tukee kokonaisvaltaista ja ilmiöpohjaista oppimista ja tulevaisuuden laaja-alaisten taitojen saavuttamista.

Lukiokoulutus: Helsinge gymnasiumissa opiskelijat voivat valita joko yleisen tai globaalin opintolinjan. Lukiossa panostetaan erityisesti opiskelijoiden osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseen sekä johtajuus- ja yhteistyötaitojen kehittämiseen. Koska oppitunnit toteutetaan pidempinä opetusjaksoina, uusia työtapoja voidaan hyödyntää monipuolisemmin ja oppilaat voivat omaksua eri aihepiirejä entistä syvällisemmin. Virtuaalisen opetuksen yhteistyö jatkuu ja laajenee GNet-yhteistyön merkeissä

vuonna 2016. Lukiossa valmistaudutaan sekä sähköisten ylioppilaskirjoitusten mukanaan tuomiin haasteisiin että laaditaan uutta opetussuunnitelmaa. Helsinge gymnasium osallistuu Vantaan kaupungin Kiina-yhteistyöhön. Lukio solmi keväällä 2011 ystävyyskoulusopimuksen Jinan Foreign Language Schoolin kanssa ja tarjoaa Kiinan kielen ja kulttuurin opetusta valinnaisaineena lukiossa. Yhteistyö ammattikoulu Ptrakticumin kanssa jatkuu kaksoistutkintojen mahdollistamiseksi ja sen lisäksi lukuvuonna 2015 – 2016 alkaa yhteistyö, joka mahdollistaa tiettyjen merkonomi-tutkinnon opintojen suorittamisen lukion aikana. Oppilaat, jotka suorittavat kyseiset opinnot, voivat lukio-opintojen jälkeen suorittaa varsinaisen merkonomin tutkinnon yhden lisävuoden opintojen jälkeen.

13 91 Kulttuuripalvelut

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	278	300	305	311	317	323
Menot	-4 899	-5 184	-5 483	-5 565	-5 648	-5 733
Toimintakate	-4 621	-4 884	-5 178	-5 254	-5 331	-5 410

Toiminnan kuvaus
Kulttuuripalvelut huolehtii kaupungissa harjoitettavan taide- , museo- ja kulttuuritoiminnan sekä taiteen perusopetuksen edistämisestä, tukemisesta ja järjestämisestä yhteistyössä taiteilijoiden, kulttuurilaitosten ja - yhteisöjen kanssa kaupungin eri toimialojen välistä, alueellista ja seudullista yhteistyötä kehittäen. Kulttuuripalvelut järjestää elämänlaatua ja hyvinvointia edistäviä toimintoja sekä elämyksiä ja kokemuksia kaikille kuntalaisille, erityisesti lapsille ja nuorille.

Kulttuuripalveluiden yleisenä tavoitteena on esteettinen ja virikkeellinen kaupunkiympäristö, jossa elävä kaupunkikulttuuri on osa kotikaupunki-identiteettiä. Kulttuuri, taide, historia ja muotoilu rikastuttavat ihmisten arkea eri asuinalueilla tarjoten mahdollisuuksia kokea, näkyä ja tulla kosketetuksi ja nähdyksi. Kulttuuripalveluiden järjestämä toiminta vahvistaa kuntalaisten osallisuutta, luovuutta ja henkistä hyvinvointia sekä ylläpitää kulttuuriperintöä ja infrastruktuuria. Toiminnan tuottavuutta kehitetään yhteistoiminnan ja monituottajamallin avulla. Alueellisia kulttuuri- ja taidetapahtumia, harrastustoimintaa ja kotiseututyötä avustetaan taloudellisesti. Taiteen perusopetuksella on keskeinen asema palvelutarjonnassa. Monipuolisia, laadukkaita kulttuuripalveluita, taiteen perusopetusta sekä lasten ja nuorten tavoitteellisia taideharrastusmahdollisuuksia järjestetään kaikilla palvelualueilla. Kulttuuripalveluiden strategia ohjaa toimintaamme talous- ja velkaohjelman suuntaisesti sisältöjä unohtamatta.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016-2019
Riittävän palvelutarjonnan turvaaminen ja toimintojen sopeuttaminen talous- ja velkaohjelman velvoitteiden mukaiseksi. Kulttuuristrategian tavoitteiden mukainen toiminta. Strategisen johtamisen vahvistaminen.
Asukkaiden kanssa toiminen. Ruohonjuuritason kulttuuritapahtumat lisääntyvät. Kulttuurinen kestävä kehitys. Ekologisten näkökulmien lisäksi oman kulttuuriperinnön tallentaminen, säilyttäminen ja tuominen. Kulttuurisen ja sivistyksellisen pääoman levittäminen. Tapahtumien lisääminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palveluiden kehittäminen vuonna 2016

Kulttuuri näkyy ja kuuluu kaupunkikuvassa. Kuntalaisia otetaan yhä enemmän mukaan toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Yhteistyötä ammattimaisten toimijoiden kanssa lisätään. Uudet palvelukonseptit tuovat taiteen kokemisen arkipäivässä lähemmäksi ihmistä.

13 92 Liikuntapalvelut

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	3 001	4 770	4 865	4 963	5 062	5 163
Menot	-14 422	-16 891	-19 131	-19 414	-19 705	-20 001
Toimintakate	-11 421	-12 121	-14 266	-14 451	-14 643	-14 838

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Liikuntapalvelut edistää ja tukee liikunnan harrastamista sekä luo harrastamisen edellytyksiä Vantaalla. Pääprosesseja on kolme: 1) liikuntapaikkojen kunnossa- ja ylläpito 2) liikuntaan aktivointi sekä 3) seuratoiminnan tukeminen.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 -2019

Liikuntapalveluiden palveluverkkoa kehitetään keväällä 2013 päivitetyn liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti. Lähtökohtana on luoda liikunnallista elämäntapaa edistävä arkiympäristö erityisesti liikunnan lähi- ja alueellisia palveluita tuottamalla. Tulevien vuosien liikuntarakentamisen kehittämiskohteet painottuvat lähiliikuntapuistojen ja lähiliikuntapaikkojen uudisrakentamishankkeisiin sekä nykyisten liikuntapaikkojen peruskorjauksiin. Koulujen ja päiväkotien pihat liitetään osaksi lähiliikuntapaikkaverkostoa. Lisäksi tarkastellaan mahdollisuuksia kumppanuushankkeisiin liikuntapaikkojen toteuttamiseksi ja olosuhteiden edistämiseksi.

Liikuntaan aktivoinnin tavoitteena on tarjota edellytyksiä liikunnalliseen elämäntapaan tarjoamalla liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia elämänkaaren kaikissa vaiheissa. Erityisenä haasteena on liikunnallisesti passiivisten tavoittaminen ja palveluohjaus. Yhteistyötä eri toimialojen kanssa pyritään tiivistämään. Ohjatun liikunnan painopisteenä ovat edelleen ikääntyvän väestön tarpeet sekä erityis- ja terveysliikunta. Lapsille ja nuorille suunnattua säännöllistä toimintaa järjestetään tällä hetkellä hankkeiden kautta. Tulevaisuudessa tarvitaan resursointia koulupäivien liikunnallistamisen ja iltapäiväkerhotoiminnan vakiinnuttamiseksi.

Liikuntaseurojen toimintaa tuetaan jakamalla avustuksia ja osoittamalla liikuntapaikkoja näiden käyttöön. Seuroille suunnattuja sähköisiä palveluja, kuten tilavarausten sähköistä asiointia, kehitetään. Liikuntapalveluiden hallinnoimien tilojen varausten hallinnointi keskitettiin sivistystoimen Timmi -tilavarausjärjestelmään. Taloussuunnitelmakauden aikana tilavarausprosessia yhdenmukaistetaan ja kehitetään.

Liikuntatoimintaan myönnettävien avustusten jakoperusteet uudistettiin vuonna 2015 ja ne otetaan kokonaisuudessaan käyttöön taloussuunnitelmakauden aikana. Uudistustyön keskeinen tavoite on lisätä tukitoimia harrastemahdollisuuksien lisäämiseksi suuntaamalla käyttövuoroja ja avustuksia kaikille avoimeen, ei-luokittelevaan, toimintaan.

Hanketoiminnan koordinaatiota pyritään tehostamaan suunnittelemalla ja toteuttamalla erilaisia kehittämishankkeita. Sporttia kaikille -hanke jatkuu ja rahoitusta on ainakin keväälle 2016.
Vantaan kaupungin ”Liikkuva koulu” -ohjelma on toiminut hankemuotoisena vuodesta 2011 lähtien. Toiminnasta vastaavat liikunnanohjaajat (2 hlö) vakinaistetaan vuoden 2016 alusta liikuntapalveluiden tulosalueelle päätehtävänään välituntiliikunnan järjestäminen, kouluhenkilökunnan koulutukset sekä erilaiset liikuntatapahtumat.

Liikuntapalvelut on mukana toteuttamassa ja luomassa olosuhteita lukuisille erilaisille liikuntatapahtumille vuosittain. Tavoitteena on lisätä kiinnostusta ja myönteisyyttä liikuntaa kohtaan. Kansainvälistä ja valtakunnallista medianäkyvyyttä tuovat mm. vuonna 2017 järjestettävät judon nuorten EM-kisat sekä vuosittaiset tapahtumat, kuten maastohiihdon Suomen Cup -osakilpailu, Vantaa Triathlon, Vantaa Maraton sekä Vuelta Vantaa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Vuoden 2015 aikana liikuntapalveluiden vastuulle siirtyi kaupunkikonserniin kuuluvan VTK Kiinteistöt Oy:n Myyrmäen ja Tikkurilan urheilupuistojen ja Rajakylän tenniskeskuksen liikuntatilojen operointi sekä päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten vapaa-ajan käytön varausten hallinnointi sekä iltakäytön valvonnan koordinointi ja työnjohto. Liikuntapalveluiden vastuulle siirtyneiden toimintojen uudelleenorganisointia, toimintatapojen yhtenäistämistä ja uusien toimintojen liittämistä liikuntapalveluiden perustoimintaan jatketaan.

Liikuntapalveluiden palveluverkko kehittyy; Hakunilaan valmistuu tekonurmi ja ylipainehalli, uusia lähiliikuntapaikkoja rakennetaan sekä vanhoja kohteita perusparannetaan. Koulujen ja päiväkotien liikuntamahdollisuuksien kartoitusta jatketaan ja liitetään kohteet osaksi lähiliikuntapaikkaverkostoa.

Palvelutarpeen kasvuun pyritään vastaamaan lisäämällä ja tehostamalla ohjausresurssia. Ohjatun liikuntatoiminnan resursointia parantamalla mahdollistetaan uusien senioriryhmien perustaminen sekä koulupäivien liikunnallistamisen ja iltapäiväkerhotoiminnan laajentaminen. Loppuvuoden aikana käynnistetään neuvottelut työikäisten kurssitoiminnan siirtämisestä seurojen toteuttamiksi portaittain syksystä 2016 alkaen.

Seuroille suunnattuja sähköisiä palveluja ja tilavarausten sähköistä asiointia kehitetään. Liikuntatoimintaan myönnettävien avustusten jakoperusteet uudistettiin yhteistyössä vapaa-ajan lautakunnan ja seurojen kanssa 1.6.2015 alkaen. Uudistuksen keskeisinä tavoitteina on toiminta-avustusten haku- ja arviointiprosessin yksinkertaistaminen sekä kaupungin tuen suuntaaminen entistä vahvemmin lasten ja nuorten harrastetoimintaan. Uusina tukimuotoina myönnetään jatkossa vuokratukea, kumppanuustukea sekä kilpa- ja huippu-urheilun tukea edustusjoukkueille.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Liikuntaan liittyvät toiminnot sekä tilavaraukset yhden johdon alaisuuteen.	Henkilöstön ja kiinteistöjen kunnossapidon vaikutukset sekä tuloihin että menoihin seuraavan kolmen vuoden aikana.	1.1.2015 alkaen, jatkuu siirtymäkauden ajan.

16 93 Nuorisopalvelut

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	938	480	550	561	572	584
Menot	-7 783	-7 116	-7 192	-7 300	-7 409	-7 520
Toimintakate	-6 845	-6 636	-6 642	-6 739	-6 837	-6 937

Toiminnan kuvaus

Nuorisopalveluiden tehtävänä on parantaa vantaalaisten nuorten kasvu- ja elinoloja sekä luoda edellytyksiä nuorten kansalaistoiminnalle ja aktiiviselle kansalaisuudelle.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Keskeisiä muutoksia toimintaympäristössä on: Nuorisotyöttömyyden kasvu, maahanmuuttajaväestön voimakas lisääntyminen, talouden heikkeneminen, digitaalisuus ja sen hyödyntäminen, uusien toimintamallien kehittäminen monituottajamallilla ja tiedolla johtamisen mahdollistuminen entistä paremmin.

TVO huomioidaan siten, että panostetaan monituottajamallin edelleen kehittämiseen ja sen suurempaan hyödyntämiseen nuorisotyössä. Lisätään yhteistyötä erityisesti nuoriso- ja varhaisnuorisojärjestöjen sekä lasten – ja nuorten palvelujärjestöjen kanssa, jolloin saadaan lisää resursseja vantaalaisten lasten ja nuorten hyväksi. Nuoret itse tulevat entistä enemmän mukaan suunnittelemaan ja ohjaamaan toimintaa. Osallistavan budjetoinnin käyttöä laajennetaan suunnitelmakaudella. Näkökulma siirretään kaupungin omista nuorisopalveluista enemmän koko nuorisotyön resurssit kokoavaan näkökulmaan, jolloin saadaan suurin ja kustannustehokkain hyöty palveluihin. Tehtäväkuvia kehitetään suunnitelmakaudella edelleen vastaamaan paremmin laajenevan toimintaympäristön haasteita.

Digitaalisuuden hyödyntäminen oppimisessa ja yhdessä toimimisessa

Digitaalisuus mahdollistaa myös työajan aiempaa tehokkaamman käytön ja resursseja vapautuu nuorten kasvatukselliseen ohjaukseen.

Työn vaikuttavuuden arviointia kehitetään yhdessä muiden toimijoiden kanssa, jotta saadaan parhaat ja vaikuttavimmat toimintamallit käyttöön.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 – 2019

Monialaisen ja moniammatillisen verkostotyön merkitys kasvaa. Työtä tehdään ja sitä kehitetään yhdessä mm. nuoriso- ja aikuiskoulutuksen, sosiaali- ja terveystoimen, järjestöjen sekä työ- ja elinkeinotoimiston ja nuorten itsensä kanssa.

Jokaisella palvelualueella tehdään nuorisotyötä verkottuneena eri tahojen kanssa asiakaslähtöisesti. Syrjäytymisen estäminen ja osallisuuden tukeminen ovat nuorisotyön tärkeimmät tavoitteet 2016 - 2018. Nuorten osallisuus, kasvatuksellinen ohjaus sekä nuoriso- ja koulutustakuun toteuttaminen ovat tärkeä osa syrjäytymisen estämistä.

Alueellinen nuorisotyö

Alueellisen nuorisotyön painopiste on nuorten osallisuutta ja kuulemista edistävien työmuotojen kehittämisessä. Nuorisotalojen toiminnassa painotetaan kumppanuuksia,

pienryhmätoimintaa, nuorten osallisuutta toiminnan suunnittelussa ja sen vetämisessä sekä laajennetaan osallistavaa budjetointia. Nuorisotalojen toimintaa monipuolistetaan mm. kulttuurista nuorisotyötä ja liikuntaa lisäämällä kulttuuri- ja liikuntapalveluiden sekä perusopetuksen kanssa. Harrastustoiminnan tukemiseen haetaan edelleen ELY:n rahoitusta. Toiminnan tavoitteena on saada mieluinen harrastus lapsille ja nuorille, joilla sitä ei ole. Uusi Aviapoliksen alue tulee määrittämään minne alueen nuorisotila sijoittuu, kun alueen palvelujen rakentaminen käynnistyy suunnitelmakauden lopulla. Uuteen tilaan siirrettäisiin Pakkalan alueen nuorisotilan henkilöstö. Wintti luovutettaisiin asukkaiden/järjestöjen tilaksi, jota uusi tila hallinnoi ja tukee yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Tehdään kehittämishanke monituottajamallista ja osallistavasta budjetoinnista, uusista nuorisotyöntekijöiden tehtäväkuvista ja hallinnon uudenlaisista rakenteesta. Kehittämiseen haetaan ulkopuolista rahoitusta.

Nuorisotyössä huomioidaan poikien moninkertainen syrjäytymisriski, mikä näkyy mm. siinä, että poikia on toiminnassa yli 60 %. Työmuotoja kehitetään. Tyttöjen erityistarpeisiin panostetaan edelleen.

Uusi nuorisovaltuusto (Nuva) aloittaa toimintansa. Kehittämiskohteena on alueellisen osallisuuden vahvistaminen yhdessä nuorisotalojen nuorten ja oppilaskuntien hallitusten kanssa. Erityisesti panostetaan niihin nuorten ryhmiin, joissa osattomuutta koetaan muita enemmän mm. jälkihuoltonuoret.

Ankkapartiotoimintaan koulutetaan uusia vapaaehtoisia ja toimintaa kehitetään jatkuvasti. Yhteistyötä tehdään mm. Aseman Lapset - järjestön, sovittelutoiminnan, Nuorisotyö raiteilla -hankkeen kanssa.

Kansalaistoiminnan tukeminen ja kansainvälinen toiminta

Nuorisotyön avustukset pidetään 2015 tasolla.
Nuorten omien toimintaryhmien määrää kasvatetaan tiedotusta, neuvontaa ja ohjausta lisäämällä. Nuorten vertaistoiminnan määrää nuorisotaloilla ja leireillä lisätään. Vapaaehtoisia rekrytoidaan eri toimintoihin verkostojen kautta.

Kansainvälistä nuorisovaihtoa kehitetään. Vaihto avataan myös sellaisille uusille ryhmille, joilla ei ole mahdollisuutta matkustaa ilman tukea. Kansainvälistä toimintaa kehitetään yhteistyössä mm. nuorten, järjestöjen, HUMAK:n, ja CIMO:n kanssa.
Kesäleirejä toteutetaan leirialueilla entistä enemmän perusopetuksen, liikuntajärjestöjen, vapaaehtoisten, kesätyöntekijöiden ja vertaisnuorien kanssa. Leirit ovat avoimia kaikille vantaalaislapsille. Muuta lomatoimintaa järjestetään yhteistyössä kulttuuri- ja liikuntapalveluiden sekä järjestöjen kanssa.

Kukonnotkon käyttöastetta nostetaan.

Nuorten työpajatoiminta nuoriso- ja koulutustakuuta

Nuorten työpajatoiminnassa ja etsivässä nuorisotyössä arvioidaan asiakasmäärien kasvavan edelleen kohderyhmän laajenemisen (16-28 v) ja työttömyyden kasvun takia.

Nuorisotyöttömyyden ennustetaan kasvavan ja tarvitaan myös uusia keinoja saada nuoria koulutukseen ja työhön. Tehostetaan sekä nuorten ohjausta että työpajojen toimintaa. Perustetaan seinätön paja kaupungin toimipisteitä hyödyntäen, yritysyhteistyötä lisätään mm. kehittämällä kummiyritystoimintaa. Vasta valmistuneiden työkokeilujen määrää lisätään ja nuorten tuettua oppisopimuskoulutusta kehitetään.

Muu toiminta

Kestävään kehitykseen ja ympäristökasvatukseen panostetaan. Tärkeä kestävän kehityksen periaate on nostaa edelleen nuorisotalojen käyttöastetta ja kävijämääriä sekä panostaa palvelujen monituottajamallin kehittämiseen. Sosiaalisesti kestävää kehitystä painotetaan.

Verkkonuorisotyötä, nuorisotiedotusta ja neuvontaa kehitetään PKS-yhteistyönä ja valtakunnallisesti Pelastakaa lapset - ry:n vetämän verkoston kanssa. Tavoitteena on kouluttaa lisää vertaistiedottajia, kehittää alueellisen nuorisoneuvonnan ja tiedotuksen toimintamallia. Viestinnän koulutukseen panostetaan monipuolisesti. Digitalisaation myötä tiedotus ja neuvonta kehittyy vahvasti lähitulevaisuudessa.

Monikulttuuristen nuorten määrää lisääntyy palveluissa. Heidän tavoittamiseensa kehitetään uusia keinoja monikulttuuristen nuorten tilanteesta nuorisopalveluissa tehdyn selvityksen perusteella. Lisätään yhteistyötä monikulttuuristen kotien ja järjestöjen kanssa sekä parannetaan neuvontaa ja tiedotusta yhteistyössä.

Ruotsinkielistä nuorisotyötä kehitetään seudullisena yhteistyönä ja yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Yhteistyötä lisätään edelleen ruotsinkielisten koulujen kanssa saatujen hyvien kokemusten perusteella.

Seudullisen yhteistyön painopisteinä ovat toiminnan arvioinnin kehittäminen, koulutus, nuorisotyön alan edunvalvonta sekä yhteiset hankkeet, tutkimus ja vaikuttavuuden mittarien kehittäminen. Nuorten omaa roolia arvioinnissa vahvistetaan mm. he voivat laatia omia kriteerejään ja arvioida toimintaa.

Palveluverkon kehittäminen ja palvelumuotoilun käyttö toimintamalleja kehitettäessä
Nuorisopalveluiden palveluverkon lähtökohtana on saada uusille alueille monipuoliset nuoriso- ja asukastilat sekä se, että vanhoja alueita kehitetään tasapuolisesti. Nuorisotilat ovat tärkeitä toimintatiloja kaikille ikäryhmille. Nuorisopalveluiden hallinnon tilat avataan laajemmin myös muille toimijoille. Vernissan toimintaa kehitetään yhdessä nuorten ja eri toimijoiden kanssa.
Tikkurilan ja Länsimäen nuorisotilojen perusparannukset toteutetaan 2017 ja Hakunilan ja vuonna 2018. Perusparannuksiin haetaan OKM:n rahoitusta. Keski-Vantaalle ja Nikinmäkeen on esitetty nuorisotilat uusien koulujen yhteyteen 2018.

Henkilöstö

Henkilökunnan ja asiakkaiden turvallisuuteen panostetaan koulutuksella ja kehittämällä toimintatapoja. Työhyvinvointiin panostetaan. Yhteistyötä nuorisoalan oppilaitosten kanssa jatketaan ja syvennetään. Etsivää nuorisotyöhön esitetään 2016 kahden nuorisotyöntekijän vakinaistamista. Tähän saadaan valtion rahoitusta, nettomeno 14 000 €.

Toiminnan keskeiset muutokset ja kehittämishankkeet

Hankkeita on viisi (2015) ja lisäksi nuorisopalvelut on kumppanina useissa muiden vetämissä hankkeissa kuten Ohjaamo Vantaa, Tenho-hanke (sirkustoimintaa).

Palvelu olen minä!- hanke (ESR-hanke 2015-2017) jonka tavoite on kehittää nuorille matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita ja parantaa psykososiaalisesti heikoimmassa asemassa olevien nuorten toimintakykyä.
Työpajojen kehittämishanke, jossa painopisteenä on työpajanuorten oppimaan oppimisen ja opiskeluvalmiuksien kehittäminen, terveyspalvelujen kehittäminen, talousneuvonta ja suomen kielen oppimisen tukeminen työpajan arjessa erillisten suomen kielen kurssien lisäksi. Hankkeella on AVI:n pitkäaikainen rahoitus.

Ohjaus- ja tukikeskus Kipinä ja etsivä nuorisotyö.

Hankkeessa ohjataan koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevia nuoria sekä opiskelun keskeyttäneitä nuoria. Etsivän nuorisotyön avulla tavoitetaan niitä nuoria, jotka ovat kaikkien palvelujen ulkopuolella.

Nuorisotyö raiteilla -hanketta rahoittaa OKM. Ja sitä toteutetaan monialaisena PKS-yhteistyönä, johon on palkattu kaksi nuorisotyöntekijää. Tavoitteena on joustavasti liikkuvan nuorisotyön vieminen sinne missä nuoret liikkuvat ja viettävät vapaa-aikaa, aktivoida ja osallistaa nuoret junassa matkustamiseen ja asemien turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Ennalta ehkäistä konflikteja, ohjata nuoria palvelujen piiriin.

Kiusaamiseen puuttumisen mallia kehitetään kaikessa toiminnassa.

13 70 Ammatillinen koulutus

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	2 444	2 200	2 200	2 244	2 289	2 335
Menot	-33 891	-34 470	-35 704	-36 240	-36 783	-37 335
Toimintakate	-31 448	-32 270	-33 504	-33 996	-34 494	-35 000

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vantaan ammattiopisto Varia antaa järjestämisluvan mukaista nuorten ja aikuisten ammatillista perus-, lisä- ja täydennyskoulutusta sekä perusopetuksen lisäopetusta. Ammatillinen koulutus toteutetaan tiiviissä yhteistyössä alueen elinkeinoelämän kanssa. Ammattiopisto toteuttaa ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaista työelämän kehittämis- ja palvelutehtävää. Vantaan ammattiopisto osallistuu aktiivisesti Vantaan kaupungin elinkeinopolitiikkaa tukevien toimenpiteiden toteuttamiseen.

Nuorisokoulutuksen linjan tavoitteena on, että kaikki ammatillisen koulutuksen aloittaneet opiskelijat suorittavat ammatillisen perustutkinnon. Toiminnan kehittämisen painopisteenä on koulutuksen keskeyttäneiden määrän vähentäminen 10 prosenttiin ja koulutuksen määräajassa suorittaneiden opiskelijoiden määrän lisääminen. Niille opiskelijoille, jotka haluavat ja joilla on riittävät edellytykset, tarjotaan mahdollisuus lukiokurssien tai kaksoistutkinnon suorittamiseen yhteistyössä Sotungin etälukion ja Vantaan aikuislukion kanssa.
Ammatillisen koulutuksen työelämävastaavuutta parannetaan työelämän tarpeisiin perustuvalla ja ennakoivalla koulutuksen sisällön suuntaamisella, kehittämällä joustavia opintopolkuja sekä niitä tukevia opetusmenetelmiä ja järjestämällä opettajien työelämäjaksoja.

Aikuiskoulutuksen linjan tehtävänä on järjestää ammatillista perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta yhteistyössä alueen yritysten ja elinkeinoelämän kanssa. Aikuiskoulutuksessa järjestetään oppisopimuskoulutusta, oppilaitosmuotoista ammatillista aikuiskoulutusta sekä kehitetään uusia koulutustuotteita ja -palveluja. Osaamisen kartoittamisen kautta tutkintojen suorittaminen ja siihen liittyvä koulutus räätälöidään yksilöllisesti ja työelämän tarpeet huomioiden. Aikuisten koulutus- ja työelämämahdollisuuksien parantamiseksi tehdään tiivistä yhteistyötä sidosryhmien, työelämän yhteistyökumppaneiden, asiakkaiden, yrittäjien, koulutuksen järjestäjien, oppilaitosten sekä Vantaan kaupungin kanssa.
Hankkeiden ja projektien painopisteinä ovat Nuorisotakuun toteuttaminen sekä Aikuisten osaamisperustan vahvistaminen.

Lisäopetuksen ja tukipalveluiden linjalla järjestetään perusopetuksen lisäopetusta sekä koordinoidaan oppilaitoksen ohjaus- ja tukipalveluja. Oppilaitoksen ohjaus- ja tukitoimien tavoitteena on opiskelijoiden opiskelun ja oppimisen esteiden varhainen tunnistaminen ja nopea puuttuminen niihin.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Vantaan ammattiopisto Varian järjestämisluvan mukainen opiskelijamäärä kasvaa OKM:n 27.6.2013 päätöksen mukaan 380 opiskelijalla vuoteen 2016 mennessä. Päätöksen mukainen kokonaisopiskelijamäärä vuonna 2014 on 2900 opiskelijaa, vuonna 2015 3020 opiskelijaa ja 2016 3160 opiskelijaa.

Järjestämisluvat ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen (ammattistartti), ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen (AKKU), maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen (MAVA) sekä kotitalousopetuksen osalta päättyivät 31.7.2015. Ne yhdistyvät yhdeksi koulutuskokonaisuudeksi, ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaksi koulutukseksi (VALMA). Koulutus käynnistyy ensimmäistä kertaa syksyllä 2015. VALMA -koulutus on suunnattu ensisijaisesti nuorille perusopetuksen päättäneille, joiden tavoitteena on hankkia lisävalmiuksia ammatillisen perustutkinnon suorittamiseksi. VALMA -koulutukseen voidaan ottaa myös aikuisia, jos se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

Ammatilliset perustutkinnot, niitä koskevat säädökset, perustutkinnon perusteet ja muut määräykset on uudistettu ja otettu käyttöön 1.8.2015 alkaen. Muutoksen myötä työelämän ja erilaisten opiskelijoiden tarpeisiin vastataan entistä paremmin tarjoamalla joustavia opintopolkuja ja tukemalla yksilöllisiä valintoja. Osaamisperusteisuus on keskeistä kaikissa perustutkinnoissa. Opintoviikot ja aikasidonnaisuus on poistettu: osaaminen määräytyy osaamisen laajuuden mukaan osaamispisteinä. Myös uudet yhteiset tutkinnon muodostavat laajoja osaamiskokonaisuuksia, ja niissä saavutettu osaaminen integroituu ammatillisiin tutkinnon osiin.

Vuonna 2016 kehitetään erityisesti osaamisperusteista oppimista ja oppimisen ohjausta sekä siihen liittyviä oppimisympäristöjä ja yksilöllisiä oppimisratkaisuja. Lisäksi luodaan nykyaikaisia toimintamalleja osaamisen tunnistamiseen, tunnustamiseen ja arviointiin. Varian kaikki opetussuunnitelmat on uudistettu vastaamaan uudistettuja säädöksiä ja määräyksiä. Toteutussuunnitelmia tarkistetaan jatkuvana prosessina samalla, kun uusien säädösten ja määräysten mukainen osaaminen kehittyy.

13 80 Aikuisopisto

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	2 549	2 775	1 578	1 609	1 641	1 674
Menot	-4 621	-4 906	-4 384	-4 447	-4 514	-4 581
Toimintakate	-2 072	-2 131	-2 807	-2 838	-2 873	-2 907

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vantaan aikuisopiston tehtävänä on tukea paikallisen aikuisväestön ja ympäröivän yhteiskunnan kehittymistä edistämällä elinikäistä osaamista, itsensä monipuolista kehittämistä, yhteisöllisyyttä, suvaitsevaisuutta ja moniarvoisuutta.

Vantaan aikuisopistoon kuuluvat kansalaisopisto sekä maahanmuuttajien koulutusyksikkö. Aikuisopistossa järjestetään vapaatavoitteista kansalaisopisto-opetusta, perusopetukseen valmistavaa opetusta, perusopetusta, avoimen yliopiston opetusta sekä maahanmuuttajien kotouttavaa koulutusta. Kansalaisopisto järjestää myös ns. liiketoimintakoulutusta eli tilauksesta järjestettävää koulutusta.

Aikuisopisto on osa nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalueen toimintaa.

Suurin muutos toiminnassa on se, että Aikuisopisto ei järjestä enää vuonna 2016 työvoima-poliittista maahanmuuttajien suomen kielen koulutusta, koska opisto ei menestynyt vuonna 2015 ELY-keskuksen järjestämässä tarjouskilpailussa. Toimintaa tehostetaan mm. sähköisten järjestelmien hyödyntämisen lisäämisellä.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 -2019

Opistotoiminnan ohjaavina arvoina ovat vapaan sivistystyön ja Vantaan kaupungin arvot sekä vapaan sivistystyön laista tuleva perustehtävä.

Opisto tarjoaa laadukasta ja monipuolista koulutusta keskitetysti, alueellisesti sekä verkossa. Opiston väestöopetuksen peruspalveluja tarjotaan kaikilla palvelualueilla. Opiston toiminnan volyymi pyritään pitämään entisellä tasolla toimintaa tehostamalla.

Aikuisopisto toteuttaa Opetushallituksen sekä opetusministeriön rahoittamia kehittämisprojekteja. Aikuisopistossa järjestetään valtakunnallisten yleisten kielitutkintojen mukaisia kielikokeita.

Pääkaupunkiseudun kansalaisopistojen yhteisen kurssihallintojärjestelmän (Kursor) käyttöä laajennetaan ja kehitetään, ja tämän myötä hallinnolliset toiminnot tehostuvat. Asiakkaiden ja tuntiopettajien sähköiset työvälineet kehittyvät.

Opisto järjestää nuorille (17–24 -vuotiaille) vasta maahan tulleille maahanmuuttajille perusopetukseen valmistavaa opetusta sekä perusopetusta.

Opistossa on käytössä CAF-laatujärjestelmä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Kansalaisopisto-opetuksen määrää optimoidaan ja tehostetaan.

Henkilöstön osaamiskartoituksia sekä tulos- ja kehittämiskeskusteluja hyödynnetään. Opistolla on osaamiskartoituksiin pohjautuva koulutusohjelma. Erityisesti kieli-, tietotekniikka- sekä monikulttuurisuus-koulutukseen panostetaan. Päätoimisten opettajien työtä suunnataan ainekohtaisten tuloskorttien tavoitteiden mukaan.

Opiston kurssisuunnitteluun kehitetään kurssi- ja ainekohtaista talouden hallintaa tukeva järjestelmä. Ainealueiden taloudenohjantaan kiinnitetään entistä tarkempaa huomiota. Kustannuslaskentaa kehitetään.

13 85 Musiikkiopisto

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	953	936	955	974	993	1 013
Menot	-3 861	-3 993	-3 996	-4 056	-4 117	-4 179
Toimintakate	-2 908	-3 057	-3 042	-3 083	-3 124	-3 166

Toiminnan kuvaus

Vantaan musiikkiopisto tarjoaa oppilailleen hyvän kasvualustan musiikin harrastajana ja ihmisenä kehittymiseen musiikillisten elämysten kautta. Laadukkaan opetuksen takana on ammattitaitoinen henkilökunta ja laaja-alainen opetustarjonta

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2016 -2019

Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetuslain musiikin laajan oppimäärän mukaista koulutusta lapsille ja nuorille keskimäärin 49 600 vuosituntia, joista musiikkiluokkalaisille suunnatun opetuksen osuus on noin 1150 tuntia. Opetuksen piirissä on noin 940 solistisen aineen oppilasta, 800 musiikkileikkikoululaista ja 60 musiikkiluokkalaista. Opiskelu on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää, ja se noudattaa opetushallituksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan laadittua, lautakunnan hyväksymää opetussuunnitelmaa. Lisäksi opiston avoimella osastolla järjestetään maksupalveluperiaatteella toimivaa musiikin opetusta eri-ikäisille harrastajille noin 1925 tuntia vuodessa. Opiskelijoita on keskimäärin 230.

Monikulttuurinen lastenorkesteri Tempo toimii Länsimäen ja Kytöpuiston kouluilla ja sen piirissä on noin 100 lasta. Vuosituntimäärä on noin 1 785 h.

Musiikkiopiston kokonaisvuosituntimäärä on n. 53 000 tuntia ja kokonaisopiskelijamäärä reilut 2 000. Ruotsinkielinen yksikkö sekä Tempo sisältyvät lukuihin.

Musiikkiopistossa haetaan uusia tehokkaita opetusmuotoja ja toimintaa arvioidaan jatkuvasti. Toiminnan kehittäminen tähtää myös taloudelliseen tehokkuuteen ja kestävään kehitykseen. Eri ryhmät osallistuvat kansainvälisiin festivaaleihin ja kilpailuihin, ja vastaavasti musiikkiopisto isännöi säännöllisesti erilaisia kansainvälisiä ryhmiä.

13 86 Kuvataidekoulu

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Tulot	335	270	274	279	285	291
Menot	-882	-877	-872	-885	-898	-912
Toimintakate	-547	-607	-598	-606	-613	-621

Toiminnan kuvaus

Vantaan kuvataidekoulu on taiteen perusopetusta antava vapaa-ajan oppilaitos 5–20-vuotiaille vantaalaisille lapsille ja nuorille. Kuvataidekoululla on useita opetuspisteitä

eri puolilla Vantaalla: Tikkurilassa, Korsossa, Myyrmäessä, Kivistössä ja Kartanonkoskella. Opetus jakautuu ikäkausittain varhaisiän opintoihin, perusopintoihin ja syventäviin opintoihin. Opettajat ovat kuvataideopettajia, kuvataiteilijoita ja muotoilun ammattilaisia, joilla on myös pedagoginen koulutus.

Kuvataidekoulun oppilasmäärä oli kuluneena vuonna lähes 900. Opetusryhmiä oli kaikkiaan 81
viidessä eri opetuspisteessä. Taiteen perusopetusta annettiin kaikkiaan liki 7000 tuntia.
Lisäksi järjestettiin 27 lyhytkurssia, jotka ovat avoimia myös muille kuin koulun varsinaisille
oppilaille. Kuvataide on vantaalaisten lasten ja nuorten keskuudessa suosittu harrastus ja tulijoita Kuvataidekouluun olisi enemmän kuin koulu nykyisillä resursseillaan pystyy vastaanottamaan.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen vuonna 2016

Yhteistyötä lastenkulttuurin yksikön ja muiden taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa jatketaan. Kuvataidekoulu on mukana Aurinkokivi-hankkeen pedagogisessa suunnittelussa.

Vantaan kuvataidekoulun toimisto on siirtynyt lähemmäksi koulun pääopetuspistettä. Aikaisemmin toimisto sijaitsi virastotalossa Kielotiellä. Kesällä 2015 pintaremontoitu Kulttuurikeskus Orvokin vanha opettajainhuone pystyttiin kuitenkin ottamaan koulun toimiston käyttöön. Näin koulu muodostaa tehokkaamman toimintayksikön ja koulun henkilökunnan yhteistyö edelleen helpottuu tulevaisuudessa.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttamisen

Strategisista päämääristä johdetut toimialan tavoitteet

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite	Toimialan tavoitteen mittari
7. Investointiohjelma vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheytymistä	Tilojen yhteiskäytön tehostaminen lisäämällä tulosalueiden välistä tilojen käyttöä	Käyttöasteen kasvattaminen laajentamalla aukioloaikoja virka-ajan ulkopuolelle
		Yhteiskäytössä olevien tilojen lukumäärä
4. Kumppanuuksien hyödyntäminen	Yksityisen palvelutuotannon lisääminen varhaiskasvatuksessa, kulttuurissa ja liikunnassa kunnalle kustannustehokkaalla tavalla	Omat investointitarpeet vähenevät
12. Vantaan tulevaisuutta rakennetaan yhdessä asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten kanssa	Kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen	Kyselyt, palautteen kerääminen, tilaisuudet, palvelumuotoilu yms. aloitteet
13. Vantaalaisten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat	Vetovoimaiset koulutus- ja vapaa-ajan palvelut	Ensisijaiset hakijat suhteessa aloituspaikkoihin toisen asteen koulutuksessa
		Kulttuuripalveluiden asiakas- ja kävijämäärät
		Asiakas - ja kävijämäärät nuorisotiloissa. Työpajatoimintaan osallistuneiden määrä. Asiakaskyselyiden tulokset
		Asiakastyytyväisyys liikuntapalveluissa

17. Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Uusi oppiminen ja uudet pedagogiset toimintatavat	Esi- ja perusopetuksen kunta-, koulu- ja yksikkökohtaisia opetussuunnitelmia uudistettaessa kehitetään uusia pedagogisia toimintatapoja. Lukioiden opetussuunnitelmauudistus ja sähköiset yo-kirjoitukset sekä ammatillisen koulutuksen TUTKE-uudistus (tutkintojärjestelmän kehittämisuudistus) edellyttävät uusia pedagogisia toimintatapoja.
21. Henkilöstön sitoutumisen ja osaavan työvoiman varmistaminen	Henkilöstö otetaan mukaan kehittämiseen ottamalla käyttöön osaamismenetelmien uusi toimintatapa.	Sähköisen keskustelualustan luominen ja käyttöönotto hyvien käytäntöjen jakamista ja yhteisöllistä ideointia varten.
20. Hyvällä strategisella johtamisella ja esimiestyöllä toteutetaan muutosta	Ympäristövastuullisuuden lisääminen arkipäiväisessä toiminnassa.	Toimialan/tulosalueiden johtoryhmille koulutukset ympäristövastuullisen toiminnan perusteista.

edistäminen vuonna 2016

Mittarin lähtötaso, v:n 2014 loppu	Mittarin tavoitetaso 2016
Käyttöasteen lisääntymistä ei ole tilastoitu	5 uutta yhteiskäyttömallia/-toimintatapaa
Lähtötaso syksyn 2015 tilanteen mukaan	10 % lisäys
Vaka: Yksityisessä päivähoidossa on 9,9 % hoidetuista lapsista.	Vaka:yksityisessä päivähoidossa on 12,3 % hoidetuista lapsista
Vaka: kerhotoiminnan järjestäminen yhdessä kuntalaisten kanssa, kartoitetaan tilanne muiden osalta	Asukkaiden aloitteet toteutukseen asti kaupungin kehittämisessä, osallistaminen myös prosessin eri vaiheissa
Ensisijaisten hakijoiden määrä suhteessa aloituspaikkoihin toisen asteen koulutuksessa kevään 2015 yhteishaussa	Suuremmat suhdeluvut verrattuna kevääseen 2015
Asiakastyytyväisyyskysely 2015 /Kävijämäärä/Tapahtumien määrä	Uusien tapahtumien määrä kasvaa kahdella/osallistujamäärät +10 %
on käytössä v. 2014	Kävijämäärät nuorisotiloissa +10%. Työpajatoimintaan osallistuneiden määrä +20%
Uimahallien ja kuntosalien asiakastyytyväisyys v. 2015	Uimahallien ja kuntosalien asiakastyytyväisyys paranee vrt. 2015

Perusopetuksen opetussuunnitelmatyö on käynnistynyt sekä kunta- että koulutasolla. Esiopetuksen opetussuunnitelmatyö on käynnistynyt (jo syksyllä 2014), Varian ops-työ on käynnissä ja lukioiden opetussuunnitelmatyö ei ole vielä käynnistynyt.	Esiopetuksen, perusopetuksen ja lukioiden uudet opetussuunnitelmat on otettu käyttöön. Variassa uusi tutkintojärjestelmä käytössä. Henkilöstö on ottanut haltuun uusia pedagogisia toimintatapoja.
Ei ole käytössä	Alusta käytössä
Esimiehille ja johtoryhmille on järjestetty ympäristöteemaisia koulutuksia satunnaisesti.	Vuoden 2016 aikana kaikille sivistystoimen johtoryhmille on pidetty ympäristövastuullisuuskoulutus. Koulutuksessa on määritelty oman toiminnan ympäristävastuullisuuden kulmakivet.

Vantaa

Äänestyliite opetuslautakunnan 14.9.2015 pöytäkirja § 8

VD/5820/02.01.00.03/2015VD/5820/02.01.00.03/2015

OPETUSLAUTAKUNNAN KOKOUS 14.9.2015 § 8

Jäsen	JAA	EI	Varajäsen
Seppo Airaksinen		x	~~Reijo Liimatainen~~
Carita Haga		x	~~Runa Martikainen~~
~~Soili Haverinen~~		x	Carolina Tuhkanen
Jääskeläinen Jari		x	~~Arja Saunamäki~~
~~Helvi Salminen~~			~~Monica Friberg-Välimäki~~
Jarkko Koivuniemi		x	~~Jari Ahokas~~
Marilla Kortesalmi		x	~~Rebekka Nylund~~
~~Markku Naumanen~~		x	Tomi Salin
Janne Leppänen	x		~~Timo Nyyssönen~~
Vaula Norrena		x	~~Sari Laakso~~
Jori Nummelin			~~Reino Holappa~~
Jari Sainio		x	~~Seppo Turkka~~
Ulla Sajaniemi			~~Pirjo Vilenius~~
Ranbir Sodhi		x	~~Kaarlo Kähärä~~
Kirsi Suvensalmi		x	~~Hannele Halonen~~
Eve Rämö		x	~~Inkeri Ruokonen~~
Sari Multala		x	~~Birgitta Herranen~~
Yhteensä	**1**	**13**	

Poissa 1 **Tyhjää** 2

Sivin esitykset TVO jatkotoimenpiteiksi

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Riskit	Vaikusarvio 2015	Vaikutusarvio 2016	Vaikutusarvio 2017
tulosalue/ tulosalueet, joita toimenpide koskee sekä vastuuhenkilön nimi	*tiivis kuvaus mahdollisimman konkreettisesta tavoitteesta / toimenpiteestä*	*tiivis kuvaus toimenpiteen ennakoiduista vaikutuksista*		*-tiivis kuvaus tavoitteen toteuttamiseen liittyvistä riskeistä*	*Euroa, mittari tai muut taloudellinen vaikutus*		
Varhaiskasvatus, Sole A-V	Kasvun ja oppimisen tukeen 10 taidepedagogin vakinaistaminen.	Lasten kasvun ja oppimisen tuki vahvistuu kustannusneutraalisti.	1.8.2016 alkaen	Taidepedagogien rekrytointi.	toiminta kehittyy kustannusneutraalisti		
Varhaiskasvatus, Sole A-V	Yksityisten investoripäiväkotien lisääminen kunnallisten päiväkotien sijaan. Yksityisessä päivähoidossa olevien lasten osuus kasvaa vähintään 12,3%:iin.	Julkisia investointeja hillitään.	Aarresaaripäiväkoti Korsoon 1.1.2016, Aarresaari-päiväkoti Kivistöön ja Pilkepäiväkoti Koivukylään 1.8.2016	Asiakkaat eivät hakeudu yksityiseen päivähoitoon.	Kaupungin investointitarpeet vähenee		
Varhaiskasvatus, Sole A-V	Hakunila-Tikkurila alueen päiväkotien iso pyykki pestään Hosantie 2 sijaitsevassa työllisyystalossa.	Työttömien henkilöiden työllistymisedellytykset paranevat ammatillista osaamista kasvattamalla. Työttömyyden kustannukset alenevat työmarkkinatuen kuntaosuuksien pienentyessä. Julkisesti rahoitettujen päiväkotitilojen investointikulut vähenevät.	1.8.2015 alkaen ja jatkuu edelleen.	Uuden toiminnan käynnistämiseen liittyvät riskit.	Päiväkotitilojen investointimenot laskevat, työttömyyden kustannukset laskevat		

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Riskit	Vaikusarvio 2015	Vaikutusarvio 2016	Vaikutusarvio 2017
Varhaiskasvatus, Sole A-V	Säästövapaiden pitämiseen kannustaminen	Säästöt arviolta 600 000 € vuodessa.	Vuodesta 2013 ja jatkuu edelleen.	Työntekijät eivät hae enää säästövapaata talouden tilanteen heiketessä.	600 000 eur	600 000 eur	600 000 eur
Perusopetus, Kalo	Jatketaan peruskoulujen tilatehostamisohjelmaa suunnitellusti	Oppilasmäärä kasvaa ja tilat vähenevät. Oppilaskohtaiset tilakustannukset pienenvät	1.8.2014 alkaen ja jatkuu edelleen	Oppilasmäärä kasvaa joillakin alueilla ennakoitua enemmän, tilat eivät riitä.	oppilaskohtainen tilakustannus pienenee		
Perusopetus, Kalo	Selvitetään voidaanko uusien ja peruskorjattavien tilojen mitoitusta tehostaa uuden opetussuunnitelman oppimiskäsitys huomioiden.	Tulevat investoinnit olisivat vähäisempiä kuin nykyistä mitoitusta käytettäessä.	1.3.2015 alkaen	Ei löydetä nykyistä tehokkaampaa tilamallia, jonka avulla opetussunnitelman mukainen opetus voidaan antaa	oppilaskohtainen tilakustannus pienenee		
Nuoriso-ja aikuiskoulutus	Ammatillisen koulutuksen tilojen käytön tehostuminen	Opiskelijamäärä kasvaa. Opikslejakohtaiset tialakustannukset pienenevät	1.8.2014 alkaen ja jatkuu edelleen	Opiskelijamäärä ei kasva järjestämisluvan mahdollistamalla määrällä.	oppilaskohtainen tilakustannus pienenee		

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Riskit	Vaikusarvio 2015	Vaikutusarvio 2016	Vaikutusarvio 2017
Ruotsinkielinen tulosalue, Lindström	Ostopalveluista luovutaan kokonaan 1.8.2016 alkaen ja siirrytään palveluseteliin kunnallisen oman tuotannon lisäksi.	Huoltajien valinnanvapaus lisääntyy, kalliimpien ostopalvelujen käyttö loppuu, hallintotyö vähenee kun osa hallinnosta siirtyy tuottajan ja huoltajien väliseksi asiaksi hoitaa.	1.8.2016 alkaen.	Palvelusetelituottajia ei ole tarpeeksi, ei tarpeeksi paikkoja tarjolla.	Palvelujen kehittäminen; kustannussäästö		
Ruotsinkielinen tulosalue, Lindström	Uusien lapsiryhmien perustaminen Aviapoliksessa ja Kivistössä yhteistyössä suomenkielisen varhaiskasvatuksen kanssa	Tilatehokkuus lisääntyy kun perustetaan ruotsinkielisiä lapsiryhmiä. Joustavampaa tilojen käyttöä samoilla resursseilla. Parannuksia palveluverkossa huoltajille.	1.8.2016 alkaen.	Lapsimäärä kasvaa alueilla epätasaisesti eikä tilaa ole perustaa uusia ryhmiä.	Tilatehokkuus paranee		
Ruotsinkielinen tulosalue, Lindström	Etäopetusyhteistyön laajeneminen ruotsinkielisten lukioiden välillä, kurssimäärän kasvattaminen	Tarjonta paranee, samoilla resursseilla enemmän, (kustannus 4 kurssia - käytettävissä 40 kurssia)	1.8.2015 alkaen ja jatkuu edelleen.	Lukiot ja opettajat eivät pysty luomaan uusia verkkopohjaisia kursseja ja tuottamaan tarpeeksi oppimismateriaalia resurssien, jaksamisen puutteesta	Palvelut kehittyvät		
Ruotsinkielinen tulosalue, Lindström	Säästövapaiden jatkaminen	säästöt noin 30 000 euroa vuodessa			30 000 eur	30 000 eur	30 000 eur

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Riskit	Vaikusarvio 2015	Vaikutusarvio 2016	Vaikutusarvio 2017
Talous-ja hallintopalvelut	Sivistystoimen sähköisen asioinnin lisääntymisen tukeminen	Sähköisen asioinnin valmistelu , tuotantoon saattaminen ja kehittäminen edellyttää TaHan työpanosta	Jatkuva 2016 ->	Työntekijäresurssointi, vaihtuvuus, osaaminen	0	Vakan sovelluksen säästö	
Talous-ja hallintopalvelut	Prosessien tehostaminen ja tehtävien rationointi	Suorittava työ vähenee, asiantuntijatehtävät lisääntyvät	Jatkuva 2016 ->			36 000 eur	72 000 eur
Talous-ja hallintopalvelut	Sairauspoissaolojen vähentäminen	eVälke käytössä			-2,50 %	-2,50 %	-2,50 %
Talous-ja hallintopalvelut	Säästövapaiden pitämiseen kannustaminen				25 000 eur	25 000 eur	25 000 eur
Nuorisopalvelut, Ahola	Tilaverkon tehostaminen	Korson nuorisotilan toiminnan siirtäminen Lumoon. Säästö tilakustannuksissa, Lumon harrastustilojen parempi hyödyntäminen, käyttöasteen nosto	suunnitelmakaudella	tilojen käytön yhteensovittaminen aiheuttaa muutosvastarintaa.kaikkein syrjäytyneimmät nuoret eivät koe niitä enää omikseen?	Tilatehokkuus paranee		
Nuorisopalvelut, Ahola	Kumppanuuksien hyödyntäminen	Saadaan kaikki resurssit ja osaaminen käyttöön (ammattilaiset,nuoret itse, kansalaisjärjestöt, yritykset)	toteutuu jo, mutta laajennetaan	Jos ei toteudu resurssejan jää käyttämättä ja kaupungin kulut kasvavat	Resurssien käyttö tehostuu		
Nuorisopalvelut, Ahola	Tilojen yhteiskäytön edistäminen	Säästetään kaupungin tilakustannuksissa, yhteistyö lisääntyy eri toimijoiden kesken, muita resursseja voidaan säästää, tulee uutta osaamista	toteutuu osittain jo mutta laajennetaan	Kustannukset kasvavat, tiloja käytetään tehottomammin	Tilatehokkuus paranee		

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Riskit	Vaikusarvio 2015	Vaikutusarvio 2016	Vaikutusarvio 2017
Nuorisopalvelut, Ahola	Uusi ammatillisuus, uusi yhteistyö tarkoittaa myös päätösvallan jakamista käyttäjille, nuorille, kansalaisjärjestöille, kuntalaisille	Vaikuttaa työnkuviin, tilojen käyttöasteeseen, saadaan lisää resursseja, lisää asiantuntemusta ja osallisuutta	2015 alkaen	Nuorisotyö näivettyy ja resursseja jää käyttämättä, tilojen käyttöaste ei kasva	Palvelujen kehittäminen		
Nuorisopalvelut, Ahola	Nuoret itse tuottajina ja toimijoina osallistava budjetointi	Lisää nuorten osallisuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja lisää nuorten hyvinvointia	alkanut jo ja kehitetään edelleen	Nuorten osallisuus ei lisäänny suunnitellusti alueilla	Osallisuus lisääntyy		
Nuorisopalvelut, Ahola	Toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi	Toimenpiteiden parempi kohdentaminen ja siitä syntyvät säästöt	Pitkällä aikavälillä	Sitä ei tehdä, voidaan valita vääriä toimenpiteitä ja syrjäytyminen kasvaa	Toimntamenojen säästö		
Nuorisopalvelut, Ahola	Hankerahoituksen nykyisen tason varmistaminen, kasvua haetaan monialaisista muiden hankkeista jotka ovat kaupungin strategian mukaisia	Kehitetään palveluja yhdessä entistä paremmin vastaamaan nuorten tarpeita	alkanut ja jatkuu edelleen	Valtion rahoitus vähenee, eikä löydetä uusia kumppaneita	Ulkopuolisen rahotuksen hyödyntäminen		
Kulttuuripalvelut, Larkio	Tuottavuuden ja taloudellisuuden tehostaminen Kaupunkikulttuuriyksikön toimintojen siirtyessä Kulttuuripalveluihin.	Enemmän toimintaa ja tapahtumia samoilla resursseilla. Mahdollisuus erilaisten avustusten kehittämiseen	1.8.2015 alkaen ja jatkuu edelleen.	Muutoksen johtaminen	Toiminta tehostuu		

Tulosalue / vastuutaho	Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu	Riskit	Vaikusarvio 2015	Vaikutusarvio 2016	Vaikutusarvio 2017
Kulttuuripalvelut, Larkio	Taidekasvattajat varhaiskasvatukseen toimintamallin levittäminen vanhustenpalveluihin työllistämällä pitkäaikaistyöttömiä taiteilijoita työllistämistuella	Toiminnan kehittäminen	2.1.2016	Henkilöstöresurssit, yhteistyö	Palvelujen kehittäminen, työllisyyden edistäminen		
Kulttuuripalvelut, Larkio	Konserttitalo Martinuksen peruskorjaus ja sen myötä uuden toimintakonseptin luominen	Pääkaupunkiseudullisen kilpailukyvyn vahvistaminen	1.9.2016	Resurssien puute	Tilojen monikäyttöisyys paranee		
Liikuntapalvelut, Kallislahti	Liikuntaan liittyvät toiminnot sekä tilavaraukset yhden johdon alaisuuteen.	Henkilöstön ja kiinteistöjen kunnossapidon vaikutukset sekä tuloihin että menoihin seuraavan kolmen vuoden aikana.	1.1.2015 alkaen, jatkuu siirtymä-kauden ajan	Maksutaso-ja kasvu riskinä. Nettobudjetoinnin vaikutus on tässä yhteydessä järkevää selvittää.			
Kaupunginkirjasto, Vainio	Sähköisen asioinnin ja automaation edistäminen mm. omatoimikirjastoja lisäämällä	Työpanos esineiden käsittelystä ihmisen kohtaamiseen	käynnissä, jatkuu edelleen	Henkilöstön osaaminen			
Kaupunginkirjasto, Vainio	Logistiikan keventäminen uusin ratkaisuin	Kuljetettava aineisto vähenee arviolta 50%	Syksy 2015 alkaen, kehitystyö jatkuu 2016	Henkilöstön osaaminen			

	Talousarvio yhteensä 2015	Kum toteuma 1-08 2015	Kum. toteuma %	Ennuste
	EUR	EUR		EUR
Sivistys-ja vapaa-ajantoimen irtain om.	-2,292,000.00	-533,537.34	23	-2,292,000.00
Peruskoulun kalusto	-213,000.00	-209,316.45	98	-213,000.00
Lukion kalusto	-50,000.00			-50,000.00
Lasten päivähoito	-469,000.00	-127,805.92	27	-469,000.00
Kirjaston kalusto	-150,000.00	-22,640.00		-150,000.00
Varia	-450,000.00	-20,983.00		-450,000.00
Aikuisopisto/irtain omaisuus	-50,000.00	-18,439.00	37	-50,000.00
Ruots.kielinen tulosalue, irtaimisto	-45,000.00	-335.48	1	-45,000.00
Kulttuuripalveluiden irtain omaisuus	-278,000.00	-32,074.53	12	-278,000.00
Liikuntapalveluiden irtain omaisuus	-350,000.00	-28,400.00	8	-350,000.00
Nuorisopalveluiden irtain omaisuus	-200,000.00	-52,987.32	26	-200,000.00
Musiikkiopiston irtain omaisuus	-12,000.00			-12,000.00
Kuvataidekoulun irtain omaisuus	-25,000.00	-20,555.64	82	-25,000.00

Sivistystoimen irtaimistomääräraha vuodelle 2015 on yhteensä 2,292 milj. euroa. Elokuun lopun toteutuma on 23 prosenttia. Irtamiston hankinnat kohdistuvat loppuvuoteen uusien tai perusparannettavien tilojen valmistuttua.

Loppuvuodesta valmistuu Hämeenkylän, Vantaanlaakson ja Håkansbölen päiväkotien perusparannukset. Elokuussa käynnistettyjen tilojen kalustaminen on osittain kesken viidessä päiväkodissa. Koulujen osalta kalustaminen liittyy palveluverkkomuutokseen.

Määrärahan ennustetaan toteutuvan kokonaisuudessaan.

9 § Sivistystoimen vuoden 2015 toinen osavuosikatsaus / EL-H

VD/VD/5814/02.01.02.00/2015

Vuoden 2015 toinen osavuosikatsaus on laadittu ajalta 1.1. - 31.8.2015. Talousarvion toteutuminen on raportoitu 31.8.2015 tilanteen mukaisesti sekä elokuussa 2015 tehdyn koko vuoden ennusteen mukaan. Toimialan laatima katsaus liitetään osaksi koko kaupungin osavuosikatsausta, joka on pyydetty toimittamaan taloussuunnitteluun 11.9.2015 mennessä. Kaupunginhallitus ja –valtuusto käsittelevät osavuosikatsauksen 21.9.2015.

Osavuosikatsauksessa keskitytään koko kaupungin näkökulmasta toimialan toiminnan ja talouden keskeisiin asioihin. Toimialan tulee antaa katsauksessaan arvio talousarvionsa toteutumisesta sekä käyttötalouden että investointien tulojen ja menojen osalta koko vuoden 2015 ajalta.

Sitovat tavoitteet ovat kuntalain 110 §:n tarkoittamia valtuuston asettamia toiminnallisia tavoitteita. Sitovista tavoitteista raportoidaan 31.8.2015 tilanteen mukaisesti. Toimialan tuloskortin toteutumisesta raportoidaan myös 31.8.2015 tilanteen mukaisesti.

Toimialan toimintamenojen toteutumaprosentti 31.8.2015 on 64,5 % ja toimintatuottojen 55,2 %. Irtaimen omaisuuden määrärahan ennustetaan toteutuvan suunnitelman mukaisesti. Talousarvion toteutuminen ja ennustetut poikkeamat talousarviosta 2015 sekä toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset on selvitetty osavuosikatsauksessa.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteistä on päätetty kaupunginhallituksessa 8.6.2015. Toimenpiteistä raportoidaan ensimmäisen kerran tilanteesta 31.12.2015.

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 9

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään merkitä sivistystoimen vuoden 2015 toinen osavuosikatsaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

Liitteet:
- Sivistystoimen osavuosikatsaus 2/2015
- Sitovien tavoitteiden toteutumisen raportti
- Sivistystoimen tuloskortin 2015 raportointi

Täytäntöönpano:
- hallintoyksikkö
ote kaupunginhallitus ja taloussuunnittelu/ Patrik Marjamaa
- talous- ja hallintopalveluiden tulosalue
asiakirjat taloussuunnittelu

Muutoksenhakuohje: Valituskielto/Kuntalaki 91§

Lisätiedot:
Eila Tanninen, 09 8392 2913, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Teija Oras, 09 8392 9226, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Sivistystoimen toinen osavuosikatsaus 1.1.- 31.8.2015

Sivistystoimen toimiala yhteensä

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. 2014 %	Ennuste 2015
Tulot	41 237	42 733	23 601	55,2 %	44 596
Menot	-427 227	-439 263	-283 191	64,5 %	-441 156
Toimintakate	-385 990	-396 530	-259 590	65,5 %	-396 560

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Talousarvion 2015 elokuun ennusteen mukaan toimialan tulojen arvioidaan ylittyvän 1,86 milj. euroa ja menojen ylittyvän 1,89 milj. euroa. Merkittävimmät poikkeamat ovat perusopetuksessa ryhmä- ja kotaraha, tulot ja menot ylittyvät 2,2 milj. euroa. Ateria- ja siivouspalvelut alittuvat 0,5 milj. euroa. Varhaiskasvatuksen tulojen arvioidaan alittuvan 0,8 milj. euroa (hoitopäivämaksut) ja menojen alittuvan 1,6 milj. euroa. Menojen alitukseen vaikuttavat mm. palkattomat lomat, ateria- ja siivouspalvelut sekä epäpätevyysalennukset. Ammatillisen koulutuksen Varian, nettoyksikkö tulot ylittyvät 0,1 milj. euroa ja menot ylittyvät 1,1 milj. euroa johtuen oppilasmäärän kasvusta. Liikunta- nuoriso- ja kulttuuripalvelujen tulot ylittyvät yhteensä 0,9 milj. euroa ja menot yhteensä 1,0 milj. euroa hankkeiden johdosta, joita ei ole sisältynyt vuoden 2015 talousarvioon. Nuorisopalvelujen hankkeiden nettoylitykseen haetaan siirtoa 65 000 € kaupungin keskitetystä määrärahasta. Toimialan bruttoyksiköiden kokonaislisätalousarvion tarve voidaan arvioida tarkemmin myöhemmin syksyllä.

Yhteiset palvelut

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	79	1	0	11,1 %	1
Menot	-4 858	-5 105	-3 278	64,2 %	-5 105
Toimintakate	-4 779	-5 104	-3 277	64,2 %	-5 104

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Yhteisten palvelujen talousarvion ennustetaan toteutuvan suunnitellusti. Vuoden toiseen kolmanneksen toteutuneet menot ovat hieman yli 64 % talousarviosta. Toimialan varhemaksun tarkistus/ lisälasku arvioidaan tulevan lokakuussa. Ennusteessa sen on huomioitu toteutuvan budjetoidun mukaan.

Suomenkielinen perusopetus

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	9 897	9 550	3 214	33,7 %	11 773
Menot	-164 961	-167 201	-108 224	64,7 %	-168 984
Toimintakate	-155 064	-157 651	-105 010	66,6 %	-157 211

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Talousarvion arvioidaan toteutuvan suunnitellusti. Lisätalousarvioksi tullaan esittämään valtion myöntämät opetusryhmäkokojen pienentämiseen ja koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen saadut valtion erityisavustukset vuoden 2015 osuus yhteensä 2,2 milj. euroa.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Uuden opetussuunnitelman työstämistä on jatkettu sekä koulujen että kunnan tasolla. Koulut ovat työstäneet opetussuunnitelman lukuja sitä mukaan kun kunta on saanut opetussuunnitelmaansa tehtyä koulujen työn pohjaksi. Koulut ovat osallistaneet huoltajia ja oppilaita opetussuunnitelman tekemiseen mm. wilma -kyselyiden, vanhempainiltojen, kodin ja koulun yhteistyö -päivien ja oppilaskunnan hallitusten kautta. Kaksikymmentäyksi oppiaineryhmää on aloittanut opetussuunnitelmatyön.

Elokuun 2015 tilaston mukaan aamu- ja iltapäivätoimintaan haki 2366 lasta. Näistä 1. vuosiluokan oppilaita on 1731, 2. vuosiluokan oppilaita 580 ja tätä vanhempia oppilaita 55. Yhtään kielteistä päätöstä ei tehty, vaan kaikille toimintaan hakeneille pystyttiin osoittamaan paikka iltapäivätoiminnassa.

Katsaus tulosalueen kehittämisprojekteihin

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 890 100€ erityisavustuksen suomen- ja ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämiseen. Kehittämishankkeen pohjalta käynnistetään lv. 2015-2016 perusopetuksen kouluissa Gurucafé-toiminta. Toiminta pitää sisällään guruopettajien ja - oppilaiden koulutusta vahvistaen tieto- ja viestintätekniikan osaamista, avoimia koulutuksia opetushenkilöstölle, sekä uudenlaisen oppimisympäristön (Gurucafé) suunnittelun ja toteuttamisen oppivan yhteisön hengessä, jossa toimintakulttuuria kehitetään yhdessä oppien ja tutkien – innostuen ja onnistuen. Osana toimintakulttuurin kehittämishanketta on palkattu kolme alueellista erityisopettajaa kehittämään toimivia ratkaisuja koulupudokkuuden ennaltaehkäisemiseksi.

Erityisopetuksen laadun kehittämiseen ja siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien koulutukseen on saatu rahoitusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä 129 800€ vuosille 2015-2016. Rahoitus on yhteinen varhaiskasvatuksen esiopetuksen kanssa.

Kielikylpytoiminnan laajentamiseen saatiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä 43 780 euroa erityisavustusta. Erityisavustus tullaan käyttämään CLIL (Content and Language Integrated Learning, suomi-saksa) –opetuksen kehittämiseen.

Koulun kerhotoimintaa on lisätty ja monipuolistettu. Lukuvuonna 2014 - 2015 Vantaan kouluissa toimi noin 350 kerhoa. Toimintaan saatiin 200 000 euron jatkorahoitus Opetushallitukselta.

Nuoriso- ja aikuiskoulutus

Lukiokoulutus

1 000 €		Käyttö-suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	434	400	396	99,0 %	400
Menot	-22 061	-22 608	-14 852	65,7 %	-22 608
Toimintakate	-21 627	-22 208	-14 456	65,1 %	-22 208

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Tämänhetkisen arvion mukaan talousarvio toteutuu suunnitelman mukaisesti.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen ja opetussuunnitelmauudistuksen valmisteluprojekti on edennyt suunnitelman mukaan. Projektiin rekrytoitiin osa-aikainen projektisuunnittelija vuoden alussa, ja keväällä osa-aikainen tekninen asiantuntija. Opetushallitus laatii nuorten lukiokoulutuksen valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet syyskuun 2015 loppuun mennessä, minkä jälkeen paikallisen opetussuunnitelman laadinta voi varsinaisesti alkaa. Opetussuunnitelmatyön paikalliset rakenteet on laadittu kevään 2015 aikana.

Keväällä 2015 laadittiin selvitys aikuislukion asemasta osana Vantaan lukioverkkoa. Selvityksessä tarkasteltiin Vantaan aikuislukion toiminnan nykytilaa sekä erilaisia vaihtoehtoja toiminnan kehittämiseksi. Selvityksen pohjalta Vantaan aikuislukion toiminta on päätetty yhdistää osaksi Tikkurilan lukiota. Toiminnan uudelleen organisoimisen edellyttämien hallinnollisten muutosten valmistelu toteutetaan siten, että toimenpide-ehdotuksen mukaiseen toimintaan voidaan siirtyä 1.1.2016 alkaen.

Kehittämisprojektit

Opetushallitus myönsi 100 000 euron valtionavustuksen syksyllä 2014 Vantaan lukioiden yhteiseen Digiluokka – uudistuva oppimistila hankkeeseen. Kaksi ja puoli vuotta kestävän hankkeen tavoitteena on kehittää innovatiivisia oppimistiloja, joiden fyysisessä, kognitiivisessa ja organisatorisessa ergonomiassa on huomioitu oppimateriaalien sähköistyminen. Hanke on käynnissä, ja sitä koordinoi sähköiset ylioppilaskokeet –projektissa työskentelevä projektisuunnittelija.

Opetushallitus on myöntänyt Vantaan lukioiden yhteiselle Robolukio -hankkeelle 110 000 euron avustuksen hankkeen 138 000 euron kokonaiskuluihin ajalle 1.8.2015 - 31.12.2017. Hankkeen tavoitteena on kehittää ohjelmointitaitoja, luovuutta sekä ongelmanratkaisu- ja yhteistyötaitoja lukioympäristössä oppiainerajat ylittävänä työskentelynä.

Toisen asteen oppilaitosten psykologipalvelut

Toisen asteen oppilaitoksiin on lisätty opiskeluhuoltoresurssia rekrytoimalla maaliskuun alusta alkaen kolme uutta opiskeluhuollon psykologia. Psykologiresurssi ulottuu nyt myös Vantaalla sijaitseviin yksityisiin toisen asteen oppilaitoksiin.

Kevään 2015 yhteishaun tulokset

Keväällä 2015 perusopetuksen päätti 2 188 nuorta. Yhteishaun jälkeen ilman koulutuspaikkaa oli 118 nuorta (5 %). Heinä–elokuun aikana osa nuorista on saanut peruutuspaikan ammatillisesta oppilaitoksesta ja osa lukiokoulutuksesta. Lisäksi perusopetuksen jälkeisiin valmistaviin koulutuksiin hyväksyttiin 176 nuorta. Perusopetuksen oppilaanohjaajat sekä Ohjauskeskus Kipinän työntekijät ottavat yhteyttä kaikkiin ilman opiskelupaikkaa jääneisiin nuoriin. Heille tarjotaan vapaita paikkoja valmistavista koulutuksista ja nuorten työpajoilta tai järjestetään muuta elämäntilanteeseen sopivaa tukea.

Pääkaupunkiseudun ammatillisen koulutuksen yhteistyö

Pääkaupunkiseudun ammatillisen koulutuksen yhteistyössä on kuluneen vuoden aikana pureuduttu erityisesti ennakointiin ja koulutustakuuseen. Vuodesta 2013 toimineen PKS Ennakoinnin puitteissa on valmistunut laaja määrällinen selvitys alueen työvoima- ja osaamistarpeista. Elokuussa valmistuneen selvityksen tulokset raportoidaan laajemmin syksyllä 2015. Ennakointikamarissa on järjestetty alkuvuodesta kaksi toimialakohtaista tilaisuutta ja syksyllä on vuorossa toiset kaksi tilaisuutta. Loppuvuoden aikana tehdään päätöksiä ennakointiyhteistyön jatkosta yhdessä ammatillisen koulutuksen järjestäjien, ammattikorkeakoulujen, Helsingin seudun kauppakamarin ja Uudenmaan liiton kanssa. Rahoitus on tällä hetkellä sovittu vuoden 2015 loppuun asti. PKS Ennakoinnin ja Ennakointikamarin projektipäällikkö työskentelee Helsingin seudun kauppakamarissa. Vantaa on mukana myös Uudenmaan liiton koordinoimassa Yhdessä koulutustakuuseen!
-hankkeessa, jossa kartoitetaan koulutustakuun toteuttamisen toimintamalleja Uudellamaalla ja luodaan toimijoiden tarpeisiin sopeutuva malli, jonka avulla koulutustakuun toteutusta kehitetään. Hanke on kaksivuotinen (2015–2016) ja siihen osallistuu laaja joukko Uudenmaan ammatillisen koulutuksen järjestäjiä.

Ammattiopisto Varia

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	2 444	2 200	1 549	70,4 %	2 350
Menot	-33 891	-34 470	-21 486	62,3 %	-35 546
Toimintakate	-31 448	-32 270	-19 937	61,8 %	-33 196

Opiskelijamäärän ennustetaan kasvavan yli budjetoidun, esitys nettopuitteen korotuksesta tehdään tilastopäivän 20.9. jälkeen. Ammatillisten perustutkintojen uudistukset on otettu käyttöön 1.8.2015 alkaen.

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Ammattiopisto Varian oppilaitosmuotoisen koulutuksen opiskelijamäärän ennustetaan kasvavan tänä vuonna niin, että opiskelijakeskiarvoksi tulee 2920. Tässä on lisäystä talousarvioon verrattuna 60 opiskelijaa. Oppisopimuskoulutukseen on myönnetty valtionosuutta 935 opiskelijalle, joka ylittää talousarvion varauksen 185 opiskelijalla. Lisäykseen sisältyy nuorten aikuisten osaamisohjelman ja aikuisten osaamisperustan vahvistamisohjelman opiskelijapaikkoja 83. Oppilaitosmuotoisen koulutuksen lisämääräraha on 601.304 € ja oppisopimuskoulutuksen lisämääräraha on 474.602 €. Menojen ylitys yhteensä 1.075.905 €. Oppilaitosmuotoisen koulutuksen myyntituottojen ennakoidaan ylittyvän 150.000 €. Esitettyjen muutosten vaikutus nettopuitteeseen on 925.905 €.

Varian esitys vuoden 2015 sitovan nettopuitteen korottamisesta tehdään tilastopäivän 20.9. opiskelijatietojen varmistuttua.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Aloituspaikkoja lisättiin sekä tammikuun että elokuun aloituksiin järjestämisluvanmukaisten opiskelijamäärien saavuttamiseksi. Läpäisyn parantamiseksi on suunniteltu opiskelijoiden ja henkilöstön osallisuutta lisääviä toimintamalleja sekä opiskelijoiden ohjaukseen ja tukeen liittyvää henkilöstön osaamisen kehittämistä.

Ammatilliset perustutkinnot, niitä koskevat säädökset, perustutkinnon perusteet ja muut määräykset on uudistettu ja otettu käyttöön 1.8.2015 alkaen. Muutoksen käytäntöön viemisen edellyttämä opetushenkilöstön ja tukipalveluhenkilöstön perehdyttäminen ja koulutus jatkuu. Opetus- ja toteutussuunnitelmia tarkistetaan jatkuvana prosessina samalla, kun uusien säädösten ja määräysten mukainen osaaminen kehittyy.

Yrittäjäkoulutuksen ja yrittäjyyden lisäämiseksi Variassa aloitti vuoden alusta harjoitusyritys. Yrittäjyydestä kiinnostuneiden on mahdollista valita yrittäjäpolku ja yrittäjyyteen liittyviä verkko-opintoja.

Kehittämisprojektit

Variassa on käynnissä 28 projektia: 7 kansainväliseen opiskelijoiden ja asiantuntijoiden liikkuvuuteen kohdistuvaa projektia ja 21 toiminnan kehittämiseen kohdistuvaa projektia. Erityisesti kehittämisprojekteissa keskitytään osaamisperusteista oppimista ja oppimisen ohjausta sekä siihen liittyviä oppimisympäristöjä ja yksilöllisiä oppimisratkaisuja kehittäviin projekteihin. Lisäksi jatkuvat nuorisotakuuseen ja aikuisten osaamisperustan vahvistamiseen liittyvät projektit.

Aikuisopisto

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	2 549	2 775	1 288	46,4 %	2 190
Menot	-4 621	-4 906	-2 746	56,0 %	-4 528
Toimintakate	-2 072	-2 131	-1 458	68,5 %	-2 338

Aikuisopiston toinen osavuosikatsaus osoittaa, että nettotavoite tullaan ylittämään noin 208.000 euroa. Työvoimapoliittisen koulutuksen loppuminen ja kansalaisopisto-opetuksen väheneminen vaikuttavat opiston tulokertymään negatiivisesti.

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Vuoden 2015 talousarvioon ei tulla pääsemään. Aikuisopistoa ei valittu työvoimapoliittisen suomi toisena kielenä -koulutuksen tuottajaksi ELY-keskuksen järjestämässä tarjouskilpailussa. Kansalaisopiston kurssimaksukertymä tarkastelujaksolla on pienempi kuin edellisenä vuotena, eikä ole realistista odottaa sen kasvavan suhteellisesti alkuvuotta enemmän loppuvuoden aikana.

Aikuisopiston talousarviossa tulot ovat 2.775.000 €, menot ovat 4.905.598 € ja netto on -2.130.598 €. Ennusteen mukaan näyttää siltä, että tulot alittuvat 585.000 €, menot alittuvat 377.000 € ja netto ylittyy 208.000 €.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Toiminnan tehokkuutta on pyritty lisäämään kiinnittäen kuitenkin huomiota palvelujen saatavuuteen. Sähköisten työkalujen käyttöä on lisätty ja tehostettu esimerkiksi kurssihallintojärjestelmä Kursorin ominaisuuksia kehittämällä (Opetushallituksen Laatu- ja kehittämisrahoituksella), mm. suuri osa asiakasviestintää ja rutiinimaista hallintotyötä siirretty järjestelmäautomatiikan hoidettavaksi. Opetustarjontaa suhteessa opetuksen kysyntään tarkastellaan aktiivisesti ja kriittisesti.

Kehittämisprojektit

Aikuisopiston merkittävin kehittämisprojekti on tuottavuuden lisääminen ottamalla haltuun sähköisiä toimintatapoja ja työvälineitä sekä tehostamalla niiden käyttöä.

Varhaiskasvatus

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	18 814	19 661	11 829	60,2 %	18 861
Menot	-143 717	-149 193	-96 009	64,4 %	-147 561
Toimintakate	-124 903	-129 532	-84 180	65,0 %	-128 700

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Varhaiskasvatuksen toimintakulujen kumulatiivinen toteuma elokuun lopulla on 64,4 %. Vuosiennusteeseen on arvioitu, että vuonna 2015 toimintakuluissa syntyy säästöä yhteensä 1,6 M€. Henkilöstökustannusten säästö, yhteensä 4,4 M€ muodostuu henkilöstön vapaaehtoisista palkattomista lomista ja epäpätevän henkilöstön palkkaamisesta. Säästöä muodostuu myös tarkasta henkilöstösuunnittelusta; määräaikaista henkilöstöä on voitu palkata vähemmän, kun hoitopaikkatakuulla olevien lasten määrä on toteutunut edellistä vuotta korkeammalla tasolla.

Seuren henkilöstöpalveluostot ylittävät määrärahavarauksen 2,5 M€ kun kelpoisuusehdot täyttävien, oman henkilöstön saaminen on edelleen haasteellista.

Ennusteeseen on huomioitu Vantti Oy:n myymien ateria- ja puhtauspalvelujen hinnanalennukset. Ateriapalveluista säästöä syntyy noin 538.000 euroa ja puhtauspalveluista 194.000 euroa.

Palvelusetelin kysynnän ja palvelutarpeen kasvaessa 2,5 M€:n määrärahavaraus tulee ylittymään n. 1 M€. Palvelusteliä käyttäviä lapsia on tällä hetkellä keskimäärin 334. Palvelusetelillä toimiva 108-paikkainen päiväkoti Loisto-Vekara aloitti 17.8.2015. Lisäksi Rantakaislan ostopalvelupäiväkoti laajensi toimintaansa 10 palvelusetelipaikalla.

Toimintatuottojen elokuun kumulatiivinen toteuma on 60,2 %. Toimintatuottojen kertymä alittaa budjetoidun noin 800 000 eurolla. Perusteena alittumiselle on päivähoitopaikkatakuun aktiivinen käyttö varsinkin kesäkuukausina, mikä vähentää asiakasmaksutuloja.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Tuottavuuden kehittäminen, sähköiset palvelut, palvelujen järjestämistapojen muutokset, asiakastyytyväisyyden muutokset jne. tekstimuodossa.

Syksyn suunnitelmissa oli, että päiväkoti Loisto-Vekaran lisäksi toinenkin päiväkoti aloittaa toimintansa, mutta valitusprosessin seurauksena päiväkodin toiminta alkaa vasta vuonna 2016. Palvelusetelipäivähoito tulee saavuttamaan tavoitteensa elokuussa.

Lasten määrä yksityisen hoidon tuella ei ole laskenut ennakoidusti. Yksityisen hoidon tuella on 33 % enemmän lapsia, kuin käyttösuunnitelmassa 2015. Tämä johtuu osaltaan siitä, että kunnallisessa tai yksityisessä päivähoidossa ei ole ollut toivotussa paikassa tilaa ja perhe on palkannut yksin tai muiden perheiden kanssa yhdessä yksityisen hoitajan.

Kerhotoiminnan kysyntä on pysynyt korkealla. Kerhotoiminnan kysyntä on yli 10 % korkeammalla tasolla kuin käyttösuunnitelmassa 2015 on ennakoitu. Kerholasten määrä on elokuussa arviolta 840.

Katsaus tulosalueen kehittämisprojekteihin

Toimialalla on meneillään useita kehittämisprojekteja. Osa niistä on toimialan sisäisiä ja osa yhteistyökumppaneiden kanssa toteutettavia.

Leikin painopistetyöskentely (2014- 2016) on sisäinen kehittämisprojekti, jossa vahvistetaan lapsen leikin tukemista ja leikin ymmärtämistä lapsen omana kehitystä eteenpäin vievänä toimintana. Sen lisäksi työskentelyn avulla vahvistetaan kasvattajien kehittävää pedagogista työotetta. Taidepedagogien osaamisia hyödyntävä Taikava- hanke toteutetaan yhdessä Vantaan kulttuuritoimialan kanssa. Sekä Taikava–hankkeen, että toimialan sisäisen Kasvun ja oppimisen tuen lastenhoitaja- projektin tavoitteet liittyvät toimivien kasvun ja oppimisen tuen järjestämisen erilaisten vaihtoehtojen kehittämiseen.

TVT – välineiden hankintaan on saatu kaupungin lisäksi Opetushallituksen rahoitusta. Kehittämisprojektien (Leikkiagentit I ja II) kautta kehitetään TVT- välineiden pedagogista hyödyntämistä leikin kehittämisessä ja lasten leikkialoitteiden tekemisessä.

Elokuussa 2015 alkoi kaksi uutta esiopetuksen kehittämisprojektia valtion (Opetus ja kulttuuriministeriö) tuella. Ensimmäinen hanke liittyy toimintakulttuurin kehittämiseen ja sen tavoitteena on tieto ja viestintätekniikan eli TVT- välineiden pedagogisen käytön lisääminen ja henkilöstön osaamisen vahvistaminen sekä yhteistyö perheiden kanssa. Toinen on erityisopetuksen kehittämishanke, jonka tavoitteena on esiopetukseen osallistuvien lasten hyvinvoinnin lisääminen ja oppimisvaikeuksien ennalta ehkäiseminen tilanteissa, joissa lapsella on erityisen vaativia käyttäytymishäiriöitä tai käyttäytymisen pulmia.

Kirjastopalvelut

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	545	500	299	59,9 %	500
Menot	-9 039	-8 926	-6 019	67,4 %	-8 926
Toimintakate	-8 493	-8 426	-5 720	67,9 %	-8 426

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Kirjaston alkuvuosi on kokonaisuutena sujunut suunnitelluissa puitteissa niin talouden kuin suoritteidenkin osalta. Koivukylän kirjastoon on huumeisiin liittyvien järjestyshäiriöiden vuoksi jouduttu palkkaamaan vartija. Pähkinärinteen kirjastossa havaittiin kesäkuussa vakava sisäilmaongelma, jonka vuoksi kirjasto on ollut kesäkuun puolivälistä saakka suljettuna.

Pitkäjänteisesti kehitettyä toimintatapaa uudistaa kirjaston toimintoja ja tiloja yhdessä asiakkaiden kanssa on jatkettu tällä kertaa Martinlaakson kirjaston tulevan uudistuksen tiimoilla. Vantaalainen toimintamalli on noteerattu myös kansainvälisesti: viimeksi elokuussa Hakunilan, Pähkinärinteen ja Tikkurilan osallistavaa uudistamistyötä esiteltiin Opetusministeriön ja eräiden säätiöiden kustantamana kirjastoalan suurimmassa vuosittaisessa tapahtumassa, Ifla-konferenssissa Kapkaupungissa Etelä-Afrikassa.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Pähkinärinteen ja Pointin kirjastojen omatoiminen käyttö ilman henkilökuntaa on tullut alueiden asukkaille jo tutuksi. Näiden onnistuneiden kirjastojen jälkeen on aloitettu Tikkurilan kirjaston valmistelu automaation tukemaan aukiololaajennukseen.

Vuoden alusta käytössä ollut verkkomaksamismahdollisuus on otettu hyvin vastaan, ja sen ansiosta on palvelukassoja voitu vähentää.

Koivukylän ostoskeskuksen levoton ja epäsiisti ympäristö vaikuttavat myös kirjaston toimintaan. Koivukylän kirjastossa on kuluvan vuoden aikana tapahtunut merkittävää asiakaskatoa, mm. päiväkotiryhmät eivät em. syistä enää yhtä mielellään asioi kirjastossa. Kirjastoon on palkattu vartija, jonka ansiosta järjestyshäiriöt ovat hieman vähentyneet.

Katsaus tulosalueen kehittämisprojekteihin

Digitalisaatio vaikuttaa merkittävästi kirjaston toimintaan monin tavoin. Kirjasto on osallistunut opetussuunnitelman 2016 valmisteluun, ja toimii tulevaisuudessa yhä merkittävämmin myös opetustilana. Asiakaspalvelua ja kirjaston omia prosesseja kehitetään yhä enemmän automaation ja itsepalvelun suuntaan, mm. verkkomaksamismahdollisuuden, e-aineistojen, sosiaalisessa mediassa tapahtuvan markkinoinnin sekä verkossa tapahtuvan aineistosuosittelun avulla. Kuluvana vuonna kirjaston aineistoon ja sen käsittelyyn liittyviä osa-alueitta kehitetään voimakkaasti. Aineistovalinta on tammikuussa keskitetty, kirjastojen väliset kuljetukset on kilpailutettu, syyskuussa alkava aineiston ns. kellutus sekä lisäävät asiakkaiden saatavilla olevaa aineistoa että merkittävästi vähentävät kuljetustarvetta. Tähän liittyen kirjastojen kaikki aineisto, n. puoli miljoonaa nidettä tullaan merkitsemään etäluettavilla radiotaajuustarroilla.

Kirjasto on ryhtynyt jalostamaan toiminnastaan syntyvää dataa avoimeksi tiedoksi sekä liike-elämän että tutkimuksen käyttöön. Yhteistyötä tehdään mm. Turun yliopiston, Åbo Akademin ja VTT:n kanssa. Samaa käyttödataa hyödynnetään myös kirjaston oman toiminnan kehittämisessä.

Ruotsinkielinen tulosalue

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	970	890	558	62,7 %	890
Menot	-11 516	-11 765	-7 505	63,8 %	-11 765
Toimintakate	-10 546	-10 875	-6 947	63,9 %	-10 875

Ruotsinkielisen tulosalueen toiminta ja talous ovat toteutuneet suunnitellusti vuoden ensimmäisen puolen vuoden aikana 2015. Toimintakulut jäivät noin 2 % alle budjetoidun. Ennusteen mukaan tulosalue pysynee käyttösuunnitelmassaan vuonna 2015. Paineita käyttösuunnitelmassa pysymiselle aiheuttaa kuitenkin lisääntynyt avustajatarve ryhmäkokojen kasvaessa kaupungin säästöohjelman toimenpiteiden myötä sekä pienryhmäopetustoiminnan

laajentaminen Dickursbyn skolassa. Opetussuunnitelmatyö ja opetuksen kehittäminen ja digitalisoiminen jatkuu tiukasta talousarviosta huolimatta.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa tavoitteena palvelujen kehittämisessä on ollut vastata keväällä 2014 ruotsinkielisille lapsiperheille järjestettyjen palvelumuotoilutilaisuuksien yhteydessä esille tulleisiin ideoihin ja näkemyksiin. Tikkurilan ja Tammiston alueella on käynnistetty maksutonta kerhotoimintaa päiväkodin yhteydessä sekä avointa päiväkotitoimintaa. Uusia palvelumuotoilutilaisuuksia on myös pidetty keväällä 2015, jossa on selvitetty päivähoidon kysyntä Aviapoliksen ja Kivistön alueilla. Opetuslautakunta päätti kesäkuussa 2015 ruotsinkielisen lapsiryhmän perustamisesta Aviapoliksen ja Kivistön alueilla.

Perusopetuksessa osallistutaan esiopetuksen sekä perusopetuksen opetussuunnitelmatyöhön. Opetussuunnitelmien uudistamiseen kuuluu sisällöllisesti oppimiskäsityksen muutos ja oppimisympäristön ja verkkopedagogiikan kehittäminen ja monipuolistaminen. Tähän liittyy myös kaupungin tablett projektiin osallistuminen, sekä panostaminen henkilöstön täydennyskoulutukseen.

Lukiossa valmistaudutaan sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin kehittämällä sähköisiä oppimisalustoja ja kokeita. Virtuaalisen opetuksen yhteistyö on jatkunut 2015 Gnet-yhteistyön merkeissä ja yhteisten tarjottavien kurssien määrä yhteistyöverkostossa on lisääntynyt viidestätoista kahteenkymmeneenviiteen.

Tulosalueen johtoryhmä osallistui keväällä 2015 kaupungin henkilöstökeskuksen järjestämään TAJUA- valmennukseen.

Kulttuuripalvelut

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	278	300	250	83,3 %	245
Menot	-4 899	-5 184	-3 647	70,4 %	-5 232
Toimintakate	-4 621	-4 884	-3 398	69,6 %	-4 987

Kulttuuripalveluiden toiminta perustuu annetun talousarvion ja strategian mukaiseen toiminta-suunnitelmaan, joten olemme pysyneet hyvin talousarviossa. Vakanssimuutoksista johtuen palkkarakenteemme on hiukan keventynyt. Ainoa näköpiirissä oleva talousarviollinen haaste kohdentuu konserttitalo Martinuksen peruskorjaukseen varatun määrärahan riittävyyteen. Konserttitalon toiminnan ja laitteiston alasajo ja kaluston siirto väistövarastoihin edellytti mm. lisähenkilöstön palkkausta, suojakaluasteiden hankintaa ja muuttofirman mittavaa käyttöä. Kaluston inventaariotyö ostettiin konsulttipalveluna. Muita varsinaisia poikkeamia tai uhkia ei talousarviossa pysymiseen ole. Käytössä olevien mittareiden mukaan talous ja toiminta on toteutunut talousarvion mukaisena.

Kulttuuripalveluiden yksiköiden toiminta on hyvin johdettua ja henkilöstö on sitoutunut sekä strategiaan että talous ja velkaohjelman toteuttamiseen kiitettävästi. Käytännössä TVO tarkoittaa vakanssimuutoksien kautta saavutettuja säästöjä ja parhaillaan selvitetään mahdollisuutta myös tilatehokkuuden nostamiseen, esim. lastenkulttuurin toimintaa nuorisotiloissa aamupäivisin. Haasteista suurimmat liittyvät tulevaisuuteen, esim. hallitusohjelman velvoitteisiin ja toisaalta esim. museotoimintaan kohdentuvien valtionosuuksien vähenemiseen. Asukkaiden osallistaminen mukaan toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen on työn alla.

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet
Organisaatiomuutoksella 1.1.2015 Lastenkulttuurin tulosyksikkö ja Kulttuurituotannon tulosyksikkö yhdistettiin yhdeksi yksiköksi - Lastenkulttuuri ja kulttuurituotanto. Kulttuuripalveluiden suurin toiminnallinen muutos oli toukokuun 2015 alussa, jolloin Kulttuuri-palvelut tarjosi työtä kahdelle lakkautetun kaupunkikulttuuriyksikön tuottajalle. Henkilöstössä tapahtuneet muutokset ovat olleet ennakoitavissa. Kevään aikana etsittiin Martinuksen vaki-naiselle henkilöstölle koko yhteisöä palvelevat väistötyöt Martinuksen peruskorjauksen alkaessa syksystä 2015.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset
Kulttuuripalveluiden kaikkien kuuden yksikön toiminta on kehittämishalukasta. Yhteistyökumppaneiden määrä varsinkin suurten tapahtumien järjestämisessä kasvaa. Myös keväällä kaupunginhallituksen lakkauttamat kumppanuusrahojen suuruinen euromäärä siirtyi Kulttuuripalveluiden avustuspottiin mahdollistaen uutta toimintaa. Asukasaktiivisuus paikallisen kulttuuri-toiminnan toteuttajana on kasvussa.
Kaupunginmuseo on osallistunut Vantaan arkkitehtuuriohjelman 2015 valmisteluun. Ohjelma on hyväksytty ja se julkistetaan syksyllä. Rakennustutkijat ovat antaneet viranomaislausuntoja ja kommentteja 127 kpl.
Kevään aikana perustettiin museoon arkeologin virka, johon valittiin FM Andreas Koivisto 1.6.2015 lähtien. Määräaikais- ja projektityöntekijöiden määrää kasvatti heinäkuussa avattavien Vantaan Asuntomessujen museon oman osaston – Kasarikodin – valmistelut sekä Kirkonkylän Säätiön varoin tehdyn Kirkonkylä-projektin viimeistelytyöt. Kaupunginmuseon palkkalistoilla ovat myös historiatoimikunnan tutkijat.

Katsaus tulosalueen kehittämisprojekteihin
Kaksivuotinen Taikava-hanke - Taidekasvattajat varhaiskasvatuksessa (2014 – 2016) on Vantaan kulttuuripalveluiden ja varhaiskasvatuksen yhteinen, poikkihallinnollinen kehittämishanke, jossa toteutetaan uudenlainen tapa tuottaa taide- ja kulttuuripalveluita ja järjestää kulttuuri-toimintaa. Varhaiskasvatuksen henkilöstörakennetta kehitetään Vantaan kulttuuripalveluiden ja varhaiskasvatuksen yhteistyönä siten, että päiväkotien ryhmäkohtaisten avustajien työsuhteita muutetaan taidekasvattajien työsuhteiksi. Tämä aloitettiin 1.9.2014 kymmenellä taide-kasvattajalla. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Kulttuuripalveluille Taikava-hankkeen tutkimukseen 80 000 € vuosille 2014 – 2016. Tämä hanke on yksi viidestä OKM:n Lastenkulttuuripoliittisen ohjelmaehdotuksen toteuttamiseksi käynnistetyistä kärkihankkeista, joilla lisätään lasten osallistumista taiteeseen ja kulttuuriin ja luodaan uusia tapoja antaa lapsille tietoa ja kokemuksia taiteen aloista ja kulttuuriperinnöstä. Lisäksi Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt 70 000 € Vantaan kaupungille Lastenkulttuurikeskusten Pessin ja Toteemin toimintaan vuodelle 2015.

Tulosalueella on meneillään useita kehittämisprojekteja, mm. Vantaan kaupunginmuseon Asuntomessu-projekti, johon osallistui myös Vantaan kuvataidekoulu, sekä Kirkonkyläprojekti ja rakkauden Vantaa.

Vantaan musiikkiopisto

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	953	936	545	58,3 %	936
Menot	-3 861	-3 993	-2 595	65,0 %	-3 993
Toimintakate	-2 908	-3 057	-2 050	67,1 %	-3 057

Musiikkiopisto pysyy talousarviossa sekä menojen että kulujen osalta ja toiminta toteutuu suunnitelmien mukaisesti. Pystymme myös toteuttamaan säästövelvoitteen 1,5 %.

Vantaan kuvataidekoulu

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	335	270	175	64,9 %	320
Menot	-882	-877	-616	70,1 %	-927
Toimintakate	-547	-607	-440	72,5 %	-607

Kuluvana kautena Kuvataidekoulu on pysynyt budjetissaan. Tosin tänä vuonna lisäkuluja ovat aiheuttaneet osallistuminen Asuntomessuille Vantaan Kivistössä ja kuvataidekoulun toimiston muutto Kulttuurikeskus Orvokkiin.
Kuvataidekoulun näyttelyssä Asuntomessuilla kävi kuitenkin runsaasti näyttelyvieraita ja näyttely toimi hyvänä toiminnan esittelynä Kivistön alueella, jonne saadaan uusi opetuspiste Aurinkokiven koulun tiloihin syksyllä 2016.
Kysyntää etenkin varhaisiän opetuksessa on paljon enemmän kuin pystytään nykyisen budjetin ja nykyisten tilojen puitteissa tarjoamaan ja tähän kysyntään vastaamista voitaneen pitää yhtenä haasteista.

Kuvataidekoulun oppilasmäärä on tasaisesti kasvanut viime vuosina ja nykyiset opetustilat alkavat olla ääriään myöten täynnä. Uusia ryhmiä aloittaa tänäkin vuonna ainakin Kivistössä ja Kartanonkoskella.
Toimintaa kehitetään kuitenkin jatkuvasti uusimalla opetustarjontaamme ja kouluttamalla opettajakuntaamme. Parhaillaan on käynnissä Toimintakulttuurin kehittämishanke yhdessä Pohjois-Helsingin kuvataidekoulun kanssa Opetushallituksen tuella.
Koko taiteen perusopetuksen kentällä on haasteena poikien ja maahanmuuttajataustaisten lasten saaminen mukaan taiteen perusopetukseen.

Nuorisopalvelut

Nuorisotakuuta toteutettiin monialaisen yhteistyönä nuorten työpajatoiminnassa ja monialaisissa hankkeissa. Nuorten määrä koko työpajatoiminnassa oli lähes 900**.** Nuorten suurimmat haasteet liittyivät edelleenkin elämänhallintaan, velka-asioihin ja mielenterveysongelmiin. Asunnottomuus on lisääntynyt pajanuorten keskuudessa. Mutta pajanuorissa on myös voimaa: Työpajanuoret suunnittelivat ja toteuttivat Asuntomessuille suuren suosion saaneen nuoren miehen asunnon sisustuksen. Lähes kaikki mahdollinen toteutettiin kierrätysperiaatteella. Hankkeessa olivat kaikki mukana.
Työpajat juhlivat helmikuussa 30 –vuotispäiviään. Puhujina juhlissa olivat mm. työministeri Lauri Ihalainen.
Kesätoiminta oli vilkasta ja kävijöitä oli paljon. Kesäkonttinuta-toiminta laajeni Kuusijärvelle. Leirit onnistuivat hyvin. Leiritoiminnan majoitusvuorokaudet kasvoivat 14 %. Kesätoiminnasta saatu palaute oli hyvää.
Mopo- ja katutyö tavoitti alkuvuodesta 9000 nuorta. Määrä kasvoi. Toiminnassa erityinen painopiste oli uudessa Dixin kauppakeskuksessa. Siellä tehtiin laajaa monialaista nuorisotyötä yhteistyössä kauppakeskuksen, poliisin, Aseman Lapset ry:n, maahanmuuttajajärjestöjen ja nuorten kanssa, jonka ansiosta kauppakeskus on rauhallinen ja viihtyisä muutamia poikkeustilanteita lukuun ottamatta. Työ jatkuu.
Nuorisopalvelut palkkasi kesätoimintaan 34 nuorta.
Nuorisotilojen kävijämäärät laskivat n.10 %. Syynä tähän olivat mm. kahden nuorisotilan remontit. Pähkinärinteen nuorisotilan kävijämäärä kasvoi huomattavasti. Alkuvuonna Kolohongan nuorisotilat siirtyi uusiin pienempiin tiloihin. Toiminta on lähtenyt hyvin liikkeelle.
Yhteistyö maahanmuuttajajärjestöjen kanssa on lisääntynyt. Alkuvuonna tehtiin selvitys maahanmuuttajataustaisten nuorten tilanteesta alueittain.

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	938	480	445	92,7 %	860
Menot	-7 783	-7 116	-5 095	71,6 %	-7 561
Toimintakate	-6 845	-6 636	-4 650	70,1 %	-6 701

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet
Menot ylittyvät 446 000 € ja tulot 380 000 € hankkeiden takia. Omarahoitusosuus 65 000 € haetaan hankerahoitukseen varatuista rahoista. Muutoin pysytään talousarviossa.
TVO:ta on toteutettu suunnitellusti vähentämällä henkilötyövuosia ja siirtymällä Kolohongassa puolta pienempiin tiloihin.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset
Nuorisopalvelut kehittää tuottavuutta mm nuorisotilojen käyttöastetta nostamalla ja tuottamalla palveluja monituottajamallilla. Toiminnassa on lisätty yhteistyötä järjestöjen kanssa. Nuoret itse osallistuvat entistä enemmän toiminnan suunnitteluun ja ohjaamiseen. Osallistavaa budjetointia käytetään osassa nuorisotaloja ja toiminta laajenee.

Lyhyt katsaus tulosalueen kehittämisprojekteihin.

Kaikki hankkeet etenevät suunnitellusti. Uusia hankkeita ovat Palvelu olen minä !- hanke ja Nuorisotyö raiteilla -hanke. Kaikki nuorisopalveluiden hankkeet totutetaan laajana monialaisen yhteistyönä. Hankkeita hallinnoi nuorisopalvelut.

Nuorisotakuun piiriin kuuluvia hankkeita:
Palvelu olen minä!- hanke (ESR-hanke 2015-2017) jonka tavoite on kehittää nuorille matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita ja parantaa psykososiaalisesti heikoimmassa asemassa olevien nuorten toimintakykyä. Palveluverkoston toimintaa kehitetään verkostoyhteistyönä siten, että luodaan vakiintunut toimintamalli, jonka avulla kohderyhmään kuuluvat nuoret tavoitetaan ja saadaan kiinnittymään palveluihin ja jatkossa ohjattua eteenpäin koulutukseen tai työhön. Nuoren kuntoutumista edistetään vahvan yksilötyön, ryhmätoiminnan sekä monialaisen verkostotyön keinoin. Tavoite on selkeyttää palvelurakennetta, lisätä tietoisuutta nuorten psykososiaalisista palveluista ja tiivistää alalla toimivien yhteistyötä. Hankkeessa tehdään tutkimus. Palvelu olen minä! -toimintamallin lisäksi kartoitetaan nuorille suunnatut Vantaan mielenterveyspalvelut ja niiden toimivuus; selvitetään myös mitä palveluita puuttuu.

Työpajojen kehittämishanke, jossa nyt painopisteenä on työpajanuorten oppimaan oppimisen ja opiskeluvalmiuksien kehittäminen, nuorten talousneuvonta ja suomen kielen oppimisen tukeminen työpajan arjessa erillisten suomen kielen kurssien lisäksi. Hankkeella on AVI:n pitkäaikainen rahoitus.
Ohjaus- ja tukikeskus Kipinä ja etsivä nuorisotyö. Hankkeessa ohjataan koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevia nuoria, opiskelun keskeyttäneitä nuoria. Etsivän nuorisotyön avulla tavoitetaan niitä nuoria, jotka ovat kaikkien palvelujen ulkopuolella.

Nuorisotyö raiteilla -hanke, jota rahoittaa OKM. Hanke toteutetaan monialaisena PKS-yhteistyönä. Hankkeeseen on palkattu kaksi nuorisotyöntekijää. Tavoitteena on joustavasti liikkuvan nuorisotyön vieminen sinne missä nuoret liikkuvat ja viettävät vapaa-aikaa, aktivoida ja osallistaa nuoret junassa matkustamiseen ja asemien turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Ennalta ehkäistä konflikteja, ohjata nuoria palvelujen piiriin.

Liikuntapalvelut

1 000 €	TP 2014	Käyttö-suunnitelma 2015	Kumulatiivinen tot. 31.8.	Tot. %	Ennuste 2015
Tulot	3 001	4 770	3 053	64,0 %	5 270
Menot	-14 422	-16 891	-10 624	62,9 %	-17 391
Toimintakate	-11 421	-12 121	-7 570	62,5 %	-12 121

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Liikuntapalveluiden käyttösuunnitelman menot ja tulot ylittyvät 500 000 eurolla. Käynnissä olevat projektit aiheuttavat menojen 300 000 euron ylityksen. Ylitys katetaan projekteihin saadulla rahoituksella. Menot ja tulot ylittyvät liikuntayhtiöiltä siirtyneiden liikuntapaikkojen nimi- ja mainosmyynnin vuoksi 200 000 eurolla.

Liikuntayhtiöiden liikuntatilat siirtyivät liikuntapalveluiden operointiin vuoden 2015 alusta lahtien. Talousarvion toteutuminen liikuntayhtiöiden toimintojen siirron osalta täsmentyy käytännön kautta vuoden aikana.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Liikuntapalveluiden toiminnat vuoden toisen vuosineljänneksen aikana ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Vuoden ensimmäisen vuosineljänneksen aikana on keskitytty liikuntayhtiöiden toimintojen siirtoon, siihen liittyvään toiminnan uudelleenorganisointiin, toimintatapojen yhtenäistämiseen ja uusien liikuntatilojen liittämiseen mukaan liikuntapalveluiden perustoimintaan. Tilavaraustiimin työskentely on käynnistynyt ja tilavarausten hallinnoinnin keskittäminen vaiheittain on aloitettu sivistystoimen Timmi -tilavarausjärjestelmään. Kehittämisprojektit etenevät suunnitellusti.

Vuoden 2015 sitovat tavoitteet

Sitova tavoite vuodelle 2015	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2013 loppu	Mittarin tavoitetaso 2015	Merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2015 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2015	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - melko hyvin - jossain määrin - ei lainkaan
	Lainasalkun korkomenot	Korkomenot 9,7 milj. euroa	Korkomenot max. 20,2 milj. euroa	EKP:n koronnostojen aikaistuminen.	Martti Lipponen Raportointivastuu: Pirjo van Nues		Annettu uusi korkomenoennuste 9,9 milj. euroa vuodelle 2015.	
9.3. Joustavilla päivähoitopalveluilla tuetaan työllistymistä.	Päivähoitopaikka järjestetään työllistymistilanteessa kahden viikon kuluessa.	2 vkoa	2 vkoa tai 1 viikossa kerhosta päivähoitoon	Riskinä on toimitilojen äkilliset korjaustarpeet, jotka vähentävät käytettävissä olevaa tilakapasiteettia.	Elina Lehto-Häggroth Raportointivastuu: Sole Askola-Vehviläinen	Kun lapsen huoltaja hakee päivähoitopaikkaa työllistymisen vuoksi, se järjestetään kahden viikon kuluessa kuunnellen mahdollisuuksien mukaan perheen toiveita hoitopaikan sijainnista. Ensisijaista hoitopaikkatoivetta ei kaikilta osin voi toteuttaa kesken toimintavuoden, mutta päivähoitopaikka pyritään järjestämään perheen kulkuyhteydet ja kuljetusmahdollisuudet huomioon ottaen.	Toteutuu.	Tavoite toteutunee täysin.
13.1. Toteutetaan koulutus- ja nuorisotakuuta.	Perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen päässeiden %-osuus.	98.4 %	99%	Syrjäytymisen lisääntyminen, kohderyhmään kuuluvia ei tavoiteta, nuori ei halua hakeutua tai osallistua koulutukseen	Elina Lehto-Häggroth Raportointivastuu: Paula Ylöstalo-Kuronen	Aloituspaikkojen määrän seuranta suhteessa perusopetuksen päättävien ikäluokan kokoon. Haettu ja saatu järjestämislupa ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestämiseen. Yhteishaun tulosten julkistamispäivän tiedon mukaan jatkokoulutukseen pääsi 95 % perusopetuksen keväällä 2015 päättäneistä.	Raportointi vuoden lopussa.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
13.2. Ammatillisen koulutuksen opintojen keskeyttämiset vähenevät.	Tutkintotavoitteisen koulutuksen ja valmistavien koulutusten keskeyttämisprosentti.	10,4 %	9%	Tehdyillä toimenpiteillä ei ole vaikutusta	Elina Lehto-Häggroth Raportointivastuu: Paula Ylöstalo-Kuronen	Kehitetty ja kokeiltu vaihtoehtoisia opiskelutapoja. Suunniteltu osallisuutta ja nopeaa palautetta lisääviä toimintamalleja sekä ohjaukseen ja tukeen liittyvää henkilöstön osaamisen kehittämistä.	Keskeyttäneitä noin 4,2 %, joka on noin puoli prosenttia vähemmän kuin viime vuonna samalla ajanjaksolla.	Tavoite toteutunee melko hyvin.
16.1. Palvelujen suunnittelu ja tekeminen vuorovaikutteisesti asiakkaan kanssa vakiintuu toimintatapana. Vuorovaikutusta kehitetään järjestelmällisesti palvelumuotoiluprosessissa.	Uudet asukkaiden ja palvelujen käyttäjien kanssa kehitetyt palvelut ja niiden järjestämistavat lisääntyvät.	Toimialat käyttävät osallistavia menetelmiä jonkin verran.	Asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistaminen on suunnitelmallista kaikilla toimialoilla.	Vastuu osallistumisen järjestämisestä epäselvä, osaaminen ei ole riittävää.	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat	Sivi: Martinlaakson kirjastossa käynnistynyt sisustussuunnittelu ja palveluiden tarkastelu. Pajatalon toiminnan uudistaminen palvelumuotoilulla. Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmää suunnitellaan käyttäjälähtöisesti. Koko toimiala: sähköinen asiointi.	Ks. toimenpiteet.	Tavoite toteutunee täysin.

Tuloskortti

Toimiala: SIVITYSTOIMI

Tavoitteen nro	Toimialan / tulosalueen tavoite	Tavoitteen mittari(t)	Mittarin lähtötaso, v:n 2013 loppu	Mittarin tavoitetaso 2015	Tavoitteen yhteys strategiseen päämäärään nro	Tavoitteen yhteys sitovaan tavoitteeseen nro	Vastuuhenkilö
Kaupungin talous tasapainossa							
1.	**Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman toimenpiteiden toteuttaminen**	Toimintakulujen vertailukelpoinen kasvuprosentti	TVO:n mukainen 1,5 %	Toimintakulujen kasvu enintään TVO:n mukainen korostaen tuottavuutta	1.		Tulosaluejohtajat
2.	**Sivistystoimen toimintaan liittyvien kumppanuuksien hyödyntäminen**	Uudet kumppanit ja kumppanisopimukset, lukumäärä	Kirjataan kumppanit	Uusien kumppanuuksien määrä	4.		Tulosaluejohtajat
3.	**Palveluja tuotetaan kustannustehokkaasti myös kiristyvissä olosuhteissa**	Palvelukustannukset Kuusikkokuntien ja Kuntaliiton suurten kuntien vertailussa	Varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa kustannukset alhaisimmat suurten kuntien vertailussa vuoden 2013 osalta.	Vantaa on kustannustehokkain keskeisten palvelujen osalta	17.	17.1.	Tulosaluejohtajat
Kaupunkirakenne eheytyy							
Kaupungin elinvoima vahvistuu							
4.	**Joustavilla päivähoitopalveluilla tuetaan työllistymistä**	Päivähoitopaikka järjestetään työllistymistilanteessa 2 vkon kuluessa	2 vkoa	2 vkoa	9.	9.2.	Sole Askola-Vehviläinen
5.	**Työllistämistoimenpiteiden tehostaminen yhdessä asukaspalveluiden kanssa**	Tukityöllistettyjen määrä	v. 2013 sivistystoimessa palkkatuella oli 200 hlöä ja työllistämiskuukausia 1 300,9	Lisääntyy	9.		Tulosaluejohtajat

6.	**Tehostetaan lasten ja nuorten vapaa-ajanpalvelutarjontaa siten, että se tukee vanhempien joustavaa työssäkäyntiä.**	Toimintaan osallistuvien nuorten määrä	Taidetta säännöllisesti vapaa-ajalla harrastavien lasten lukumäärä on noin 6500 lasta. Iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten määrä 1969 (TP2013 sk+rk po). Liikuntapalveluiden toimintaan osallistuneita yhteensä n. 2368 (Sporttia kaikille – liikuntakerhot, Liikuntaa nuorille –kerhot, loma-aikojen leirit ja Perhepeuhat ym. tapahtumat). Nuorisotilojen kävijämäärä 332074. Elykerhot ajanjaksolla 01.09.2013-31.05.2014 14 kerhoa, joissa käyntikertoja yhteensä 3659.	Lisääntyy	9.		Eija Ahola, Veli-Matti Kallislahti, Annukka Larkio, Ilkka Kalo ja Berndt-Johan Lindström
		Jaettujen harrastusseteleiden määrä	0	50 henkilölle	9.		Ilkka Kalo, Eija Ahola, Veli-Matti Kallislahti ja Annukka Larkio
7.	**Liikunnan ja kulttuurin suuret yleisötapahtumat, joilla edistetään kulttuuritarjontaa, elinkeinoelämää ja työllisyyttä.**	Tapahtumien määrä	3	5	9.		Veli-Matti Kallislahti ja Annukka Larkio

8.	**Ammatillisen koulutuksen tarjonnan ja työelämän kohtaaminen**	Uusien opiskelijapaikkojen käyttöönotto ottaen huomioon työelämän tarpeet	2780 opiskelijapaikkaa (v. 2013)	Uusien opiskelijapaikkojen jakautuminen opetusaloille (120 uutta koulutuspaikkaa)	9.		Paula Ylöstalo-Kuronen ja Pekka Tauriainen
		Aikuisopiston työvoimakoulutuksen opiskelijamäärä, joka perustuu ELY-keskuksen rahoitukseen; Kotoutumislain velvoittama kotoutumiskoulutuksen (starttikurssit) opiskelijamäärä	375; 1046	400; 1000	9.		Paula Ylöstalo-Kuronen ja Petri Vahtera
		Tutkintorakenneuudistukseen valmistautuminen	Opetussuunnitelmat eivät vastaa 1.8.2015 voimaan tulevia määräyksiä	Vuoden 2015 lopussa (tai ennen, kuin ko. tutkinnonosan opinnot alkavat) kaikki opetussuunnitelmat on päivitetty vastaamaan muuttuvia säädöksiä.	9. tai 13.		Paula Ylöstalo-Kuronen ja Pekka Tauriainen
9.	**Toteutetaan koulutus- ja nuorisotakuuta sekä oppivelvollisuusiän noston edellyttämät toimenpiteet.**	Perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen päässeiden %-osuus.	98.40%	99%	13.	13.1.	Paula Ylöstalo-Kuronen, Berndt-Johan Lindström ja Eija Ahola
		Keskeyttämisten ehkäiseminen toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa	10.40%	Alle 10 %	13.		Paula Ylöstalo-Kuronen ja Berndt-Johan Lindström
		Nuorten aikuisten osaamisohjelman toteuttaminen	Toteutetaan ohjelmaa Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaisesti	Opiskelijoista 90 % on saavuttanut suunnitellut osamispisteet/opintoviikot	13.		Paula Ylöstalo-Kuronen ja Anne Heinonen

Palvelut uudistuvat							
10.	**Työyhteisöjen ja yhteistyökumppaneiden osallistaminen ympäristövastuulliseen toimintaan.**	Prosenttiosuus sivistystoimen yksiköistä, joissa on ulkopuolisen tahon todentama ympäristöjärjestetelmä, on osallistunut sivistystoimen ympäristövastuullisuuden edistämishankkeisiin (EkoTeko-kilpailu, Sähkönsäästö-hanke) tai muuten todistetusti kehittänyt ympäristötyötään järjestelmällisesti.	Ympäristövastuullisuuden edistämiseen osallistuneiden yksiköiden osuus kaikista yksiköistä (lähde ta2014 kirjan tunnusluvut) vuoden 2014 aikana on 22,4 %.	Prosenttiosuuden kasvu.	15.		Eila Tanninen
11.	**Monimuotoistuva tuki**	Varhaiskasvatuksen ja kulttuuripalveluiden yhteistyö lasten kasvun ja oppimisen tukemisessa	10 taidepedagogin palkkaaminen vaihtoehtona kasvun ja oppimisen tuen avustajan tehtävälle valmistelussa (kahden vuoden kokeilu 1.9.2014-31.5.2016)	Kokeilu meneillään, välivaiheen arviointi tehty yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa	15.		Sole Askola-Vehviläinen ja Annukka Larkio
		Uuden oppilas- ja opiskeluhuoltosuunnitelman mukaisen toimintamallin käynnistäminen esi- ja perusopetuksessa sekä lukioissa ja Variassa	Esi- ja perusopetuksessa ei ole laadittu oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaista yksikkökohtaista oppilashuolto-/hyvinvointisuunnitelmaa aiemmin. Kevään 2014 aikana on laadittu lukioiden yhteinen opiskeluhuoltosuunnitelma ja Varian opiskeluhuoltosuunnitelma.	Esi- ja perusopetuksessa on laadittu ja otettu käyttöön oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukainen yksikkökohtainen oppilas- ja opiskelijahuolto-/hyvinvointisuunnitelma Kaikissa lukioissa on otettu käyttöön lukioiden yhteinen opiskeluhuoltosuunnitelma ja laadittu opiskeluhuollon toimintasuunnitelmat. Kaikissa Varian toimipisteissä on otettu käyttöön opiskeluhuoltosuunnitelma.	15.		Sole Askola-Vehviläinen, Ilkka Kalo, Paula Ylöstalo-Kuronen ja Berndt-Johan Lindström
		Hyvän ja huolen puheeksi oton lisääminen (HYVIKSEN vuoden 2015 hyvä teko)	Tietoa puheeksiotosta ja voimavaralähtöisestä tuesta on.	Työyhteisöt ovat saaneet koulutusta, työvälineitä ja kannustusta puheeksi ottoon ja työkäytäntöjä on kehitetty.	15.	15.1.	Tulosaluejohtajat
12.	**Palvelujen suunnittelu ja tekeminen vuorovaikutteisesti palvelujen käyttäjien kanssa vakiintuu toimintatapana.**	Palvelumuotoiluosaamisen kehittäminen	Marraskuussa 2013 järjestettiin 1 työpaja, jossa oli osallistujia 38 eri tulosalueilta.	Työpajojen ja koulutusten määrä. Palvelumuotoiluosaaminen kehittyy siten, että käyttäjät osallistuvat palveluiden suunnitteluun tasavertaisena toimijana palvelumuotoiluprosessin	16.	16.1.	Tulosaluejohtajat

		Palvelujen käyttäjien kanssa kehitettyjen palvelujen lukumäärä toimialalla	0	Raportoidaan uudet palvelujen käyttäjien kanssa kehitetyt palvelut	16.	16.1.	Tulosaluejohtajat
		Käyttäjätiedon kokoaminen	Satunnaista lähinnä asiakastyytyväisyyskyselyllä. Määrällistä tutkimusta tehdään tulosalueilla, laadullista tutkimusta vähemmän.	Systemaattista. Kyselyiden lisäksi käyttäjäkokemukseen perustuvaa tietoa kerätään osallistavilla menetelmillä.	16.	16.1.	Tulosaluejohtajat
13.	**Lisätään sähköisiä palveluita ja itsepalvelua**	Perhepäivähoidon mobiilipalvelu käytössä	Palvelu ei vielä käytössä	Palvelu käytössä koko perhepäivähoidossa. Palvelun piirissä on 300 asiakasta.	19.	19.1.	Sole Askola-Vehviläinen
		Itsepalvelukirjastoverkko laajenee, uusien toimipisteiden määrä	0	2	19.	19.1.	Mikko Vainio

14.	**Oppimisympäristön monipuolistaminen**	Avoin verkko käytössä kouluissa ja oppilaitoksissa opetuksessa.	Avoin verkko ei ole käytössä kaikissa kouluissa ja oppilaitoksissa opetuksessa.	Avoin verkko käytössä kaikissa kouluissa ja oppilaitoksissa	19.		Eila Tanninen ja Paula Järnefelt
		Toteutetaan sähköisten yo-kirjoitusten käyttöönottoprojektia.	Laadittu keväällä 2013 projektisuunnitelma, joka on otettu käyttöön syksyllä 2013	Projekti on edennyt suunnitelman mukaisesti. Digabi-käyttöjärjestelmä testattu oppilaitoksissa, opettajia koulutettu sähköisten koejärjestelyjen ja arviointikäytäntöjen osalta.	19.		Paula Ylöstalo-Kuronen, Berndt-Johan Lindström ja Marja Viljamaa
		Sähköisen oppimateriaalin käyttöä lisätään ja oppikirjakustannukset pienenevät.	Lähtötaso tarkentuu sähköisen oppimateriaalin käytön raportointia kehittämällä	Sähköisen oppimateriaalin käyttö on lisääntynyt ja oppikirjakustannukset pienentyneet.			Ilkka Kalo, Berndt-Johan Lindström ja Paula Ylöstalo-Kuronen
		Etäopetusta kehitetään verkkokokousjärjestelmien (Lync ja AC) käyttöönotolla. Etäopetuksen lisääminen tehostamalla koulujen ja oppilaistosten yhteistyötä opetuksen järjestämisessä paikallisesti ja kansallisesti. Etäopetuskurssien määrää lisätään.	Muutamissa vantaalaisissa kouluissa hyödynnetään verkkokousjärjestelmää.	Etäopetusta hyödynnetään enenevässä määrin ja sitä kautta monimuotoistetaan opetusta. Etäyhteyksien ja videoneuvotteluiden käyttö koulujen välisessä yhteistyössä muodostuu rutiiniksi. Kurssien määrä lisääntyy.	19.		Ilkka Kalo, Paula Ylöstalo-Kuronen ja Berndt-Johan Lindström
15.	**Uusi oppiminen ja uudet pedagogiset toimintatavat**	Esi- ja perusopetuksen kunta- ja yksikkökohtaisia opetussuunnitelmia uudistettaessa kehitetään uusia pedagogisia toimintatapoja. Lukioiden opetussuunnitelmauudistus ja sähköiset yo-kirjoitukset sekä ammatillisen koulutuksen TUTKE-uudistus edellyttävät uusia pedagogisia toimintatapoja.	Opetussuunnitelman uudistusta ei vielä aloitettu.	Opetussuunnitelmaprosessi on käynnissä siten, että työskentely tapahtuu uuden OPS:n mukaisin menetelmin.	17.		Sole Askola-Vehviläinen, Ilkka Kalo, Paula Ylöstalo-Kuronen ja Berndt-Johan Lindström
		Laaditaan Deep Learning -työohjelma	Työohjelmaa ei vielä laadittu.	Vantaalainen Deep Learning -ohjelma laadittu.	17.		Ilkka Kalo, Paula Ylöstalo-Kuronen ja Berndt-Johan Lindström
Muutosta toteutetaan johtamisen kautta							

16.	**Henkistä hyvinvointia vahvistetaan työoloja kehittämällä.**	Työolojen arvioinnin toteuttaminen yhteistyössä henkilöstön kanssa.	Työoloja arvioitu pääsääntöisesti vuonna 2013	Työolojen arvioinnit päivitetty yhteistyössä henkilöstön kanssa jokaisessa työyksikössä.	20.		Tulosaluejohtajat (kaikki toimialan esimiehet)
17.	**Aktiivisen välittämisen toimintatapaa vahvistetaan**	Sairauspoissaoloprosentti	4.00%	3.44%	21.	21.1.	Tulosaluejohtajat
18.	**Osaamisen kehittämisen uusi toimintamalli on käytössä**	Ammatillinen täydennyskoulutus (oppimispäivät)	Sito: 10761 pv/9447 kert./3002 henk.	Vähintään nykytaso	21.	21.2.	Tulosaluejohtajat
		Käyttöönotetut uudet toimintamallit ja -tavat	0	Vähintään 1 kullakin tulosalueella	21.	21.2.	Tulosaluejohtajat
19.	**Oppilaitosyhteistyön ylläpitäminen**	Oppilaitosyhteistyön malli tukee ennakoivaa rekrytointia	Satunnaista	Systemaattisuuden kehittäminen palautetta hyödyntämällä	21.	21.3.	Tulosaluejohtajat
Toimialan / tulosalueen muut tavoitteet							

Tavoitteen toteutumista uhkaavat riskitekijät	Toteuma 1 4/2015	Toteuma 2 8/2015
	Toteutuu tulosalueilla	Vaka: toteutuu
Kumppaneiden resurssien heikkeneminen	Liipa: uusien olosuhteiden rakentamiseksi 1 uusi ja 1 jatkettu sopimus, 3-5 hanketta edistetty/vireillä PO: Kuntatasoisten kerhosopimusten lukumäärä on noussut yhdellä (5 järjestäjää/sopimusta).	PO: Kuntatasoisten kerhosopimusten lukumäärä on noussut kahdella (7 järjestäjää/sopimusta). Iltapäivätoiminnan palveluntuottajia on 21.
Ei riskitekijöitä.	Raportoidaan seuraavassa toteumassa	Vaka: kunnallisen päivähoidon kustannukset v. 2014 kuusikkokuntien toiseksi alhaisimmat
Riskinä on toimitilojen äkilliset korjaustarpeet, jotka vähentävät käytettävissä olevaa tilakapasiteettia.	Vaka: toteutuu, RKT:toteutuu	Vaka: toteutuu
	Vaka: lisääntynyt 01/2015 77hlö, 03/2015 82hlö; Liipa: 8 työllistettyä (04/2015) + 6 työllistettyä (08/2015)	Vaka: lisääntynyt 07/2015 88 työllistettyä.

Resurssien väheneminen	Liipa: raportointijaksolla 2 talvilomaleiriä (40 osallistujaa), 6 Perhepeuhatapahtumaa (n. 1500), Futsal-turnaus (80), Talvirieha (n.170), syksyn kehotoiminnot jatkuneet entisellään, lisänä uusia pilottiryhmiä (n. 50 osallistujaa), kesäleirit (16 paikkaa, 62 viikonpituista leiriä, 550 osallistujaa), Kokeile liikuntaa -tapahtuma (500 osallistujaa), Beach Party, Koko Vantaa askeltaa -kampanjan aloitustapahtuma, Sporttia kaikille yleisurheilupäivä	Nupa: Kävijämäärä hieman alempi kuin 2014, remontissa kaksi tilaa alakuvuodesta.
	Liipa: ei toimenpiteitä	
	Liipa: maastohiihdon Suomen Cup, sulkapallon Finninsh Open, judon SM-kisat, Extreme Run, jalkapallon Vantaa Cup, voimistelun Gymnaestrada, Vantaa Triathlon, Vuelta Vantaa	

Opiskelijoiden hakeutuminen/ hakijavirrat kääntyy muualle, opintojen keskeyttäminen ei vähene	Raportoidaan vuoden lopussa	Raportoidaan vuoden lopussa
Työvoimapoliittisen koulutuksen rahoitus	140;440 Työvoimakoulutuksen tavoitteeseen (400 opiskelijaa) ei tulla pääsemään, koska puitesopimus päättyy toistaiseksi	230;520
	Raportoidaan toteumassa 2 /2015	Opetus- ja toteutussuunnitelmat valmiit. Jatkavien opiskelijoiden osaamisen tunnistaminen ja tietojen siirtäminen toteutettu. Ohjeistukset päivitetty. Henkilöstö perehdytetty.
Syrjäytymisen lisääntyminen, kohderyhmään kuuluvia ei tavoiteta, nuori ei halua hakeutua tai osallistua koulutukseen	Raportointi vuoden lopussa.	Raportointi vuoden lopussa.
Kohderyhmään kuuluvia ei tavoiteta, hakijoiden opiskeluvalmiudet eivät ole riittävällä tasolla	Raportoidaan vuoden lopussa	Raportoidaan vuoden lopussa
Kohderyhmään kuuluvia ei tavoiteta/ei saada hakeutumaan koulutuksiin, opintojen keskeyttäminen	Raportoidaan vuoden lopussa	Raportoidaan vuoden lopussa

Resurssien vähyys ympäristövastuullisuuden edistämiseksi ja toteuttamiseksi sekä yhteistyökumppaneiden sitoutuminen.	Raportoidaan vuoden viimeissä toteumassa.	Raportoidaan vuoden viimeissä toteumassa.
	Kokeilu meneillään	Vaka: kokeilu meneillään
	Vaka: Vakan johtoryhmässä 19.2.2015 hyväksyttiin käyttöön esiopetuksen hyvinvointityön käsikirja. Opiskeluhuoltosuunnitelmat otettu käyttöön lukioissa ja Variassa.Kaikissa lukioissa on laadittu opiskeluhuollon toimintasuunnitelmat PO: Koulut ovat laatineet koulukohtaiset oppilashuoltosuunnitelmat. Koulut ovat päivittäneet hyvinvointikansiot. On toteutettu yhr navigoinnit lain käyttöönottoa tukemiseksi. Perusopetuksessa aloitti kaksi uutta koulupsykologia. Lisäksi peruopetus auttoi Vantaan steiner koulua saamaan koulupsykologin. RKT: suunnitelmat on laadittu ja ne ovat käytössä	PO: Vantaan Steiner koulu on saanut 1.4.2015 alkaen psykologipalvelut Vantaan sivistystoimesta. Vaka: esiopetuslapsille kohdistuu sosiaali- ja terveystoimesta 1 kuraattorin ja 3 psykologin työpanos Suna: On järjestetty opiskeluhuoltoon liittyvää koulutusta lukioiden ja Varian ryhmänohjaajille.
	Vuodelle 2015 sovittuja toimenpiteitä on toteutettu kaikilla tulosalueilla. Liipa: Asiaa käsitelty johtoryhmässä ja lasten ja nuorten kanssa toimivien kanssa,	PO: Hyvän ja huolen puheeksiottoa on edelleen tuotu esille koulutyön arjessa. Koulut ovat kehittäneet omia malleja hyvän ja huolen puheeksiottoon. Vaka: Järjestetty henkilöstölle koulutusta ja jaettu materiaalia, joka tukee hyvän puheeksiottoa ja lasten vahvuuksien huomiointia. Suomen Mielenterveysseura Turvallisin mielin - hankkeen koulutusta on järjestetty koko varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Ihmeelliset vuodet -koulutusta on järjestetty niiden yksiköiden henkilöstölle, joissa on haastavasti käyttäytyviä lapsia. Lapsen vahvuudet nostetaan esille suunnitelmissa. Lasten Vantaan Facebook-sivuilla on nostettu teemoja esille
Resurssien väheneminen	RKT: palvelumuotoiluiltoja jatkettu	Nupa: osallistuttu koulutukseen, Vaka: Varhaiskasvatuksessa on käynnistetty alueelliset työryhmät, joissa suunnitellaan, kuinka maahanmuuttajaperheet voidaan osallistaa palvelumuotoiluun.

Resurssien väheneminen	Vaka: Syksyllä 2014 käynnistettiin 23 uutta palveluprotoa, niistä edelleen vuonna 2015 käynnissä 22. Liipa: skeittipaikan suunnittelu, avustusuudistus, kouluympäristön liikunnallistaminen (mm. kiipeilyseinät), koulujen pihakartoitus RKT: palvelumuotoilun tuloksena syntynyt kerhotoiminta ja avoin päiväkotitoiminta käynnistetty syksyllä 2014, jatkuu keväällä 2015.	Nupa:toimintamallia toteutetu nuorisotiloilla ja nuorten työpajoilla. Vaka: käynnissä ja jatkuu edelleen kts. ed. raportointi. Yksi uusi varhaiskasvatuksen kerho käynnistynyt Hakunilassa.
Resurssien väheneminen	Vaka ja RKT: Kivistön alueella jatkettu palvelumuotoilua ruotsinkielisen palvelun järjestämiseksi; Liipa: seurakysely, PO: kysely huoltajille ja oppilaille	Nupa:käyttäjätietoa kootaan kaikilla nuorisotiloilla, työapjatoiminnassa, leireillä, kv-toiminnassa. Vaka: Toteutettu kysely palvelumuotoilutilaisuuksiin osallistuneille henkilöstölle ja asiakkaille prosessista ja tyytyväisyydestä sen avulla syntyneisiin palveluihin
	Vaka: Palvelu on käytössä koko perhepäivähoidossa	Vaka: toteutunut
	Tikkurilan kirjaston osalta selvitys toimenpiteistä on aloitettu	

	Avoin verkko käytössä kouluissa ja oppilaitoksissa opetuksessa.	Avoin verkko käytössä kouluissa ja oppilaitoksissa opetuksessa.
Paikallisia tietojärjestelmiä ja/tai teknisiä puitteita ei ehditä muuttaa tarpeita vastaaviksi; taloudellisten resurssien riittävyys	Projekti edennyt suunnitelman mukaan.	Projekti edennyt suunnitelman mukaan.
	PO: Rehtoreille ja koulun valitsemille opettajille on järjestetty sähköisen materiaalin esittelytilaisuus. On päätetty hankkia sähköinen oppimateriaali Edustoren kautta. Koulut voivat hankkia edelleen aiemmalla tavalla painettuihin oppikirjoihin liittyvää sähköistä materiaalia. RKT: Edustore otettu käyttöön	PO: Koulut hankkivat sähköisen oppimateriaalin Edustoren kautta. Edustoressa on hankittavana useiden eri toimittajien sähköistä materiaalia. Sen käyttö tapahtuu nykyisen oppimisalustan eli Fronterin kautta. Lisäksi käytössä on erilaisia maksuttomia sähköisiä oppimateriaaleja.
Tekniset seikat, kuten etäopetusvälineiden (kamerat, mikrofonit jne.) käyttö	RKT: Gnet-yhteistyössä tarjottava etäkurssitarjonta laajentunut viidestätoista kahteenkymmeneenviiteen kurssiin	Raportoidaan vuoden lopussa
	Vaka: Opetussuunnitelmaprosessi on käynnissä suunnitelman mukaisesti. Henkilökuntaa ja huoltajia on osallistettu työhön laajasti (mm. ops-hautomot, blogi). PO: OPS-työ on toteutunut suunnitellulla tavalla. Uusia toimintatapoja on kokeiltu mm. kouluparit sekä yhteistoiminnallisten menetelmien käyttö niin kunta- kuin koulukohtaisessa työssä. Variassa tutkintorakenneuudistusta varten on päivitetty opetussuunnitelmia, näyttötutkintojen järjestämislupia ja toteutussuunnitelmia. Lukioiden ops-työtä ollaan käynnistämässä.	Suna: Varian päivitetyt opetussuunnitelmat on otettu käyttöön. Lukioiden ops-työn valmistelu on edennyt suunnitelman mukaan. PO: OPS-työ on toteutunut suunnitellulla tavalla. Oppiaineryhmät (21 ryhmää) ovat aloittaneet ops-työskentelyn puheenjohtajien johdolla. Vaka: käynnissä ja jatkuu edelleen kts. ed. raportointi
	Ohjelma/suunnitelma on työn alla.	Ohjelma/suunnitelma on työn alla.

Koulutuksen vähäinen osallistujamäärä sekä koulutuksen kohdentuminen	Työolojen arvioinnit toteutetaan aikataulun mukaisesti kaikilla tulosalueilla. Vaka: Päiväkotien työolojen arvioinnit (+kunta10) päivitetty 30.4. mennessä. Asematie 10 hallinnon henkilöstön osalta fyysisten työolojen arviointi 20.4.15.; Liipa: Kunta10-tuloksia käsitelty esimiesten kanssa, työolojen arviointi käynnissä RKT: työolojen arviointi päivitetty 30.4. mennessä	PO: Työolojen arviointi ja Kunta 10-tulokset on käsitelty perusopetuksessa Vaka: Toteutunut jo 4/2015
	Raportoidaan toteuma 2/2015	Nupa: toteutetaan aktiivisesti. Vaka: 1.1. - 30.6 toteuma on 6,1%
Koulutustietoja ei kirjata järjestelmään. Koulutusjärjestelyjen kustannustehokkuus: Koulutuksia joudutaan perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Peruutuspaikkoihin ei saada ajoissa korvaavia osallistujia.	Raportoidaan toteuma 2/2015	Sito 6/2015: 4690,4pv / 30041,45 tuntia / 4159 henk. Huom! Raportointitapa muuttunut. Kertojen sijasta raportoidaan tunnit.
	Vaka: Uusi osaamisen arviointimalli otettu päivähoidon käyttöön tulos-ja kehityskeskusteluissa (malli esitelty tulosaluepäivillä 25.3.15)	Nupa: osallistutaan aktiivisesti alan koulutuksiin, järjestetään työpaikkakoulutusta, tuetaan omaehtoista opiskelua Vaka: toteunut jo 3/2015
Tietoisuus palautelomakkeesta ei tavoite kenttää/ohjaajia systemaattisesti.		Nupa: Tehdään kehittämistyötä nuorisoalan ja yliopistojen oppilaitosten kanssa. Paljon harjoittelijoita.

10 § **Sivistystoimen selvitys tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2014/ EL-H**

VD/1701/00.03.00.00/2015

Tarkastuslautakunnan laatima Vantaan kaupungin arviointikertomus vuodelta 2014 merkittiin tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 25.5.2015 ja lähetettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus päätti 8.6.2015 lähettää valtuuston päätöksen toimialoille toimenpiteitä varten.

Strategia
Strategiatyön osalta tarkastuslautakunta toteaa: ”Osana johtamisjärjestelmää Vantaa on kehittänyt strategiatyön mallin valtuustokaudelle. Tarkastuslautakunta tutki tärkeimmän ohjausvälineen eli valtuustokauden strategian jalkauttamisen onnistumista kyselyn avulla. Työntekijöille tehdyn strategiakyselyn perusteella voidaan todeta, että työntekijät tuntevat varsin hyvin itselleen henkilökohtaisesti työssä asetetut tavoitteet. Kuitenkin tulosten perusteella strategian jalkauttamista työntekijöille pitää edelleen jatkaa. Erityisesti strategian eri osien välisten yhteyksien selkiinnyttäminen on tarpeen, jotta koko strategian rakentuminen visiotasolta työntekijän omiin tavoitteisiin saakka hahmottuu kunnolla ja saadaan kokonaiskäsitys strategiasta.”

Lisäksi sitovien tavoitteiden raportoinnista tarkastuslautakunta toteaa: ”Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet toteutuivat täysin tai melko hyvin 72 prosenttisesti (83 prosenttisesti vuonna 2013). Taloudelliset tavoitteet toteutuivat paremmin eli 90 prosenttisesti (90 prosenttisesti vuonna 2013). Jossain määrin toteutui 21 prosenttia tavoitteista (10 prosenttia vuonna 2013) ja toteutumatta jäi seitsemän prosenttia (seitsemän prosenttia vuonna 2013). Tarkastuslautakunnalla oli huomautettavaa tai kommentoitavaa 36 prosenttiin tavoitteista, kun edellisvuonna huomautuksia tai kommentteja annettiin 21 prosenttiin tavoitteista. Tarkastuslautakunta kiinnittää tavoitteiden raportoijien huomiota siihen, että tavoitteista raportoidaan ymmärrettävästi ja selväsanaisesti siten, että lukija ymmärtää mitä on tehty tavoitteen saavuttamiseksi.”

Sivistystoimessa monien tavoitteiden mittarointia ja raportointia hankaloittaa toimintakauden poikkeaminen kalenterivuodesta ja kaupunkitasoisesta strategiatyön syklistä. Tästä syystä mittarin lähtötaso saattaa jäädä tuloskortin laadintavaiheessa löyhäksi.

Tarkastuslautakunta toteaa myös, että sitova tavoite 9.2. Joustavilla päivähoitopalveluilla tuetaan työllistymistä ja sen mittari on erikoinen, koska lähtötasona ja tavoitteena on lain vaatima taso. Varhaiskasvatuksen perusteena tavoitteelle on sen tärkeys. Tavoitteen toteuttaminen ei ole itsestäänselvyys, sillä paikkatilanteet eri alueilla vaihtelevat kasvavien alueiden asiakkaiden palveluntarpeiden lisääntymisen sekä esimerkiksi kiinteistöjen korjausten ja äkillisten kiinteistöihin liittyvien pulmien vuoksi. Varhaiskasvatus sitoutuu tavoitteen toteuttamiseen myös hankalissa paikkatilanteissa, joita tälläkin hetkellä eri alueilla on.

Sivistystoimi toteaa, että tavoitteiden mittarointia ja raportointia sekä tapaa viestiä strategiasta tullaan kehittämään muun muassa palvelumuotoilun keinoin. Lisäksi sivistystoimen strategiaprosessia kehitetään siten, että jatkossa tavoitteiden asettaminen ja mittarointi toimialalla kulkee entistä enemmän alhaalta ylöspäin valtuustokauden strategian päämäärien edistämiseksi. Konkreettisemman mittaroinnin lisäksi alhaalta ylöspäin suuntautuvan strategiatyön avulla strategian jalkauttaminen helpottuu.

Monituottajamallit
Tarkastuslautakunta toteaa: ”Vantaan strategisena päämääränä on monituottajuuden avulla lisätä asiakkaan valinnanvapautta. Sitovana tavoitteen 2014 on toimialojen monituottajamallien lisääntyminen palvelutuotannossa. Palvelujen kehittämisessä asiakaspalaute ja tuottajan näkökulma ovat keskeisessä osassa. Palveluita kehitettäessä monituottajuuden pohjalta ulkoistettujen palveluiden ja niitä tuottavien palveluntuottajien määrä lisääntyy. Esimerkiksi kasvavan

tuottajayksiköiden määrän tuomat vaatimukset kaupungin toiminnalle on tärkeää ottaa huomioon uusien toimintamallien taloudellisten tavoitteiden aikaväliä määriteltäessä. Näin taataan mahdollisuus tuotannon tehostamiseen ja kaupungin velvollisuuksien täyttämiseen muuttuvassa toimintaympäristössä.”

Sivistystoimessa monituottajuuteen ja palvelumuotoiluun on panostettu hyvin määrätietoisesti. Toteutetuista hankkeista on useita käytännön esimerkkejä kaikilta tulosalueilta. Henkilöstä on koulutettu laajasti palvelumuotoiluun.

Monituottajuus on nuorisopalveluissa pitkään toteutettu toimintamalli. Siinä palveluja suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä nuorisotyön ammattilaisten, nuorten, kansalaisjärjestöjen, vapaaehtoisten ja kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Palvelumuotoilu on jo melko laajasti käytössä. Palvelumuotoilun koulutusta ja osaamista kehitetään kaikkien taidoiksi. Uusia avauksia tehdään myös osallistavaa budjetointia lisäämällä. Nyt nuoret ovat päättämässä talojen toimintarahojen käytöstä ja toiminnan sisällöstä. Jatkossa toimintaa halutaan laajentaa myös muihin monituottajamallin toteutuksessa mukana oleviin tahoihin.

Perusopetus
Tarkastuslautakunta toteaa: ”Perusopetuksessa pyritään suunnittelemaan opetusta niin, että opetus antaisi oppilaille mahdollisimman hyvin tulevaisuudessa vaadittavia tietoja ja taitoja. Vantaa on tehnyt muun muassa merkittävän satsauksen verkkopedagogiikkaan. Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman säästövelvoitteita Vantaan perusopetus toteuttaa koulujen tilatehokkuutta lisäämällä. Suomenkielisessä perusopetuksessa noudatetaan ohjeellisesti Vantaan opetuslautakunnan vuonna 2011 hyväksymää peruskoulutuksen toimenpideohjelmaa. Ohjelma painottaa lähikouluperiaatetta, joka tarkoittaa, että jokainen koulu ottaa vastuun oman koulualueen kaikkien lasten koulunkäynnistä. Ohjelman seurantaraportoinnissa todettiin, että kyselyjen ja tehtyjen toimenpiteiden pohjalta voidaan toimenpideohjelman toteuttamista suunnitellusti jatkaa kiinnittäen kuitenkin erityistä huomiota esiin nousseisiin kehittämiskohteisiin.”

Perusopetuksen tulosalue kiittää tarkastuslautakunnan tekemistä johtopäätöksistä ja antamista suosituksista. Alla muutamia asioita, jotka toivottavasti antavat vastauksia suosituksiin.

Vantaalla toimii yksitoista verkkopedagogia, jotka kouluttavat opettajia uusiin opetusmenetelmiin mm. tarjoamalla vertaistukea ja käytännön ohjausta monipuolisesti mm. verkko-oppimisympäristöjen, esitystekniikan, mobiililaitteiden, sosiaalisen median, liikkuvan kuvan, sähköisten oppimateriaalien ja kansainvälistä yhteistyötä tukevien työkalujen hyödyntämiseen opetuksessa. Lisäksi he tukevat uusien mobiililaitteiden pedagogista käyttöä kouluilla.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 890 100€ erityisavustuksen suomen- ja ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämiseen. Tänä syksynä käynnistetään kouluissa Gurucafé-toiminta. Toiminta pitää sisällään guruopettajien ja oppilaiden koulutusta, sekä uudenlaisen oppimisympäristön suunnittelun sekä toteuttamisen oppivan yhteisön hengessä, jossa toimintakulttuuria kehitetään yhdessä oppien ja tutkien – innostuen ja onnistuen. Osana hanketta on palkattu myös kolme alueellista erityisopettajaa kehittämään toimivia ratkaisuja koulupudokkuuden ennaltaehkäisemiseksi.

Opetussuunnitelmauudistuksen yhteydessä sidosryhmäyhteistyötä on tehty kaupungin muiden toimi- ja tulosalueiden kanssa. Koulut ovat osallistaneet huoltajia ja oppilaita opetussuunnitelman tekemiseen mm. wilma-kyselyiden, vanhempainiltojen, kodin ja koulun yhteistyö -päivien ja oppilaskunnan hallitusten kautta. Näissä tapaamisissa ja kyselyissä on sivuttu aina laajemminkin koulutyöhön liittyviä asioita.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma HYVIS
Tarkastuslautakunta toteaa: ”Johtopäätökset: Palvelujen uudistaminen on kaupungin strategiatyössä merkittävässä roolissa ja se on keskeistä myös HYVIS ohjelmassa, samoin kuin palvelun käyttäjien ja asiakkaiden osallistuminen palvelumuotoiluun. Ohjelman laatimisessa on otettu harvinaisen laajasti

huomioon lapset ja nuoret sekä vanhemmat ja muut tahot. Erillisiä varoja ohjelman toteuttamiseen ei ole osoitettu, vaan normaalin toiminnan sisällä toimintaa kehitetään ja kohdennetaan järkevästi, jotta saadaan HYVIStä toteutettua. HYVIKSESSÄ teemat on konkreettisten toimenpiteiden myötä jalkautettu hyvin. Myös hyviä tekoja tukevien ja toteuttavien toimenpiteiden toteutumisen seuranta on tämän ansiosta selkeätä. Vuoden 2013 hyviä tekoja tukevista ja toteuttavista toimenpiteistä lähes jokainen toteutui ainakin jossain toiminnassa. Kokonaisvaikuttavuuden arviointi sen sijaan on hyvin vaikeaa kuten yleensäkin poikkihallinnollisten ohjelmien osalta.

Suositukset: Yksi teemoista vuosina 2013 ja 2014 oli ’jokaiselle mahdollisuus harrastaa’. Tarkastuslautakunta katsoo, että harrastusten merkitys on hyvin suuri ja tarvittaisiin vaihtoehtoja tavoitteelliselle harrastamiselle (kilpailutoiminnalle). Kouluissa olisi hyvä olla harrastusmaista kerhotoimintaa. Eri lajien hintatietoisuuden levittäminen ja harrastusvarusteiden jälkimarkkinoiden järjestäminen ovat asioita, joissa olisi parantamisen varaa. Suunnitteilla olevan harrastehaun (internetpalvelu) täysimääräinen käyttöönotto ja hyödyntäminen on tärkeää.”

Vantaan kaupungin vapaa-ajan toimijat ja opetustoimi ovat edistäneet matalan kynnyksen maksutonta harrastustoimintaa merkittävästi vuosina 2014 ja 2015. Toimintaa toteutetaan yhteistyössä järjestöjen ja seurojen kanssa. Tämän lisäksi Vantaan kaupunki tukee järjestöjen toimintaa ja tarjoaa järjestötoimijoiden käyttöön kaupungin hallinnoimia tiloja sekä ulkoliikuntapaikkoja. Liikuntapalvelujen uudet avustusperusteet mahdollistavat tuen osoittamisen myös vaihtoehtoista harrastustoimintaa (ei kilpailutoimintaa) järjestäville seuroille.

Nuorisopalvelujen tarjoama harrastustoiminta on matalan kynnyksen toimintaa, kaikille avointa ja maksutonta. Nuorisotilojen monet säännölliset toiminnat, kuten kokkikerho, pelikerho, kuntosali tai jalkapallon pelaaminen ovat hyviä harrastuksia. Myös pienryhmätoiminnassa on mahdollisuus kokeilla erilaisia lajeja.

Liikuntapalveluiden keskeinen painopiste on kaikille avoimien, ei lajiliittojen kilpailutoimintaan tähtäävien maksuttomien tai pienillä osallistumismaksulla toimivien harrastetoimintojen tukeminen. Tämä toteutuu muun muassa ’Liikkuva koulu’ ja ’Sporttia kaikille’ -hankkeissa, joissa lapsille ja nuorille tarjotaan ilmaista ohjattua liikuntaa koulupäivien yhteydessä ja ilta-aikoina. ’Sporttia kaikille’ -hankkeen kohderyhmä on erityisesti maahanmuuttajataustaiset lapset ja nuoret, ja sen toteutuksen suunnitteluun ja tiedottamiseen osallistuu myös monikulttuurisuusasian yksikkö.

Lasten kulttuuri järjestää monipuolista toimintaa Taidetalo Toteemissa ja Pessissä yhteistyössä mm. Vantaan Taidemuseon, taiteenperusopetuksen ja järjestöjen kanssa. Tämän lisäksi järjestetään useita erilaisia taideprojekteja (sirkus, tanssi, kuvataide ja teatteri) ympäri kaupunkia. Toiminnan tavoitteena on tarjota eri kulttuuri- ja uskontotaustaisille lapsille ja nuorille mahdollisuus osallistua maksuttomaan tai edulliseen taideharrastukseen.

Kirjastot ovat monenlaisen tekemisen paikkoja, jonne on helppo tulla. Kaupunginkirjaston tehtävä on lukuharrastuksen edistäminen eri muodoissa. Erityisesti lähiöissä tarvitaan paikkoja, joissa on tarjolla myös maksuttomia kulttuurielämyksiä ja työpajoja myös heille, joilla ei ole varaa maksaa kalliita pääsymaksuja konsertteihin ym. Lapset ja nuoret ovat toiminnan keskiössä sekä asiakkaina että tekijöinä. Kirjastoissa on vaihtelevasti erilaisia kerhoja (pelikerhot, tyttöjen kerhot ym.), työpajoja ja tapahtumia, joissa itse tekemisellä on suuri rooli.

Vantaan koulujen kerhotoiminta on monipuolista ja yhteistyökumppaneiden verkosto on laaja. Lukuvuonna 2014–2015 kouluissa toimi noin 350 kerhoa. Esimerkiksi WAU ry:n järjestämä matalan kynnyksen liikuntakerhotoiminta tavoitti noin 800 vantaalaista oppilasta 37 eri koulusta lukuvuoden aikana. Kerhotarjonnassa on kuitenkin vielä koulukohtaisia eroja ja tavoitteena onkin laajentaa koulujen kerhotoimintaa asteittain kaikkiin Vantaan kouluihin.

Kaupunkitasoisena tavoitteena on entisestään tiivistää yhteistyötä nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelujen sekä päiväkotien, koulujen, kirjastojen, järjestöjen ja seurojen kesken, jotta

vantaalaisilla lapsille ja nuorille on jatkossa nykyistä enemmän monipuolista kerho- ja harrastustoimintaa omalla asuinalueellaan.

Vaihtoehtoisten harrastusmahdollisuuksien järjestämisen lisäksi oleellista on niistä tiedottaminen lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Vantaa-infoissa on materiaalia ja tietoiskuja lasten, nuorten ja koko perheen harrastuksista. Tämän lisäksi esimerkiksi terveyspalveluissa on tehty aktiivista ohjausta sopivien harrastusten valinnassa ja niihin aktivoimisessa, huomioiden erityisesti erityisryhmät. Vammaisille lapsille, nuorille ja heidän perheilleen on toteutettu harrastustoiminnasta myös kysely ja osallisuusilta vuonna 2014. Osallisuusillassa oli mahdollista kokeilla erilaisia harrastuksia sekä kertoa omista tarpeista ja toiveista harrastuksiin liittyen.

Harrastushakua ei ole otettu kattavasti käyttöön. Hausta löytyy joitakin Vantaan kaupungin ja alueen muiden toimijoiden harrastustietoja. Sopimus Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskuksen kanssa on tehty ja Vantaan pääkäyttäjät on valittu. Järjestelmän käyttöönoton markkinointi ja koulutus ovat kuitenkin jääneet toteuttamatta henkilövaihdosten vuoksi.

Kulttuuripalvelut
Tarkastuslautakunta toteaa: ”Kulttuuripalvelut on Vantaalla järjestetty hyvin pienen ja kevyen oman organisaation avulla. Asioita toteutetaan avustamalla vantaalaisia kulttuurilaitoksia ja -yhteisöjä ja tekemällä laajaa yhteistyötä. Kaupungin oman toiminnan painopiste siirtyy kulttuuripalveluita tuottavaan toimintaan. Palvelumuotoilun käytöstä on hyviä kokemuksia.”

Kulttuuripalveluiden toiminta painottuu taide- ja kulttuurikasvatukseen sekä taiteen perusopetukseen. Uutena avauksena on yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa toteutettava TAIKAVA-hanke, jonka tarkoituksena on lasten kulttuurikompetenssin lisääminen ja kasvun tukeminen. Kaksivuotisessa TAIKAVA-hankkeessa varhaiskasvatuksen henkilöstörakennetta kehitetään kulttuuripalveluiden ja varhaiskasvatuksen yhteistyönä siten, että kymmenen päiväkodin ryhmäkohtaisten avustajien työsuhteita on muutettu taidekasvattajien työsuhteiksi.

Tavoitteellisuus ja toiminnallisuus ovat kulttuuripalveluissa lisääntyneet. Kunnallisten ja yksityisten oppilaitosten yhteinen oppilasmäärä vuona 2014 oli 9 595 opiskelijaa. Kulttuuri ja taidekasvatus tavoitti 45 000 lasta ja nuorta. Näiden lisäksi kulttuuripalveluiden tapahtumista nautti 85 474 ihmistä, ja museoiden näyttelyissä vieraili 3 329 henkilöä. Molempien museoiden maksuton sisäänpääsy mahdollisti näyttelykäynnit tasa-arvoisesti kaikille ihmisille. Kulttuuritarjonta tavoittaa suuren määrän ihmisiä myös Vanhus- vammais- ja sosiaalityön kautta. Kulttuurilla on oma osionsa Wampossa sekä Hyviksessä.

Yksiköiden johtamiseen on kiinnitetty erityistä huomiota ja puolet johtoryhmän jäsenistä on suorittanut strategisen TAJUA -koulutuksen. Johtoryhmän muut jäsenet osallistuvat koulutukseen 2015. Yksi yksikönjohtaja suoritti JET-tutkinnon.

Nuorisopalvelut
Tarkastuslautakunta toteaa: ”Nuorisopalveluiden palvelutarjonta on laaja, nuorisotaloista ja kansalais- ja leiritoiminnasta osaltaan nuorisotakuuta toteuttavaan työpajatoimintaan, tuettuun oppisopimuskoulutukseen ja etsivään nuorisotyöhön. Syrjäytymisen estäminen ja osallisuuden tukeminen ovat tällä hetkellä tärkeimpiä tavoitteita. Osallisuutta ja palvelumuotoilua on toteutettu luontevasti ja tiloja käytetään tehokkaasti.”

Arviointikertomuksessa nuorisopalveluiden osalta tarkastuslautakunnan havainnot ovat kaikilta osin hyvin myönteisiä. Tavoitteet on johdettu strategisista päämääristä ja niiden voidaan katsoa omilta osiltaan ohjaavan toimintaa kohti strategisia päämääriä.

Johtopäätösosiossa on kiinnitetty huomiota Nuorten työpajatoiminnan vaikuttavuuden arviointiin, jonka nuorisopalvelut on nostanut huolen aiheeksi. Tarvittavia tietojen saaminen nuorten sijoittumisesta pajajakson päättymisen jälkeen 6 kk ja 12 kk ei TE- hallinnosta enää saada.

Syyksi on ilmoitettu tietosuoja. (Valtakunnallisesti tietosuoja tässä ei ole ollut näin ongelmallinen.) Tästä ongelmasta nuorisopalvelut on ilmaissut huolensa monissa eri yhteyksissä ja lukuisat asiantuntijat ovat yhtyneet nuorisopalveluiden näkemykseen. Asiaan tulisi nopeasti saada muutos. Asiaan on nuorisopalveluiden toimesta yritetty saada muutosta TE-hallinnon ja TEM:n kautta onnistumatta. Vaikuttavuuden arvioinnissa kyseiset tiedot olisivat keskeisessä roolissa. Kaupungin työllistymiseen tähtäävissä hankkeissa ja toiminnoissa vaikuttavuutta asiakkaisiin olisi mahdollista arvioida ja seurata vastaavanlaisilla sijoittumistiedoilla.

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 10

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa esittelyosassa oleva selvitys vuoden 2014 arviointikertomuksesta.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

Asiakirjat:	Tarkastuslautakunnan vuoden 2014 arviointikertomus 5.5.2015 on tallennettu extranettiin.
Täytäntöönpano:	hallintoyksikkö ote taloussuunnittelu/ Kirsi Vatén
Muutoksenhakuohje:	ei muutoksenhakuoikeutta/ Kuntalaki 91 §

Lisätiedot:
Eila Tanninen, 8392 2913, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

11 § Varhaiskasvatuksen, koulujen ja kirjaston toimitilainvestoinnit vuosille 2016-2025/ EL-H

VD/5820/02.01.00.03/2015

Kaupunginhallitus on päättänyt 8.6.2015 vuoden 2016 talousarvion käyttötalouden ja investointien laadintakehyksen. Päätöksessä on ohjeistettu toimialoja laatimaan investointisuunnitelmansa kaikkien talousarvion hankeryhmien osalta kymmenvuotiskaudelle 2016–2025. Sivistystoimen investointisuunnitelma on sovitettu kaupunginvaltuuston 18.6.2012 hyväksymän talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman (TVO) linjauksiin.

Suunnitelma on valmisteltu taloussuunnitteluyksikön johdolla yhteistyössä tilakeskuksen ja toimialojen kanssa. Suunnitelman lähtökohtana on toimialan palvelutarve, joka perustuu väestöennusteen mukaisiin muutoksiin. Sovittaminen kehykseen on tapahtunut hankkeita priorisoimalla ja osin myöhentämällä sekä lisäksi on etsitty vaihtoehtoisia rahoitusratkaisuja. Lopullinen virkamiesesitys 10-vuotisohjelmaksi on syntynyt kaupunginjohtajan vetämässä hankejohtoryhmässä.

Väestöennusteen 2015–2025 mukaan päivähoitoikäisten lasten määrä kasvaa suunnitelmakaudella 1 349 lapsella. Kasvualueita ovat Kivistön (707), Tikkurilan (549), Myyrmäen (225) ja Koivukylän (74) suuralueet. Lasten määrä vähenee Aviapoliksen (131), Hakunilan (82) ja Korson (60) suuralueilla. Suurimmat muutokset edelliseen viralliseen väestöennusteeseen verrattuna on kasvun nopeutuminen Kivistön (132) ja Tikkurilan (91) alueilla. Myyrmäen alueella kasvu hidastuu ennusteen mukaan 59 lapsella.

Perusopetusikäisten määrä kasvaa vuoteen 2025 mennessä 2 417 henkilöllä, joista on alakouluikäisiä 1 234 ja yläkouluikäisiä 1 183. Suurimpia kasvualueita ovat Tikkurila (737), Myyrmäki (676) ja Kivistö (570). Myös Aviapoliksen (189), Hakunilan (162), Koivukylän (76) ja Korson (62) alueilla perusopetusikäisten määrä kasvaa. Suurimmat muutokset edelliseen viralliseen väestöennusteeseen verrattuna on kasvun nopeutuminen Tikkurilan (195) ja Kivistön (108) alueilla. Kasvu hidastuu ennusteen mukaan Korson (124) ja Myyrmäen (83) alueilla.

Rakenteilla olevia, vuonna 2016 valmistuvia hankkeita ovat Aurinkokiven palvelukeskus sekä Itä-Hakkilan ja Simonkallion päiväkodit. Taloussuunnitelmakaudella valmistuvat lisäksi Vaaralanpuiston päiväkoti 2017 sekä Martinlaakson päiväkoti sekä Nikinmäen ja Uomarinteen koulujen laajennukset vuonna 2018.

Veturipolku 8:aa korvaavat päiväkotitilat on esitetty konserniyhtiö VAV:n rahoittamaksi hankkeeksi. Jaksolla 2017- 2019 kaupunkikonsernin ulkopuolelta ollaan hankkimassa Kivistöön rakennettavasta kauppakeskuksesta kirjasto-, kulttuuri- ja nuorisotiloja 2018 ja Keimolasta kivijalkapäiväkotitiloja 2019 sekä Varia Tennistien tilapäinen paviljonki 2018. Koivukylän kirjasto- ja kulttuurikeskuksen uusia tiloja on aiemmin esitetty Koivukylän ostoskeskuksen laajennushankkeen tiloihin. Laajennushanke ei toteudu, joten uusia tiloja selvitetään.

Varhaiskasvatuksen strategisten linjausten mukaan yksityistä päivähoitoa ollaan lisäämässä mm. Korsoon, Päiväkumpuun, Viertolaan ja Kivistöön.

Myöhemmillä suunnitteluvuosilla on valmistumassa vuonna 2020 Aurinkokiven koulun II vaihe, Rajatorpan uusi koulurakennus, Jokiniemen koulun laajennus sekä Tikkurilan ja Hakunilan päiväkodit. Vuonna 2020 on valmistumassa myös konserniyhtiön toteutuksella Ylästön yläkoulutilat (VTK). Vuonna 2021 on valmistumassa päiväkotitiloja Mårtensdalsin koulun yhteyteen sekä Kivistön keskustan päiväkoti ja vuonna 2022 Jokiniemen päiväkoti. Itä- ja Keski-Vantaan ruotsinkielinen koulu ja päiväkoti, Veromiehen koulu ja päiväkoti sekä Leinelän ja Kivistön päiväkodit ovat valmistumassa vuonna 2023. Vuonna 2025 valmistumassa olevia hankkeita ovat Kanniston koulun II vaihe, Kivistön toisen asteen oppilaitos sekä Korson/Vallinojan päiväkoti.

Vuonna 2016 suurimpia korjauskohteita ovat Pähkinärinteen ja Rajatorpan koulut, Kaivokselan, Raikupolun, Metsälinnun, Trollebon, Latupuiston ja Yrttitien päiväkotien osakorjaukset sekä Kivistön neuvolan muutostyöt päiväkotitiloiksi. Vuonna 2019 toteutetaan Hakunilanrinteen koulun liikuntasalin 2. vaihe. Vuosina 2020–2025 suurimpia toteutettavia korjauksia ovat Korson koulun

kummankin rakennuksen peruskorjaukset 2021–2022, Jokiniemen ja Kulomäen koulut sekä Tikkurilan kirjasto 2024 ja Kuusikon, Ilolan ja Kytöpuiston koulut sekä Varia Tennistie ja Talvikkitie 2025. Länsi-Vantaan koulujen peruskorjauksia toteutetaan myöhemmin laadittavien kohdekohtaisten tarveselvitysten perusteella. Lisäksi vuosittain tehdään päiväkotien osakorjauksia n. 3,1 miljoonalla euroa/vuosi. Sisäilmaongelmien poistamiseen on varattu vuosittain 2,3 miljoonaa euroa. Koulujen vesikattojen korjauksia jatketaan.

Osa vuokratilojen korjauksista tehdään omistajan lukuun vuokravaikutteisella rahoituksella. Vuonna 2016 toteutetaan Leppäkorven päiväkodin ja 2017 Varia Rälssitien ulkovaipan korjauksia. Sisäilmakorjauksiin on budjetoitu vuosittain 0,2 miljoonaa euroa.

Päiväkotien ja koulujen pihojen kunnossapitoon varattujen määrärahojen vähäisyyden vuoksi on erityisen tärkeää, että pihojen turvallisuutta ylläpitävät toimenpiteet toteutetaan.

Päiväkodit, koulut ja oppilaitokset ovat esittäneet tarpeensa rakennusten ja pihojen kunnossapitotöistä vuodelle 2016. Esitykset on toimitettu edelleen tilakeskukselle.

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 11

Apulaiskaupunginjohtajan esitys
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että sivistystoimen toimitilaesitykset sisällytetään vuoden 2016 talousarvioesitykseen ja vuosien 2016–2025 investointisuunnitelmaan opetuslautakunnan päätösesityksen mukaisesti.

Käsittely:
Lautakunnan jäsen Vaula Norrena esitti, että asia jätetään pöydälle ja käsitellään seuraavassa lautakunnan kokouksessa. Lautakunnan jäsen Ulla Sajaniemi kannatti Norrenan esitystä.

Lautakunnan puheenjohtaja totesi, että on tullut kannatettu esitys asian jättämisestä pöydälle seuraavaan lautakunnan kokoukseen. Suoritettiin nimenhuutoäänestys, jossa esittelijän pohjaesitys sai kaksitoista (12) ääntä ja jäsen Vaula Norrenan esitys neljä (4) ääntä. Poissa yksi (1). Puheenjohtaja totesi, että esittelijän esitys tuli lautakunnan päätökseksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

Liitteet:	Äänestyspöytäkirja opetuslautakunnan päätökseen 14.9.2015 § 11 Toimitilainvestoinnit 2016–2025 (3kpl)
Täytäntöönpano:	hallintoyksikkö ote kaupunginhallitus tiedoksi Eila Tanninen, Laura Malinen, Päivi Riehunkangas ja tilakeskus
Muutoksenhakuohje:	ei muutoksenhakuoikeutta/ Kuntalaki 91 §

Lisätietoja
Eila Tanninen, 8392 2913, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Laura Malinen, 8392 3993, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Päivi Riehunkangas, 8393 2450, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

PERUSKORJAUKSET 2016-2025 31.08.2015 Sivistystoimi

Huom. 2015 ennustetietoja ei ole päivitetty tähän listaan

	Kustann 1,000 €	2015	2016	-17	-18	-19	-20	-21	-22	-23	-24	-25
PERUSKORJAUKSET 2016 - 2025 yhteensä		**21,255**	**22,835**	**22,485**	**22,800**	**19,180**	**20,573**	**23,950**	**17,740**	**28,860**	**40,410**	**36,830**
KAUPUNGIN JOHTAJAN TOIMIALA (KAJO)		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Suunnitelma 2016-2025		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ei esityksiä												
KONSERNI JA ASUKASPALVELUIDEN TOIMIALA (KONSAS)		**220**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**	**50**
Aikaisemmin valmistuneet kohteet		170										
Suunnitelma 2016-2025												
Järjestötilat: Pienet muutostyöt ja korjaukset varaus		50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN TOIMILALA (SOSTER)		**3,360**	**4,730**	**7,640**	**7,220**	**1,150**	**1,123**	**1,130**	**1,320**	**2,900**	**1,150**	**1,200**
Suunnitelma 2016-2025		**3,340**	**4,730**	**7,640**	**7,220**	**1,150**	**1,123**	**1,130**	**1,320**	**2,900**	**1,150**	**1,200**
Katriinan sairaala, vanhan B-osan per.korj. (10/2016 - 3/2018)	11,600	400	2,030	6,430	2,740							
Katriinan sairaala , lääkekeskus potilasarkistoksi (1-6/2018)	510			30	480							
Myyrmäen toimintakeskus, Solkikuja pp	2,100							30	220	1,800	50	
Korson vanh. keskus(Metsonkoti 1993) (KL 89)	4,650	2500	2100	50								
Simonkodin peruskorjaus (1998)	4,800		50	800	3900	50						
Simonkoti (uusi puoli), osa kylpyhuoneista saunoiksi	100		100									
Länsimäen terveysasema (1993)												100
Pienet muutostyöt ja korjaukset yhteensä		440	450	330	100	1,100	1,123	1,100	1,100	1,100	1,100	1,100
SUUN TERVEYDENHUOLTO		**20**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

	Kustann 1,000 €	2015	2016	-17	-18	-19	-20	-21	-22	-23	-24	-25
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA (SIVI) (Koulut, varhaiskasvatus, vapaa-aika)		**10,380**	**12,375**	**7,980**	**10,400**	**13,000**	**14,420**	**17,790**	**11,390**	**20,930**	**34,230**	**30,600**
SIVISTYSTOIMI/ Koulut		**4,130**	**8,900**	**2,550**	**4,550**	**3,500**	**6,220**	**12,740**	**7,140**	**16,880**	**30,180**	**26,550**
Aikaisemmin valm. ja keskeneräiset yht		**950**	**0**	**0**	**1,300**	**1,300**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Hakunilanrinteen koulun liikuntasali	2,600	200	0		1300	1300						
Suunnitelma 2016-2025		**3,180**	**8,900**	**2,550**	**3,250**	**2,200**	**6,220**	**12,740**	**7,140**	**16,880**	**30,180**	**26,550**
Myyrmäen, Kivistön ja Aviapolis suuralueet												
Rajatorpan koulu (1964/1981) päärak, kevyt korjaus 2016, purku 2021	250		250									
Rajatorpan koulu, vanha rak. /1945) , perusparannus 2016	930		880	50								
Pähkinärinteen koulu (1980) , korjaus + väistötila + julkisivu 2016	4,900	600	4,800	100								
Uomarinteen koulun korjaustyöt 2016	100		100									
Vantaankosken koulun korjaustöitä	260		260									
Muut alueen kouluverkon investoinnit varaus (vrt konsulttiselvitys)			0	50	1400	100	1520	5040	1540	4330	4480	100
Tikkurilan suuralue												
Jokiniemen koulu (ent. lukio) (pp 1987)	7,700								200	3,700	3,750	50
Kuusikon koulu (laaj.1986, pp 1988)	6,300									200	4,000	2,100
Viertolan koulu (1991)	3,950									50	200	3,700
Tikkurilan kirjasto (1984)	9,150							50	200	4,500	4,350	50
Varia Tennistie	1,050										50	1,000
Koivukylän suuralue												
Havukosken koulu (1987)	5,350									50	300	5,000
Ilolan koulu (1988, 1993)	5,550								50	200	2,000	3,300
Kytöpuiston koulu (1980)	8,350								50	300	3,000	5,000
Varia Talvikkitie (1991)	9,850								50	500	5,000	4,300
Korson suuralue												
Korson koulu ent. lukio ja uimah. (1970)	5,600					150	2,600	2,800	50			
Korson koulu ent. yläaste (1959)	6,050						150	2,900	3,000			
Kulomäen koulu (1981 /1983)	2,250								50	1,100	1,100	
Hakunilan suuralue												
Pienet muutokset ja korj. yhteensä muut+pihat		2,580	2,610	2,350	1,850	1,950	1,950	1,950	1,950	1,950	1,950	1,950
SIVISTYSTOIMI/päiväkodit yhteensä yht.		**3,920**	**2,960**	**3,300**	**3,050**	**3,050**	**3,050**	**3,050**	**3,050**	**3,050**	**3,050**	**3,050**
Aikaisemmin valmistuneet		660	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Suunnitelma 2016-2025 päiväkotien pk		**2,640**	**2,380**	**2,600**	**2,600**	**2,600**	**2,600**	**2,600**	**2,600**	**2,600**	**2,600**	**2,600**
Pienet muutokset ja korj. yhteensä (sis.pihat)		620	580	700	450	450	450	450	450	450	450	450

	Kustann 1,000 €	2015	2016	-17	-18	-19	-20	-21	-22	-23	-24	-25
SIVISTYSTOIMI / Vapaa-aika palvelut.		**2,330**	**515**	**2,130**	**2,800**	**6,450**	**5,150**	**2,000**	**1,200**	**1,000**	**1,000**	**1,000**
Aikaisemmin valmistuneet ja keskeneräiset yht.		2,330	265	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Suunnitelma 2016- 2025		0	**0**	**1,400**	**2,800**	**6,050**	**5,150**	**1,500**	**500**	**0**	**0**	**0**
Hakunilan kalliosuojan rauhanajan käyttö	2,000					100	900	1,000				
Håkansbölen kartano ja muut rakennukset	2,800						2,800					
Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokki	5,000				300	3,250	1,450					
Pajatalo, Neilikkatie (ositt. pp 1993)	1,100			1,100								
Rajatorpan kalliosuojan rauhanajan käyttö	1,000							500	500			
Tikkurilan uimahallin pp	5,300			300	2,400	2,600						
Vernissatehdas korjaus- ja muutostöitä	200				100	100						
Pienet muutostyöt ja korjaukset yhteensä		0	250	730	0	400	0	500	700	1,000	1,000	1,000
MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMILALA (MATO)		**250**	**250**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Aikaisemmin valmistuneet ja keskeneräiset yhteensä		250	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pienet muutostyöt ja korjaukset yhteensä, varaus		0	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS		**50**	**100**	**1,300**	**150**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Suunnitelma 2016-2025												
Vantaankosken paloasema (-/1995)	1,450	50	100	1,300	50							
Pienet muutostyöt ja korjaukset yhteensä, varaus					100	100	100	100	100	100	100	100
VANTAAN TILAPALVELUT OY		**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**
Suunnitelma keittiölaitteet 2016-2025		300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300
TILAKESKUS yhteensä		**6,695**	**5,030**	**5,115**	**4,580**	**4,480**	**4,480**	**4,480**	**4,480**	**4,480**	**4,480**	**4,480**
Aikaisemmin valm. ja keskeneräiset yht		**1,365**										
Suunnitelma 2016-2025		**1,110**	**1,540**	**1,625**	**1,090**	**990**	**990**	**990**	**990**	**990**	**990**	**990**
Asuinrakennukset yhteensä alv sis		120	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaikki pienet kohteet yhteensä		990	1,520	1,625	1,090	990	990	990	990	990	990	990
Sisäilmaongelmien poistaminen		**3,000**	**2,300**	**2,300**	**2,300**	**2,300**	**2,300**	**2,300**	**2,300**	**2,300**	**2,300**	**2,300**
Ulkopuolinen projektinjohto		30										
Projektinjohtokustannukset		**1,190**	**1,190**	**1,190**	**1,190**	**1,190**	**1,190**	**1,190**	**1,190**	**1,190**	**1,190**	**1,190**

UUDISRAKENNUKSET 2016-2025 31.8.2015 Sivistystoimi

Huom. 2015 ennustetietoja ei ole päivitetty tähän listaan

	suuralue	Brm2	Kust arv milj. €	2015	2016	-17	-18	-19	-20	-21	-22	-23	-24	-25
A. OMAT INVESTOINNIT 2016-2025 yhteensä				**15,120**	**14,590**	**13,520**	**13,160**	**17,600**	**27,290**	**12,320**	**24,920**	**23,870**	**36,670**	**37,800**
KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA (KAJO)				**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ei esityksiä														
KONSERNI- JA ASUKASPALVELUIDEN TOIMIALA (KONSAS)				**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ei esityksiä														
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN TOIMIALA (SOSTER)				**1,150**	**1,500**	**1,450**	**100**	**50**	**2,150**	**2,800**	**1,350**	**50**	**0**	**0**
Aikaisemmin valmistuneet yht.				100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Harjulan uusi nuorisokoti				100										
Keskeneräiset 31.12.2015 yht.				**1000**	**500**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Äitiys- ja lasten neuv. Kts. Aurinkokiven koulu 1. vaihe	Kivistö	740	1.8	1000	500									0
Suunnitelma 2016-2025 yht.				**50**	**1000**	**1450**	**100**	**50**	**2150**	**2800**	**1350**	**50**	**0**	**0**
Vantaan päihdevieroitusyksikkö		1500	4.2					50	2100	2000	50			
Kuuselan perhekuntoutuskeskus, lisärakennus	Tikkurila	965	2.6	50	1000	1450	100							
Ilola/Asolan äitiys- ja lastenneuvola, --- tontti puuttuu	Koivukylä	800	2.2						50	800	1300	50	0	0
SUUN TERVEYDENHUOLTO				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA (SIVI)				**12,720**	**12,170**	**10,250**	**12,140**	**16,630**	**24,220**	**8,600**	**22,650**	**22,800**	**33,750**	**32,800**
SIVISTYSTOIMI, koulut ja päiväkodit				**12,540**	**12,050**	**7,350**	**11,190**	**16,600**	**23,800**	**8,600**	**21,750**	**21,800**	**33,750**	**32,750**
Aikaisemmin valmistuneet yhteensä				90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Keskeneräiset 31.12.2015 yht.				**12400**	**9800**	**350**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Aurinkokiven koulu I vaihe +pk (aik. As-seutu) Ks. Soster	Kivistö / M-V	5900	14.6	7300	3400	200								
Aurinkokivi I -vaihe Päiväkoti (neuvola ks soster)	Kivistö / M-V	1610	4.0	2000	1200	50								
Simonkallion päiväkoti	Tikkurila	1612	4.7	1100	2900	50								
Itä-Hakkilan uusi päiväkoti + purku	Hakunila	1625	5.2	2000	2300	50								
Suunnitelma 2016-2025 yht.				**50**	**2250**	**7000**	**11190**	**16600**	**23800**	**8600**	**21750**	**21800**	**33750**	**32750**
Uomarinteen koulun laajennus, sis. ph-tiloja	Myyrmäki	1900	5.3			100	5150	50						
Mårtendals kampus	Myyrmäki	1250	3.7					250	1600	1800	50			
Martinlaakson päiväkoti	Myyrmäki	1920	6.2		100	2600	3550	50						
Martinlaakson päiväkodin pysäköinti	Myyrmäki					350								
Rajatorpan uusi koulurakennus	Myyrmäki						90	550	6000	50				
Kivistön kirjasto (ks nuoriso, kulttuuri)	Kivistö / M-V	1000												100
Kivistön keskustan päiväkoti II	Kivistö / M-V	1450	4.3					50	1800	2400	50			
Aurinkokiven koulu II vaihe. Kts. vapaa-aika- ja as.palv.	Kivistö / M-V						300	8000	5000	50		0	0	0
Kanniston koulu II vaihe. Kts. vapaa-aika- ja as.palv.	Kivistö / M-V	5290	15.0									500	7600	6700
Kivistön keskustan päiväkoti III	Kivistö / M-V	1450	4.3							50	1700	2500	50	
Kivistön 2. asteen oppilaitos	Kivistö / M-V	15500	43.9							100	1000	6600	22400	13800
Keimolanmäen koulu ja päiväkoti	Kivistö / M-V	5400	15.3									100	1600	8200
Ylästön II koulu (ks VTK) = ent Keski-Vantaan koulu // VTK-tase	Aviapolis					0	0	0	0					
Veromiehen päiväkoti ja koulu (ks Keski-V nuoriso- ja asukastilat)	Aviapolis	5700	16.1						200	1400	9500	4900	100	
Jokiniemen koulun laajennus	Tikkurila	3040	8.6				200	4000	4300	100				

	suuralue	Brm2	Kust arv milj. €	2015	2016	-17	-18	-19	-20	-21	-22	-23	-24	-25
Jokiniemen päiväkoti	Tikkurila	1900	5.6						100	2300	3150	50		
Tikkurilan päiväkoti (tontti ei tiedossa)	Tikkurila	1450	4.3				50	1800	2400	50				

	suuralue	Brm2	Kust arv milj. €	2015	2016	-17	-18	-19	-20	-21	-22	-23	-24	-25
Viertolan päiväkoti, yksityinen hanke	Tikkurila					x								
Varia Tennistien tilap piharak 2.vaihe , perustukset (vuokra pavilj)	Tikkurila						150							
Varia Tennistie, piharakennus	Tikkurila	1660	3.8										50	1550
Leinelän II päiväkoti	Koivukylä	1575	5.0							50	2300	2600	50	
Nikinmäen koulun laajennus. Kts. vapaa-aika- ja as.palv.	Korso	960	2.8		50	1100	1600	50						
Vallinojan II / Korson päiväkoti	Korso	1450	4.3									50	1800	2400
Itä- ja Keski-Vantaan ruotsinkielinen koulu ja päiväkoti		3000	8.8							200	4000	4500	100	
Hakunilan päiväkoti (ent. Hevoshaka)	Hakunila	1450	4.3				50	1800	2400	50				
Vaaralanpuiston päiväkoti	Hakunila	1460	5.0	50	2100	2850	50							
SIVISTYSTOIMI, Vapaa-aikapalvelut				**180**	**120**	**2,900**	**950**	**30**	**420**	**0**	**900**	**1,000**	**0**	**50**
Aikaisemmin valmistuneet				**180**	**60**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Petikon tukikohdan huoltokatos	Myyrmäki	120	0.2	180	60									
Suunnitelma 2016-2025 yht.				**0**	**60**	**2900**	**950**	**30**	**420**	**0**	**900**	**1000**	**0**	**50**
Myyrmäen urheilupuiston huoltokatos	Myyrmäki	550	0.6		10	550								
Vapaalanaukeen liikuntapuiston huoltorakennus	Myyrmäki	180	0.5					30	420					
Nuorisotilaa Kivistön kirjaston yhteyteen (ks koulut)	Kivistö	700												50
Keski-Vantaan koulun as.- ja ns-tilat, ks Veromiehen koulu 2023	Aviapolis	660	1.9								900	1000		
Kartanonkosken kentän huoltorakennus, Tilkuntie (lämm 440 + kylmä 220)	Aviapolis	660	1.8		50	1650	50							
Nikinmäen asukas- ja nuorisotilat. Kts. koulu	Korso	550	1.6			700	900							
MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA (MATO)				**0**	**0**	**900**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Suunnitelma 2016-2025 yht.				**0**	**0**	**900**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Katrinebergin maatila, katos 72 m2 + konehalli 420 m2	Kivistö	500				300								
Voimalatien tukikohta, kalustos -säil. katos-puuntyöstötila	Aviapolis	385	0.5			500								
Kartanonk urheilukenttä huoltorak työkonetalli, Tilkuntie					0	100								
TILAKESKUS				**1,250**	**920**	**920**	**920**	**920**	**920**	**920**	**920**	**1,020**	**2,920**	**5,000**
Aikaisemmin valmistuneet				**320**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Kuljettajien taukotilat / Aviapolis asema	Tikkurila			150	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kuljettajien taukotilat / Kivistön asema				150										
HSY:lle vuokrattavat linja-autoliikenteen wc-tilat: Leinelän asema				10										
HSY:lle vuokrattavat linja-autoliikenteen wc-tilat: Sotungin koulu				10										
Suunnitelma 2016-2025 yht.				**930**	**920**	**920**	**920**	**920**	**920**	**920**	**920**	**1020**	**2920**	**5000**
Keskuskeittiö												100	2000	4080
HSY (sähk informaatio, sosiaalitilat)				150	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250
Projektinjohtokustannukset				600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600
Palveluverkkoihin liittyvät selvitykset				180	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
HSY:lle vuokrattavat linja-autoliikenteen wc-tilat				0	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Keski- Uudenmaan pelastuslaitos				**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ei esityksiä														

	suuralue	Brm2	Kust arv milj. €	2015	2016	-17	-18	-19	-20	-21	-22	-23	-24	-25
B. KONSERNIYHTIÖIDEN KOHTEET valm. vuoden mukaan		**Huom!**												
VAV ASUNNOT OY alustavasti														
Suunnitelma 2016-2025:														
Kehitysvammaisten asumisyksikkö, Martinlaaksontie 27 (15 paikk)	Myyrmäki	3300			x									
Myyrmäen palvelukeskus (Ruukkupiha 2)	Myyrmäki	15210	40.0				x							
Ruusukvartsinkatu 4, 15 asuntoa kehitysvammaisille	Kivistö					x								
Kehitysvammaisten asumista (40 as. asuntokannasta)	alue?						x	x			x		x	
Kehitysvamm. Asumisyksi. (10 as.) (halutaan tonttivar./soster)	Kivistö								x					
Kivistön vanhustenkeskus	Kivistö													
Jokiniementie 7, vammaisille 15+1 asuntoa (korvaa Koivukotia)	Tikkurila								x					
Tikkurilan vanhustenkeskus, korvaa Veturipolkua --- tontti puuttuu	Tikkurila									x				
Koisoniittyhanke erityisasumiskodit, 5 asuntoa (tuvat)	Tikkurila	165	0.4			x								
Koisoniittyhanke tehost. palveluas. 40 kpl ja kumppanuustila	Tikkurila	3005	7.1			x								
Hakunilan vanhustenkeskus	Hakunila												x	
Veturipolku 8 korvaavat tilat (37 asuntoa erityisryhmille)	Tikkurila						x							
Veturipolku 8 päiväkotia korvaava 8-ryhm. uusi päiväkoti, vuosi?	Tikkurila						x							
Vanhusten keskukset Vantaan rahoitusosuus							x			x			x	
Raikukujan palvelutalon (vanhusten avopalvelu) hissien rakent.					x									
Heporinteen palvelutalon (vanh. avopalvelu) hissin uusiminen					x									
VTK KIINTEISTÖT OY alustavasti														
Varia Tennistien muutostyöt	Tikkurila		0.5	x										
Hakunilan harj. jalkapallohalli (ylipainehalli 58x80), kuntek pohjatyöt	Hakunila		2.1	x										
Lumon lukio, tekniset korjaukset 2015	Korso		0.9	x										
Lumon lukio, tekniset korjaukset 2016	Korso		0.3		x									
VO Varia Rälssitie , ulkovaipan peruskorjaus	Aviapolis		2.0			x								
UR Ylästön koulu II	Aviapolis		3.4					x						
VTK:n PP-investoinnit Länsi-Vantaan kouluverkkoon	Aviapolis		3.2						x	x		x		
Leppäkorven päiväkodin korjaukset	Korso		0.7		x									
Peltolantie 5, henkilöstöpalveluntilat pp 1310 m2	Tikkurila	1310	1.5			x								
Leiritie 1, Metropolia ammattikorkeakoulu	Myyrmäki		39.4				x							
Tikkurilan urheilupuiston huoltorakennus, uudisrakennus	Tikkurila	330	1.0						x					
Tikkurilan urheilup. vanhan huoltotilan peruskorjaus	Tikkurila		0.5					x						
MUUT KONSERNIYHTIÖT alustavasti														
Suunnitelma 2016-2025:														
Kivistön hyvinvointikeskus (valmistuminen 2025 jällkeen)	Kivistö	7600	22.8											
Luhtaanmäen paloasema (ent kivistö) (yht. Nurmijärven kanssa?)	Kivistö	2000	6.0					x						
Päivystys Saku -tilat (1 sairasauto)	Tikkurila	200			x									
Koutsi- aikuisten työpajakeskus Tuupakassa	Aviapolis	2500				x								
Heurekan laajennus / Koy Tiedepuisto	Tikkurila		7.4		x									
Kaupungin arkisto, arkistointiratkaisu 2016 - 2019, ratkaisu??								x						
Tikkurilan terveysaseman peruskorjaus	Tikkurila	9550	15.3				x							
Asukastupa Leinelä II päiväkodin yhteyteen (Konsas hanke)	Koivukylä	240	0.0									x		

	suuralue	Brm2	Kust arv milj. €	2015	2016	-17	-18	-19	-20	-21	-22	-23	-24	-25
C VUOKRATILAT, INVESTORINA KAUPUNGIN ULKOPUOLINEN KIINTEISTÖSIJOITTAJA														
Suunnitelma 2016-2025:														
Lännen Valo (uusi toimintakesk vapautuviin tiloihin)	Länsi-Vantaa	2500			x									
Siirtyvä hammashoitola, kaksi hoitohuonetta, leasing						x								
Vantaan päihdevieroitusyksikkö, korutie 3:sta korvaava	Myyrmäki	1500		x										
Ensihoidon päivystysasema (ei mahdu Myyrinkoti tontille)	Myyrmäki	220					x							
Keimolan kivijalka päiväkoti	Kivistö							x						
Kivistön kirjastopiste +kulttuuri + nuoriso	Kivistö	506					x							
Terveysasemalle tiloja tulevasta kauppakeskuksesta	Kivistö	1000					x							
Skeittihalli	Kivistö	1500												x
Kivistön urheilupuisto vaihe 1: 2-ratainen harjoitusjäähalli	Kivistö	7500					x							
Kivistön urheilupuisto vaihe 2: Uimahalli, vaihtoehtoisesti yksit.	Kivistö								x					
Kivistön urheilupuisto vaihe 3: Sisäliikuntahallit, vaihtoeht. Yksit.	Kivistö										x			
Vammaisten toimintakeskus sis, Tarhapuistoa korvaavia tiloja	Aviapolis	1200		x	x									
Vanhusten hoivapaikkoja 50 kpl, v 2017						x								
Vanhusten hoivapaikkoja 50 kpl, v 2019								x						
Vanhusten hoivapaikkoja 50 kpl, v 2020									x					
Vanhusten hoivapaikkoja 50 kpl, v 2022											x			
Vanhusten hoivapaikkoja 50 kpl, v 2023												x		
Maankäyttötoimialan korvaavat uudistoimitilat								x						
Työllisyyspalveluiden uudet tilat Vernissakatu 6 -->Vernissakatu 1	Tikkurila	1650			x									
Varia Tennistien tilapäinen (paviljonki) lisärakennus 2. vaihe	Tikkurila						x							
Työterveysliikelaitos Tikkurila 648 m2 + lisätila n. 50m2	Tikkurila	700			x									
Vantaan Valo (Minkkitie muihin vapautuviin tiloihin)	Koivukylä	2500			x									
Länsimäki asukastila , 80 - 200 hym2	Hakunila	220			x									
Lentoaseman paloaseman lisätilat (LAK kiinteistöt)	Aviapolis	1088			x									
D LUNASTUKSET														
Myyrmäen terveysasema (2016) 21,600 M€?	Myyrmäki					x								
Illenpuiston päiväkoti lunastus (2017) 3 M€?	Avilapolis					x								
Ulrikan päiväkoti lunastus (2019) 3 M€?	Koivukylä							x						

Vuoden 2015 seurantatietoja ei ole päivitetty

1000 euroa	-15	-16	-17	-18	-19	-20	-21	-22	-23	-24	-25
VUOKRA- JA OSAKETILOJEN MUUTOS JA KORJAUSTYÖT 2016 - 2025 YHT.	**1,270**	**1,750**	**2,050**	**2,150**	**2,030**	**1,880**	**1,880**	**1,880**	**1,930**	**1,930**	**1,930**
Aikaisemmin valmistuneet (ennen 31.12.2015)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Suunnitelma 2016- 2025 yhteensä	**1,270**	**1,750**	**2,050**	**2,150**	**2,030**	**1,880**	**1,880**	**1,880**	**1,930**	**1,930**	**1,930**
KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA (KAJO)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
KONSERNI JA ASUKASPALVELUIDEN TOIMIALA (KONSAS)	**50**	**160**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN TOIMIALA (SOSTER sisältäen SuunTH)	**305**	**350**	**300**	**620**	**400**	**400**	**400**	**400**	**400**	**400**	**400**
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA (SIVI) YHTEENSÄ	**590**	**610**	**1,170**	**850**	**800**	**800**	**800**	**800**	**800**	**800**	**800**
Sivistystoimi / päiväkodit yhteensä	520	300	300	300	500	500	500	500	500	500	500
Sivitystoimi/ kirjastot, koulut	50	160	500	100	100	100	100	100	100	100	100
Sivistystoimi / Vapaa-aikapalvelut	20	150	370	450	200	200	200	200	200	200	200
MAANKÄYTTÖ JA YMPÄRISTÖ	**0**	**10**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TILAKESKUS YHTEENSÄ	**295**	**590**	**450**	**550**	**700**	**550**	**550**	**550**	**600**	**600**	**600**
Vantaan tilapalvelut Oy	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**	**30**

Vantaa

Opetuslautakunnan äänestysliite 2013-2016

VD/5820/02.01.00.03/2015

OPETUSLAUTAKUNNAN KOKOUS 14.9.2015 asia § 11

Jäsen	JAA	EI	Varajäsen
Seppo Airaksinen	x		~~Reijo Liimatainen~~
Carita Haga	x		~~Runa Martikainen~~
~~Soili Haverinen~~	x		Carolina Tuhkanen
Jääskeläinen Jari		x	~~Arja Saunamäki~~
~~Helvi Salminen~~			~~Monica Friberg-Välimäki~~
Jarkko Koivuniemi	x		~~Jari Ahokas~~
Marilla Kortesalmi	x		~~Rebekka Nylund~~
~~Markku Naumanen~~	x		Tomi Salin
Janne Leppänen	x		~~Timo Nyyssönen~~
Vaula Norrena		x	~~Sari Laakso~~
Jori Nummelin	x		~~Reino Holappa~~
Jari Sainio	x		~~Seppo Turkka~~
Ulla Sajaniemi		x	~~Pirjo Vilenius~~
Ranbir Sodhi	x		~~Kaarlo Kähärä~~
Kirsi Suvensalmi	x		~~Hannele Halonen~~
Eve Rämö		x	~~Inkeri Ruokonen~~
Sari Multala	x		~~Birgitta Herranen~~
Yhteensä	**12**	**4**	

Poissa 1 **Tyhjää**

12 § **Vastaus oikaisuvaatimukseen oman äidinkielen opettajan määräaikaisen viran täyttämistä koskien/ IK**

VD/3319/01.01.01.01/2015

Vantaan Nettirekrytoinnissa (työavain 3-189-15) 1.4.2015-14.4.2015 välisenä aikana olleessa työpaikkailmoituksessa on ollut haettavana Vantaan perusopetuksessa turkin oman äidinkielen opettajan määräaikainen virka ajalle 11.8.2015-31.7.2015.

Hakijoita oli neljä, joista kukaan ei ollut tehtävään muodollisesti pätevä. Haastatteluun valikoitui kaksi soveltuvimman koulutuksen omaavaa sekä hakemuksessa mainittujen edellytysten (hyvät yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot, kokemus opetustyöstä, suomalaisen koulujärjestelmän tuntemus, hyvä oman äidinkielen hallinta) parhaiten täyttävää hakijaa. Haastattelun suoritti rehtori Malmqvist.

Hakemuksen, työkokemuksen, koulutuksen ja haastattelujen perusteella tehtävää hakeneista valittu täytti päätöksen mukaan kokonaisarvioinnin perusteella parhaiten ne pätevyydet ja ominaisuudet, joita tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää.

Oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa siihen, että hän soveltuu työtehtävään paljon paremmin kuin valittu 6 vuoden työkokemuksensa ja koulutuksensa perusteella. Oikaisuvaatimuksen tekijää haastateltiin, mutta kokonaisarvioinnin perusteella valituksi tuli toinen haastatelluista.

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 12

Perusopetuksen johtajan esitys:
Päätetään hylätä oikaisuvaatimus, koska viran täyttämisestä tehty päätös ei ole lainvastainen eikä oikaisuvaatimuksen tekijä ole esittänyt mitään sellaista perustetta, jonka vuoksi olisi syytä muuttaa päätöstä. Hylkäämisen perustelut ovat seuraavat.

Säädökset:
Suomen perustuslain 125 §:n mukaan yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Säännöstä koskevan hallituksen esityksen (HE 1/1998 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan taidolla tarkoitetaan lähinnä koulutuksen tai työkokemuksen avulla hankittuja tietoja ja taitoja. Kyvyllä viitataan yleisesti tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilön ominaisuuksiin, kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin. Koetellulla kansalaiskunnolla tarkoitetaan yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä. Yleisiä nimitysperusteita on tulkittava yhteydessä asianomaisen viran yleisiin ja erityisiin kelpoisuusehtoihin, ja tällöin otetaan huomioon viran nimi, tehtäväala ja virkaan liittyvät konkreettiset työtehtävät.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan virkasuhteeseen ottamisen yleisistä perusteista säädetään perustuslaissa. Lisäksi virkasuhteeseen otettavalla on oltava erikseen säädetty tai kunnan päättämä erityinen kelpoisuus.

Hakemusasiakirjoista ilmenevät kelpoisuudet ja valintaprosessi:
Kukaan virkaa hakeneista ei täyttänyt kelpoisuusehtoja. Virkaa haki yhteensä 4 henkilöä. Näistä kaksi, joilla oli hakemuksista ilmenevällä tavalla eniten tehtävän kannalta relevanttia osaamista sekä opintojen että työkokemuksen johdosta, tuli valituiksi haastatteluun.

Johtopäätökset:
Hakemusten, työkokemuksen, koulutuksen ja haastattelujen perusteella tehtävää hakeneista valittu täyttää kokonaisarvioinnin perusteella parhaiten ne ominaisuudet, joita tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää. Rehtorin selvityksen mukaan valitun vuorovaikutustaidot, joustavuus ja innostus opetuksen kehittämiseen luettiin hänen erityisiksi ansioikseen. Edellä kerrotuilla perusteilla todetaan, että täytettävänä olevan tehtävän sisältö huomioon ottaen tehtävään on valittu ansioitunein hakija.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

Liitteet:	Oikaisuvaatimus
Asiakirjat:	Rehtori Malmqvistin päätös ja selvitys, hakijaluettelo, hakuilmoitus sekä valituksi tulleen hakemus on tallennettu extranetiin.
Täytäntöönpano:	hallintoyksikkö -ote oikaisuvaatimuksen tekijä
Muutoksenhakuohje:	kunnallisvalitus hallinto-oikeuteen

Lisätiedot:
Ilkka Kalo, 8392 2060, 040 707 1115, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Katja Kneckt, 839 23098, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Lähetetty: 3. kesäkuuta 2015 21:32
Vastaanottaja: YHT Kirjaamo
Aihe: oikaisuvaatimus

04.06.2015

Oikaisuvaatimus

Vaatimukseni on se että rehtori Inkeri Malqvistin tekemä päätös Hulya Pöntisen turkin kielen opettajan työhön valitsemisesta mitätöitäisiin ja että minut valittaisiin tekemään työtä turkin kielen opettajana vantaan kaupungilla. Minulla on monta perustelua tälle vaatimukselleni.

Olen sitä mieltä että minut pitäisi valita työtehtävään. Ensin selitän perustelut sille miksi mielestäni tähän työhön valittu henkilö ei tällä hetkellä sovellu työtehtävään. Hän ei ole suorittanut 60 opintopisteen opettajan pedagogisia opintoja eli hän ei ole muodollisesti "pätevä" kielenopettaja. Hakijalla ei ole myöskään riittävästi työkokemusta opetusalalta. Hän on opettanut päätoimisesti turkin kieltä vantan kaupungilla vain yhden lukuvuoden. Hänellä on siis vain yhden lukuvuoden työkokemusta maahanmuuttajataustaisten turkkilaisten oppilaiden opetuksesta, jotka ovat perusopetuksessa. Tärkein perusteluni on se että hän ei ole edes suorittanut opettajan pedagogisia opintoja (toisin kuin minä) ja että hänellä on vain 1 vuoden työkokemus turkin kielen opetuksesta.

Sen sijaan minä olen täysin eri asemassa. Minä sovellun koulutukseni ja työkokemukseni perusteella paljon paremmin työtehtävään. Toisin kuin Hulya olen suorittanut Helsingin yliopistolla opettajan pedagogiset opinnot jo vuonna 2009 eli 6 vuotta sitten. Olen siis muodollisesti pätevä englannin kielen opettaja (valmistuin filosofian maisteriksi Helsingin yliopistolta jo vuonna 2008) toisin kuin Hulya. Olen siis opetusalan ammattilainen. Olen tominut viimeiset 6 vuotta eli vuodesta 2009 lähtien espoossa oman äidinkielen opettajana eli olen tehnyt viimeiset 6 vuotta juuri tätä samaa työtä. 2013-2014 lukuvuoden aikana olin myös yhden lukuvuoden ajan vantaan kaupungin turkin kielen opettaja. Olen valmistunut myös Turkista päteväksi englannin kielen opettajaksi (Bogazici Yliopisto, Turkki, Istanbul, 2003-2007) eli minulla on sekä Suomesta että Turkista saatu muodollinen englannin opettajan pätevyys. Toisin sanoen olen vuodesta 2003 asti (yliopisto-opintojeni alusta asti) ollut tekemisissä opetusalan kanssa toisin kuin Hulya.

Haluan että minut valitaan tähän työtehtävään, koska sovellun työtehtävään paljon paremmin kuin Hulya 6 vuoden työkokemukseni, pätevyyteni ja koulutukseni perusteella. Hulyan pitäisi olla minua parempi kun kerran hänet valittiin työtehtävään, mutta näin e ole. Parempi voi tarkoittaa opettajan työssä vain pätevämpää tai enemmän työkokemusta omaavaa opettajaa. Hulya ei ole minua parempi tähän

työhön, päinvastoin minä olen häntä paljon parempi. Hän ei ole pätevämpi, koska minä olen muodollisesti pätevä englannin kielen opettaja sekä Suomessa että Turkissa ja hän ei ole edes suoritanut opettajan pedagogisia opintoja. Hän ei ole työkokemukseltaan kokeneempikaan, koska minä olen se kokeneempi joka on opettanut viimeiset 6 vuotta turkin kieltä espoossa, keravalla ja vantaalla. Miksi työtehtävään valittiin sellainen henkilö joka on epäpätevä opettajaksi kun oli mahdollisuus ottaa töihin pätevä kieltenopettaja, jolla on turkin opetuksesta 6 vuotta työkokemusta? Suosittelijanani voi mainiosti toimia Tapio Lahtero, joka tietää lukuvuoden 2013-2014 perusteella sen kuinka motivoitunut ja työtäni osaava turkin kielen opettaja olen.

Melike Uzal
[redacted]

Hei,

Kiitos paljon! Oikaisuvaatimukseeni on vain yksi korjattava asia ja kysyisinkin että voisitteko korjata sen? En tiennyt siihen aikaan kun kirjoitin oikaisuvaatimuksen sitä että tehtävään valittu on myös pätevä opettaja eli hänelläkin on opettajan pätevyys. Sain tietää sen myöhemmin eli pyydän että korjaisitte ainoastaan sen tiedon oikaisuvaatimuksessani. Onko tämä tässä vaiheessa enää mahdollista?

T.
Melike Uzal

13 § Selityksen antaminen KHO:lle Tynkkysen valitusta koskien/ IK

VD/3414/12.00.01.00/2013

Martti Tynkkynen on tehnyt valituksen korkeimmalle hallinto-oikeudelle koskien kouluverkon tehostamispäätösasiaa, jonka opetuslautakunta on ratkaissut 15.10.2013. Korkein hallinto-oikeus on pyytänyt selitystä valitusta koskien selityspyynnöllä 12.6.2015, Dnro 0862/3/15. Valituksessa vaaditaan muutosta hallinto-oikeuden päätökseen niiltä osin, kuin hallinto-oikeus on jättänyt tutkimatta valitusajan jälkeen esitetyn toimivallan ylitysväitteen, jättänyt tutkimatta maalahjoituksen käyttötarkoitusta ja asemakaavaa koskevat valitusperusteet sekä lapsivaikutusarvioinnin osalta.

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 13

Perusopetuksen johtajan esitys:
Päätetään antaa korkeimmalle hallinto-oikeudelle liitteenä oleva selitys.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

Liitteet:	Selitys korkeimmalle hallinto-oikeudelle
Asiakirjat:	Seuraavat asiakirjat on tallennettu extranet –asiakirjoiksi - korkeimman hallinto-oikeuden selityspyyntö 12.6.2015 Korkeimman hallinto-oikeuden läheteasiakirjoihin kuuluvat valitusasiakirjat liitteineen ja Helsingin hallinto-oikeudessa aikaisemmin saatu selvitys ovat nähtävillä kokouksessa. - aiempaan päätöksentekoon liittyvät asiakirjat löytyvät ko. kokouksen extranet-asiakirjoista. - asiakirjoihin voi tulla tutustumaan sivistysvirastossa.
Täytäntöönpano:	Hallintoyksikkö Ote korkeimmalle hallinto-oikeudelle
Muutoksenhakuohje:	ei muutoksenhakuoikeutta

Lisätiedot:
Ilkka Kalo, 8392 2060, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Eila Tanninen, 8392 2913, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Katja Kneckt, 839 23098, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Korkein hallinto-oikeus
PL 180
00131 Helsinki
korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

KORKEIMMALLE HALLINTO-OIKEUDELLE

Viite Selityspyyntönne 12.6.2015, 0862/3/15

Asia Selityksen antaminen Martti Tynkkysen tekemää valitusta koskien

Päätös, jota valitus koskee

Vantaan kaupungin opetuslautakunnan päätös 15.10.2013 § 16 ja Helsingin hallinto-oikeuden päätös 24.2.2015, 00522/14/2299

Muutoksenhakija

Martti Tynkkynen

Selityksen antaja

Vantaan kaupungin opetuslautakunta

Lausunto

Lausuntonaan Vantaan kaupungin opetuslautakunta uudistaa aikaisemmin asiassa lausumansa, sekä toteaa, että valituksenalaiset päätökset on tehty lain mukaisesti, asianmukaisessa käsittelyjärjestyksessä, toimivaltaisessa viranomaisessa, eikä valituksessa ole tuotu esiin sellaisia seikkoja, joiden johdosta päätöksiä tulisi kumota. Liioin ei voida pitää perusteltuna kieltää päätösten täytäntöönpanoa. Vantaan opetuslautakunnan lausuntona oikeudenkäyntikuluja koskien esitetään, että kaupunkia ei tule velvoittaa korvaamaan oikeudenkäyntikuluja.

Perustelut

<u>Puuttuvaa toimivaltaa koskevan väitteen tutkimatta jättäminen</u>

Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisua jättää tutkimatta väite opetuslautakunnan toimivallan puuttumisesta tulee pitää oikeana. Valitusperuste on esitetty valitusajan päättymisen jälkeen, hallinto-oikeudelle annetussa vastaselityksessä.

Asiassa on kysymys kunnan päätäntävaltaan kuuluvasta koulun lakkauttamisesta, jossa oikeussuojakeinona on kunnallisvalitus. Kuntalain (365/1995) kunnallisvalitusta koskevaan 90 §:ään on lisätty 3 momentti lailla 844/1996. Sen mukaan valittajan tulee esittää 90 §:n 2 momentissa tarkoitetut valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Hallituksen esityksessä (110/1996 vp) on edellä kuvatun lisäyksen johdosta lausuttu seuraavaa:

"Hallituksen esityksen laiksi hallintolainkäytöstä ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (HE 217/1995 vp) perusteluissa on valitusperusteiden osalta todettu, ettei ole ollut tarkoitus muuttaa kunnallisvalituksen erityispiirteitä siinä suhteessa, että kunnallisvalitusta koskevassa oikeuskäytännössä on katsottu, että valitusajan päättymisen jälkeen ei saa esittää uusia valitusperusteita. Jos muutosta on haettu esimerkiksi sillä perusteella, että päätös on syntynyt esteellisyyden vuoksi virheellisessä järjestyksessä, valitusajan päättymisen jälkeen ei voida vaatia päätöstä muutettavaksi esimerkiksi sillä perusteella, että valtuusto on ylittänyt asiassa toimivaltansa. Sen sijaan uutta selvitystä aikaisemmin esitetyn valitusperusteen tueksi voidaan esittää. Kun hallintolainkäyttölain (586/96) 27 §:n 2 momentin mukaan valittaja saa valitusajan päättymisen jälkeen esittää uusia perusteita vaatimuksensa tueksi, jollei asia sen johdosta muutu toiseksi, on tarpeen lisätä kuntalakiin säännös, ettei edellä mainittua lainkohtaa sovelleta kunnallisvalitukseen."

Hallinto-oikeuden päätöksessä ilmenevä valitusajan päättymisen jälkeen esitetyn valitusperusteen tutkimatta jättäminen on edellä esitetty huomioiden katsottava olleen oikea ratkaisu.

Mikäli korkein hallinto-oikeus katsoisi toisin, todettakoon tässä, että Vantaan kaupungin näkemys on, että opetuslautakunnalla on ollut toimivalta ko. päätöksen tekemiseen. Kuntalain 13 § luettelee ne päätökset, jotka valtuuston on tehtävä, mutta kouluverkkoa koskeva päätöksenteko kuuluu kunnassa vapaasti muille toimielimille delegoitaviin asioihin. Vantaan kaupunki katsoo johtosäännöissä annetun yleisen toimivallanjakolausekkeen antavan mahdollisuuden tehdä kouluverkkoa koskevat päätökset siinä lautakunnassa, jonka tehtäviin koulutoiminnan kehittäminen ja koordinointi on annettu. Tämän, omista johtosäännöistään tekemänsä tulkinnan ohjaamana Vantaan kaupunki on toteuttanut kaikki kouluverkkoratkaisunsa opetuslautakunnan päätöksinä. Alla esimerkkiluettelo opetuslautakunnan kouluverkkoratkaisuista vuodesta 2004 alkaen:

Opetuslautakunnan päätös
- 12.10.2004 § 12, Hanalan ja Mikkolan koulun yhdistäminen Mikkolan yhtenäiskouluksi 1.8.2005 alkaen
- 7.6.2005 § 16, Hämeenkylän ja Vaskivuoren lukioiden yhdistäminen
- 7.6.2005 § 17, Hämeenkylän ja Myyrmäen yläkoulujen yhdistäminen
- 7.6.2005 § 35, Tikkurilan yhtenäiskoulun lakkauttaminen

- 21.3.2006 § 16, Pallastunturintien alakoulun ja Länsimäen yläkoulun yhdistäminen yhtenäiskouluksi
- 21.3.2006 § 17, Veromiehen yhtenäiskoulun ja Pakkalan erityiskoulun hallinnollinen yhdistäminen ja Keski-Vantaan opetusjärjestelyt lukuvuodesta 2006-2007 alkaen
- 25.4.2006 § 13, Hämeenkylän koulukiinteistöön perustetun yläkoulun nimen vahvistaminen Hämeenkylän kouluksi
- 25.4.2006 § 16, Lakkautetun Tikkurilan yhtenäiskoulun (ent. Keskuspuiston koulu) koulukiinteistön nimen muuttaminen Vantaan opistotaloksi
- 14.11.2006 § 16, Koivukylän alueen koulujen tila- ja opetusjärjestelyt (sis. Rautkallion koulun lakkauttamisen)
- 20.10.2009 § 11, Toiminnalliset muutokset Hakunilan, Koivukylän ja Hiekkaharjun alueiden kouluissa ja päiväkodeissa (sis. Tarhapuiston koulun lakkauttamisen)
- 17.11.2009 § 15, Toiminnalliset muutokset Kivistön, Vantaankosken, Rajatorpan ja Variston kouluissa sekä Marja-Vantaan alueen investoinnit vuosina 2010-2019
- 7.11.2011 § 9, Honkapuiston, Jokirannan ja Viertolan koulujen yhdistäminen lukuvuoden 2012-2013 alusta alkaen
- 15.10.2013 § 16, Suomenkielisen perusopetuksen TVO-säästöjen edellyttämien toimenpiteiden toteuttaminen, mm. Tuomelan ja Hevoshaan koulujen lakkauttaminen vuosina 2014-2016 ja niiden vaikutukset kouluverkkoon ja koulutilojen käytön tehostamiseen
- 15.10.2013 § 17, Veromäen koulun muuttaminen yhtenäiskouluksi lukuvuodesta 2014-2015 alkaen
- 19.5.2014 § 10 Hakunilanrinteen ja Hakunilan koulujen yhdistäminen yhtenäiskouluksi

Vantaan kaupungin käsitystä tukee myös kaupunginvaltuuston talous- ja velkaohjelman (TVO) säästöjä koskevissa päätöksissä esiin tulleet viittaukset toimialojen omiin toimenpiteisiin, jossa sivistystoimen osalta viitataan mm. palveluverkkoon ja toimitilojen vähentämiseen. Tuleekin katsoa Vantaan kaupungin noudattaneen itsehallintonsa puitteissa mahdollisuutta delegoida päätöksenteko haluamalleen lautakunnalle, jolle johtosääntöjen puitteissa on annettu toimivalta tehdä oman toimialansa päätökset, elleivät ne kuulu muun tahon päätettäviksi. Kouluverkkoratkaisujen voidaan katsoa tarkentavan ja osoittavan toteutustavan kaupunginvaltuuston TVO-päätöksien sivistystoimelle asettamille vaatimuksille.

Lapsivaikutusten arviointi

Lapsivaikutusten arvioinnin lisäämistavoite ei yleisluontoisuudessaan anna viitteitä konkreettisessa yksittäistapauksessa tehdyn arvioinnin riittävyydestä. Myöskään tietyn välineen käyttämättömyys tai tuotoksen puuttuminen päätösasiakirjoista ei osoita lapsivaikutusten arvioinnin jääneen tekemättä päätöstä valmisteltaessa siten, että päätöstä tulisi pitää lain vastaisena.

Lapsivaikutukset ovat olleet päätöksenteossa lähtökohtana, joka ilmenee niin päätöksen perusteluissa kuin taustamateriaaleissakin. Kouluverkkoratkaisut merkitsevät aina koulussa oleville lapsille muutosta. Koulun lakkauttaminen tarkoittanee pääasiallisesti

heikennystä. Kouluverkkoratkaisut merkitsevät aina lasten asettamista jollain tapaa toisiinsa nähden eriarvoiseen asemaan. Taloudellisten realiteettien sivuuttaminen opetustoimessa ei kuitenkaan ole yhdenkään asiakkaan etu. Lapsivaikutusten arvioinnin kannalta on kouluverkkoratkaisut kuitenkin nähty opetuksen laatuun vaikuttaviin ratkaisuihin (henkilökunnan vähentäminen) vähemmän vahingollisina. Ratkaisu on tehty niin pitkälle kuin on ollut mahdollista huomioon ottaen lasten erilaiset oikeudet. Lapsivaikutuksien arviointi johti mm. suunniteltuun vaiheittaiseen koulujen sulkemiseen, jotta lapsille voidaan taata mahdollisimman ehjät ja johdonmukaiset koulupolut.

Kuuleminen

Kouluverkon kehittämistä valmisteltaessa on kuultu laajasti niin oppilaskuntia kuin muita tahoja, jolloin lasten näkökulmia on huomioitu, kuten asiakirjamateriaali osoittaa. Lapsiryhmiin vaikuttavien asioiden kuulemisena on voitava pitää riittävänä lasten kuulemista lapsiryhmänä, eikä velvollisuutta yksittäisten koulu-laisten kuulemiselle luonnollisestikaan voida asettaa. Lausunto pyydettiin tavalla, joka mahdollisti yhdenvertaisen vertailun oppilaskuntien ja muiden lausunnon antaneiden kesken. Näin ollen, osa kysymyksistä oli nuorimpien oppilaiden kannalta vaikeita hahmottaa, mutta annetut vastaukset voitiin ottaa huomioon. Annetuista lausunnoista laadittiin kooste, joka oli päätöstä tehtäessä opetuslautakunnan käytettävissä. Lasten ja muiden tarvittavien tahojen osallisuus ja kuuleminen on ollut riittävää.

Lapsille annettiin mahdollisuus ilmaista mielipiteitään myös muilla tavoin, ja esiin tulleita seikkoja tuotiin päätöksentekoprosessissa opetuslautakunnan käyttöön. Muun muassa banderolli, joka sisältää lasten kannanottoja piirroksina ja teksteinä, oli kokouspaikalla nähtävänä, kun asiaa käsiteltiin. Lasten kannanotot eivät varsinaisesti sisältäneet vaihtoehtoisia suunnitelmia tai ehdotuksia, joita olisi voitu peilata esitykseen. Asiasta päätettäessä oli kuitenkin tiedossa se, etteivät lapset toivo oman koulunsa lakkauttamista.

Kiinteistön käyttötarkoitemääräys ja asemakaavaa koskeva väite

Kouluverkkoratkaisu ei ole päätös kiinteistöjen käyttötarkoituksia tai omistussuhteita koskien. Myöskään asemakaava ja sen tulkinta ei kuulu tähän yhteyteen. Kaavoituksesta päätetään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa järjestyksessä eivätkä kaavamääräykset ja niiden tulkinta liity nyt käsiteltävänä olevaan kouluverkkoa koskevaan asiaan.

Kiinteistöjen käytöstä ja mahdollisista luovutuksista vastaa Vantaan kaupungissa maankäytön, ympäristön ja rakentamisen toimiala. Valituksenalainen päätös on tehty opetuslautakunnassa, jonka toimivalta, ja valituksenalainen päätös koskee koulun lakkauttamista, ei kiinteistön saantoa, myyntiä, kaavoitusta tai muita käyttötarkoitukseen tai lahjakirjan tarkoitemääräyksiin liittyviä seikkoja. Valituksenalainen päätös on näin ollen katsottava lailliseksi siitä riippumatta, onko valittajan esiin tuoma lahjoituksen tarkoitemääräys voimassa, tai voiko joku taho turvautua oikeussuojakeinoihin, mikäli lahjakirjan tarkoittaman kiinteistön osalta tehtäisiin toimivaltaisessa toimielimessä sellaisia päätöksiä, joissa

tarkoitemääräyksellä olisi merkitystä. Valituksenalaista päätöstä tarkoitemääräys ei koske.

Siitä huolimatta, että lakkautettavan koulun sijaintikiinteistöä koskevalla tarkoitemääräyksellä ei voida katsoa olevan merkitystä valituksen alaisen päätöksen laillisuuden kannalta, on syytä lyhyesti todeta, että lahjan tarkoituksen vastaiseen käyttöön lahjoituksen purkuperusteena voi vedota vain lahjan antaja.

Seuraavassa käsitellään kiinteistön lahjaa koskevaa oikeutta, mutta samat periaatteet koskevat soveltuvin osin myös testamenttiin perustuvaa kiinteistön saantoa. Ennen uuden maakaaren voimaantuloa (1.1.1997) tapahtuneisiin kiinteän omaisuuden luovutuksiin sovelletaan aikaisempia säännöksiä. Vanhan maakaaren aikana voitiin lahjakirjassa pätevästi asettaa monenlaisia ehtoja, jotka sitoivat saajaa. Ehto saattoi luonteeltaan olla lykkäävä tai purkava taikka lahjoitetun omaisuuden käyttöä tai edelleen luovutusta koskeva. Myös kumotussa kuntalaissa säädettiin määrätarkoitukseen saadun lahjan käyttämisestä ja sen rajoituksista. Vanhan kunnallislain 87 §:n mukaisesti kunta esimerkiksi oli velvollinen noudattamaan lahjakirjaan otettuja tarkoitemääräyksiä.

Nykyisestä kuntalaista ei enää vastaavia säädöksiä löydy ja nykyisen maakaaren mukaan lahjakirjaan ei voida pätevästi sisällyttää ehtoja, jotka rajoittavat lahjansaajan luovutuskompetenssia tai kelpoisuutta muulla tavoin oikeudellisesti määrätä kiinteistöstä. Nykyistenkin säädösten lähtökohtana on kuitenkin vielä se, että lahjansaajalla ei ole oikeutta poiketa niistä ehdoista, joita antaja on lahjakirjaan liittänyt. Mikäli tästä säännöstä poiketaan, on se perusteltava yleisten lahjaoikeustointa koskevien periaatteiden kautta. Tämä tarkoittaa, että määräyksistä olisi mahdollista poiketa, mikäli olosuhteet ovat lahjan antamisen jälkeen sillä tavoin muuttuneet, ettei tarkoitemääräyksen toteuttaminen enää ole mahdollista.

Nykyisen maakaaren nojalla antajalla on edelleenkin mahdollisuus hakea lahjoituksen purkamista, jos katsotaan että lahjakirjaan sisältyvää tarkoitemääräystä on rikottu. Purkuoikeus kuitenkin koskee ainoastaan lahjoittajaa itseään, ei perillisiä ja kanne tulee tehdä vuoden kuluessa siitä kun hän on saanut tiedon purkuperusteesta.

Johtopäätökset

Hallinto-oikeuden päätöstä perusteluineen on pidettävä oikeana ja valitus tulee hylätä. Valituksessa esiin tuodut seikat eivät ole sellaisia, joiden nojalla voidaan katsoa hallinto-oikeuden tai Vantaan opetuslautakunnan päätösten olleen lainvastaisia. Oikeudenkäyntikuluja ei tule tuomita korvattaviksi, eikä valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanoa tule kieltää, koska perusteita tällaiseen ei ole.

14 § Selityksen antaminen KHO:lle Hevoshaan koulun koti- ja kouluyhdistyksen ym. valitusta koskien/ IK

VD/3414/12.00.01.00/2013

Hevoshaan koulun koti- ja kouluyhdistys ry sekä asiakumppanit ovat tehneet valituksen korkeimmalle hallinto-oikeudelle koskien kouluverkon tehostamispäätösasiaa, jonka opetuslautakunta on ratkaissut 15.10.2013. Korkein hallinto-oikeus on pyytänyt selitystä valitusta koskien selityspyynnöllä 12.6.2015, Dnro 0924/3/15. Valituksessa vaaditaan kumoamaan Helsingin hallinto-oikeuden ja opetuslautakunnan päätökset asiassa sekä oikeudenkäyntikulujen korvaamista. Lisäksi vaaditaan päätösten täytäntöönpanon kieltämistä. Edelleen haetaan muutosta hallinto-oikeuden ratkaisuun jättää tutkimatta toimivallanylitysväite valitusajan jälkeen esitettynä.

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 14

Perusopetuksen johtajan esitys:
Päätetään antaa korkeimmalle hallinto-oikeudelle liitteenä oleva selitys.

Käsittely:
Lautakunnan jäsen Vaula Norrena teki esityksen: ”Esitän vastaesityksenä kohtaan 14 (Lausunto KHO:lle Hevoshaan Vanhemmat ry:n valituksesta) lausuntoa, josta on poistettu liitteessä mainitut lihavoidut tekstit. (Opla POISTOT -liite).” Lautakunnan jäsen Ulla Sajaniemi kannatti Norrenan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että oli tullut kannatettu vastaehdotus, joten lautakunta joutuu äänestämään. Suoritettiin nimenhuutoäänestys, jossa esittelijän pohjaesitys sai kahdeksan (8) ääntä ja jäsen Vaula Norrenan esitys neljä (4) ääntä. Tyhjiä kolme (3). Poissa kaksi (2). Puheenjohtaja totesi, että esittelijän esitys tuli lautakunnan päätökseksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

Merkittiin, että heti päätöksenteon jälkeen seuraavat lautakunnan jäsenet pyysivät merkitsemään eriävän mielipiteensä tehtyyn päätökseen: Vaula Norrena, Ulla Sajaniemi, Eve Rämö ja Jari Jääskeläinen.

Liitteet:	Selitys korkeimmalle hallinto-oikeudelle Äänestyspöytäkirja opetuslautakunnan päätökseen 14.9.2015 § 14 Opla POISTOT -liite Eriävä mielipide opetuslautakunta esityslistan kohta 14 lausunto KHO:lle Hevoshaan Vanhemmat ry:n valituksesta 14.9.2014
Asiakirjat:	Seuraavat asiakirjat on tallennettu extranet–asiakirjoiksi - korkeimman hallinto-oikeuden selityspyyntö 12.6.2015 - diasarja 30.9.2013 Korkeimman hallinto-oikeuden läheteasiakirjoihin kuuluvat valitusasiakirjat liitteineen ja Helsingin hallinto-oikeudessa aikaisemmin saatu selvitys ovat nähtävillä kokouksessa. - aiempaan päätöksentekoon liittyvät asiakirjat löytyvät ko. kokouksen extranet-asiakirjoista - asiakirjoihin voi tulla tutustumaan sivistysvirastossa
Täytäntöönpano:	Hallintoyksikkö Ote korkeimmalle hallinto-oikeudelle
Muutoksenhakuohje:	ei muutoksenhakuoikeutta

Lisätiedot:
Ilkka Kalo, 8392 2060, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Eila Tanninen, 8392 2913, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Katja Kneckt, 839 23098, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Korkein hallinto-oikeus
PL 180
00131 Helsinki
korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

KORKEIMMALLE HALLINTO-OIKEUDELLE

Viite Selityspyyntönne 12.6.2015, 0924/3/15

Asia Selityksen antaminen Hevoshaan koulun koti- ja kouluyhdistys ry:n sekä asiakumppaneiden tekemää valitusta koskien

Päätös, jota valitus koskee

Vantaan kaupungin opetuslautakunnan päätös 15.10.2013 § 16 ja Helsingin hallinto-oikeuden päätös 24.2.2015, 00584/14/2299

Muutoksenhakija

Hevoshaan koulun koti- ja kouluyhdistys ry, Marika Punkka, Susanna Lindqvist, Markus Lyyra ja Antti Kari

Selityksen antaja

Vantaan kaupungin opetuslautakunta

Lausunto

Lausuntonaan Vantaan kaupungin opetuslautakunta uudistaa aikaisemmin asiassa lausumansa, sekä toteaa, että valituksenalaiset päätökset on tehty lain mukaisesti, asianmukaisessa käsittelyjärjestyksessä, toimivaltaisessa viranomaisessa, eikä valituksessa ole tuotu esiin sellaisia seikkoja, joiden johdosta päätöksiä tulisi kumota. Liioin ei voida pitää perusteltuna kieltää päätösten täytäntöönpanoa. Vantaan opetuslautakunnan lausuntona oikeudenkäyntikuluja koskien esitetään, että kaupunkia ei tule velvoittaa korvaamaan oikeudenkäyntikuluja.

Perustelut

<u>Puuttuvaa toimivaltaa koskevan väitteen tutkimatta jättäminen</u>

Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisua jättää tutkimatta väite opetuslautakunnan toimivallan puuttumisesta tulee pitää oikeana. Valitusperuste on esitetty valitusajan päättymisen jälkeen, hallinto-oikeudelle annetussa vastaselityksessä.

Asiassa on kysymys kunnan päätäntävaltaan kuuluvasta koulun lakkauttamisesta, jossa oikeussuojakeinona on kunnallisvalitus. Kuntalain (365/1995) kunnallisvalitusta koskevaan 90 §:ään on lisätty 3 momentti lailla 844/1996. Sen mukaan valittajan tulee esittää 90 §:n 2 momentissa tarkoitetut valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Hallituksen esityksessä (110/1996 vp) on edellä kuvatun lisäyksen johdosta lausuttu seuraavaa:

"Hallituksen esityksen laiksi hallintolainkäytöstä ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (HE 217/1995 vp) perusteluissa on valitusperusteiden osalta todettu, ettei ole ollut tarkoitus muuttaa kunnallisvalituksen erityispiirteitä siinä suhteessa, että kunnallisvalitusta koskevassa oikeuskäytännössä on katsottu, että valitusajan päättymisen jälkeen ei saa esittää uusia valitusperusteita. Jos muutosta on haettu esimerkiksi sillä perusteella, että päätös on syntynyt esteellisyyden vuoksi virheellisessä järjestyksessä, valitusajan päättymisen jälkeen ei voida vaatia päätöstä muutettavaksi esimerkiksi sillä perusteella, että valtuusto on ylittänyt asiassa toimivaltansa. Sen sijaan uutta selvitystä aikaisemmin esitetyn valitusperusteen tueksi voidaan esittää. Kun hallintolainkäyttölain (586/96) 27 §:n 2 momentin mukaan valittaja saa valitusajan päättymisen jälkeen esittää uusia perusteita vaatimuksensa tueksi, jollei asia sen johdosta muutu toiseksi, on tarpeen lisätä kuntalakiin säännös, ettei edellä mainittua lainkohtaa sovelleta kunnallisvalitukseen."

Hallinto-oikeuden päätöksessä ilmenevä valitusajan päättymisen jälkeen esitetyn valitusperusteen tutkimatta jättäminen on edellä esitetty huomioiden katsottava olleen oikea ratkaisu.

Mikäli korkein hallinto-oikeus katsoisi toisin, todettakoon tässä, että Vantaan kaupungin näkemys on, että opetuslautakunnalla on ollut toimivalta ko. päätöksen tekemiseen. Kuntalain 13 § luettelee ne päätökset, jotka valtuuston on tehtävä, mutta kouluverkkoa koskeva päätöksenteko kuuluu kunnassa vapaasti muille toimielimille delegoitaviin asioihin. Vantaan kaupunki katsoo johtosäännöissä annetun yleisen toimivallanjakolausekkeen antavan mahdollisuuden tehdä kouluverkkoa koskevat päätökset siinä lautakunnassa, jonka tehtäviin koulutoiminnan kehittäminen ja koordinointi on annettu. Tämän, omista johtosäännöistään tekemänsä tulkinnan ohjaamana Vantaan kaupunki on toteuttanut kaikki kouluverkkoratkaisunsa opetuslautakunnan päätöksinä. Alla esimerkkiluettelo opetuslautakunnan kouluverkkoratkaisuista vuodesta 2004 alkaen:

Opetuslautakunnan päätös
- 12.10.2004 § 12, Hanalan ja Mikkolan koulun yhdistäminen Mikkolan yhtenäiskouluksi 1.8.2005 alkaen
- 7.6.2005 § 16, Hämeenkylän ja Vaskivuoren lukioiden yhdistäminen
- 7.6.2005 § 17, Hämeenkylän ja Myyrmäen yläkoulujen yhdistäminen

- 7.6.2005 § 35, Tikkurilan yhtenäiskoulun lakkauttaminen
- 21.3.2006 § 16, Pallastunturintien alakoulun ja Länsimäen yläkoulun yhdistäminen yhtenäiskouluksi
- 21.3.2006 § 17, Veromiehen yhtenäiskoulun ja Pakkalan erityiskoulun hallinnollinen yhdistäminen ja Keski-Vantaan opetusjärjestelyt lukuvuodesta 2006-2007 alkaen
- 25.4.2006 § 13, Hämeenkylän koulukiinteistöön perustetun yläkoulun nimen vahvistaminen Hämeenkylän kouluksi
- 25.4.2006 § 16, Lakkautetun Tikkurilan yhtenäiskoulun (ent. Keskuspuiston koulu) koulukiinteistön nimen muuttaminen Vantaan opistotaloksi
- 14.11.2006 § 16, Koivukylän alueen koulujen tila- ja opetusjärjestelyt (sis. Rautkallion koulun lakkauttamisen)
- 20.10.2009 § 11, Toiminnalliset muutokset Hakunilan, Koivukylän ja Hiekkaharjun alueiden kouluissa ja päiväkodeissa (sis. Tarhapuiston koulun lakkauttamisen)
- 17.11.2009 § 15, Toiminnalliset muutokset Kivistön, Vantaankosken, Rajatorpan ja Variston kouluissa sekä Marja-Vantaan alueen investoinnit vuosina 2010-2019
- 7.11.2011 § 9, Honkapuiston, Jokirannan ja Viertolan koulujen yhdistäminen lukuvuoden 2012-2013 alusta alkaen
- 15.10.2013 § 16, Suomenkielisen perusopetuksen TVO-säästöjen edellyttämien toimenpiteiden toteuttaminen, mm. Tuomelan ja Hevoshaan koulujen lakkauttaminen vuosina 2014-2016 ja niiden vaikutukset kouluverkkoon ja koulutilojen käytön tehostamiseen
- 15.10.2013 § 17, Veromäen koulun muuttaminen yhtenäiskouluksi lukuvuodesta 2014-2015 alkaen
- 19.5.2014 § 10 Hakunilanrinteen ja Hakunilan koulujen yhdistäminen yhtenäiskouluksi

Vantaan kaupungin käsitystä tukee myös kaupunginvaltuuston talous- ja velkaohjelman (TVO) säästöjä koskevissa päätöksissä esiin tulleet viittaukset toimialojen omiin toimenpiteisiin, jossa sivistystoimen osalta viitataan mm. palveluverkkoon ja toimitilojen vähentämiseen. Tuleekin katsoa Vantaan kaupungin noudattaneen itsehallintonsa puitteissa mahdollisuutta delegoida päätöksenteko haluamalleen lautakunnalle, jolle johtosääntöjen puitteissa on annettu toimivalta tehdä oman toimialansa päätökset, elleivät ne kuulu muun tahon päätettäviksi. Kouluverkkoratkaisujen voidaan katsoa tarkentavan ja osoittavan toteutustavan kaupunginvaltuuston TVO-päätöksien sivistystoimelle asettamille vaatimuksille.

Kouluverkkoon kuuluvien koulujen kuntoa ja riittävyyttä koskevat väitteet

Kouluverkkopäätöstä tehtäessä syksyllä 2013 käytettiin alueen vuoden 2013 väestöennusteen pohjalta laadittua oppilasennustetta ja alkusyksyn oppilasmäärää joiden mukaan syksyllä 2022 Tuomelan koulun lakkauttamisen jälkeen jää alueelle vapaita oppilaspaikkoja 234. Kesällä 2014 tehdyn oppilasennusteen, jossa on huomioitu kaikki väestöennusteen tiedossa oleva asuntotuotanto alueella, mukaan muutos vuodesta 2014 vuoteen 2021 on 623 ja vuoteen 2023 681.

Näin ollen alueella arvioidaan edelleen olevan vapaita oppilaspaikkoja 176 vuonna 2023.

Yhteenvetona voidaan todeta, että tämän hetkisten tietojen mukaan Tuomelan koulun lakkauttamisesta huolimatta alueen oppilaat tulevat mahtumaan vuoteen 2023 saakka alueen kouluihin. Myöskään Hevoshaan koulun kohdalla ei uusin väestöennuste ole muuttanut tilannetta.

Tuomelan ja Hevoshaan kouluista luopuminen perustuu ensisijaisesti sivistystoimen toiminnalliseen selvitykseen perusopetuksen tilankäytön tehostamisesta kustannussäästöjen saavuttamiseksi. Perusopetuksen tilatehokkuusselvityksessä vuonna 2013 tarkasteltiin koko perusopetuksen kouluverkkoa. Tarkastelussa huomioitiin koulujen tilat ja niiden mitoitukset sekä oppilaiden oppilasvirrat ja oppilasennuste. Selvityksen loppupäätöksissä huomioitiin rakennusten tekninen kunto ja korjaustarpeet siten, että uusia tai vastikään peruskorjattuja kouluja ei esitetty lakkautettavaksi.

Yleisesti voidaan todeta, että tilakeskuksen hallinnoimien toimitilojen teknisessä kunnossa ei virallisen tutkimustiedon perusteella ole tapahtunut koko kiinteistökannan osalta merkittävää muutosta huonompaan.

Valituksessa kerrotaan Vantaan kouluissa tehdyistä 170 sisäilmaongelmailmoituksesta. Viimeisten kolmen vuoden aikana lähes kaikista Vantaan kouluista on tullut selvityspyyntöjä tai niissä on tehty sisäilmatutkimuksia ja paikallisia korjauksia aikaisempiin ilmoituksiin perustuen. Yhä harvemmin ongelman taustalta paljastuu selkeä kosteus- tai homevaurio. Useimmissa tapauksissa ilmoitukset perustuvat ainoastaan tilojen käyttäjien oireiluun, eikä selvitysten perusteella rakennuksista löydy selkeää korjaustarvetta. Siten ensisijaisena ongelmana on lähinnä käyttäjien kokemat terveyshaitat ja niiden ratkaiseminen, mikä on osoittautunut erittäin haasteelliseksi.

Kiinteistöjen kunnossa toisiinsa verrattuna ei välttämättä ole todettavissa oleellisia eroja, eikä oireiluja saada kokonaan poistettua perusteellisempienkaan teknisten parannusten avulla. Olosuhteiden parantamiseksi tavallisimpia toimenpiteitä ovat ilmanvaihtojärjestelmän toiminnan varmistaminen ja tehostaminen sekä vanhojen rakenteiden tiivistykset.

Vantaan kaupungin tekninen lautakunta päättää oman johtosääntönsä nojalla kaupungin rakennetun kiinteistöomaisuuden kehittämisestä, kunnossapidosta ja kiinteistönhoidosta, sekä tilakeskuksen hallinnassa olevien tilojen vuokralle ottamisesta ja antamisesta tai muutoin käytettäväksi luovuttamisesta. Tilakeskus vastaa koulukiinteistöjen kunnossapidosta ja käytössä olevien koulukiinteistöjen terveellisyydestä, turvallisuudesta ja soveltumisesta koulukäyttöön. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan johtosäännössä puolestaan todetaan, että Tilakeskuksen tulosalue vastaa kaupungin omassa käytössä olevan rakennetun ja muun kaupunginhallituksen päättämän kiinteistöomaisuuden hallinnoinnista ja isännöinnistä sekä

toimitilojen ja niihin liittyvien asiakkuuksien hallinnan koordinoinnista, asuntojen ja liiketilojen ulosvuokrauksesta sekä kiinteistöjen teknisen ylläpidon järjestämisestä.

Opetuslautakunnan päätös kouluverkkoa koskien perustui täten toimivaltaisen viranomaisen antamaan selvitykseen siitä, että kaikki käytössä olevat koulut ovat käytettävissä myös jatkossa. Valituksenalaisen päätöksen perusteluissa todetaan, että koulujen kuntoa huomioitiin kouluverkkopäätöstä valmisteltaessa siten, että uusia tai vastikään peruskorjattuja kouluja ei lakkautettu. Muilta osin nojattiin toimivaltaisen viranomaisen antamaan tietoon siitä, että kaikki koulukiinteistöt sopivat koulukäyttöön, ja koulukiinteistöt pidetään kunnossa, kuten Tilakeskuksen tehtäviin kuuluu.

Kiinteistöjen kuntotiedot ja tiedottaminen

Kaikki kaupungin kiinteistöjä koskevat kuntotiedot ovat kaupungin sisäisissä tietojärjestelmissä, eikä niiden avaaminen erityisesti tietoturvasyistä kuntalaisille ole ollut mahdollista nykyisten järjestelmien avulla. Luottamushenkilöitä varten kuntotiedoista kertovia asiakirjoja siirrettiin extranettiin vuoden 2014 alussa. Pääosin näistä asiakirjoista ilmenee tutkimuksissa ja selvityksissä esiin tulleet korjaustarpeet, mutta edelleen näiden perusteella suoritettujen korjaustoimenpiteiden dokumentointia ei ole ollut mahdollisuuksia kehittää ulkoisen tiedotuksen tarpeisiin.

Tilakeskuksessa on jo parin vuoden ajan aktiivisesti tietohallinnon kanssa valmisteltu uutta kiinteistönhallintajärjestelmähankintaa, jotta nykyisin hajallaan eri järjestelmissä sijaitsevat tiedot saataisiin helpommin laajempaan käyttöön. Kiinteistönhallintajärjestelmän käyttöönotto on käynnistynyt. Uuden järjestelmän tavoitteena on mm. kustannustehokas ja laadukkaampi kiinteistönpito. Toiminnan ohjaus ja tuottavuus tehostuu ja tiedonhallinta paranee, samoin kiinteistöjen kunnon seuranta ja kunnossapito. Rakennusten kunnon selvittämiseen saadaan lisää tarkkuutta ja tehokkuutta.

Kiinteistöihin ja sisäilmaongelmiin liittyvää tietoa on pyritty jakamaan mahdollisuuksien ja resurssien mukaan, eikä missään tapauksessa tietoja ole salattu asianosaisilta tai päätösten tekijöiltä.

Kiinteistöihin liittyvistä asioista ja korjaustöistä sovitaan aina kohdekohtaisesti tilakeskuksen, palveluntuottajien ja kohteen esimiehen kesken. Tiedottaminen kohteen henkilökunnalle ja koulujen osalta oppilaiden huoltajille on aina kohteen esimiehen vastuulla. Tilakeskus yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa valmistelee kohdekohtaiset tiedotteet sen mukaan, kun uutta tiedotettavaa ilmaantuu. Kaikki tarpeellinen tieto pyritään sisällyttämään tiedotteisiin. Näin tieto saadaan parhaiten välitettyä saman sisältöisenä ja samanaikaisesti kaikille. Lisäksi yhteisiä tiedotustilaisuuksia järjestetään sopimuksen mukaan.

Kouluverkkopäätöstä tehtäessä oli opetuslautakunnan käytössä ne tiedot, jotka tuolloin oli mahdollista antaa. Koko kouluverkkoa tai

kaikkia Tilakeskuksen ylläpitämiä kiinteistöjä koskien ei ole parempaa asiantuntemusta, kuin Tilakeskuksesta pystytään tarjoamaan. Valmistelu ja päätös perustuivat näin ollen parhaisiin käytettävissä olleisiin tietoihin.

Sisäilmaongelmien liittyminen kouluverkkopäätökseen ja oikeudellinen arvio

Kouluverkkopäätöstä tehtäessä on otettu huomioon ensisijaisesti oppilaiden oikeus lähikouluun, lyhyet ja turvalliset koulumatkat, eheät koulupolut ja vasta kolmantena arviointiperusteena on ollut koulujen kunto. Koulujen kuntoa koskien on puolestaan arvioitu ensisijaisesti sitä, voidaanko suurilta peruskorjauskustannuksilta välttyä, sekä sitä, ettei lakkautettavaksi valikoituisi sellaisia kouluja, jotka ovat vastikään rakennettuja tai peruskorjattuja, jotta näihin tehtyjä investointeja ei hukattaisi lakkautuspäätöksen johdosta. Perusteiden keskiössä ei siis sinänsä ollut käytössä olevien tai lakkautettavien koulujen oppilaita vastaanottavien koulukiinteistöjen sisäilmaongelmia tai muuta kuntoa.

Tämä linjaus on perusteltu sikäli, että jokainen vantaalainen koulu on joka tapauksessa pidettävä sellaisessa kunnossa, että se täyttää terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön kriteerit. Tätä velvoitetta ei voida vahvistaa tai vähentää kouluverkkopäätöksillä, eikä uusien oppilaiden ohjautuminen jo käytössä oleviin koulukiinteistöihin muuta kunnan velvoitetta huolehtia näiden kunnosta.

Valituksenalaisessa opetuslautakunnan päätöksessä 15.10.2013 todetaan seuraavaa (*korostus* tässä):

”Kartoituksen yhteydessä tuli selväksi se, että *vantaalaiset koulut toimivat erikuntoisissa tiloissa* ja että koulujen käytössä olevat tilaresurssit vaihtelevat suuresti. Huolimatta Vantaan valtakunnallisesti tehokkaasta tilankäytöstä, voitiin kartoituksen perusteella todeta, että koulujen tilankäyttöä on mahdollista tehostaa vielä nykytasosta.”

Vastauksessa oikaisuvaatimukseen 17.12.2013 asiaa koskien todettiin seuraavaa:

”Opetuslautakunnan jäsen Norrena on pyytänyt tietoja koulujen sisäilmatilanteesta. Norrenan selvityspyyntöön annettiin vastaus *opetuslautakunnan elokuun kokouksen yhteydessä, jolloin sisäympäristöasiantuntija, Ulla Lignell FT maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalta, piti esityksen aiheesta: Sisäilmatilanne sivistystoimen hallinnassa olevissa kiinteistöissä*. Lisäksi Pro Tuomelalle annettiin sähköpostivastaus 7.10.2013, jossa kuvattiin Länsi-Vantaan koulujen sisäilmatilanne valtuutettu Ritva Kivelle tilakeskuksen laatiman vastauksen muodossa. *Mikäli jossain koulussa esiintyy sisäilmaongelmia, asia selvitetään ja ongelmat pyritään poistamaan korjaamalla selvityksissä esiin tulleet puutteet.*

Viranomaisen tehtävä on hankkia sellaiset tiedot ja selvitykset, joilla se arvioi olevan merkitystä asian ratkaisemiselle. Koska kokonaisuutena arvioiden valituksenalainen päätös on koskenut laajaa asiajoukkoa, eikä päätöksen keskeisimpiä perusteita ole ollut minkään koulurakennuksen kunto, ei voida katsoa, että koulujen kuntoa koskeviin tietopyyntöihin vastaamisen mahdolliset virheetkään olisivat omanneet sellaisen merkityksen, ettei päätöstä olisi voitu tehdä. Laajan asiakokonaisuuden käsittelyssä on mahdollista, että kaikkia valmistelun aikana esiin tulleita kysymyksiä ei saada ratkaistua tai vastauksia kaikkiin kysymyksiin annettua. Tällöin tulee arvioitavaksi se, onko saatu selvitys riittävä siihen, että päätös voidaan tehdä. Opetuslautakunnan 15.10.2013 § 16 tekemässä päätöksessä on katsottava olleen riittävät tiedot ja selvitykset, jotta asia on voitu ratkaista. Lautakunnan enemmistön kannan mukaisesti lautakunta on päättänyt olla palauttamatta asiaa lisävalmisteltavaksi, joten lautakunnan voidaan näin ollen perustellusti katsoa pitäneen valmistelua riittävänä. Valmistelun riittävyyden arvioi pääasiallisesti päätöksen tehnyt viranomainen, jolla on niin kutsuttu menettelynjohtovalta asiassa – eli valta arvioida, milloin valmistelu katsotaan riittäväksi.

Kouluverkkoselvityksen lähtökohtana on ollut, että kaikissa 46 suomenkielisessä peruskoulussa voidaan antaa perusopetusta nyt ja tulevaisuudessa. *Kaikkiin kiinteistöihin tulee korjaustarpeita, ja kiinteistöjä korjataan tarpeen mukaan.* Esimerkiksi keväällä 2012 tilakeskus totesi Myllymäen koulukiinteistön niin huonokuntoiseksi, että siitä päätettiin luopua. Tämän jälkeen ei ole tullut esiin muita koulukiinteistöjä, joiden osalta tilanne olisi tällainen. Koska koko kouluverkon tiivistämisen arviointikriteereinä koulujen perusparannuskustannusten välttäminen on ollut vasta kolmannella sijalla, ei nyt käsiteltävänä olevan päätöksen perusteet ole olennaisilta osiltaan jääneet selvittämättä. *Päätöksentekohetken arvion mukaan kaikki suunnitelman mukaan jatkossa käytettävät koulut ovat nykytiedon mukaan käyttökelpoisia.*”

Johtopäätöksenä edellä esitetystä todettakoon, että valituksessa esitetyt väitteet kouluverkon riittävyyden tai terveellisyyden ja turvallisuuden taikka näistä annettujen selvitysten tai selvityksissä annettujen tietojen muuttumisen osalta ei ole nähtävissä sellaista seikkaa, jonka johdosta valituksenalainen päätös olisi lainvastaisena kumottava. Päätöksen perusteet ja selvitykset ovat olleet päätöstä tehtäessä saatavilla, mahdollisimman kattavina ja kuvaavina. Niiltä osin, kuin laajaan asiakokonaisuuteen kuuluvissa tiedoissa on ollut ristiriitaisuuksia tai muita puutteita, on virheet korjattu niiden tultua ilmi. Myöskään mikään myöhemmin saatu tieto ei osoita tehtyä päätöstä tai sen perusteita sellaisella tavalla virheellisiksi, että päätös olisi tulkittavissa lain vastaiseksi. Siitä seikasta, ettei päätöstä tehtäessä voitu tietää kaikista mahdollisista koulujen kuntoon liittyvistä seikoista, oltiin tietoisia, mutta päätöksen perusteeksi asetettiin (kuten edellä 15.10.2013 päätöstekstissä viitattiin) se seikka, että eri kuntoisissa kouluissa toimitaan ja myös (mm. edellä korostetuissa kohdissa) kirjallisessa materiaalissa esiin tuodulla

suunnitelmalla huolehtia koulujen terveellisyydestä ja turvallisuudesta myös jatkossa, kuten lainsäädäntö vaatii.

Perusteltavuudesta

Mitä tulee oikaisuvaatimuksen kohteena olevan 15.10.2013 tehdyn koulujen lakkauttamista koskevan päätöksen perusteluihin, niitä tulee pitää riittävinä.
Päätöstä tehtäessä on tuotu esiin kaikki tarpeelliseksi katsotut tiedot ja selvitykset. Päätösteksti on laadittu hyvän hallintotavan vaatimusten mukaisesti sekä ollut sellainen, että siitä on saanut helposti käsityksen, mihin päätösehdotuksen kouluverkkoratkaisu perustuu. Riittävänä voidaan pitää niin laajoja selvityksiä, että päätöksen tekemiseksi tarvittavat tosiseikat tulevat selvitetyksi. Erityinen merkitys päätöksen legitiimisyyden kannalta on kuulemismenettelyllä. Oikeuskirjallisuudessa on mainittu nimenomaan selvityksen laadullisena kriteerinä kuulemismenettely. (Mäenpää, Hallintolaki ja hyvän hallinnon takeet 2012, s. 196)

Kouluverkkoa koskeva valituksenalainen päätös on tehty laajojen kuulemisten jälkeen, kaupungin toimivaltasäännöksiä noudattaen, toimialojen yhteistyössä tekemien suunnitelmien ja talousselvitysten pohjalta. On selvää, että näin monialaisesti vaikuttava päätös tehdään huolellisen selvityksen ja laajan asiakirja-aineiston pohjalta. Itse päätöstekstiin ei voida koko valmisteluaineistoa tuoda, vaikka asian käsittelyssä oli laajalti taustamateriaaleja käytössä. Taloudellisia vaikutuksia koskevat selvitykset ja laskelmat olivat opetuslautakunnan päätöksistä ilmenevällä, riittävällä tavalla lautakunnan käytettävissä päätöstä tehtäessä. Esittelijä ja valmistelijat vastaavat esittelytekstin oikeellisuudesta virkavastuulla. Laskelmien, joihin esittelytekstissä on viitattu, tulee olla hyvän hallintotavan vaatimusten mukaisesti oikeita ja niihin on voitava luottaa. Katsomme, että valmistelun aikana esiin tulleiden laskelmien virheiden korjaaminen on ollut omiaan lisäämään laskelmien luotettavuutta ja osoittanut sen, ettei laskelmia ole laadittu tosiasioita vääristellen tai tarkoitushakuisesti, vaan parhaan osaamisen mukaan oikeat tiedot päätöksen perusteiksi antaviksi.

Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun. Velvollisuutta yksityiskohtaisten ja vertailevien laskelmien esittämiseen varsinaisissa päätösteksteissä ei kuitenkaan ole, vaan säästötavoite ja säästämiseen johtavat toimet voidaan esittää yleisluonteisemminkin. Laskelmia voidaan pitää osana päätöksen valmisteluaineistoa, jota ei voida kokonaisuudessaan kirjoittaa päätöstekstiin jo käytännön syistä. Kokoustilanteessa voidaan tuoda erikseen esiin pyynnöstä tietoja, jotka ovat olleet käytettävissä tai jotka ovat olleet tuotettavissa kohtuullisin toimenpitein.

Valituksessa viitatut laskelmat tavoitelluista, noin viiden miljoonan euron vuotuisista TVO-säästöistä on esitetty opetuslautakunnalle 30.9.2013 pidetyssä tilaisuudessa. Diasarja kokonaisuudessaan on tämän selityksen liitteenä. Diasarjassa olevat luvut esittävät pysyvät vuotuiset säästöt (3,9ME) sekä 0,6ME ja 0,8ME erät, joiden osalta (kuten diassa 26 ilmenee) on kaupungin sisäisessä menettelyssä sovittu erien vastaavan laskennallisesti dialla mainitulta osaltaan pysyvää vuotuista perusopetuksen TVO-säästöä. Valituksessa

esitettyä väitettä siitä, että laskelmat olisivat olleet virheellisiä tai ne olisi esitetty jälkikäteen ei näin ollen voida pitää oikeana.

Merkittävät taloudelliset vaikutukset valituksenalaisen päätöksen myötä tulevat siitä, että koko kouluverkon tilankäyttöä tehostetaan merkittävästi (laskennallisesti 176 €/oppilas, 3,7,M€). Tällä säästetään sekä ylläpitokustannuksissa että investointikustannuksissa koko kaupungissa, kun parantuneen tilatehokkuuden myötä pystytään välttämään muutoin tarvittuja uusia kouluinvestointeja ja säästetään myös ylläpitokustannuksissa. On päätetty luopua tietyistä nykyisistä koulutiloista, perusteena mm. tilatehokkuuden parantaminen nykykouluverkossa, säästöt toimitilakustannuksissa ja kouluverkon edelleen kehittäminen yhdenmukaisten periaatteiden mukaisesti. Tuomelan koulun peruskorjauksesta laskettiin osuus säästöstä 0,8M€ (kokonaissäästö kaupungille yli 5M€) ja Hevoshaan koulun tontin myyntituloista osuus 0,6M€ (kokonaistulo kaupungille yli 3,5M€).

Valmistelun ja kuulemisten aikana pyydettyjä lisäselvityksiä on tehty päätösvalmistelun aikana resurssien puitteissa. Mikäli joku vastaus tai laskelma puuttui, niin tällä perusteella ei voida arvioida valituksenalaisen päätöksen olevan riittämättömään selvitykseen perustuva. Toimielimen päätöksentekohetkellä riittävänä pitämän selvityksen nojalla on tehty toimielinpäätös, jonka laillisuutta ei voida arvioida sen perusteella, millaisia lisäselvityksiä koskevia viestejä yksittäiset toimielimen jäsenet ovat mahdollisesti vaihtaneet kaupunkia edustavien tahojen kanssa. Toimielin itse arvioi valmistelun riittävyyden päätöksenteon yhteydessä, toimielimen päätökseksi muodostuu enemmistön päätös, mikäli päätös ei ole yksimielinen. Selvitysvelvollisuuden täyttäminen tulee arvioitavaksi toimielimen itsensä toimesta – ja niin on tullut tässäkin tapauksessa. Asiasta päättänyt lautakunta on voinut asian valmistelun perusteella tehdä päätöksen kouluverkon osalta.

Lapsivaikutusten arviointi

Lapsivaikutusten arvioinnin lisäämistavoite ei yleisluontoisuudessaan anna viitteitä konkreettisessa yksittäistapauksessa tehdyn arvioinnin riittävyydestä. Myöskään tietyn välineen käyttämättömyys tai tuotoksen puuttuminen päätösasiakirjoista ei osoita lapsivaikutusten arvioinnin jääneen tekemättä päätöstä valmisteltaessa siten, että päätöstä tulisi pitää lain vastaisena.

Lapsivaikutukset ovat olleet päätöksenteossa lähtökohtana, joka ilmenee niin päätöksen perusteluissa kuin taustamateriaaleissakin. Kouluverkkoratkaisut merkitsevät aina koulussa oleville lapsille muutosta. Koulun lakkauttaminen tarkoittanee pääasiallisesti heikennystä. Kouluverkkoratkaisut merkitsevät aina lasten asettamista jollain tapaa toisiinsa nähden eriarvoiseen asemaan. Taloudellisten realiteettien sivuuttaminen opetustoimessa ei kuitenkaan ole yhdenkään asiakkaan etu. Lapsivaikutusten arvioinnin kannalta on kouluverkkoratkaisut kuitenkin nähty opetuksen laatuun vaikuttaviin ratkaisuihin (henkilökunnan vähentäminen) vähemmän vahingollisina. Ratkaisu on tehty niin pitkälle kuin on ollut mahdollista huomioon ottaen lasten erilaiset oikeudet. Lapsivaikutuksien arviointi johti mm. suunniteltuun vaiheittaiseen koulujen sulkemiseen, jotta lapsille voidaan taata mahdollisimman ehjät ja johdonmukaiset koulupolut.

Kuuleminen

Kouluverkon kehittämistä valmisteltaessa on kuultu laajasti niin oppilaskuntia kuin muita tahoja, jolloin lasten näkökulmia on huomioitu, kuten asiakirjamateriaali osoittaa. Lapsiryhmiin vaikuttavien asioiden kuulemisena on voitava pitää riittävänä lasten kuulemista lapsiryhmänä, eikä velvollisuutta yksittäisten koulu-laisten kuulemiselle luonnollisestikaan voida asettaa. Lausunto pyydettiin tavalla, joka mahdollisti yhdenvertaisen vertailun oppilaskuntien ja muiden lausunnon antaneiden kesken. Näin ollen, osa kysymyksistä oli nuorimpien oppilaiden kannalta vaikeita hahmottaa, mutta annetut vastaukset voitiin ottaa huomioon. Annetuista lausunnoista laadittiin kooste, joka oli päätöstä tehtäessä opetuslautakunnan käytettävissä. Lasten ja muiden tarvittavien tahojen osallisuus ja kuuleminen on ollut riittävää.

Lapsille annettiin mahdollisuus ilmaista mielipiteitään myös muilla tavoin, ja esiin tulleita seikkoja tuotiin päätöksentekoprosessissa opetuslautakunnan käyttöön. Muun muassa banderolli, joka sisältää lasten kannanottoja piirroksina ja teksteinä, oli kokouspaikalla nähtävänä, kun asiaa käsiteltiin. Lasten kannanotot eivät varsinaisesti sisältäneet vaihtoehtoisia suunnitelmia tai ehdotuksia, joita olisi voitu peilata esitykseen. Asiasta päätettäessä oli kuitenkin tiedossa se, etteivät lapset toivo oman koulunsa lakkauttamista.

Terveys ja turvallisuus

Valituksenalaisen päätöksen tekemisessä on toimittu hyvässä yhteistyössä toimialojen välillä koko prosessin ajan lasten hyvinvoinninkin näkökulmasta. Erikseen on sovittu sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen välillä vielä tehostetusta yhteistyöstä siirrettävän opetuksen piirissä olevien lasten turvallisen yhteisöllisyyden tukemisesta. Vantaalla toimii toimialojen yhteinen hyvinvointiryhmä, jossa toimialat yhdessä seuraavat mm. lasten hyvinvoinnin kehitystä ja sopivat tarvittavista toimenpiteistä. Sivistystoimen apulaiskaupunginjohtaja Elina Lehto-Häggroth on pitänyt muiden toimialojen johdon ajan tasalla koulujen lakkautta-misasiassa. Koulujen sisäilma-asioiden valvonta on ympäristöterveydenhuollolla, joka on maankäytön ja rakentamisen toimialalla. Koulumatkayhteistyöstä lasten vanhempien kanssa vastaa sivistystoimi.

Opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden parissa työskentelee Vantaalla kuten valtakunnallisestikin lukuisia toimijoita, joiden lakisääteiset tehtävät ovat osin päällekkäisiä. Sosiaali- ja terveystoimen koulu- ja opiskeluterveydenhuollon velvoitteiden lisäksi Vantaalla ympäristökeskus valvoo koulujen ja oppilaitosten terveydellisiä oloja, työterveyshuolto tekee työpaikkakäyntejä ja -selvityksiä, työsuojelupiiri tekee tarkastuskäyntejä, työoloja arvioidaan työsuojelun ohjeistuksen mukaan linjaorganisaatiossa, tilakeskuksella on tilojen haltijana omat kiinteistöihin liittyvät tarkastuksensa ja pelastuslaitos tekee palotarkastuksia. Vantaan ehkäisevä terveydenhuolto tekee yhteistyötä kaikkien em. toimijoiden kanssa, jotta koulujen ja oppilaitosten terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastukset saadaan jatkossa toteutettua asetuksen

338/2011 edellyttämällä tavalla yhteistyössä. Tavoitteena on tehtävien koordinointi aiempaa paremmin niin, että yhteistyötä lisäämällä voitaisiin välttyä päällekkäiseltä työltä, samalla kun koulujen ja oppilaitosten terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastukset nivotaan osaksi oppilas- ja opiskelijahuollon säännöllistä toimintaa.

Valittajien esiin tuoma Aluehallintoviraston huomautus ei sinänsä osoita kouluverkkoratkaisun olevan riittämättömään selvitykseen perustuva, kuten valituksessa esitetään. Tutkimukset tekevät tahot ovat koko ajan mukana toiminnassa. Siitä seikasta, että asetuksen vaatima tarkastus tehtiin vasta syksyllä 2014, ei voi vetää sitä johtopäätöstä, että koulut, joihin kouluverkkoratkaisun myötä oppilaita otetaan, olisivat turvallisuudeltaan tai terveydellisyydeltään puutteellisia. Vastaanottavat koulut ovat toimineet ennen kouluverkkopäätöstä ja sen jälkeen. Kaikki tarkastuksen osatahot toimivat virkavastuulla turvallisuuden ja terveellisyyden takaamiseksi koko ajan, kuten seuraavasta kuvauksesta ilmenee.

Terveydenhuoltolaki (1326/2010) sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa koskeva valtioneuvoston asetus (338/2011) edellyttävät, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto edistää kouluyhteisön ja opiskeluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä kouluyhteisön hyvinvointia yhteistyössä oppilaitoksen ja muiden toimijoiden kanssa. Kouluyhteisön terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastus toteutetaan lain mukaan kolmen vuoden välein ja havaittujen puutteiden korjauksen seuranta toteutetaan vuosittain.

Opiskeluympäristön arvioinnit on Vantaalla nivottu osaksi oppilas- ja opiskeluhuollon säännöllistä toimintaa. Ne toteutetaan kaikissa kouluissa ja oppilaitoksissa. Opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden arviointiin on osallistunut kouluterveydenhoitaja ja rehtori sekä oppilaitoksen, oppilaiden ja/tai heidän huoltajiensa edustajia.

Vantaan kaikissa kouluissa ja oppilaitoksissa toteutettiin syksyn 2014 aikana opiskeluympäristön arviointi uusien ohjeistusten mukaisesti. Opiskeluympäristön arvioinnin lomakkeet ja ohjeistukset laadittiin työolojen arvioinnin materiaalia hyödyntäen. Tavoitteena oli, että yhtenäiset käytännöt toimisivat mahdollisimman hyvin koulujen oman toiminnan kehittämisen apuvälineenä. Koulu- ja oppilaitoksessa opiskeluympäristön arviointia varten lomakkeeseen kerättiin tietoja ja kehittämiskohteita koulun oman toiminnan kehittämisen näkökulmasta. Opiskeluympäristön arviointia valmisteltaessa kuultiin oppilaita ja vanhempia koulussa ja oppilaitoksessa sovitun käytännön mukaisesti.

Arvioinnissa havaittujen toimenpiteitä vaativien asioiden seuranta toteutetaan vuosittain yhdessä oppilaiden sekä vanhempien edustajien kanssa oppilaitoksen yhteisöllisessä hyvinvointiryhmässä. Opiskeluympäristön arviointiprosessia ja -lomakkeita tullaan kehittämään edelleen niin, että arvioinneista kerättyä tietoa voidaan jatkossa hyödyntää aiempaa laajemmin kouluyhteisön hyvinvoinnin

tukemiseksi ja edistämiseksi. Opiskeluympäristön arvioinnit toteutetaan jatkossa Vantaalla joka toinen vuosi.

Valituksessa on tuotu esiin väite siitä, että Etelä-Suomen aluehallintovirasto katsoo kaupungin menetelleen lainvastaisesti kouluyhteisön terveyden ja turvallisuuden osalta. Väite on sinänsä virheellinen, että päätöksessään ESAVI/10245/05.07.03/2014 Etelä-Suomen aluehallintovirasto toteaa saatujen selvitysten perusteella, että oppilaitosten terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastukset toteutuvat asetuksen mukaisesti. On toki totta, että asetuksen mukainen velvoite oli olemassa jo koululakkautuspäätöstä tehtäessä ja aluehallintovirasto huomautti Vantaan kaupunkia asetuksen mukaisen velvoitteen täyttämättä jättämisestä tämän jälkeen. Koska päätös kouluverkkoa koskien ei kuitenkaan suoranaisesti perustunut seikkoihin, joista asetuksella määrätään, ei voitane katsoa päätöksen syntyneen virheellisin perustein tai muutoin lainvastaisella tavalla, vaikka päätöksentekohetkellä asetuksen mukaisia velvoitteita ei ollut täytetty. Liioin ei liene perustetta kumota valituksenalaista päätöstä siksi, että päätöksentekohetken jälkeen on saatu huomautus ja tämän jälkeen korjattu valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla kouluyhteisöjen terveellisyyttä ja turvallisuutta ja niiden dokumentointia koskeva puutteellisuus.

<u>Kiinteistön käyttötarkoitemääräys ja asemakaavaa koskeva väite</u>

Kouluverkkoratkaisu ei ole päätös kiinteistöjen käyttötarkoituksia tai omistussuhteita koskien. Myöskään asemakaava ja sen tulkinta ei kuulu tähän yhteyteen. Kaavoituksesta päätetään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa järjestyksessä eivätkä kaavamääräykset ja niiden tulkinta liity nyt käsiteltävänä olevaan kouluverkkoa koskevaan asiaan.

Kiinteistöjen käytöstä ja mahdollisista luovutuksista vastaa Vantaan kaupungissa maankäytön, ympäristön ja rakentamisen toimiala. Valituksenalainen päätös on tehty opetuslautakunnassa, jonka toimivalta, ja valituksenalainen päätös koskee koulun lakkauttamista, ei kiinteistön saantoa, myyntiä, kaavoitusta tai muita käyttötarkoitukseen tai lahjakirjan tarkoitemääräyksiin liittyviä seikkoja. Valituksenalainen päätös on näin ollen katsottava lailliseksi siitä riippumatta, onko valittajan esiin tuoma lahjoituksen tarkoitemääräys voimassa, tai voiko joku taho turvautua oikeussuojakeinoihin, mikäli lahjakirjan tarkoittaman kiinteistön osalta tehtäisiin toimivaltaisessa toimielimessä sellaisia päätöksiä, joissa tarkoitemääräyksellä olisi merkitystä. Valituksenalaista päätöstä tarkoitemääräys ei koske.

Siitä huolimatta, että lakkautettavan koulun sijaintikiinteistöä koskevalla tarkoitemääräyksellä ei voida katsoa olevan merkitystä valituksen alaisen päätöksen laillisuuden kannalta, on syytä lyhyesti todeta, että lahjan tarkoituksen vastaiseen käyttöön lahjoituksen purkuperusteena voi vedota vain lahjan antaja.

Seuraavassa käsitellään kiinteistön lahjaa koskevaa oikeutta, mutta samat periaatteet koskevat soveltuvin osin myös testamenttiin perustuvaa kiinteistön saantoa. Ennen uuden maakaaren voimaantuloa (1.1.1997) tapahtuneisiin kiinteän omaisuuden

luovutuksiin sovelletaan aikaisempia säännöksiä. Vanhan maakaaren aikana voitiin lahjakirjassa pätevästi asettaa monenlaisia ehtoja, jotka sitoivat saajaa. Ehto saattoi luonteeltaan olla lykkäävä tai purkava taikka lahjoitetun omaisuuden käyttöä tai edelleen luovutusta koskeva. Myös kumotussa kuntalaissa säädettiin määrätarkoitukseen saadun lahjan käyttämisestä ja sen rajoituksista. Vanhan kunnallislain 87 §:n mukaisesti kunta esimerkiksi oli velvollinen noudattamaan lahjakirjaan otettuja tarkoitemääräyksiä.

Nykyisestä kuntalaista ei enää vastaavia säädöksiä löydy ja nykyisen maakaaren mukaan lahjakirjaan ei voida pätevästi sisällyttää ehtoja, jotka rajoittavat lahjansaajan luovutuskompetenssia tai kelpoisuutta muulla tavoin oikeudellisesti määrätä kiinteistöstä. Nykyistenkin säädösten lähtökohtana on kuitenkin vielä se, että lahjansaajalla ei ole oikeutta poiketa niistä ehdoista, joita antaja on lahjakirjaan liittänyt. Mikäli tästä säännöstä poiketaan, on se perusteltava yleisten lahjaoikeustointa koskevien periaatteiden kautta. Tämä tarkoittaa, että määräyksistä olisi mahdollista poiketa, mikäli olosuhteet ovat lahjan antamisen jälkeen sillä tavoin muuttuneet, ettei tarkoitemääräyksen toteuttaminen enää ole mahdollista.

Nykyisen maakaaren nojalla antajalla on edelleenkin mahdollisuus hakea lahjoituksen purkamista, jos katsotaan että lahjakirjaan sisältyvää tarkoitemääräystä on rikottu. Purkuoikeus kuitenkin koskee ainoastaan lahjoittajaa itseään, ei perillisiä ja kanne tulee tehdä vuoden kuluessa siitä kun hän on saanut tiedon purkuperusteesta.

Johtopäätökset

Hallinto-oikeuden päätöstä perusteluineen on pidettävä oikeana ja valitus tulee hylätä. Valituksessa esiin tuodut seikat eivät ole sellaisia, joiden nojalla voidaan katsoa hallinto-oikeuden tai Vantaan opetuslautakunnan päätösten olleen lainvastaisia. Oikeudenkäyntikuluja ei tule tuomita korvattaviksi, eikä valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanoa tule kieltää, koska perusteita tällaiseen ei ole.

Eriävä mielipide opetuslautakunta esityslistan kohta 14 lausunto KHO:lle Hevoshaan Vanhemmat ry:n valituksesta 14.9.2014

Opetuslautakunnalla ei ollut käytettävissään riittäviä tietoja koulunlakkautuspäätöstä tehdessä 15.10.2013 siitä huolimatta, että niitä oli pyydetty moneen kertaan ja ne olisivat olleet saatavissa.
Lautakunnan jäsen Vaula Norrena oli tehnyt kirjallisen selvityspyynnön koulujen sisäilmatilanteesta 13.5.2013. (Oplan pöytäkirja 19.8.2013)
Lausunnossa mainittu sisäilma-asiantuntija Ulla Lignellin esitys 19.8.2013 opetuslautakunnassa sisälsi vain ylimalkaista tietoa siitä, miten kosteusongelmat yleensä syntyvät. Vantaan kouluista mainittiin vain lukumäärä, monestako on tehty sisäilmailmoituksia, muuta informaatiota ei. (Lignellin esitys liitteenä).
Kyseisessä 19.8.2013 opetuslautakunnan kokouksessa ei myöskään annettu kysyä tarkempia tietoja, vaan kysymykset ohjattiin tekemään meilitse.
Norrenan meilikysymyksiin 27.8., 11.9., 30.10. ja 10.11. vuonna 2013 ei vastattu minkäänlaisella sisältötiedolla. (Valituksen liite 5)
Myöskään oppilasennusteet ja oppilaspaikkojen riittävyyden arviointi eivät olleet tilanteen tasalla. Jo vuonna 2015 on vuonna 2013 arvioidut maksimioppilaspaikat täytetty monien koulujen suhteen 95-100%-sesti, vaikka niiden piti riittää kasvavassa kaupungissa vuoteen 2023 asti. (liite: Tiedote Länsi-Vantaan koulutilanne)

Emme hyväksy esitettyä opetuslautakunnan lausuntoa, vaan esitämme siitä poistettavaksi useita kohtia (kohdat lihavoitu lausunnossa liitteenä).

Vaula Norrena

Ulla Sajaniemi

Eve Rämö

Jari Jääskeläinen

Lausunto

Lausuntonaan Vantaan kaupungin opetuslautakunta **(POIS: uudistaa aikaisemmin asiassa lausumansa, sekä)** toteaa, että valituksenalaiset päätökset on tehty lain mukaisesti, asianmukaisessa käsittelyjärjestyksessä, toimivaltaisessa viranomaisessa. **(POIS: , eikä valituksessa ole tuotu esiin sellaisia seikkoja, joiden johdosta päätöksiä tulisi kumota. Liioin)**
Ei voida pitää perusteltuna kieltää päätösten täytäntöönpanoa. Vantaan opetuslautakunnan lausuntona oikeudenkäyntikuluja koskien esitetään, että kaupunkia ei tule velvoittaa korvaamaan oikeudenkäyntikuluja.

Perustelut

Puuttuvaa toimivaltaa koskevan väitteen tutkimatta jättäminen
Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisua jättää tutkimatta väite opetuslautakunnan toimivallan puuttumisesta tulee pitää oikeana. Valitusperuste on esitetty valitusajan päättymisen jälkeen, hallinto-oikeudelle annetussa vastaselityksessä.
Asiassa on kysymys kunnan päätäntävaltaan kuuluvasta koulun lakkauttamisesta, jossa oikeussuojakeinona on kunnallisvalitus. Kuntalain (365/1995) kunnallisvalitusta koskevaan 90 §:ään on lisätty 3 momentti lailla 844/1996. Sen mukaan valittajan tulee esittää 90 §:n 2 momentissa tarkoitetut valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.
Hallituksen esityksessä (110/1996 vp) on edellä kuvatun lisäyksen johdosta lausuttu seuraavaa:
"Hallituksen esityksen laiksi hallintolainkäytöstä ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (HE 217/1995 vp) perusteluissa on valitusperusteiden osalta todettu, ettei ole ollut tarkoitus muuttaa kunnallisvalituksen erityispiirteitä siinä suhteessa, että kunnallisvalitusta koskevassa oikeuskäytännössä on katsottu, että valitusajan päättymisen jälkeen ei saa esittää uusia valitusperusteita. Jos muutosta on haettu esimerkiksi sillä perusteella, että päätös on syntynyt esteellisyyden vuoksi virheellisessä järjestyksessä, valitusajan päättymisen jälkeen ei voida vaatia päätöstä muutettavaksi esimerkiksi sillä perusteella, että valtuusto on ylittänyt asiassa toimivaltansa. Sen sijaan uutta selvitystä aikaisemmin esitetyn valitusperusteen tueksi voidaan esittää. Kun hallintolainkäyttölain (586/96) 27 §:n 2 momentin mukaan valittaja saa valitusajan päättymisen jälkeen esittää uusia perusteita vaatimuksensa tueksi, jollei asia sen johdosta muutu toiseksi, on tarpeen lisätä kuntalakiin säännös, ettei edellä mainittua lainkohtaa sovelleta kunnallisvalitukseen."
Hallinto-oikeuden päätöksessä ilmenevä valitusajan päättymisen jälkeen esitetyn valitusperusteen tutkimatta jättäminen on edellä esitetty huomioiden katsottava olleen oikea ratkaisu.
Mikäli korkein hallinto-oikeus katsoisi toisin, todettakoon tässä, että Vantaan kaupungin näkemys on, että opetuslautakunnalla on ollut toimivalta ko. päätöksen tekemiseen. Kuntalain 13 § luettelee ne

päätökset, jotka valtuuston on tehtävä, mutta kouluverkkoa koskeva päätöksenteko kuuluu kunnassa vapaasti muille toimielimille delegoitaviin asioihin. Vantaan kaupunki katsoo johtosäännöissä annetun yleisen toimivallanjakolausekkeen antavan mahdollisuuden tehdä kouluverkkoa koskevat päätökset siinä lautakunnassa, jonka tehtäviin koulutoiminnan kehittäminen ja koordinointi on annettu. Tämän, omista johtosäännöistään tekemänsä tulkinnan ohjaamana Vantaan kaupunki on toteuttanut kaikki kouluverkkoratkaisunsa opetuslautakunnan päätöksinä. Alla esimerkkiluettelo opetuslautakunnan kouluverkkoratkaisuista vuodesta 2004 alkaen:
Opetuslautakunnan päätös
- 12.10.2004 § 12, Hanalan ja Mikkolan koulun yhdistäminen Mikkolan yhtenäiskouluksi 1.8.2005 alkaen
- 7.6.2005 § 16, Hämeenkylän ja Vaskivuoren lukioiden yhdistäminen
- 7.6.2005 § 17, Hämeenkylän ja Myyrmäen yläkoulujen yhdistäminen
- 7.6.2005 § 35, Tikkurilan yhtenäiskoulun lakkauttaminen
- 21.3.2006 § 16, Pallastunturintien alakoulun ja Länsimäen yläkoulun yhdistäminen yhtenäiskouluksi
- 21.3.2006 § 17, Veromiehen yhtenäiskoulun ja Pakkalan erityiskoulun hallinnollinen yhdistäminen ja Keski-Vantaan opetusjärjestelyt lukuvuodesta 2006-2007 alkaen
- 25.4.2006 § 13, Hämeenkylän koulukiinteistöön perustetun yläkoulun nimen vahvistaminen Hämeenkylän kouluksi
- 25.4.2006 § 16, Lakkautetun Tikkurilan yhtenäiskoulun (ent. Keskuspuiston koulu) koulukiinteistön nimen muuttaminen Vantaan opistotaloksi
- 14.11.2006 § 16, Koivukylän alueen koulujen tila- ja opetusjärjestelyt (sis. Rautkallion koulun lakkauttamisen)
- 20.10.2009 § 11, Toiminnalliset muutokset Hakunilan, Koivukylän ja Hiekkaharjun alueiden kouluissa ja päiväkodeissa (sis. Tarhapuiston koulun lakkauttamisen)
- 17.11.2009 § 15, Toiminnalliset muutokset Kivistön, Vantaankosken, Rajatorpan ja Variston kouluissa sekä Marja-Vantaan alueen investoinnit vuosina 2010-2019
- 7.11.2011 § 9, Honkapuiston, Jokirannan ja Viertolan koulujen yhdistäminen lukuvuoden 2012-2013 alusta alkaen
- 15.10.2013 § 16, Suomenkielisen perusopetuksen TVO-säästöjen edellyttämien toimenpiteiden toteuttaminen, mm. Tuomelan ja Hevoshaan koulujen lakkauttaminen vuosina 2014-2016 ja niiden vaikutukset kouluverkkoon ja koulutilojen käytön tehostamiseen
- 15.10.2013 § 17, Veromäen koulun muuttaminen yhtenäiskouluksi lukuvuodesta 2014-2015 alkaen
- 19.5.2014 § 10 Hakunilanrinteen ja Hakunilan koulujen yhdistäminen yhtenäiskouluksi
Vantaan kaupungin käsitystä tukee myös kaupunginvaltuuston talousja velkaohjelman (TVO) säästöjä koskevissa päätöksissä esiin tulleet viittaukset toimialojen omiin toimenpiteisiin, jossa sivistystoimen osalta viitataan mm. palveluverkkoon ja toimitilojen vähentämiseen.

Tuleekin katsoa Vantaan kaupungin noudattaneen itsehallintonsa puitteissa mahdollisuutta delegoida päätöksenteko haluamalleen lautakunnalle, jolle johtosääntöjen puitteissa on annettu toimivalta tehdä oman toimialansa päätökset, elleivät ne kuulu muun tahon päätettäviksi. Kouluverkkoratkaisujen voidaan katsoa tarkentavan ja osoittavan toteutustavan kaupunginvaltuuston TVO-päätöksien sivistystoimelle asettamille vaatimuksille.

Kouluverkkoon kuuluvien koulujen kuntoa ja riittävyyttä koskevat väitteet

Kouluverkkopäätöstä tehtäessä syksyllä 2013 käytettiin alueen vuoden 2013 väestöennusteen pohjalta laadittua oppilasennustetta ja alkusyksyn oppilasmäärää joiden mukaan syksyllä 2022 Tuomelan koulun lakkauttamisen jälkeen jää alueelle vapaita oppilaspaikkoja 234.
Kesällä 2014 tehdyn oppilasennusteen, jossa on huomioitu kaikki väestöennusteen tiedossa oleva asuntotuotanto alueella, mukaan muutos vuodesta 2014 vuoteen 2021 on 623 ja vuoteen 2023 681. Näin ollen alueella arvioidaan edelleen olevan vapaita oppilaspaikkoja 176 vuonna 2023.

POIS**: (Yhteenvetona voidaan todeta, että tämän hetkisten tietojen mukaan**
Tuomelan koulun lakkauttamisesta huolimatta alueen oppilaat tulevat mahtumaan vuoteen 2023 saakka alueen kouluihin. Myöskään Hevoshaan koulun kohdalla ei uusin väestöennuste ole muuttanut tilannetta.)

Tuomelan ja Hevoshaan kouluista luopuminen perustuu ensisijaisesti sivistystoimen toiminnalliseen selvitykseen perusopetuksen tilankäytön tehostamisesta kustannussäästöjen saavuttamiseksi. Perusopetuksen tilatehokkuusselvityksessä vuonna 2013 tarkasteltiin koko perusopetuksen kouluverkkoa. Tarkastelussa huomioitiin koulujen tilat ja niiden mitoitukset sekä oppilaiden oppilasvirrat ja oppilasennuste. Selvityksen loppupäätöksissä huomioitiin rakennusten tekninen kunto ja korjaustarpeet siten, että uusia tai vastikään peruskorjattuja kouluja ei esitetty lakkautettavaksi. Yleisesti voidaan todeta, että tilakeskuksen hallinnoimien toimitilojen teknisessä kunnossa ei virallisen tutkimustiedon perusteella ole tapahtunut koko kiinteistökannan osalta merkittävää muutosta huonompaan.

Valituksessa kerrotaan Vantaan kouluissa tehdyistä 170 sisäilmaongelmailmoituksesta.
Viimeisten kolmen vuoden aikana
lähes kaikista Vantaan kouluista on tullut selvityspyyntöjä tai niissä on tehty sisäilmatutkimuksia ja paikallisia korjauksia aikaisempiin ilmoituksiin perustuen.

**POIS: (Yhä harvemmin ongelman taustalta paljastuu selkeä kosteus- tai homevaurio.
Useimmissa tapauksissa ilmoitukset perustuvat ainoastaan tilojen käyttäjien oireiluun, eikä selvitysten perusteella rakennuksista löydy selkeää korjaustarvetta.
Siten ensisijaisena ongelmana on lähinnä käyttäjien kokemat terveyshaitat ja niiden ratkaiseminen, mikä on osoittautunut erittäin haasteelliseksi).**

Kiinteistöjen kunnossa toisiinsa verrattuna ei välttämättä ole todettavissa oleellisia eroja, eikä oireiluja saada kokonaan poistettua perusteellisempienkaan teknisten parannusten avulla. Olosuhteiden parantamiseksi tavallisimpia toimenpiteitä ovat ilmanvaihtojärjestelmän toiminnan varmistaminen ja tehostaminen sekä vanhojen rakenteiden tiivistykset.

Kiinteistöjen kuntotiedot ja tiedottaminen

Kaikki kaupungin kiinteistöjä koskevat kuntotiedot ovat kaupungin sisäisissä tietojärjestelmissä, eikä niiden avaaminen **(POIS: erityisesti tietoturvasyistä)** kuntalaisille ole ollut mahdollista nykyisten järjestelmien avulla.
Luottamushenkilöitä varten kuntotiedoista kertovia asiakirjoja siirrettiin extranettiin vuoden 2014 alussa. Pääosin näistä asiakirjoista ilmenee tutkimuksissa ja selvityksissä esiin tulleet korjaustarpeet, mutta edelleen näiden perusteella suoritettujen korjaustoimenpiteiden dokumentointia ei

POIS: (Kouluverkkopäätöstä tehtäessä oli opetuslautakunnan käytössä ne tiedot, jotka tuolloin oli mahdollista antaa. Koko kouluverkkoa tai kaikkia Tilakeskuksen ylläpitämiä kiinteistöjä koskien ei ole parempaa asiantuntemusta, kuin Tilakeskuksesta pystytään tarjoamaan. Valmistelu ja päätös perustuivat näin ollen parhaisiin käytettävissä olleisiin tietoihin.)

Sisäilmaongelmien liittyminen kouluverkkopäätökseen ja oikeudellinen arvio

Kouluverkkopäätöstä tehtäessä on otettu huomioon ensisijaisesti oppilaiden oikeus lähikouluun, lyhyet ja turvalliset koulumatkat, eheät koulupolut ja vasta kolmantena arviointiperusteena on ollut koulujen kunto.
Koulujen kuntoa koskien on puolestaan arvioitu ensisijaisesti sitä, voidaanko suurilta peruskorjauskustannuksilta välttyä, sekä sitä,

ettei lakkautettavaksi valikoituisi sellaisia kouluja, jotka ovat vastikään rakennettuja tai peruskorjattuja, jotta näihin tehtyjä investointeja ei hukattaisi lakkautuspäätöksen johdosta. Perusteiden keskiössä ei siis sinänsä ollut käytössä olevien tai lakkautettavien koulujen oppilaita vastaanottavien koulukiinteistöjen sisäilmaongelmia tai muuta kuntoa.

Tämä linjaus on perusteltu sikäli, että jokainen vantaalainen koulu on joka tapauksessa pidettävä sellaisessa kunnossa, että se täyttää terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön kriteerit. Tätä velvoitetta ei voida vahvistaa tai vähentää kouluverkkopäätöksillä, eikä uusien oppilaiden ohjautuminen jo käytössä oleviin koulukiinteistöihin muuta kunnan velvoitetta huolehtia näiden kunnosta.

Valituksenalaisessa opetuslautakunnan päätöksessä 15.10.2013 todetaan seuraavaa (*korostus* tässä):

”Kartoituksen yhteydessä tuli selväksi se, että *vantaalaiset koulut toimivat erikuntoisissa tiloissa* ja että koulujen käytössä olevat tilaresurssit vaihtelevat suuresti. Huolimatta Vantaan valtakunnallisesti tehokkaasta tilankäytöstä, voitiin kartoituksen perusteella todeta, että koulujen tilankäyttöä on mahdollista tehostaa vielä nykytasosta.”

POIS: (Vastauksessa oikaisuvaatimukseen 17.12.2013 asiaa koskien todettiin
seuraavaa:

”Opetuslautakunnan jäsen Norrena on pyytänyt tietoja koulujen sisäilmatilanteesta. Norrenan selvityspyyntöön annettiin vastaus *opetuslautakunnan elokuun kokouksen yhteydessä, jolloin sisäympäristöasiantuntija, Ulla Lignell FT maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalta, piti esityksen aiheesta: Sisäilmatilanne sivistystoimen hallinnassa olevissa kiinteistöissä*.)

POIS (Lisäksi)
Pro Tuomelalle annettiin sähköpostivastaus 7.10.2013, jossa kuvattiin Länsi-Vantaan koulujen sisäilmatilanne valtuutettu Ritva Kivelle tilakeskuksen laatiman vastauksen muodossa.

Mikäli jossain koulussa
esiintyy sisäilmaongelmia, asia selvitetään ja ongelmat pyritään poistamaan korjaamalla selvityksissä esiin tulleet puutteet.

Viranomaisen tehtävä on hankkia sellaiset tiedot ja selvitykset, joilla se arvioi olevan merkitystä asian ratkaisemiselle

POIS: (Koska
kokonaisuutena arvioiden valituksenalainen päätös on koskenut laajaa asiajoukkoa, eikä päätöksen keskeisimpiä perusteita ole ollut minkään

koulurakennuksen kunto, ei voida katsoa, että koulujen kuntoa koskeviin tietopyyntöihin vastaamisen mahdolliset virheetkään olisivat omanneet sellaisen merkityksen, ettei päätöstä olisi voitu tehdä.)

Laajan asiakokonaisuuden käsittelyssä on mahdollista, että kaikkia valmistelun aikana esiin tulleita kysymyksiä ei saada

ratkaistua tai vastauksia kaikkiin kysymyksiin annettua. Tällöin tulee arvioitavaksi se, onko saatu selvitys riittävä siihen, että päätös voidaan tehdä.

POIS: (Opetuslautakunnan 15.10.2013 § 16 tekemässä päätöksessä on katsottava olleen riittävät tiedot ja selvitykset, jotta asia on voitu ratkaista.)

Lautakunnan enemmistön kannan mukaisesti
lautakunta on päättänyt olla palauttamatta asiaa lisävalmisteltavaksi, joten lautakunnan voidaan näin ollen perustellusti katsoa pitäneen valmistelua riittävänä.
Valmistelun riittävyyden arvioi pääasiallisesti
päätöksen tehnyt viranomainen, jolla on niin kutsuttu menettelynjohtovalta asiassa – eli valta arvioida, milloin valmistelu katsotaan riittäväksi.

Kouluverkkoselvityksen lähtökohtana on ollut, että kaikissa 46 suomenkielisessä peruskoulussa voidaan antaa perusopetusta nyt ja tulevaisuudessa. *Kaikkiin kiinteistöihin tulee korjaustarpeita, ja kiinteistöjä korjataan tarpeen mukaan.*

**POIS: (Esimerkiksi keväällä 2012
tilakeskus totesi Myllymäen koulukiinteistön niin huonokuntoiseksi, että siitä päätettiin luopua. Tämän jälkeen ei ole tullut esiin muita koulukiinteistöjä, joiden osalta tilanne olisi tällainen.)**

Koska koko
kouluverkon tiivistämisen arviointikriteereinä koulujen perusparannuskustannusten välttäminen on ollut vasta kolmannella sijalla, ei nyt käsiteltävänä olevan päätöksen perusteet ole olennaisilta osiltaan jääneet selvittämättä. *Päätöksentekohetken arvion mukaan kaikki suunnitelman mukaan jatkossa käytettävät koulut ovat nykytiedon mukaan käyttökelpoisia.*”

Johtopäätöksenä edellä esitetystä todettakoon, että valituksessa esitetyt väitteet kouluverkon riittävyyden tai terveellisyyden ja turvallisuuden taikka näistä annettujen selvitysten tai selvityksissä annettujen tietojen muuttumisen osalta ei ole nähtävissä sellaista seikkaa, jonka johdosta valituksenalainen päätös olisi lainvastaisena

kumottava.

POIS: (Päätöksen perusteet ja selvitykset ovat olleet päätöstä tehtäessä saatavilla, mahdollisimman kattavina ja kuvaavina. Niiltä osin, kuin laajaan asiakokonaisuuteen kuuluvissa tiedoissa on ollut ristiriitaisuuksia tai muita puutteita, on virheet korjattu niiden tultua ilmi. Myöskään mikään myöhemmin saatu tieto ei osoita tehtyä päätöstä tai sen perusteita sellaisella tavalla virheellisiksi, että päätös olisi tulkittavissa lain vastaiseksi.)

Siitä seikasta, ettei päätöstä tehtäessä voitu tietää kaikista mahdollisista koulujen kuntoon liittyvistä seikoista, oltiin tietoisia, mutta päätöksen perusteeksi asetettiin (kuten edellä 15.10.2013 päätöstekstissä viitattiin) se seikka, että eri kuntoisissa kouluissa toimitaan ja myös (mm. edellä korostetuissa kohdissa) kirjallisessa materiaalissa esiin tuodulla suunnitelmalla huolehtia koulujen terveellisyydestä ja turvallisuudesta myös jatkossa, kuten lainsäädäntö vaatii.

Perusteltavuudesta

POIS: (Mitä tulee oikaisuvaatimuksen kohteena olevan 15.10.2013 tehdyn koulujen lakkauttamista koskevan päätöksen perusteluihin, niitä tulee pitää riittävinä.)

Päätöstä tehtäessä on tuotu esiin kaikki tarpeelliseksi katsotut tiedot ja selvitykset.
Päätösteksti on laadittu hyvän hallintotavan vaatimusten mukaisesti sekä ollut sellainen, että siitä on saanut helposti käsityksen, mihin päätösehdotuksen kouluverkkoratkaisu perustuu.
Riittävänä voidaan pitää niin laajoja selvityksiä, että päätöksen tekemiseksi tarvittavat tosiseikat tulevat selvitetyksi.

Erityinen merkitys päätöksen legitiimisyyden kannalta on kuulemismenettelyllä. Oikeuskirjallisuudessa on mainittu nimenomaan selvityksen laadullisena kriteerinä kuulemismenettely. (Mäenpää, Hallintolaki ja hyvän hallinnon takeet 2012, s. 196)

Kouluverkkoa koskeva valituksenalainen päätös on tehty laajojen kuulemisten jälkeen, kaupungin toimivaltasäännöksiä noudattaen, toimialojen yhteistyössä tekemien suunnitelmien ja talousselvitysten pohjalta. On selvää, että näin monialaisesti vaikuttava päätös tehdään huolellisen selvityksen ja laajan asiakirja-aineiston pohjalta.
Itse päätöstekstiin ei voida koko valmisteluaineistoa tuoda, vaikka asian käsittelyssä oli laajalti taustamateriaaleja käytössä.

Taloudellisia
vaikutuksia koskevat selvitykset ja laskelmat olivat opetuslautakunnan päätöksistä ilmenevällä, riittävällä tavalla lautakunnan käytettävissä päätöstä tehtäessä. Esittelijä ja valmistelijat vastaavat esittelytekstin oikeellisuudesta virkavastuulla. Laskelmien, joihin esittelytekstissä on viitattu, tulee olla hyvän hallintotavan vaatimusten mukaisesti oikeita ja niihin on voitava luottaa.
Katsomme, että valmistelun aikana esiin tulleiden laskelmien virheiden korjaaminen on ollut omiaan lisäämään laskelmien luotettavuutta ja osoittanut sen, ettei laskelmia ole laadittu tosiasioita vääristellen tai tarkoitushakuisesti, vaan parhaan osaamisen mukaan oikeat tiedot päätöksen perusteiksi antaviksi.

Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun. Velvollisuutta yksityiskohtaisten ja vertailevien laskelmien esittämiseen varsinaisissa päätösteksteissä ei kuitenkaan ole, vaan säästötavoite ja säästämiseen johtavat toimet voidaan esittää yleisluonteisemminkin. Laskelmia voidaan pitää osana päätöksen valmisteluaineistoa, jota ei voida kokonaisuudessaan kirjoittaa päätöstekstiin jo käytännön syistä. Kokoustilanteessa voidaan tuoda erikseen esiin pyynnöstä tietoja, jotka ovat olleet käytettävissä tai jotka ovat olleet tuotettavissa kohtuullisin toimenpitein.

Valituksessa viitatut laskelmat tavoitelluista, noin viiden miljoonan euron vuotuisista TVO-säästöistä on esitetty opetuslautakunnalle 30.9.2013 pidetyssä tilaisuudessa. Diasarja kokonaisuudessaan on tämän selityksen liitteenä. Diasarjassa olevat luvut esittävät pysyvät vuotuiset säästöt (3,9ME) sekä 0,6ME ja 0,8ME erät, joiden osalta (kuten diassa 26 ilmenee) on kaupungin sisäisessä menettelyssä sovittu erien vastaavan laskennallisesti dialla mainitulta osaltaan pysyvää vuotuista perusopetuksen TVO-säästöä. Valituksessa esitettyä väitettä siitä, että laskelmat olisivat olleet virheellisiä tai ne olisi esitetty jälkikäteen ei näin ollen voida pitää oikeana.

Merkittävät taloudelliset vaikutukset valituksenalaisen päätöksen myötä tulevat siitä, että koko kouluverkon tilankäyttöä tehostetaan merkittävästi (laskennallisesti 176 €/oppilas, 3,7,M€). Tällä säästetään sekä ylläpitokustannuksissa että investointikustannuksissa koko kaupungissa, kun parantuneen tilatehokkuuden myötä pystytään välttämään muutoin tarvittuja uusia kouluinvestointeja ja säästetään myös ylläpitokustannuksissa. On päätetty luopua tietyistä nykyisistä koulutiloista, perusteena mm. tilatehokkuuden parantaminen nykykouluverkossa, säästöt toimitilakustannuksissa ja kouluverkon edelleen kehittäminen yhdenmukaisten periaatteiden mukaisesti. Tuomelan koulun peruskorjauksesta laskettiin osuus säästöstä 0,8M€ (kokonaissäästö kaupungille yli 5M€) ja Hevoshaan koulun tontin myyntituloista osuus 0,6M€ (kokonaistulo kaupungille yli 3,5M€). Valmistelun ja kuulemisten aikana pyydettyjä lisäselvityksiä on tehty

päätösvalmistelun aikana resurssien puitteissa. Mikäli joku vastaus tai laskelma puuttui, niin tällä perusteella ei voida arvioida valituksenalaisen päätöksen olevan riittämättömään selvitykseen perustuva. Toimielimen päätöksentekohetkellä riittävänä pitämän selvityksen nojalla on tehty toimielinpäätös, jonka laillisuutta ei voida arvioida sen perusteella, millaisia lisäselvityksiä koskevia viestejä yksittäiset toimielimen jäsenet ovat mahdollisesti vaihtaneet kaupunkia edustavien tahojen kanssa. Toimielin itse arvioi valmistelun riittävyyden päätöksenteon yhteydessä, toimielimen päätökseksi muodostuu enemmistön päätös, mikäli päätös ei ole yksimielinen. Selvitysvelvollisuuden täyttäminen tulee arvioitavaksi toimielimen itsensä toimesta – ja niin on tullut tässäkin tapauksessa. Asiasta päättänyt lautakunta on voinut asian valmistelun perusteella tehdä päätöksen kouluverkon osalta.

Lapsivaikutusten arviointi

Lapsivaikutusten arvioinnin lisäämistavoite ei yleisluontoisuudessaan anna viitteitä konkreettisessa yksittäistapauksessa tehdyn arvioinnin riittävyydestä. Myöskään tietyn välineen käyttämättömyys tai tuotoksen puuttuminen päätösasiakirjoista ei osoita lapsivaikutusten arvioinnin jääneen tekemättä päätöstä valmisteltaessa siten, että päätöstä tulisi pitää lain vastaisena.
Lapsivaikutukset ovat olleet päätöksenteossa lähtökohtana, joka ilmenee niin päätöksen perusteluissa kuin taustamateriaaleissakin. Kouluverkkoratkaisut merkitsevät aina koulussa oleville lapsille muutosta. Koulun lakkauttaminen tarkoittanee pääasiallisesti heikennystä. Kouluverkkoratkaisut merkitsevät aina lasten asettamista jollain tapaa toisiinsa nähden eriarvoiseen asemaan. Taloudellisten realiteettien sivuuttaminen opetustoimessa ei kuitenkaan ole yhdenkään asiakkaan etu. Lapsivaikutusten arvioinnin kannalta on kouluverkkoratkaisut kuitenkin nähty opetuksen laatuun vaikuttaviin ratkaisuihin (henkilökunnan vähentäminen) vähemmän vahingollisina. Ratkaisu on tehty niin pitkälle kuin on ollut mahdollista huomioon ottaen lasten erilaiset oikeudet. Lapsivaikutuksien arviointi johti mm. suunniteltuun vaiheittaiseen koulujen sulkemiseen, jotta lapsille voidaan taata mahdollisimman ehjät ja johdonmukaiset koulupolut.

Kuuleminen

Kouluverkon kehittämistä valmisteltaessa on kuultu laajasti niin oppilaskuntia kuin muita tahoja, jolloin lasten näkökulmia on huomioitu, kuten asiakirjamateriaali osoittaa. Lapsiryhmiin vaikuttavien asioiden kuulemisena on voitava pitää riittävänä lasten kuulemista lapsiryhmänä, eikä velvollisuutta yksittäisten koulu-laisten kuulemiselle luonnollisestikaan voida asettaa. Lausunto pyydettiin tavalla, joka mahdollisti yhdenvertaisen vertailun oppilaskuntien ja muiden lausunnon antaneiden kesken. Näin ollen, osa kysymyksistä oli nuorimpien oppilaiden kannalta vaikeita hahmottaa, mutta annetut

vastaukset voitiin ottaa huomioon. Annetuista lausunnoista laadittiin kooste, joka oli päätöstä tehtäessä opetuslautakunnan käytettävissä. Lasten ja muiden tarvittavien tahojen osallisuus ja kuuleminen on ollut riittävää.
Lapsille annettiin mahdollisuus ilmaista mielipiteitään myös muilla tavoin, ja esiin tulleita seikkoja tuotiin päätöksentekoprosessissa opetuslautakunnan käyttöön. Muun muassa banderolli, joka sisältää lasten kannanottoja piirroksina ja teksteinä, oli kokouspaikalla nähtävänä, kun asiaa käsiteltiin. Lasten kannanotot eivät varsinaisesti sisältäneet vaihtoehtoisia suunnitelmia tai ehdotuksia, joita olisi voitu peilata esitykseen. Asiasta päätettäessä oli kuitenkin tiedossa se, etteivät lapset toivo oman koulunsa lakkauttamista.

Terveys ja turvallisuus

Valituksenalaisen päätöksen tekemisessä on toimittu hyvässä yhteistyössä toimialojen välillä koko prosessin ajan lasten hyvinvoinninkin näkökulmasta. Erikseen on sovittu sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen välillä vielä tehostetusta yhteistyöstä siirrettävän opetuksen piirissä olevien lasten turvallisen yhteisöllisyyden tukemisesta. Vantaalla toimii toimialojen yhteinen hyvinvointiryhmä, jossa toimialat yhdessä seuraavat mm. lasten hyvinvoinnin kehitystä ja sopivat tarvittavista toimenpiteistä. Sivistystoimen apulaiskaupunginjohtaja Elina Lehto-Häggroth on pitänyt muiden toimialojen johdon ajan tasalla koulujen lakkauttamisasiassa. Koulujen sisäilma-asioiden valvonta on ympäristöterveydenhuollolla, joka on maankäytön ja rakentamisen toimialalla. Koulumatkayhteistyöstä lasten vanhempien kanssa vastaa sivistystoimi.
Opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden parissa työskentelee Vantaalla kuten valtakunnallisestikin lukuisia toimijoita, joiden lakisääteiset tehtävät ovat osin päällekkäisiä. Sosiaali- ja terveystoimen koulu- ja opiskeluterveydenhuollon velvoitteiden lisäksi Vantaalla ympäristökeskus valvoo koulujen ja oppilaitosten terveydellisiä oloja, työterveyshuolto tekee työpaikkakäyntejä ja -selvityksiä, työsuojelupiiri tekee tarkastuskäyntejä, työoloja arvioidaan työsuojelun ohjeistuksen mukaan linjaorganisaatiossa, tilakeskuksella on tilojen haltijana omat kiinteistöihin liittyvät tarkastuksensa ja pelastuslaitos tekee palotarkastuksia. Vantaan ehkäisevä terveydenhuolto tekee yhteistyötä kaikkien em. toimijoiden kanssa, jotta koulujen ja oppilaitosten terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastukset saadaan jatkossa toteutettua asetuksen edellyttämällä tavalla yhteistyössä. Tavoitteena on tehtävien koordinointi aiempaa paremmin niin, että yhteistyötä lisäämällä voitaisiin välttyä päällekkäiseltä työltä, samalla kun koulujen ja oppilaitosten terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastukset nivotaan osaksi oppilas- ja opiskelijahuollon säännöllistä toimintaa.

Valittajien esiin tuoma Aluehallintoviraston huomautus ei sinänsä osoita kouluverkkoratkaisun olevan riittämättömään selvitykseen perustuva, kuten valituksessa esitetään. Tutkimukset tekevät tahot ovat koko ajan mukana toiminnassa. Siitä seikasta, että asetuksen vaatima tarkastus tehtiin vasta syksyllä 2014, ei voi vetää sitä johtopäätöstä, että koulut, joihin kouluverkkoratkaisun myötä oppilaita otetaan, olisivat turvallisuudeltaan tai terveydellisyydeltään puutteellisia. Vastaanottavat koulut ovat toimineet ennen kouluverkkopäätöstä ja sen jälkeen. Kaikki tarkastuksen osatahot toimivat virkavastuulla turvallisuuden ja terveellisyyden takaamiseksi koko ajan, kuten seuraavasta kuvauksesta ilmenee.
Terveydenhuoltolaki (1326/2010) sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa koskeva valtioneuvoston asetus (338/2011) edellyttävät, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto edistää kouluyhteisön ja opiskeluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä kouluyhteisön hyvinvointia yhteistyössä oppilaitoksen ja muiden toimijoiden kanssa. Kouluyhteisön terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastus toteutetaan lain mukaan kolmen vuoden välein ja havaittujen puutteiden korjauksen seuranta toteutetaan vuosittain.
Opiskeluympäristön arvioinnit on Vantaalla nivottu osaksi oppilas- ja opiskeluhuollon säännöllistä toimintaa. Ne toteutetaan kaikissa kouluissa ja oppilaitoksissa. Opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden arviointiin on osallistunut kouluterveydenhoitaja ja rehtori sekä oppilaitoksen, oppilaiden ja/tai heidän huoltajiensa edustajia.
Vantaan kaikissa kouluissa ja oppilaitoksissa toteutettiin syksyn 2014 aikana opiskeluympäristön arviointi uusien ohjeistusten mukaisesti. Opiskeluympäristön arvioinnin lomakkeet ja ohjeistukset laadittiin työolojen arvioinnin materiaalia hyödyntäen. Tavoitteena oli, että yhtenäiset käytännöt toimisivat mahdollisimman hyvin koulujen oman toiminnan kehittämisen apuvälineenä. Koulu- ja oppilaitoksessa opiskeluympäristön arviointia varten lomakkeeseen kerättiin tietoja ja kehittämiskohteita koulun oman toiminnan kehittämisen näkökulmasta. Opiskeluympäristön arviointia valmisteltaessa kuultiin oppilaita ja vanhempia koulussa ja oppilaitoksessa sovitun käytännön mukaisesti.
Arvioinnissa havaittujen toimenpiteitä vaativien asioiden seuranta toteutetaan vuosittain yhdessä oppilaiden sekä vanhempien edustajien kanssa oppilaitoksen yhteisöllisessä hyvinvointiryhmässä. Opiskeluympäristön arviointiprosessia ja -lomakkeita tullaan kehittämään edelleen niin, että arvioinneista kerättyä tietoa voidaan jatkossa hyödyntää aiempaa laajemmin kouluyhteisön hyvinvoinnin tukemiseksi ja edistämiseksi. Opiskeluympäristön arvioinnit toteutetaan jatkossa Vantaalla joka toinen vuosi.

Valituksessa on tuotu esiin väite siitä, että Etelä-Suomen aluehallintovirasto katsoo kaupungin menetelleen lainvastaisesti kouluyhteisön terveyden ja turvallisuuden osalta. Väite on sinänsä virheellinen, että päätöksessään ESAVI/10245/05.07.03/2014 Etelä-Suomen aluehallintovirasto toteaa saatujen selvitysten perusteella,

että oppilaitosten terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastukset toteutuvat asetuksen mukaisesti. On toki totta, että asetuksen mukainen velvoite oli olemassa jo koululakkautuspäätöstä tehtäessä ja aluehallintovirasto huomautti Vantaan kaupunkia asetuksen mukaisen velvoitteen täyttämättä jättämisestä tämän jälkeen. Koska päätös kouluverkkoa koskien ei kuitenkaan suoranaisesti perustunut seikkoihin, joista asetuksella määrätään, ei voitane katsoa päätöksen syntyneen virheellisin perustein tai muutoin lainvastaisella tavalla, vaikka päätöksentekohetkellä asetuksen mukaisia velvoitteita ei ollut täytetty. Liioin ei liene perustetta kumota valituksenalaista päätöstä siksi, että päätöksentekohetken jälkeen on saatu huomautus ja tämän jälkeen korjattu valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla kouluyhteisöjen terveellisyyttä ja turvallisuutta ja niiden dokumentointia koskeva puutteellisuus.

Kiinteistön käyttötarkoitemääräys ja asemakaavaa koskeva väite

Kouluverkkoratkaisu ei ole päätös kiinteistöjen käyttötarkoituksia tai omistussuhteita koskien. Myöskään asemakaava ja sen tulkinta ei kuulu tähän yhteyteen. Kaavoituksesta päätetään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa järjestyksessä eivätkä kaavamääräykset ja niiden tulkinta liity nyt käsiteltävänä olevaan kouluverkkoa koskevaan asiaan.
Kiinteistöjen käytöstä ja mahdollisista luovutuksista vastaa Vantaan kaupungissa maankäytön, ympäristön ja rakentamisen toimiala. Valituksenalainen päätös on tehty opetuslautakunnassa, jonka toimivalta, ja valituksenalainen päätös koskee koulun lakkauttamista, ei kiinteistön saantoa, myyntiä, kaavoitusta tai muita käyttötarkoitukseen tai lahjakirjan tarkoitemääräyksiin liittyviä seikkoja. Valituksenalainen päätös on näin ollen katsottava lailliseksi siitä riippumatta, onko valittajan esiin tuoma lahjoituksen tarkoitemääräys voimassa, tai voiko joku taho turvautua oikeussuojakeinoihin, mikäli lahjakirjan tarkoittaman kiinteistön osalta tehtäisiin toimivaltaisessa toimielimessä sellaisia päätöksiä, joissa tarkoitemääräyksellä olisi merkitystä. Valituksenalaista päätöstä tarkoitemääräys ei koske.
Siitä huolimatta, että lakkautettavan koulun sijaintikiinteistöä koskevalla tarkoitemääräyksellä ei voida katsoa olevan merkitystä valituksen alaisen päätöksen laillisuuden kannalta, on syytä lyhyesti todeta, että lahjan tarkoituksen vastaiseen käyttöön lahjoituksen purkuperusteena voi vedota vain lahjan antaja.
Seuraavassa käsitellään kiinteistön lahjaa koskevaa oikeutta, mutta samat periaatteet koskevat soveltuvin osin myös testamenttiin perustuvaa kiinteistön saantoa. Ennen uuden maakaaren voimaantuloa (1.1.1997) tapahtuneisiin kiinteän omaisuuden samat periaatteet koskevat soveltuvin osin myös testamenttiin perustuvaa kiinteistön saantoa. Ennen uuden maakaaren voimaantuloa (1.1.1997) tapahtuneisiin kiinteän omaisuuden luovutuksiin sovelletaan aikaisempia säännöksiä. Vanhan maakaaren aikana voitiin lahjakirjassa pätevästi asettaa monenlaisia ehtoja, jotka

sitoivat saajaa. Ehto saattoi luonteeltaan olla lykkäävä tai purkava taikka lahjoitetun omaisuuden käyttöä tai edelleen luovutusta koskeva. Myös kumotussa kuntalaissa säädettiin määrätarkoitukseen saadun lahjan käyttämisestä ja sen rajoituksista. Vanhan kunnallislain 87 §:n mukaisesti kunta esimerkiksi oli velvollinen noudattamaan lahjakirjaan otettuja tarkoitemääräyksiä.

Nykyisestä kuntalaista ei enää vastaavia säädöksiä löydy ja nykyisen maakaaren mukaan lahjakirjaan ei voida pätevästi sisällyttää ehtoja, jotka rajoittavat lahjansaajan luovutuskompetenssia tai kelpoisuutta muulla tavoin oikeudellisesti määrätä kiinteistöstä. Nykyistenkin säädösten lähtökohtana on kuitenkin vielä se, että lahjansaajalla ei ole oikeutta poiketa niistä ehdoista, joita antaja on lahjakirjaan liittänyt. Mikäli tästä säännöstä poiketaan, on se perusteltava yleisten lahjaoikeustointa koskevien periaatteiden kautta. Tämä tarkoittaa, että määräyksistä olisi mahdollista poiketa, mikäli olosuhteet ovat lahjan antamisen jälkeen sillä tavoin muuttuneet, ettei tarkoitemääräyksen toteuttaminen enää ole mahdollista.

Nykyisen maakaaren nojalla antajalla on edelleenkin mahdollisuus hakea lahjoituksen purkamista, jos katsotaan että lahjakirjaan sisältyvää tarkoitemääräystä on rikottu. Purkuoikeus kuitenkin koskee ainoastaan lahjoittajaa itseään, ei perillisiä ja kanne tulee tehdä vuoden kuluessa siitä kun hän on saanut tiedon purkuperusteesta.

Johtopäätökset

**POIS: (Hallinto-oikeuden päätöstä perusteluineen on pidettävä oikeana ja
valitus tulee hylätä.)**

POIS: (Valituksessa esiin tuodut seikat eivät ole sellaisia, joiden nojalla voidaan katsoa hallinto-oikeuden tai Vantaan opetuslautakunnan päätösten olleen lainvastaisia.)

Oikeudenkäyntikuluja ei tule tuomita korvattaviksi, eikä valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanoa tule kieltää, koska perusteita tällaiseen ei ole.

Vantaa

Opetuslautakunnan äänestysliite 2013-2016

VD/3414/12.00.01.00/2013

OPETUSLAUTAKUNNAN KOKOUS 14.9.2015 asia § 14

Jäsen	JAA	EI	Varajäsen
Seppo Airaksinen	x		~~Reijo Liimatainen~~
Carita Haga	x		~~Runa Martikainen~~
~~Soili Haverinen~~	x		Carolina Tuhkanen
Jääskeläinen Jari		x	~~Arja Saunamäki~~
~~Helvi Salminen~~			~~Monica Friberg-Välimäki~~
Jarkko Koivuniemi	x		~~Jari Ahokas~~
~~Marilla Kortesalmi~~			~~Rebekka Nylund~~
~~Markku Naumanen~~			Tomi Salin
Janne Leppänen	x		~~Timo Nyyssönen~~
Vaula Norrena		x	~~Sari Laakso~~
Jori Nummelin			~~Reino Holappa~~
Jari Sainio	x		~~Seppo Turkka~~
Ulla Sajaniemi		x	~~Pirjo Vilenius~~
Ranbir Sodhi	x		~~Kaarlo Kähärä~~
Kirsi Suvensalmi	x		~~Hannele Halonen~~
Eve Rämö		x	~~Inkeri Ruokonen~~
Sari Multala			~~Birgitta Herranen~~
Yhteensä	**8**	**4**	

Poissa 2 **Tyhjää** 3

15 § **Vantaan aikuisopiston kansalaisopisto-opetuksen painopisteet lukuvuodelle 2015-2016/ PY-K**

VD/7311/12.00.02.00/2015

Vantaan kaupungin opetuslautakunnan johtosäännön 4 §:n kohdan 25 mukaan opetuslautakunta päättää kansalaisopisto-opetuksen vuosittaisista painopisteistä.

Vantaan aikuisopiston hallinnon tehtävissä pyritään lisäämään ja tehostamaan sähköisten työvälineiden käyttöä ja tätä kautta vapauttamaan vähentyneen henkilöstön työaikaa vaativampiin tehtäviin. Tässä viime vuonna käyttöön otettu kurssihallintojärjestelmä on merkittävässä asemassa. Järjestelmän toimintoja kehitetään edelleen.

Yhteistyön lisääminen toisen asteen, TE -keskuksen ja kolmannen sektorin kanssa maahanmuuttajien omaehtoisessa koulutuksessa ovat tärkeässä asemassa. Asiakkaiden kuulemista erityisesti kansalaisopisto-opetuksen kehittämisessä lisätään hyödyntäen palvelumuotoilua.

Talousraportoinnin ja ennakointityövälineiden kehittäminen jatkuu talousseurannan parantamiseksi.

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 15

Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtajan esitys:
Päätetään hyväksyä liitteen mukaiset Vantaan aikuisopiston toiminnan kehittämisen painopisteet lukuvuodelle 2015-2016.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

Liitteet: Vantaan aikuisopiston toiminnan ja kehittämisen painopisteet lukuvuodelle 2015 - 2016

Täytäntöönpano: Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalue, Vantaan aikuisopisto

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle

Lisätiedot:
Paula Ylöstalo-Kuronen, 0400 444 834, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
Petri Vahtera, 040 846 7454, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan aikuisopiston toiminnan ja kehittämisen painopisteet lukuvuodelle 2015 - 2016

Aikuisopistossa on käytössä CAF- laatujärjestelmä, jonka tuloskorteista kehittämisen painopisteet on johdettu. Koko opiston laajana yhteisenä tavoitteena on saattaa opiston talous ennustettavammaksi ja vakaammaksi. Painopisteet seuraavassa tiivistetysti:

1. Asiakas- ja opiskelijatulokset

- Asiakaspalautteen antamisen ja analysoinnin työvälineiden kehittäminen.
- Yhteistyön lisääminen toisen asteen ja sivistysviraston kanssa oppivelvollisuusiän ylittäneiden maahanmuuttajien koulutuksessa.
- Aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksessa yhteistyön kehittäminen Varian kanssa (omaehtoinen koulutus).
- Omaehtoisen työvoimakoulutuksen kehittäminen TE-toimiston ja kolmannen sektorin kanssa.
- Asiakkaiden kuuleminen toiminnan kehittämisessä (palvelumuotoilu).

2. Prosessitulokset

- Kursorin (kurssihallintojärjestelmä) varmistaminen ja ominaisuuksien käytön lisääminen.
- Organisaation ja tehtävien tarkastelu ja mahdolliset kehittämistoimenpiteet.
- Markkinoinnin kehittäminen.

3. Henkilöstötulokset

- Talous- ja henkilöstöresurssien synkronoiminen.
- Tuntiopettajien sitouttaminen työyhteisöön Kursorin (kurssihallintojärjestelmä) toimintaprosessien kautta.
- Kursorin tuntiopettajien toiminnallisuuksien käyttöönotto
- Johtoryhmän ja suunnittelijoiden kustannuslaskennan ja taloushallinnon koulutus.

Vantaan kaupunki
Sivistystoimi

Asematie 6 A
01300 Vantaa
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 83911

4. Resurssi- ja taloustulokset

- Talousraportoinnin uusiminen ja ennakointityövälineiden rakentaminen.
- Kustannuslaskennan kehittäminen.
- Tiimien neton ja sen seurannan luominen.

5. Yhteiskunnalliset vaikutukset (Arvo- ja johtajuustulokset)

- Hyvän henkilöstö- ja työilmapiirin säilyttäminen haastavassa tilanteessa.
- Kansalaisopistotoiminnan yhteiskunnallisen merkityksen esiin nostaminen.
- Omaehtoisen työvoimakoulutuksen kehittäminen TE-toimiston kanssa.

Vantaan kaupunki
Sivistystoimi
Asematie 6 A
01300 Vantaa
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi
Puhelin 09 83911

6. Tiimien kehittämispainopisteet

Kielitiimi

Aikuisopiston kielikurssien tavoitteena on toiminnallinen kielitaito. Kurssisuunnittelussa pyritään selkeiden opintopolkujen rakentamiseen ja opiskelun jatkuvuuden turvaamiseen. Kurssitarjonnassa pyritään myös huomioimaan alueellinen tasapaino tarjoamalla opiskelumahdollisuus eri puolilla Vantaata. Aikuisopistossa voi opiskella yli 20 eri kieltä. Kasvava alue on suomi toisena kielenä. Kielikursseja toteutetaan myös yhteistyössä Helsingin yliopiston Avoimen yliopiston kanssa. Yleisen kielitutkinnon (Yki) kokeet järjestetään suomen, englannin ja saamen kielessä.

Integrointia kielten ja kotitalouden (etniset ruokakurssit), musiikin, tanssin ja yhteiskunnallisten aineiden kanssa kehitetään edelleen. Yhteistyötä muiden pääkaupunkiseudun opistojen kanssa pyritään lisäämään erityisesti harvinaisten kielten kurssien ja kielten verkkokurssien osalta. Verkko- kursseilla opiskellaan kieliä internetin tai sähköpostin välityksellä oman aikataulun mukaan, mutta opettajan ohjauksessa. Myös muilla kuin verkkokursseilla pyritään lisäämään uusien tieto- ja viestintätekniikan tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämistä opetuksessa.

Kieltenopiskelijoille suunnattu palautejärjestelmä ja keskeyttämisten kartoittaminen sekä kurssikuvausten täsmentäminen auttavat kurssisuunnittelua ja kurssien entistä parempaa kohdentamista. Panostetaan tiedottamiseen ja markkinointiin sekä aikuisopiston näkyvyyden lisäämiseen osallistumalla erilaisiin tapahtumiin ja järjestämällä niitä itse. Kehitetään rekrytointia ja tehostetaan opettajien perehdyttämistä ja koulutusta. Lisätään resurssien rajoissa liiketoimintaa ja pyritään hankkimaan ulkopuolista hanke- ja erillisrahoitusta.

Taito- ja taideaineiden tiimi

Taito- ja taideaineiden opetusalueen toiminnallisena tavoitteena on luoda opetuksellinen palvelumuoto, jossa vantaalaisilla aikuisilla on mahdollisuus omien herkkyysalueiden löytämiseen laajasti erilaisia persoonallisuuden osa-alueita kehittävillä kursseilla. Oppimiskokemukset luovat yleistä hyvinvointia ja vahvistavat terveen itsetunnon kehittymistä.

Vantaan kaupunki
Sivistystoimi

Asematie 6 A
01300 Vantaa
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 83911

Kurssien suunnittelussa käsitellään ihmistä kokonaisuutena. Tieto- ja taitoasioita yhdistellään. Opetuksen suunnittelussa eri ainealueiden rajoja pyritään madaltamaan. Ilmaisuun voi liittyä liikettä, musiikkia ja vaikka kuvan tekemistä samalla kurssilla. Yhteisöllistä osallistumista pyritään lisäämään mm. suosittuja yhteislaulu- ja teatteritapahtumia järjestämällä. Perusajatuksena on, että luovuus sekä taiteellinen ilmaisu ja –kokeminen kuuluvat kaikille ja niitä integroidaan tiimin eri ainealueilla.

Käsitöissä painotetaan periteisten tekniikoiden säilymistä mutta samalla kehitetään uusia kurssimuotoja. Hyväntekeväisyys, kierrätys, ekologisuus sekä suvaitsevaisuus ovat toiminnan arvopohjana esillä. Monikulttuurisuus toteutuu mm. lukuisilla etnisillä ruokakursseilla.

Yhteiskunnallinen tiimi

Yhteiskunnallisissa aineissa kurssitarjonta tähtää siihen, että aikuiselle tarjotaan tietoa ja tukea erilaisten elämäntilanteiden tunnistamiseen ja niistä selviytymiseen. Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa korostuu. Kurssitarjonnassa huomioidaan erityisryhmiä kuten senioreita, syrjäytymisvaarassa olevia ja työttömiä erityisesti heille suunnatuilla kursseilla.

Kurssitarjontaa kehitetään alueellisesti ottaen huomioon myös kaupungin vähemmälle kurssitarjonnalle jääneet alueet.

Normaalin kurssitarjonnan lisänä ja tukena toimivat yleisöluennot, luentosarjat ja opintomatkat.

Arbis

Arbiksen ohjelmassa on kaksi laajempaa painopistekokonaisuutta: kulttuuri ja liikunta. Toiminnassa korostuu edelleen keskittyminen niin kutsutun ”svenska rum”-käsitteen vahvistamiseen.

Yhteistyö Helsingfors Arbiksen kanssa jatkuu. Yhteistyötä tehdään myös muiden ruotsinkielisten kansalaisopistojen kanssa pääkaupunkiseudulla. Tämä laajemmin pääkaupunkiseudun opistot mukaan lukeva (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kirkkonummi

ja Sipoo) yhteistyö käynnistyi vuoden 2015 alussa ja sitä on tarkoitus jatkaa ja vahvistaa vuonna 2016.

Maahanmuuttajakoulutus

Maahanmuuttajanuorten perusopetukseen liittyvän rahoituksen valtakunnallinen järjestäminen ei ehtinyt lainsäädäntövalmisteluun edellisellä hallituskaudella. Tavoitteena oli uusia lainsäädäntöä siten, että myös oppivelvollisuusiän ylittäneiden nuorten koulutustarpeet tulevat huomioiduiksi opetusjärjestelyissä ja rahoituksessa. Opetussuunnitelman perusteet on kuitenkin annettu, ja uudet oppilaitoskohtaiset opetussuunnitelmat tulevat voimaan lukuvuoden 2016-17 alkaessa.

EU:n hankekokonaisuudesta ”Kotona Suomessa” haetaan rahoitusta suomen kielen koulutuksen järjestämiseen uusille kohderyhmille. Perustettavaksi suunnitelluilla hankkeilla paikataan myös erityistä tukea tarvitsevien maahanmuuttajanuorten koulutusjärjestelmän puutteita.

Aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus valtion tilaamana volyymikoulutuksena päättyy vuoden 2015 lopussa. Omaehtoisen koulutuksen kursseja lisätään mahdollisuuksien mukaan koulutustarjontaan. Omaehtoinen koulutus lisää maahanmuuttajien mahdollisuuksia sijoittua nopeammin työmarkkinoille.

Vantaan kaupunki
Sivistystoimi

Asematie 6 A
01300 Vantaa
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 83911

16 § **Varhaiskasvatuksen toimintayksiköiden varhaiskasvatussuunnitelmat 2013-2015/ SA-V**

VD/5233/05.10.00.01/2013

Alle kouluikäisten lasten opetussuunnitelmista käytetään nimitystä varhaiskasvatussuunnitelma. Nyt käsiteltävinä olevat varhaiskasvatuksen toimintayksiköiden varhaiskasvatussuunnitelmat korvaavat kyseisten yksiköiden aikaisemmat suunnitelmat. Nyt käsiteltävät varhaiskasvatussuunnitelmat ovat osa opetuslautakunnan 25.11.2013 kokouksessa alkanutta toimintayksiköiden suunnitelmien hyväksymisprosessia. Edellisen kerran varhaiskasvatussuunnitelmia on päivitetty kattavammin vuonna 2005.

Lainsäädännön lisäksi toimintayksiköiden varhaiskasvatussuunnitelmien laatimista ohjaavat Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakesin valtakunnallinen suositus Varhaiskasvatussuunnitelman perusteista (Stakes oppaita 56:2005) sekä Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 (Opetushallitus määräykset ja ohjeet 2014:94). Uusia esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita on sovellettu harkiten, koska uusi kuntatason suunnitelma tulee käyttöön syksyllä 2016 ja yksikkötason suunnitelmat uusitaan lähivuosina.

Kunnallisina asiakirjoina toimintayksiköiden varhaiskasvatussuunnitelmien laatimista ohjaavat Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma (Opetuslautakunta 18.12.2012), Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelma (Opetuslautakunta 14.3.2011) sekä Vantaan varhaiskasvatuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 6-vuotiaille (Opetuslauta-kunta 14.3.2011). Toimintayksiköiden varhaiskasvatussuunnitelmissa esiopetuksen opetussuunnitelmaa on täydennetty päiväkodin/ koulun toimintaympäristön ja sen antamien mahdollisuuksien sekä opetuksen toteuttamisen kuvauksilla.

Varhaiskasvatussuunnitelmatyötä ovat lisäksi ohjanneet Kasvun ja oppimisen tuen linjaukset varhaiskasvatuksessa (Opetuslautakunta 1.10.2012) sekä varhaiskasvatussuunnitelmien uudistamisen tueksi työstetty Pakillinen työkaluja – Välineitä Vantaan päivähoitoyksiköiden varhaiskasvatussuunnitelmien päivittämiseen. Varhaiskasvatuspäälliköt ovat tarkastaneet oman alueensa varhaiskasvatusyksiköiden suunnitelmat.

Varhaiskasvatuksen toimintayksiköiden varhaiskasvatussuunnitelmien päivittämisessä painotettiin lasten ja aikuisten väliseen vuorovaikutukseen liittyvien laadullisten tekijöiden tärkeyttä. Toiseksi haluttiin korostaa joustavalla tavalla vakaan ja turvallisen päivärytmin merkitystä lapsille sekä kolmanneksi leikin merkitystä lapsen kehitykselle. Lisäksi sisällöllisinä teemoina painotetummin esillä olivat ympäristö- ja luonto -teema sekä tieto- ja viestintätekniikka.

Kuntasoisen varhaiskasvatussuunnitelman ja toimintayksiköiden suunnitelmien päivittäminen on ollut kolme vuotta kestänyt työ, jossa on koottu yhteen vantaalaisen varhaiskasvatuksen toteuttamisperiaatteita. Varhaiskasvatusta koskevaan vuoropuheluun ovat osallistuneet myös lapset ja vanhemmat. Kasvatus on luonteeltaan jatkuvasti kehkeytyvä prosessi, jonka tämän hetkinen tilanne ja tulevaisuuden näkymät kiteytyvät osaltaan nyt käsiteltävissä toimintayksiköiden varhaiskasvatussuunnitelmissa.

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 16

Varhaiskasvatuksen johtajan esitys:
Päätetään hyväksyä liitteenä olevat varhaiskasvatuksen toimintayksiköiden varhaiskasvatus-suunnitelmat.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

Liitteet: Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmat:
- Kilterin toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelma
- Rautkallion toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelma
- Solkikujan toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelma

Täytäntöönpano: hallintoyksikkö

ote ko. yksiköt ja varhaiskasvatuksen tulosalue

Muutoksenhakuohje: oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle

Lisätiedot:
Jarmo Lounassalo, 09 839 20048, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAA

VARHAISKASVATUS-SUUNNITELMA

Kilterin toimintayksikkö

Opetuslautakunta 14.9.2015

Sisällys

1 Johdanto ... 3
2 Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat ... 3
2.1 Arvolähtökohdat ... 4
2.1.1 Innovatiivisuus ... 4
2.1.2 Kestävä kehitys ... 5
2.1.3 Yhteisöllisyys ... 6
2.2 Toiminta-ajatus ... 6
2.3 Kasvattajuus ja lapsikäsitys ... 6
2.3.1 Kasvattajuus ... 6
2.3.2 Lapsikäsitys ... 7
3 Vanhemmat kasvatuskumppaneina ... 8
4 Hyvinvointityö ja oppilashuolto ... 8
5 Työ lasten parissa ... 9
5.1 Päivän kulku ja oppimistoimintojen organisointi ... 9
5.2 Oppimisympäristö ... 11
5.3 Lasten oma yhteisö ja kulttuuri ... 12
5.3.1 Kiusaamisen ehkäisy ... 12
5.4 Lapselle ominaiset tavat toimia ja oppia ... 13
5.4.1 Kieli ja vuorovaikutus ... 13
5.4.2 Lasten leikki ... 13
5.4.3 Tutkiminen ... 14
5.4.4 Liikkuminen ... 15
5.4.5 Taiteellinen kokeminen ... 16
5.5 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa ... 16
5.5.1 Kasvun ja oppimisen tuki ... 16
5.5.2 Eri kieli- ja kulttuuritaustainen varhaiskasvatus sekä uskonto- ja katsomuskasvatus ... 17
6 Esiopetus ja 6-vuotiaiden valmistava opetus ... 18
6.1 Esiopetuksen järjestäminen ... 18
6.2 Valmistavan opetuksen järjestäminen 6-vuotiaille lapsille ... 19
7 Kasvatustyön organisointi, arviointi ja kehittäminen ... 20
8 Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö ... 21
8.1 Yhteistyötahot ja kumppanuudet ... 21
8.2 Toimintayksikön viestintä ... 21
9 Loppusanat ... 22
10 Lisätietoa ... 23

1 Johdanto

Kilterin toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelmassa kerromme lasten hoito-, kasvatus- ja opetustyön periaatteet. Tämä on työtämme ohjaava asiakirja sekä kuvaa toimintaamme lasten vanhemmille ja kaikille toiminnastamme kiinnostuneille. Varhaiskasvatussuunnitelma pohjautuu Stakesin Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2005), Vantaan varhaiskasvatussuunnitelmaan (2012), Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelmaan (2011), Esiopetuksen valtakunnallisiin perusteisiin (2014) sekä Varhaiskasvatuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaan 6-vuotiaille (2011). Koska Kilterin toimintayksikköön tätä kirjoitettaessa kuuluu vain Kilterin päiväkoti, käytämme tässä suunnitelmassa jatkossa käsitettä Kilterin päiväkoti kerrottaessa toimintayksikön varhaiskasvatustyön periaatteista.

Kilterin varhaiskasvatussuunnitelman olemme laatineet kahdessa vaiheessa. Suunnitelman laadinnan aloitimme vuonna 2012 edellisessä vuorohoitoa tarjoavassa Simpukan toimintayksikössä ja saatoimme loppuun toimintansa joulukuussa 2013 aloittaneessa Kilterin päiväkodissa. Muutettuamme Kilteriin vuorohoito laajeni kahdella lapsiryhmällä ja muokkasimme toimintatapoja uuteen toimintaympäristöön sopiviksi. Henkilökunnan, lasten ja perheiden määrän lisääntyessä myös ajatukset hyvästä ja laadukkaasta varhaiskasvatuksesta muovautuivat.

Laadimme Kilterin varhaiskasvatussuunnitelman työryhmässä, joka muodostui lastentarhanopettajista, erityislastentarhanopettajasta ja päiväkodinjohtajasta. Työryhmän jäsenet ovat käsitelleet kaikkia varhaiskasvatussuunnitelman aihealueita omassa kasvattajatiimissään, jolloin kaikkien ajatukset on pystytty huomioimaan. Tiedustelimme vanhempien ajatuksia keväällä 2013 tehdyllä kyselyllä ja keväällä 2015 lähetetyllä sähköpostilla. Lisäksi poimimme vanhempien toiveita lapsikohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisen yhteydessä sekä erilaisissa arjen tilanteissa käydyissä keskusteluissa. Kilterin lapset ovat osallistuneet varhaiskasvatussuunnitelman tekoon kertomalla ajatuksiaan, piirtämällä sekä olemalla aktiivisia ja energisiä toimijoita monenlaisissa tilanteissa.

Varhaiskasvatustyö on varhaiskasvatuksen sekä yhteiskunnan kehittymisen ja muutosten myötä herkästi kehittyvä ja elävä, siksi myös jokapäiväiset toimintatapamme kehittyvät jatkuvasti. Lisäksi lapsen yksilölliset tarpeet, taidot ja kehitystaso sekä vuorohoidon vaihtuvat tilanteet tuottavat uusia havaintoja, ajatuksia ja ratkaisuja, joissa huomioimme lapsen edun.

2 Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat

Kilterin päiväkoti sijaitsee Myyrmäen keskustassa Myyrmäen julkisten liikenneyhteyksien ja palvelujen vieressä. Päiväkotiimme on keskitetty kaikki Länsi-Vantaan vuorohoito. Vuorohoidolla tarkoitetaan maanantaista perjantaihin klo 18 – 06 välisenä aikana sekä viikonloppuisin tapahtuvaa lasten päivähoitoa ja varhaiskasvatusta. Päiväkotimme on tarvittaessa auki vuoden kaikkina päivinä, kaikkina vuorokaudenaikoina ja kaikkina viikonpäivinä. Ennalta tiedotettujen juhlapyhien ja henkilökunnan kehittämispäivien aikana päiväkotimme voi olla suljettu. Tällöin korvaava vuorohoito järjestetään kaupungin muissa vuorohoitoa tarjoavissa päiväkodeissa.

" Talo on pikkuriikkisen iso."' (Roope 4v.)

Päiväkotimme on valmistunut joulukuussa 2013. Kiinteistön ja pihan suunnittelussa on otettu huomioon vuorohoidon vaatimat erityispiirteet sekä kasvattajien näkemykset. Päiväkoti muodostuu rakennuksen kahdessa erillisessä siivessä sijaitsevista lapsiryhmien omista kotialueista sekä keskellä olevista useista erillisistä ja erilaisiin toimintoihin tarkoitetuista pienryhmätiloista, tilavasta liikuntasalista ja ruokasalista. Piha mahdollistaa kaikenikäisten lasten liikunnallisen ja virikkeellisen ul-

koilun. Päiväkodin laajan ja monipuolisen pihan keskellä on turvallinen leikkialue pienempien lasten käyttöön. Isommilla lapsilla on ulkoilun aikana mahdollisuus leikkiä sekä rakennetussa leikkiympäristössä että metsäpihalla.

"Mallioppiminen isommilta lapsilta on ollut vain positiivinen asia, kuin se että lapsi olisi vain omanikäisten seurassa." lapsen äiti

Kilteriin valitaan pääsääntöisesti vain vuorohoitoa tarvitsevia lapsia. Ennen vuorohoitopaikan saamista vanhempien tulee toimittaa työnantajan todistus vuorotyöstä tai iltaopiskelusta. Päiväkodissamme on seitsemän lapsiryhmää. Yksi ryhmä on esiopetusikäisille ja kuusi 1-5 – vuotiaille. 1-5 – vuotiaiden ryhmät mahdollistavat eri-ikäisten lasten luonnollisen yhdessäolon, pienempien lasten mallioppimisen taitavammilta, pidempikestoiset kaverisuhteet sekä sisarusten yhdessäolon. Lapset ovat samassa lapsiryhmässä esiopetusvuoden alkuun asti.

Lapset ovat oman ryhmän kanssa pääsääntöisesti maanantaista perjantaihin klo 7-16 välisenä aikana ja muuna aikana yhdessä muiden hoidossa olevien lasten ja työvuorossa olevien kasvattajien kanssa. Päiväkodin kokonaislapsimäärä, ryhmien lapsimäärät ja päivittäin hoidossa olevien lasten määrät vaihtelevat alueella asuvien vuorotyötä tekevien perheiden määrän ja vanhempien työvuorojen mukaan. Hoidossa olevat lapset toimivat pääasiassa pienryhmissä.

Päiväkodissamme työskentelee päiväkodinjohtaja, lasten hoito- ja kasvatustehtävissä lastentarhanopettajia (n.11 hlöä) ja lastenhoitajia (n. 18 hlöä) sekä tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan erityislastentarhanopettaja ja avustajia. Kasvattajien määrä vaihtelee lapsimäärän ja tarpeen mukaan. Kasvattajien äkillisen tarpeen paikkaamiseen käytetämme lyhytaikaisia sijaisia. Noin puolet kasvattajista työskentelee kolmivuorotyössä. Kaikki kolmivuorotyötä tekevät ovat lastenhoitajia. Kaikkiaan päiväkodissamme työskentelee noin 35 työntekijää, jotka kaikki omalla työpanoksellaan mahdollistavat lasten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin.

2.1 Arvolähtökohdat

Päiväkotimme arvot ovat kaupungin arvojen mukaisesti innovatiivisuus, kestävä kehitys ja yhteisöllisyys.

2.1.1 Innovatiivisuus

Ympäri vuorokauden toimivassa päiväkodissamme innovatiivisuus on jatkuvasti läsnä sekä lasten että kasvattajien toiminnassa. Uudet ideat syntyvät arjesta esiin nousseista havainnoista, tarpeista ja rohkeasta oman työn arvioinnista. Toimintamallien kehittäminen vuorotyötä tekevässä työyhteisössämme vie aikaa,

vaatii positiivista asennetta sekä epävarmuuden sietämistä. Päiväkodissamme innovatiivisuus on kannustamista itsenäiseen ongelmanratkaisuun. Hyväksymme erehtymisen niin aikuisilta kuin lapsiltakin. Kannustamme ja ohjaamme lapsia ratkaisemaan itse erilaisia eteen nousevia ongelmia oman kehitystasonsa mukaan. Kasvattajina olemme lasten tukena ja apuna sekä ohjaamme sensitiivisesti lapsia kohti ratkaisua. Kuulemme ja havainnoimme lapsista nousevia aloitteita ja tartumme niihin.

2.1.2 Kestävä kehitys

Kestävällä kehityksellä turvaamme hyviä elinmahdollisuuksia nykyisille ja tuleville sukupolville. Kestävän kehityksen ulottuvuudet ovat kulttuurinen, sosiaalinen, ekologinen ja taloudellinen.

Kulttuurinen
Kulttuurinen kestävä kehitys näkyy toiminnassamme monimuotoisuuden arvostamisena, kunnioittamisena sekä tasavertaisena ja avoimena suhtautumisena lapsiin ja perheisiin. Keskustelemme vanhempien kanssa perheen omasta kulttuurista ja huomioimme sen lasten hoidossa ja kasvatuksessa lapsen hyvinvoinnin muistaen. Toimintamme vuosikello pohjautuu suomalaisille perinnejuhlille ja tarjoamme kaikille lapsille ja vanhemmille mahdollisuuden tutustua niihin kanssamme.

Sosiaalinen
Ympäri vuorokauden toimivassa päiväkodissamme hyvät vuorovaikutustaidot ovat tärkeät niin lapsilla kuin kasvattajillakin. Vuorotyöstä ja -hoidosta johtuen sosiaalisia suhteita on runsaasti ja useiden erilaisten ihmisten kanssa. Dialogisuus, oikeudenmukaisuus, tasa-arvoisuus ja avoimuus ovat kaiken vuorovaikutuksemme perusta. Kasvattajina kiinnitämme huomiota omiin vuorovaikutustaitoihin ja -tapoihin, avoimuuteen, vastavuoroisuuteen ja kuuntelemisen taitoihin. Toimimme lasten sosiaalisten taitojen mallina. Opetamme lapsia vuoron odottamiseen, kannustamme avoimuuteen ja rohkaisemme itseilmaisuun. Sensitiivisyys on tärkeää lasten vireystasojen huomioinnissa ja lasten sosiaalisen kuorman havaitsemisessa. Kasvattajina huolehdimme jokaisen lapsen ja perheen tasa-arvoisesta kohtelusta riippumatta siitä, kuinka usein heitä kohdataan. Vuorohoidossa oleville lapsille on myös tärkeää turvata riittävä yhdessäolo omien vanhempien kanssa.

Ekologinen ja taloudellinen
Päiväkotimme suunnittelussa on otettu huomioon kiinteistön käytön ekologisuus ja taloudellisuus. Sähkön kulutus ympäri vuorokauden toimivassa päiväkodissa on suurta ja kiinnitämme siihen huomiota välttämällä turhaa valojen käyttämistä turvallisuutta vaarantamatta. Osa valoista toimii liiketunnistimilla kuten myös useat lavuaarien vesihanat. Kaluste- ja leluhankintoja tehdessämme arvioimme tuotteiden ekologisuutta kestävyyden ja taloudellisuuden näkökulmasta. Opetamme lapsia käsittelemään leluja niille tarkoitetulla tavalla ja käyttämään tuotteita maltillisesti. Kiinteistön perustamisvaiheessa on huomioitu jätteiden lajittelu- ja kierrätysmahdollisuus. Lasten kanssa arvioimme myös otettavan ruoka-annoksen kokoa biojätteen vähentämiseksi. Lapsen vuorohoidon tarpeen päättyessä mietimme yhdessä perheen kanssa muita mahdollisia perheelle riittäviä varhaiskasvatuspalveluja. Taloudellisuuteen kuuluu myös kasvattajien työvuorojen suunnittelu ja toteutuminen tarkoituksenmukaisella tavalla lasten tarpeet huomioiden.

2.1.3 Yhteisöllisyys

Päiväkotimme lapset tulevat koko Länsi-Vantaan alueelta ja monimuotoisista perheistä. Kaikki alueen vuorohoidon lapset ja perheet ovat tervetulleita päiväkotiimme ja haluamme heidän myös kokevan sen. Vanhemmat ja kaikki toiminnastamme kiinnostuneet voivat tutustua päiväkotimme arkeen ja osallistua toiminnan suunnitteluun. Arvostamme ja huomioimme vanhempien toiveita toiminnan kehittämisessä. Suuresta päiväkodistamme huolimatta kodinomainen tunnelma varsinkin iltaisin, viikonloppuisin ja öisin on meille tärkeää. Vuorohoidon vaihtelevat hoitoajat tuottavat haasteita lasten kaverisuhteille. Teemme tietoisesti työtä lasten yhteisöön kuulumisen tunteen kehittymiseksi ja ryhmästä syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Työyhteisössämme yhteisöllisyys näkyy vastuullisena, sitoutuneena ja joustavana työkäyttäytymisenä, hyvän ilmapiirin ylläpitämisenä, osaamisen jakamisena, toisen auttamisena ja rohkaisuna sekä rohkeutena puuttua epäkohtiin.

2.2 Toiminta-ajatus

Luomme vuorohoidossa oleville lapsille turvallisen ja pedagogisen kasvuympäristön, jossa lapsilla on mahdollisuus oppia hyväksymään itsensä ja toisensa ainutlaatuisina yksilöinä. Sosiaalisten taitojen ja itsetunnon kehittyminen sekä avoin yhteistyö vanhempien kanssa on kaiken kasvatustyömme perusta.

2.3 Kasvattajuus ja lapsikäsitys

"Aikuinen määrää, jos mennään saliin ja lapset tulee, jos ne haluavat." Mira 4v.

2.3.1 Kasvattajuus

Kasvattajuus tarkoittaa meille sitoutumista moniammatillisessa yhteistyössä sovittuihin toimintatapoihin, niiden suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Kasvattajuuteen kuuluu lasten yksilöllisen kasvun tukeminen lapsen toimiessa yhdessä vertaisryhmässään. Yhteistyö ja sen muodot ovat vuorohoidon luonteen vuoksi merkityksellisiä niin kasvattajien ja perheiden välillä kuin kasvattajien kesken yhteisen pedagogisen linjan kehittymiseksi. Kunnioitamme vanhempien näkemyksiä ja huomioimme vanhemmat kaikissa lasta koskevissa asioissa. Vuorohoidossa on tärkeää, että lapsille syntyy mahdollisimman pysyvät ja turvalliset aikuissuhteet, jotka luovat hyvän pohjan oppimiselle ja kehitykselle.

Vuorohoidossa kasvattajan sensitiivisyys, läsnäolo ja hetkessä eläminen ovat tärkeitä lasten hoitoajoista johtuvien vireystasojen vaihtelujen vuoksi. Vireystaso vaikuttaa lasten tunnetilaan, toimintaan ja kykyyn oppia. Olemme sensitiivisiä lasten tarpeille ja reagoimme niihin asianmukaisella tavalla, jolloin luomme lapsille perusturvallisuutta. Olemme oppimisprosessissa lasten tukena auttamalla heitä onnistumisen kokemuksiin sekä virheiden ja epäonnistumisten kohtaamiseen. Kasvattajina kannamme vastuun ja autamme uuteen onnistumiseen. Mahdollistamme myös oppimiskokemusten saamisen vertaisryhmässä.

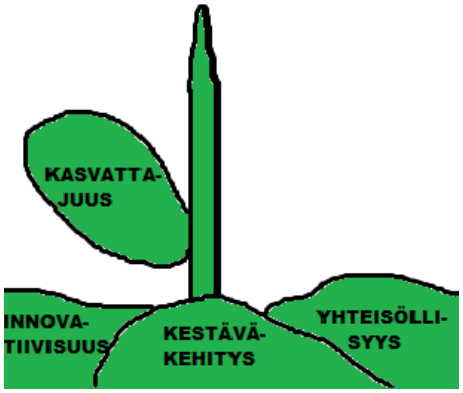

Huomioimme lapsille ominaiset tavat toimia ja oppia. Arvioimme toimintaa ja sen tuloksellisuutta jatkuvasti, minkä perusteella muokkaamme toimintamme. Hyvinä kasvattajina teemme toiminnan ja oppimisen lapsille näkyväksi ja ohjaamme tämän avulla lapsia tiedostamaan omaa oppimistaan.

Mahdollistamme lasten kasvua, kehitystä ja oppimista tukevan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen oppimisympäristön. Pedagogisessa toiminnassa ja lapsille asetetuissa tavoitteissa otamme huomioon lasten kehitysvaiheet ja lähikehityksen vyöhykkeet.

Kehitämme jatkuvasti omaa ammatillisuuttamme koulutusten ja pedagogisen keskustelujen avulla. Jaamme osaamistamme hyödynnettäväksi moniammatillisessa työyhteisössämme.

2.3.2 Lapsikäsitys

Näemme lapsuuden ainutkertaisena, monimuotoisena ja arvokkaana sellaisenaan. Arvostamme jokaisen lapsen yksilöllisyyttä, hyväksymme erilaisuuden ja tuemme yksilöllistä kasvua ja oppimista.

Lapsi oppii leikkien, liikkuen ja tutkien. Oppimisessa merkityksellistä on myös kokeilu, harjoittelu ja aikuisen kannustus. Lapsi on luonnostaan utelias, halukas tutkimaan ja hänellä on mahdollisuus onnistua ja tehdä virheitä tietäen, että olemme lapsen turvana. Huomioimme oppimisen ja onnistumiset ja teemme ne lapselle näkyväksi. Uuden asian oppimisesta iloitsemme yhdessä. Vertaisryhmässä toimiessaan lapsi voi saada mallia jo taidon hallitsevalta lapselta.

Tuemme lapsuudelle ominaista iloa. Ilo ja heittäytyminen lasten välisissä vuorovaikutustilanteissa sekä kasvattajan ja lapsen välisessä vuorovaikutuksessa luovat yhteenkuuluvuutta. Lapsen tulee kokea olevansa tärkeä niin kasvattajan ja lapsen välisessä suhteessa kuin vertaisryhmässään. Näemme lapsen merkityksellisenä yksilönä, jolla on omat tarpeensa, eikä niitä väheksytä kasvattajien tai toisten lasten toimesta.

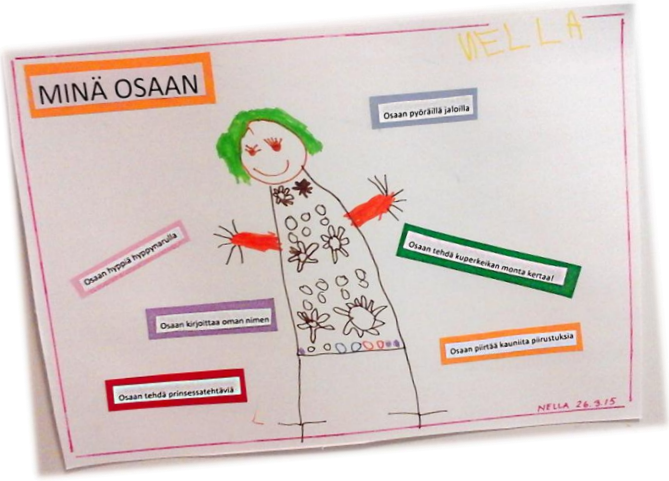

3 Vanhemmat kasvatuskumppaneina

Yhteistyömme perheiden kanssa perustuu kasvattajien ja vanhempien väliseen keskinäiseen luottamukseen, tasavertaisuuteen ja toistensa kunnioittamiseen. Tämä edistää hyvän ja avoimen kasvatuskumppanuuden luomista.

"Lapsen aloittaessa päiväkotiuraa, ajattelin vuorohoidon olevan hurja juttu. Nyt myöhemmin olen huomannut ne positiiviset seikat, joita vuorohoidossa on." lapsen äiti

Vanhemmilla on lapsensa kasvatusvastuu ja varhaiskasvatus tukee vanhempia tässä tehtävässä. Kasvattajiemme tietoisuus perheiden erilaisista olosuhteista ja kasvatusnäkemyksistä auttaa luomaan lapselle eheän kasvun. Luomme vanhempiin luottamukselliset suhteet niin, että vanhemmat kokevat kasvattajien olevan kasvatuskumppaneita myös kasvatuksellisesti haasteellisissa tilanteissa. Mahdollisiin esiin tuleviin ongelmiin etsimme ratkaisuja yhteistyössä vanhempien kanssa.

Lapsen aloittaessa päivähoidon sovimme vanhempien kanssa tutustumisjakson. Sen aikana käymme perheen kanssa keskustelun Lapsi kotioloissa -lomakkeen pohjalta. Mahdollisuuksien mukaan keskustelu käydään yhdessä vastuukasvattajan kanssa. Vuorohoidossa korostuvat lasten omat tutut ja turvalliset tavat toimia ja niistä meille kertominen on tärkeää.

Laadimme yhdessä vanhempien ja lapsen kanssa lapsen varhaiskasvatussuunnitelman. Teemme suunnitelman ensimmäisen kerran muutaman kuukauden kuluttua päivähoidon aloituksesta. Arvioimme ja täydennämme suunnitelmaa tarpeen mukaan, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Esiopetusikäisille lapsille esiopettajat laativat vanhempien ja lapsen kanssa lapsen esiopetussuunnitelman syyslukukauden aikana. Keskustelujen pitämisestä vastaavat päiväkodin kasvattajat. Vanhemmilla on aina mahdollisuus esittää toiveensa kaikille keskusteluille.

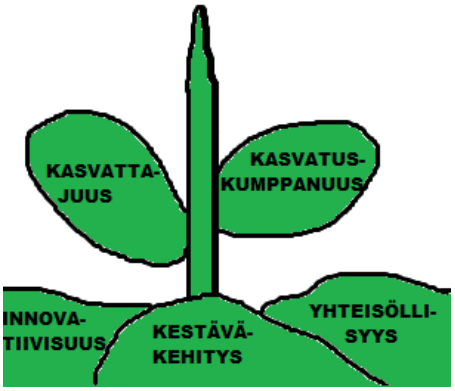

Päivittäiset keskustelut lapsen tuonti- ja hakutilanteissa ovat olennaisia ajankohtaisten kuulumisten vaihtamiseksi. Vanhemmilla on mahdollisuus kuulla ja kysyä lapsen hoitojakson aikaisista lasta koskevista tapahtumista. Kasvattajina vastaamme riittävästä tiedonkulusta.

Vanhempien vuorotyö luo haasteita yhteistyön järjestämisessä päiväkodin muiden vanhempien kanssa. Tiedotamme hyvissä ajoin erilaisista perheille suunnitelluista tapahtumista, jolloin vanhempien on mahdollista huomioida ajankohdat työvuorojärjestelyissään. Perheille suunnattuja tapahtumia ovat muun muassa joulu- ja kevätjuhlat sekä jokavuotiset vanhempainillat.

Vuorotyön ja pikkulapsiperheen tarpeiden yhteensovittaminen saattaa tuottaa haasteita vanhempien ajankäyttöön ja -organisoimiseen, vanhempien jaksamiseen ja lapsen edun huomioimiseen. Näistä asioista keskusteleminen vanhempien kanssa riittävän aikaisessa vaiheessa on olennaista lapsen hyvinvoinnin turvaamiseksi.

4 Hyvinvointityö ja oppilashuolto

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen hyvinvointityö on lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen tukemista. Tavoitteena on edistää lapsen hyvää oppimista sekä lapsen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kehityksen edellytyksiä.

Hyvinvointityömme tehtävä on luoda hyvä oppimisympäristö ja edistää koko yhteisön hyvinvointia sekä vahvistaa ja tukea yhteisöllistä toimintakulttuuria. Hyvin toimivassa yhteisössä vallitsee luottamuksen ja turvallisuuden ilmapiiri. Lasten sosiaalisten ja tunnetaitojen kehittymisen tukemisella on vahva asema varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Käytämme ryhmän tarpeiden mukaisesti moninaisia menetelmiä, jotka perustuvat tunteiden tunnistamisen, ilmaisemisen ja säätelyn sekä sosiaalisten tilanteiden elävöittämiseen. Nämä haastavat lapsiryhmän pohtimaan ja keskustelemaan oman kokemusmaailman tilanteista.

Puutumme esiin nouseviin ongelmiin ja käsittelemme niitä asianosaisten ja vanhempien kanssa. Lapsikohtainen hyvinvointityömme perustuu luottamukseen sekä lapsen ja vanhempien kunnioittamiseen. Jos meillä nousee huoli lapsen hyvinvoinnista, otamme asian puheeksi vanhempien kanssa. Tarvittaessa konsultoimme muita asiantuntijoita yhdessä vanhempien kanssa. Avoimuus ja osallisuuden turvaaminen on tärkeää suhteessa vanhempiin niin yhteisöllisessä kuin yksilöllisessä hyvinvointityössä. Yhteistyömme vanhempien kanssa on positiivista ja ratkaisukeskeistä.

Vanhempien vuorotyö luo toimintaamme erityisiä haasteita hyvinvointityön näkökulmasta. Ryhmän kokoonpanon päivittäinen vaihtuvuus vaikuttaa lapsiryhmän yhteisöllisyyteen. Vuorotyöllä voi olla vaikutuksia lasten hyvinvointiin, jolloin tuemme perhettä ja lasta huomioiden lapsen tarpeet.

Esiopetuksemme hyvinvointityötä ohjaa oppilas- ja opiskelijahuoltolaki. Vantaalla käytetään oppilashuollosta esiopetuksen yhteydessä käsitettä hyvinvointityö. Sitä ohjaa kuntatasolla hyvinvointityön ohjausryhmä. Pienaluetasolla olemme osana Myyrmäen alueen yhteisöllistä hyvinvointityöryhmää, jonka tarkoituksena on jakaa osaamista sekä suunnitella, kehittää ja toteuttaa alueellista hyvinvointityötä alueellisiin tarpeisiin vastaten.

Esiopetuksessa hyvinvointityö on esiopetusyhteisöä tukevaa yhteisöllistä hyvinvointityötä. Se tukee koko yhteisön oppimista, hyvinvointia, turvallisuutta ja vertaisryhmässä toimimista. Esiopetusryhmässä havainnoimme lapsiryhmää ja lasten välisiä vuorovaikutussuhteita hyvinvointityön näkökulmasta.

Esiopetuksessa on mahdollista saada maksuttomia yksilökohtaisia hyvinvointipalveluja, mikäli havaitsemme pulmia lapsen oppimisessa, psyykkisessä, fyysisessä tai sosiaalisessa hyvinvoinnissa. Tällöin kokoamme lapsikohtaisen moniammatillisen hyvinvointityöryhmän yhteistyössä vanhempien kanssa ja pohdimme yhdessä, miten voimme tukea lapsen hyvinvointia.

Yksi keskeinen asia esiopetuksemme hyvinvointityössä on lapsen eheän oppimispolun turvaaminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kiinteällä yhteistyöllä.

5 Työ lasten parissa

5.1 Päivän kulku ja oppimistoimintojen organisointi

Lapsen päivässä jokainen hetki on pedagogisesti merkittävä. Lapsilla on mahdollisuus oppia hyödyntäen kaikkia arjen tilanteita. Annamme heille aikaa taitojen kehittymiseen yksilöllisten tavoitteiden mukaisesti. Suhtaudumme lasten tarpeisiin yksilöllisesti ja joustavasti huomioiden tunne- ja vireystilat. Muokkaamme päivittäistä toimintaa mahdollisuuksien mukaan lapsiryhmän ja lasten tarpeita vastaavaksi. Lasten osallisuus, mielenkiinnon kohteet ja vahvuudet antavat suuntaa illoille ja viikonlopuille ajoittuvien hoitojaksojen toimintojen suunnittelussa.

"Hyvä päivä koostuu mielestäni sopivalla määrällä vapaata leikkiä, mutta myös ohjattua ja ohjaavaa leikkiä. Opettavaisista tarinoista ja leikeistä. Hyvistä ja rauhallisista lepohetkistä. Naurusta, ilosta, sylistä…" lapsen äiti.

Päiväjärjestyksen toistuvalla perusrakenteella, struktuurilla on suuri merkitys. Pysyvällä päivärytmillä luomme lapsille

mahdollisuuden ennakoida tulevia tapahtumia. Lisäksi sanoitamme ja teemme struktuurin konkreettiseksi ja näkyväksi kuvien avulla.

Toimintamme rakentuu joka päivä samoihin aikoihin tapahtuvien ruokailujen, lepohetkien ja ulkoilujen ympärille. Lapset ruokailevat pienryhmittäin joko ruokasalissa tai oman ryhmän tiloissa lasten ikä- ja kehitystaso sekä lapsikohtainen etu huomioiden. Päivälepoa ja yöunta varten nimeämme jokaiselle lapselle omat sänkypaikat. Kaikki hoidossa olevat lapset nukkuvat yöunet yhdessä, tarvittaessa kahdessa vierekkäisessä nukkumahuoneessa.

Päiväjärjestys:

Klo 5.00	Ensimmäiset lapset voivat saapua päiväkotiin. Ennen klo 6.00 tulevat saatetaan vielä lepäämään ja annetaan mahdollisuus uniin. Hereillä olevilla lapsilla on hiljaisia ja rauhallisia toimintoja.
klo 7.00	Lapsiryhmät siirtyvät omiin ryhmätiloihin.
klo 8.00	Aamupala alkaa. Ruokasalissa ruokailevat ryhmät saapuvat saliin porrastetusti, jotta vältetään linjastolle muodostuvia jonoja.
klo 8.45	Toimintaa sisä- ja ulkotiloissa, ulkoilu
klo 10.50	Lounas alkaa. Ryhmät saapuvat saliin porrastetusti.
klo 12.00	Annetaan mahdollisuus päivälevolle. Lapset nousevat lepohetkeltä omassa tahdissaan.
klo 14.00	Välipala alkaa. Ryhmät saapuvat saliin porrastetusti.
klo 14.30	Toimintaa sisä- ja ulkotiloissa, ulkoilu
klo 17.00	Päivällinen alkaa. Päivällinen syödään pääsääntöisesti aina ruokasalissa.
klo 17.30	Toimintaa sisä- ja ulkotiloissa
klo 19.30	Iltapala ruokasalissa
klo 20.00	Iltapesut ja muut iltatoimet yöhoitoon jääville lapsille. Yöhoitoon jäävät lapset siirtyvät yöunille. Kotiin lähtevillä lapsilla on hiljaisia ja rauhallisia toimintoja.
klo 22.00	Viimeiset lapset lähtevät päiväkodista. Yörauha alkaa.

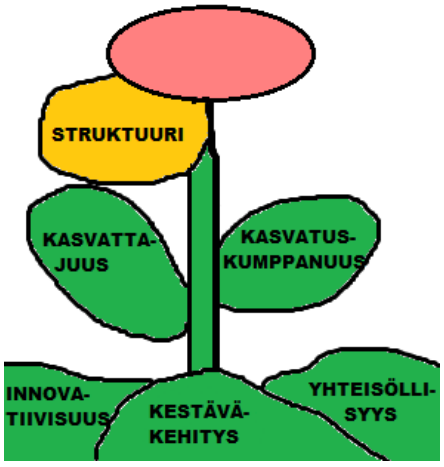

Arkisin klo 07-17 lapset toimivat omissa ryhmissään ryhmän omien kasvattajien kanssa. Muuna aikana työvuorossa olevat kasvattajamme sijoittuvat hoidossa olevien lasten kanssa eri toimintoihin. Iltaisin, viikonloppuisin ja arkipyhinä toimintamme on arkipäiviä vapaampi ja muokattavissa tilanteen mukaan.

5.2 Oppimisympäristö

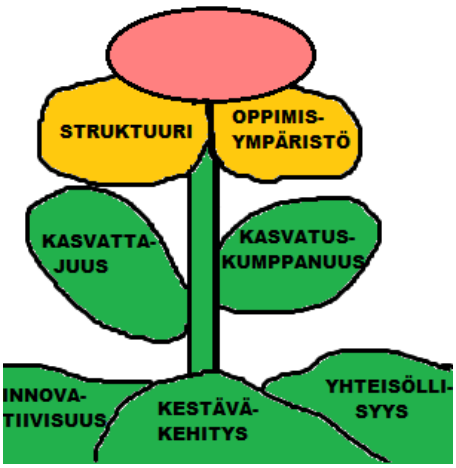

Lapset kohtaavat päivittäin ympärillään erilaisia ilmiöitä, joita pysähdymme yhdessä ihmettelemään ja tutkimaan. Arjessa on lukuisia oppimisen mahdollisuuksia ja hyödynnämme arjen aarteet lasten parhaaksi. Näiden jokapäiväisten arkisten hetkien lisäksi toteutamme monipuolisesti lasten ikä- ja kehitystason mukaista tavoitteellista pedagogista toimintaa. Päivittäisten toimintojen ajallinen porrastaminen tarjoaa hyvät edellytykset tilanteiden toimivuuteen ja lasten omatoimisuuteen.

Lähes kaikissa toiminnoissa hyödynnämme pienryhmiä. Tällöin lapsilla on vähemmän keskittymistä häiritseviä ympäristön ärsykkeitä ja aikaa oppimiseen rauhallisessa ilmapiirissä. Pienryhmissä aikuisen ja lapsen välinen vuorovaikutus on yksilöllisempää, jolloin ajatusten ja mielipiteiden esiintuominen ilman kilpailua on mahdollista. Pienryhmissä myös vertaisoppiminen mahdollistuu paremmin, kuin suuressa ryhmässä toimiessa. Pienryhmät tarjoavat tilaisuuden rauhallisempaan leikkiin ja toimintaan. Vuorohoidossa pienryhmät muodostuvat osittain luonnollisella tavalla lasten vaihtelevista hoitoajoista. Pienryhmätyöskentelyllä organisoimme pedagogista toimintaamme.

Päiväkotimme tilat ovat esteettiset ja viihtyisät. Muokkaamme monipuolisia ja nykyaikaisia tilojamme lasten kasvua ja kehitystä tukeviksi. Jokaisen lapsiryhmän kotialue muodostuu kolmesta ryhmähuoneesta ja yhdestä pienryhmätilasta. Lisäksi ryhmien yhteisessä käytössä ovat liikunta- ja ruokasali sekä erilaisiin toimintoihin tarkoitetut pienryhmätilat. Perheiden ja kasvattajien havaintojen pohjalta suunnittelemme toimintaamme ja muokkaamme oppimisympäristöä mahdollisimman paljon lapsiryhmän tarpeiden mukaisiksi.

Käytämme kuvia ohjaamaan lapsen toimintaa sekä hahmottamaan päivä- ja viikkojärjestystä sekä tulevia tapahtumia. Lasten vaihtelevat hoitoajat tekevät kuvittamisesta tärkeän. Kuvat tukevat keskittymistä ja oppimista, oman toiminnan ohjaamista sekä ympäristön jäsentämistä. Havainnollistamme kuvien avulla lapsille toimintamahdollisuudet sekä tulevat siirtymätilanteet. Kuvitettu oppimisympäristömme tukee myös lapsen kielenkehitystä.

5.3 Lasten oma yhteisö ja kulttuuri

Lasten yhteisö rakentuu luonnollisimmillaan leikeissä ja vuorovaikutuksessa. Meillä jokainen lapsi on päiväkotiyhteisön tasavertainen jäsen. Turvallisessa tunneympäristössä ja positiivisessa ilmapiirissä lapset ovat aktiivisesti osallisina toiminnassa. Iltaisin ja viikonloppuisin hoidossa olevat lapset voivat leikkiä ja oppia yli ryhmärajojen muodostuvissa pienryhmissä. Erilaisissa vertaisryhmissä lasten keskinäinen vuorovaikutus, ajattelu ja mielikuvitus kehittyvät.

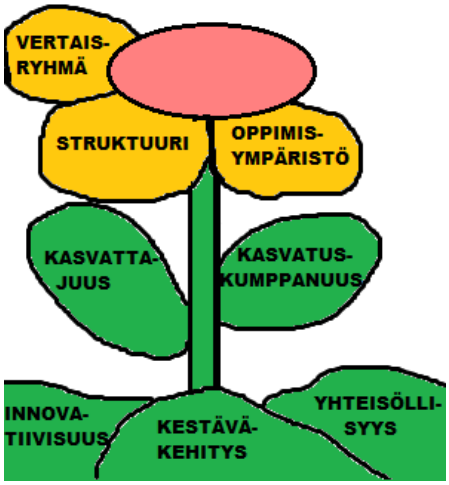

Lapset oppivat kasvattajilta suvaitsevan ja toiset hyväksyvän asenteen. Olemme aktiivisesti läsnä ja osallistumme lasten yhteisön rakentumiseen. Lasten välisissä suhteissa huomioimme, ettei kukaan jää ulkopuoliseksi.

Ylläpidämme avointa keskustelukulttuuria lasten ja kasvattajien välillä. Kuuntelemme lasten toiveita toiminnan suunnittelussa ja pohdimme yhdessä lasten kanssa sääntöjä. Teemme päätökset lapsen ymmärrettäviksi ja hallittaviksi. Keskustelemalla lasten kanssa ja havainnoimalla lapsia saamme tietoa lasten toiveista ja mielenkiinnon kohteista.

5.3.1 Kiusaamisen ehkäisy

Olemme laatineet kiusaamisen ehkäisyyn ryhmä- ja päiväkotikohtaiset kiusaamisen ehkäisysuunnitelmat. Kiusaamisen ehkäisy vaatii herkkyyttä havaita lasten keskinäisiä tilanteita, pitkäjänteistä työtä sekä yhteistyötä kasvattajien ja vanhempien välillä. Kiinnitämme huomiota lasten keskinäisiin suhteisiin, sosiaalisten taitojen kehittymiseen, vuorovaikutukseen sekä lasten turvallisuuden tunteeseen ja hyväksytyksi tulemiseen.

"Aikuiset päättää, että älä kiusaa. Lapset päättää, että ne saa pelata lautapelejä toisten kaa. Lapset päättää, että ne saa tehdä kaikkea aina ja aina." Aatu 4v.

"Lapsi tunteen olonsa turvalliseksi ja hyväksytyksi sellaisena kuin on. Ei tarvitse pelätä mitään tai tulla kiusatuksi. Myös lapsen omaan huonoon käytökseen tulisi puuttua puhumalla." lapsen äiti

Käytämme kiusaamisen ehkäisyssä monipuolisesti eri menetelmiä. Luomme päiväkotiin toisia kunnioittavan ilmapiirin sekä kiinnitämme huomiota toimintatapoihin ja käyttäytymiseen. Pienryhmät, draama, ryhmäleikit ja tapakasvatus sekä lasten leikkitaitojen kehittäminen ehkäisevät kiusaamista. Kiusaamista pystytään ehkäisemään myös sillä, että vanhemmat tuovat kasvattajille tiedoksi kuulemiaan lasten kertomuksia päivän tapahtumista.

Puutumme havaitsemiimme ristiriitatilanteisiin ja kaverisuhteiden epätasapainoon viipymättä. Käsittelemme tilanteet kaikkia osapuolia kunnioittaen, oikeudenmukaisesti ja uusia toimintamalleja antaen. Selvitämme tapahtumat lasten ymmärrettävällä tavalla ja kuuntelemalla lasten näkökulmia. Vältämme lasten leimautumista kiusaajaksi tai kiusatuksi antamalla jokaiselle lapselle positiivista palautetta ja selvittämällä tapahtumat mahdollisuuksien mukaan vain tilanteessa olleiden kesken.

5.4 Lapselle ominaiset tavat toimia ja oppia

5.4.1 Kieli ja vuorovaikutus

Kieli luo pohjan ajattelumme kehittymiselle, tarpeidemme ja tunteidemme ilmaisemiselle sekä sosiaaliselle kanssakäymiselle. Kieli on avain oppimiseen. Lapsi tarvitsee kieltä jäsentääkseen ympäristöään ja liittyäkseen yhteisöön. Vuorovaikutuksessa ympäristön ja toisten ihmisten kanssa lapsi kehittää puheen, kuuntelun ja itsensä ilmaisun taitoja.

Kasvattajina seuraamme ja tuemme lasten kielenkehitystä ja toimimme lasten kuuntelijoina. Kasvattajiemme ja lasten välinen vuorovaikutus on lasten kehitystason mukaista. Puhumme lapselle kannustaen ja sanoitamme lapsen tekemistä ja tapahtumia. Hyödynnämme jokapäiväiset perushoitotilanteet (pukeutuminen, siirtymätilanteet, ruokailu jne.) kielen omaksumisen hetkinä.

Kasvattajina vastaamme vuorovaikutuksen laadusta ja vuorovaikutuksen sopivuudesta tilanteeseen. Kiinnitämme huomioita ohjaavaan ja ystävälliseen puhetapaan sekä sanattomaan ilmaisuumme. Kaikessa vuorovaikutuksessa toimimme lapsille esimerkkinä. Kannustamme ja ohjaamme lasta neuvottelevaan tapaan.

Ohjaamme vanhempia käyttämään lasten kanssa omaa äidinkieltään, tunnekieltään, joka mahdollistaa perheen yhteisen kielen kehittymisen. Hyvä äidinkielen hallinta antaa edellytykset lapsen vieraan kielen oppimiseen. Järjestämme muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvalle lapselle suomi toisena kielenä (S2) -opetusta. Kasvattajamme opettelevat mahdollisuuksien mukaan muutamia vieraskielisiä sanoja eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten kanssa tapahtuvan vuorovaikutuksen helpottamiseksi.

Luomme lapselle rikkaan kokemuksen kielestä. Vuorovaikutustilanteiden lisäksi tuemme lasten kielen oppimista leikkien, kertomalla satuja ja lukemalla kirjoja, loruttelemalla, draaman avulla, pelaamalla erilaisia pelejä, laulamalla ja rytmittelemällä sekä toistamalla opittua. Rohkaisemme lasta kertomaan omia mielipiteitään, tarinoitaan ja kokemuksiaan, joita kirjaamme muistoksi lapsen ajatusmaailmasta ja kielenkehityksen vaiheista.

Tarvittaessa tuemme lasten kielenkehitystä vaihtoehtoisin kommunikointikeinoin mm. kuvin, tukiviittomin ja nopean piirtämisen tekniikalla. Näiden puhetta korvaavien ja tukevien keinojen käyttäminen arjen vuorovaikutus- ja muissa tilanteissa edistää lapsen ymmärtämis- ja ilmaisutaitojen kehittymistä.

5.4.2 Lasten leikki

Leikki on lapselle taitojen ja tietojen oppimisen kannalta tärkeää ja hyödyllistä toimintaa. Leikki on luonteeltaan sosiaalista, jossa vertaisryhmällä on suuri merkitys. Lapsen leikki toteutuu vuorovaikutuksessa toisten lasten ja

" Kivaa on piirtäminen, kortin tekeminen, askarteleminen, saliin meneminen. Tykkään kaikenlaisista tehtävistä ja syömisestä." Mira 4v.

kasvattajien kanssa. Pienen lapsen leikki alkaa ympäristön tutkimisella ja ihmettelyllä. Oppimisen ilo vahvistuu oivalluksen, yrityksen ja erehdyksen kautta. Lapsi voi rauhassa kokeillen tutkia uusia asioita yksin ja yhdessä muiden kanssa. Abstraktin ajattelun ja mielikuvituksen kehittymisen myötä kuvitteluleikit lisääntyvät. Iän myötä sääntöleikit alkavat kiinnostaa enemmän. Leikki rakentuu lapsen elämälle merkityksellisistä kokemuksista, jossa näkyy median vaikutus.

Kasvattajina mahdollistamme lasten leikin antamalla vapautta ja tarvittaessa ohjaamalla ja olemalla mukana leikissä. Leikkiä havainnoimalla ja dokumentoimalla saamme arvokasta tietoa lapsesta ja ryhmästä. Kasvattajalta vaaditaan sensitiivisyyttä tuntea lasten yksilölliset tarpeet. Kasvattajalla on rooli lapsen sosiaalisten ja kielellisten taitojen tukijana, jolloin leikin sujuminen ja eteneminen mahdollistuvat. Mahdollistamme lapsille myös yksilöllisiä leikkihetkiä pienryhmässä yhdessä aikuisen kanssa. Iltaisin ja viikonloppuisin lasten leikki voi syntyä eri lapsiryhmissä olevien lasten kesken. Päiväkotimme tilat, piha ja lähiympäristö antavat hyvät mahdollisuudet rauhallisille ja vauhdikkaille sekä pitkäkestoisille leikeille.

Rakennamme leikkiympäristöä yhdessä lasten kanssa. Tuemme leikin aloitusta ja valintaa muun muassa kuvitetulla leikkitaululla. Leikkimahdollisuuksien luomisessa otamme huomioon kasvattajien asiantuntemuksen leikin kehitysvaiheista ja leikkikulttuurista sekä lasten ajankohtaiset kiinnostuksen kohteet.

5.4.3 Tutkiminen

Luonto- ja ympäristökasvatus
Lapset on kiinnostuneita ympäristöstään ja sen ilmiöistä, ihmettelevät ja tekevät havaintoja. Päiväkotimme luonto- ja ympäristökasvatus mahdollistaa lapsille oman myönteisen luontosuhteen muodostumisen. Hyödynnämme kaikkina vuoden aikoina monipuolista ja laajaa pihaamme sekä luonnonmukaista ja rakennettua lähiympäristöämme. Tutustumme luontoon eri aistein, havainnoimme, tutkimme ja kokeilemme. Lapsille luontainen ihmettely ja uteliaisuus antavat perustan luonto- ja ympäristökasvatukselle.

Tutustumme luontoon ja ympäristöön erilaisia menetelmiä hyödyntäen. Tarjoamme lapsille omakohtaisia luontokokemuksia ulkoilemalla ja retkeilemällä erilaisissa sääolosuhteissa sekä seuraamalla vuoden aikojen vaihtelua ja ympäröivässä luonnossa tapahtuvia muutoksia. Luonnonmateriaaleista askartelemalla sekä pienillä kylvö- ja istutustöillä annamme lapsille mahdollisuuden luontoon tutustumiseen niin päiväkodin sisäkuin ulkotiloissakin. Luonnon kasvien ja eläinten kunnioittaminen ja suojeleminen on osa luonto- ja ympäristökasvatusta. Median hyödyntäminen luonto- ja ympäristötietoisuuden kehittäjänä on nykypäivää myös meidän päiväkodissa. Jätteiden lajittelu ja kierrätyspisteisiin toimittaminen yhteistyössä lasten kanssa on konkreettista luontokasvatusta.

Päiväkodissamme toimii yksikön oma ekotukihenkilö, joka kannattelee sekä kasvattajayhteisön ympäristövastuullista toimintaa että opastaa lasten kanssa tehtävään luonto- ja ympäristökasvatukseen. Kasvattajien malli ja heidän lapsille tarjoamat luontokokemukset antavat perustan lasten luontosuhteen kehittymiselle.

Matemaattinen tietoisuus
Kasvattajina haastamme lasten ajattelua niin, että valmiiden vastausten sijaan ohjaamme tutkimiseen ja pohtimiseen yhdessä vertaisryhmän kanssa. Tartumme lasten aloitteisiin ja tutustumme lasten kanssa erilaisiin matemaattisiin ilmiöihin. Ympäristöä tutkimalla harjaannumme luontevasti erilaisten ominaisuuksien havainnoimiseen, vertailemiseen, luokitteluun ja järjestykseen asettamiseen. Näin lasten kokemus- ja käsitemaailma matemaattisista ilmiöistä laajenee.

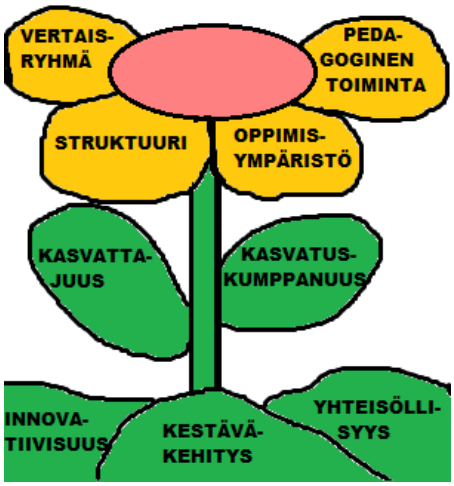

Tieto- ja viestintäteknologia sekä mediakasvatus
Käytämme tieto- ja viestintäteknologiaa pedagogisen toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa, arvioinnissa ja dokumentoinnissa. Käytössä olevaa välineistöä hyödynnämme lasten oppimisen välineenä, tiedonhaussa sekä annamme lapsille mahdollisuus ilmaista itseään omilla mediatuotoksilla. Päiväkodissamme lapset käyttävät tieto- ja viestintäteknologiaa yhdessä kasvattajan kanssa.

Mediakasvatuksemme perustuu lasten ikä- ja kehitystasoon. Päiväkodin turvallisessa ympäristössä lapset käyttävät sekä painettua että sähköistä mediaa ja harjaannuttavat tietoisuutta eri osa-alueista. Lasten kanssa tutustumme erilaisiin mediasisältöihin ja kehitämme kriittistä medialukutaitoa.

Päiväkotimme käytössä on monipuolinen valikoima erilaisia tieto- ja viestintävälineitä. Kasvattajina tutustumme ja kouluttaudumme välineistön teknisen ja pedagogisen käytön mahdollisuuksiin. Päiväkodissamme on tieto- ja viestintäteknologian (TVT) yhdyshenkilö, jonka tehtävänä on antaa muille kasvattajille tietoa siitä, miten välineitä ja erilaisia ohjelmia tai sovelluksia voi hyödyntää pedagogisessa toiminnassa.

Pohdimme vanhempien kanssa median merkitystä ja kohtuullisuutta lapsen elämässä. Median käyttö ei saa aiheuttaa lapsille liian voimakkaita tunnekokemuksia ja ne tulee käsitellä lapsen kanssa. Lasten mediankäyttö on kasvattajien vastuulla.

5.4.4 Liikkuminen

Liikkumalla lapsi hahmottaa ympäristöään ja itseään. Liikkuminen ja fyysinen aktiivisuus on välttämätöntä lapsen kasvun ja kehityksen kannalta. Kannustamme lapsia liikkumiseen erilaisissa innostavissa ja haastavissa ympäristöissä. Monipuolisen pihamme lisäksi hyödynnämme lähiympäristöä, joka antaa liikkumiselle uusia innostavia haasteita. Ohjatulla liikunnalla kehitämme lasten perusliikuntataitoja ja välineiden käyttöä, joihin liikuntasalimme antaa hyvät mahdollisuudet. Rajoitamme lasten aktiivisuutta ja luontaista liikkumista mahdollisimman vähän.

5.4.5 Taiteellinen kokeminen

Taiteessa lapsella on mahdollisuus kokea mielikuvitusmaailma, jossa kaikki on mahdollista ja leikisti totta (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2012). Taiteellinen kokeminen tarjoaa lapsille yhteisiä elämyksiä sekä kokonaisvaltaista toimintaa ja hyvinvointia, joita saamme myös osallistumalla lähiympäristön kulttuuritarjontaan.

Kuvallinen ilmaisu
Kuvallinen ilmaisu kehittää lapsen luovuutta ja hienomotorisia taitoja sekä spontaanissa toiminnassa että aikuisen tavoitteellisessa ohjauksessa. Kuvallisessa ilmaisussa harjoittelemme käyttämään erilaisia materiaaleja, välineitä ja tekniikoita. Päiväkotimme ateljee ja muut tilaratkaisut mahdollistavat intensiivisen ja rauhallisen työskentelyn. Opetamme lapsia arvostamaan omia ja toisten tuotoksia.

Musiikki
Kuuntelemme, tuotamme ja luomme musiikkia yhdessä lasten kanssa sekä tarjoamme elämyksellisiä kokemuksia. Luomme musiikilla rauhaa lepohetkelle, juhlavuutta yhteisiin juhlatilaisuuksiin sekä riemua ja iloa arkeen. Lapsen musiikillisen ilmaisun ja kokemusmaailman rikastumisen kannalta kokonaisvaltainen toiminta on merkittävää.

Draama
Toteutamme yhdessä lasten kanssa interaktiivisia teatteriesityksiä. Draaman avulla harjaannutamme lasten sosiaalisia ja tunnetaitoja, käsittelemme lasten kokemuksia ja kehitämme ongelmanratkaisua.

5.5 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

"Olimme erittäin tyytyväisiä, että huomasitte lapsen puheenkehityksen haasteet." lapsen vanhemmat

5.5.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Vantaan kasvun ja oppimisen tuen linjaukset ohjaavat päiväkotimme kasvun ja oppimisen tukea. Kaikilla lapsilla on oikeus saada tukea ja ohjausta kasvuunsa ja oppimiseensa. Kasvattajina havainnoimme lapsen kasvua ja oppimista sekä kerromme havainnoistamme vanhemmille. Toivomme vanhempien kertovan meille kaikki lapsen kasvuun ja oppimiseen liittyvät ajatuksensa. Tarvittaessa voimme yhdessä van-

hempien kanssa olla yhteydessä konsultoivaan erityislastentarhanopettajaan (kelto). Hyödynnämme kelton ammattitaitoa tuen tarpeen arvioinnissa. Tuen tarpeen tunnistaminen mahdollisimman varhain ja jatkuva arviointi yhdessä kasvattajien, vanhempien ja kelton kanssa on tärkeää oikeanlaisen tuen toteutumisessa.

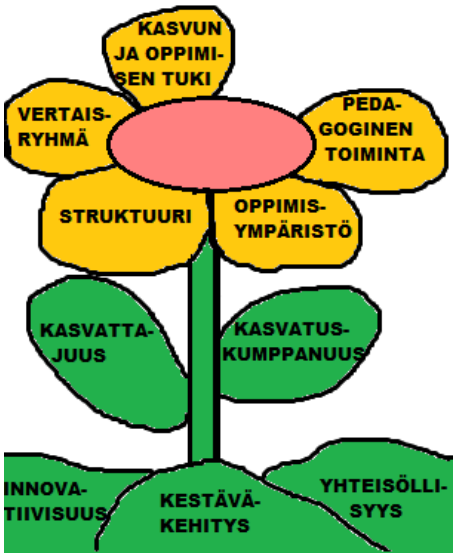

Lapsi voi saada varhaiskasvatuksessa yleistä, tehostettua tai erityistä tukea. Yleinen tuki toteutuu muokkaamalla oppimisympäristöä ja toimintatapoja, joita ovat muun muassa puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointikeinot ja pienryhmätoiminta. Mikäli yleinen tuki ei ole lapselle riittävää, on mahdollista anoa rakenteellisia tukitoimia. Näitä ovat esimerkiksi erilaiset avustajapalvelut ja resurssierityislastentarhanopettajan tuki. Erityistä tukea tarvitsevan lapsen tuen ja vuorohoidon tarpeen yhdistäminen vaatii vanhempien, päiväkodinjohtajan, kelton sekä usean asiantuntijan yhteistyötä ja neuvotteluja.

Kasvun ja oppimisen tukeminen perustuu yhteistyöhön lasten vanhempien ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Keskustelemme ja sovimme lapsen tukitoimista vanhempien kanssa sekä kirjaamme ne Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan tai Esiopetuksen oppimissuunnitelmaan. Lapsen terapiat on tarvittaessa mahdollista toteuttaa hoitopäivän aikana päiväkodin tiloissa. Mikäli terapiat toteutuvat päiväkodilla hoitopäivä aikana, tulee vanhempien ja terapeuttien välisen yhteistyön sujua lapsen kasvua ja oppimista tukien. Vanhempien ja terapeuttien tulee sopia keskenään riittävät ja toimivat tiedonsiirtotavat.

Kasvattajayhteisönä sitoudumme yhdessä toimimaan lapselle asetettujen yksilöllisten tavoitteiden suuntaisesti. Haluamme toteuttaa lapsen vahvuudet huomioivaa arjen pedagogiikkaa ja mahdollistaa kaikille lapsille eteenpäin kannattelevia onnistumisen kokemuksia eriyttämällä opetustilanteita. Lapsen kasvun ja oppimisen tukeminen tapahtuu leikin sekä erilaisten menetelmien ja välineiden avulla yhdessä muiden lasten ja kasvattajien kanssa.

5.5.2 Eri kieli- ja kulttuuritaustainen varhaiskasvatus sekä uskonto- ja katsomuskasvatus

Kaiken kasvatustyömme lähtökohtana on tasa-arvoisuus ja yksilön kunnioitus. Kohtaamme lapset ja perheet arvostaen ja hyväksyen kieli- ja kulttuuritaustoista huolimatta. Lapsi kasvaa oman perheen kulttuuriin ja hänellä on mahdollisuus tutustua muiden lasten kieleen ja kulttuuriin. Päiväkotimme kulttuuri pohjautuu suomalaiseen kasvatukseen ja opetukseen. Keskustelemme vanhempien kanssa perheen tavoista ja kulttuurista, joita mahdollisuuksien mukaan kannattelemme myös päiväkodissa. Vanhempien vastuulla on perheen kielen ja kulttuurin opettaminen lapsille.

Yhteisen ymmärryksen luomiseksi sekä lapsen varhaiskasvatukseen liittyvien suunnitelmien laatimiseksi käytämme tarvittaessa tulkkia. Muuta kuin suomea äidinkielenään puhuville lapsille laadimme yhteistyössä vanhempien kanssa lapsikohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman lisäksi lapsikohtaisen kaksikielisyydensuunnitelman. Kasvattajina tehtävänämme on seurata, arvioida, tukea ja dokumentoida lasten suomenkielen kehitystä. Suomen kielen osaaminen on merkittävä osa suomalaiseen yhteiskuntaan kasvamista.

Uskonto- ja katsomuskasvatus on osa kasvatustyötämme. Lapset ihmettelevät avoimesti elämään ja uskontoihin liittyviä kysymyksiä. Keskustelemme esiin nousevista aiheista kunnioittaen jokaisen lapsen näkemystä. Lasten spontaaneja ihmettelyjä sekä päivittäisiä elämän tapahtumia hyödyntäen pohdimme oikeaa ja väärää, hyvää ja pahaa sekä muita eettisiä asioita. Oikeudenmukaisuuteen, tasa-arvoon ja vapauteen liittyviä asioita käsittelemme lasten ymmärrettävällä tavalla. Tuemme lapsia erilaisissa tunnekokemuksissa, jotta he voivat kokea olonsa turvalliseksi.

Uskontokasvatuksessa pohdimme lasten kanssa uskonnollisia ja henkisiä asioita ja ilmiöitä. Uskontokasvatuksessa lapsilla on mahdollisuus hiljaisuuteen ja kyselyyn. Tutustumme lasta lähellä oleviin uskontoihin ja tapoihin yhdessä vanhempien kanssa. Vietämme evankelisluterilaiseen kirkkovuoteen perustuvia juhlapyhiä. Juhlapyhiä vietetään laulamalla, leikkimällä ja askartelemalla. Kirkollisiin juhlapyhiin ja toimituksiin tutustumme myös Vantaankosken seurakunnan tuella ja vierailemme Myyrmäen kirkossa. Kirkkokäyntiemme tavoitteet eivät aina ole sisällöltään uskonnollisia vaan niihin liittyy uskonnosta riippumattomia kokemuksia ja elämyksiä. Vanhemmat päättävät lapsen uskontokasvatukseen osallistumisesta. Uskontokasvatukseen osallistumattomille lapsille järjestetään muuta pedagogista toimintaa uskontokasvatuksen toteuttamisen ajaksi.

6 Esiopetus ja 6-vuotiaiden valmistava opetus

1.8.2015 alkaen esiopetukseen osallistuminen on velvoittavaa. Vuorohoidossa esiopetukseen osallistumisessa tulee kuitenkin huomioida lapsen hoitopäivien kohtuullinen pituus, viikoittaisten vapaapäivien toteutuminen sekä lapsen yksilöllinen vireystaso. Sovimme yksilöllisesti jokaisen vuorotyössä olevan perheen kanssa lapsen esiopetukseen osallistumisesta ja lapsikohtaisten tavoitteiden toteutumisesta.

6.1 Esiopetuksen järjestäminen

Esiopetus on suunnitelmallista kasvatusta ja opetusta, joka liittyy sekä varhaiskasvatukseen että perusopetukseen. Vantaan esiopetussuunnitelma (2011) toimii päivittäisenä työvälineenämme, jota täydennämme vuosittaisilla työsuunnitelmilla. Esiopetuksemme tavoitteena on vahvistaa lasten myönteistä minäkuvaa, sosiaalisia taitoja, oppimisen iloa ja oppimaan oppimisen taitoja. Lisäksi tavoitteenamme on, että lapset ovat tiedoiltaan ja taidoiltaan mahdollisimman valmiita siirtymään kouluun, tulevat hyvin toimeen muiden kanssa ja kykenevät toimimaan sekä itsenäisesti että ryhmässä.

Päivittäinen esiopetusaikamme on neljä tuntia ja se järjestetään maanantaista perjantaihin aamupäivisin. Muuna aikana toteutamme esiopetusryhmän kasvattajien suunnittelemaa tavoitteellista toimintaa. Oppiminen tapahtuu leikinomaisen toiminnan kautta. Toteutamme esiopetusta pienryhmissä.

Esiopetusvuoden alussa toteuttamamme havainnointi antaa esiopetuksesta vastaaville kasvattajille tietoa lapsen yksilöllisistä tarpeista, joiden pohjalta suunnittelemme toimintaa. Laadimme kaikille esiopetukseen osallistuville Lapsen esiopetuksen suunnitelma (Leops) yhteistyössä lapsen ja huoltajien kanssa. Päivittäiset

keskustelut vanhempien kanssa ja toimiva kasvatuskumppanuus luovat pohjan lapsen kokonaisvaltaiselle hyvälle kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle. Pääsääntöisesti esiopetusryhmämme lapset tulevat esiopetukseen päiväkotimme muista lapsiryhmistä. Näin he ovat jo esiopetusvuoden alkaessa jossain määrin tuttuja sekä toisilleen että esiopetusryhmän kasvattajille.

Arvioimme lasten yksilöllisiä tuentarpeita ennen esiopetukseen siirtymistä sekä sen aikana. Arvioinnin pohjalta järjestämme kasvun ja oppimisen tukea sekä tarvittaessa tukitoimia eri yhteistyötahojen kanssa.

Esiopetuksen päätteeksi lapset saavat todistuksen esiopetukseen osallistumisesta. Siirrämme opetuksen järjestämisen kannalta tarpeelliset tiedot vanhempien suostumuksella Esiopetuksesta Kouluun EsKo-tiedon siirtolomakkeella.

6.2 Valmistavan opetuksen järjestäminen 6-vuotiaille lapsille

Valmistava opetus on tarkoitettu niille eri kieli- ja kulttuuritaustaisille lapsille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito ei riitä esiopetusryhmässä oppimiseen. Näiden lasten esiopetus järjestetään suomen kielellä muun esiopetuksen yhteydessä ja lisäksi annetaan 900 tuntia valmistavaa opetusta. Päätös lapsen valmistavaan opetukseen ottamisesta tehdään huomioimalla lapsen tarve ja kuulemalla huoltajia. Ennen lapsen valmistavan opetuksen päätöstä kasvattajat tekevät yhteistyötä kieli- ja kulttuurikoordinaattorin kanssa. Laadimme valmistavaan opetukseen osallistuville lapsille valmistavan opetuksen oppimissuunnitelman, jonka toteutumista seuraamme jatkuvasti. Esiopetusvuoden keväällä arvioimme sen toteutumista yhdessä lapsen ja vanhempien kanssa. Arvioinnissa käytämme myös suomen kielen arviointilomaketta. Huoltajien suostumuksella Esiopetuksesta Kouluun Esko-tiedonsiirtolomakkeen lisäksi toimitamme kouluun suomen kielen taidon seurantalomake ja Lapsen valmistavan opetuksen oppimissuunnitelma liitteineen mahdollisimman hyvän koulunaloituksen turvaamiseksi.

Valmistavan opetuksen esiopetusaika on viisi tuntia päivässä, josta neljä tuntia toteutamme yhdessä muun esiopetuksen kanssa ja yksi lisätunti erikseen sovittavana ajankohtana. Meillä valmistavan opetuksen lisätunnin sisältö ja tarkempi ajankohta määräytyy kunakin toimintavuotena toiminnan viikkorungon ja lasten tarpeiden mukaan.

Valmistavan opetuksen toiminta on toiminnallista, leikinomaista ja lapsen kokemusmaailmaan kytkeytyvää. Kuvien monipuolinen käyttö tukee valmistavassa opetuksessa olevien lasten suomen kielen kehitystä.

7 Kasvatustyön organisointi, arviointi ja kehittäminen

Päiväkodissamme kasvatustyö organisoidaan kasvattajatiimeissä, paritiimeissä sekä edustuksellisessa tiimissä. Arvioimme, kehitämme ja organisoimme kasvatustyötä myös lastentarhanopettajien pedagogisissa kokouksissa, ilta- ja viikonlopputyöntekijöiden tapaamisissa sekä tiimien painopistevastaavien tapaamisissa. Jokainen kasvattaja käy päiväkodinjohtajan kanssa tulos- ja kehityskeskustelun vähintään kerran vuodessa. Kaikki kasvattajat kokoontuvat työyksikön kehittämispäiviin kaksi kertaa toimintavuoden aikana. Toimimme myös aktiivisesti osallisena kaupungin vuorohoidon kehittämisessä.

Kasvatustyön arviointi ja kehittäminen on olennainen osa toimintaamme. Näissä kiinnitämme huomiota lapsi- ja ryhmäkohtaisten pedagogisten toimintamallien ja ratkaisujen sekä kasvatustyön laajempien linjausten kehittämiseen. Toteutamme 1-5 -vuotiaiden lasten ryhmien pedagogista toimintaa yhteistyössä vierekkäin sijaitsevien ryhmien kesken.

Arvioimme vuorohoidon ja arkemme toimintatapoja kuulemalla lasten ja vanhempien näkökulmia. Vanhemmilta tuleen palautteen käsittelemme tapauskohtaisesti päiväkodin kokousrakenteissa tai yksittäisten kasvattajien kanssa.

Mahdollisuuksien ja tarjoutuneiden tilaisuuksien mukaan osallistumme kehittämishankeisiin ja projekteihin erilaisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Tällaisia ovat olleet muun muassa Suomen Mielenterveysseura ry:n Turvallisin Mielin -kehittämishanke sekä Sosiaalialan kehittämiskeskus Soccan Kehrä II-hanke. Turvallisin Mielin -hankkeessa tavoitteena oli kehittää keinoja varhaiskasvatusikäisten lasten mielenterveystaitojen kehittymiseen. Kehrä II -hankkeessa puolestaan kehitettiin yhteistyötä lastensuojelun ja peruspalvelujen välillä.

8 Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö

8.1 Yhteistyötahot ja kumppanuudet

Teemme perheiden lisäksi yhteistyötä lukuisten eri tahojen kanssa. Yhteistyömme perustuu lasten hyvinvoinnin, kasvun, oppimisen ja kehityksen mahdollistamiseen ja tukemiseen sekä monipuolisten virikkeiden ja kokemusten tarjoamiseen. Pedagogisessa toiminnassa teemme yhteistyötä lähiympäristön kulttuuristen ja liikunnallisten palvelujen kanssa. Näitä ovat muun muassa kirjasto, Lasten Taidetalo Toteemi, Myyrmäen jäähalli, Vaskivuoren lukion esitykset ja Vantaankosken seurakunnan lapsille suunnattu toiminta. Lasten neuvolan kanssa olemme yhteistyössä vanhempien välityksellä lapsen 4-vuotistarkastuksen (Hyve) yhteydessä. Lasten kanssa käymme juhlapyhien läheisyydessä esiintymässä Myyrinkodin vanhuksille. Olemme aloittaneet yhteistyötä vieressä sijaitsevan Kilterin yläkoulun opettajien ja oppilaiden kanssa.

Tarvittaessa teemme yhteistyötä lasta tutkivien ja kuntouttavien tahojen kanssa antamalla varhaiskasvatuksen näkökulman lapsesta ja ottamalla vastaan lapsen kasvua ja oppimista tukevia ohjeita.

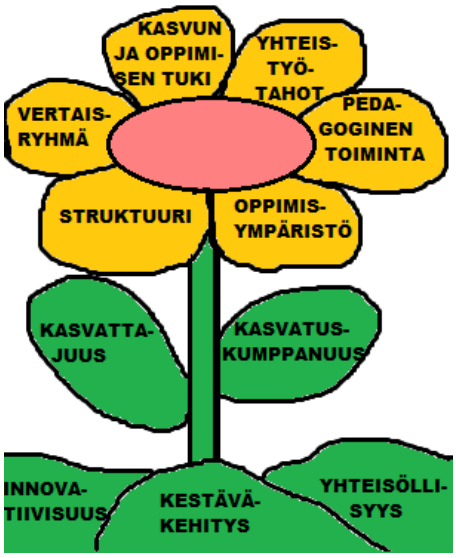

Esiopetusryhmämme tekee yhteistyötä alueen lähikoulujen kanssa. Toiminnallisessa yhteistyössä esiopetusryhmä tapaa sovittua ensimmäistä luokkaa muutaman kerran lukuvuodessa. Lähialueen esiopetusryhmät ovat yhteistyössä lukuvuosittain järjestettävissä liikuntatapahtumissa muun muassa jalkapallo- ja sählyturnauksissa.

Päiväkotimme tekee yhteistyötä Vantaan muiden ympärivuorokautisten päiväkotien kanssa mm. tapaamalla muutaman kerran lukuvuoden aikana ja jakamalla kokemuksia ja tietoa vuorohoidon kehittämiseen liittyen.

Toimimme myös perusopetuksen oppilaiden työelämään tutustumispaikkana sekä ammattikouluissa ja ammattikorkeakouluissa opiskelevien opiskelijoiden käytännön opintojakson suorittamispaikkana.

Myyrmäen lastensuojelun avopalvelujen kanssa tehtävä yhteistyö vuorohoidon lasten ja perheiden hyväksi on jatkuvaa ja tiivistä. Tarvittaessa ja sovitusti osallistumme yhdessä perheiden kanssa lastensuojelun neuvotteluihin.

8.2 Toimintayksikön viestintä

Päiväkotimme sisäinen viestintä kasvattajien kesken tapahtuu pääsääntöisesti olemassa olevissa kokousrakenteissa. Arvioimme yksittäisten lasten asioista tiedottamisen tarpeellisuuden ja laajuuden aina tapauskohtaisesti. Jaamme tietoa niille kasvattajille, jotka lapsen hoidon, kasvatuksen, opetuksen ja turvallisuuden toteutumisen vuoksi tietoa tarvitsevat.

Tiedotamme vanhemmille lapsiryhmän toiminnasta ja ajankohtaisista asioista sähköisillä kotikirjeillä. Lisäksi ryhmien ilmoitustauluilla kerromme tarkemmin päivittäisistä tapahtumista. Muita tiedotteita ajankohtaisista asioista on luettavissa muun muassa lapsiryhmien ulko-ovista ja eteistiloista.

Harkinnan varaisesti, pyydettäessä ja tarvittaessa osallistumme paikallisen ja valtakunnallisen median tuotoksiin. Päivähoitosuhteen alussa kysymme vanhemmilta luvan lasten kuvaamiseen.

9 Loppusanat

Tämä varhaiskasvatussuunnitelmamme toimii kasvatustyötämme ohjaavan asiakirjana ja osana uuden työntekijän perehdytystä. Tavoitteenamme on, että pystymme tukemaan jokaisen lapsen kasvua ja kehitystä tarkoituksen mukaisella tavalla ja turvaamaan vuorohoitoa tarvitsevan perheen palvelutarve lapsen etu muistaen.

Kiitos kiinnostuksestasi toimintaamme kohtaan. Mikäli joku asia jäi sinua askarruttamaan, ole meihin yhteydessä. Yhteystietomme löytyvät sekä tämän asiakirjan takakannesta että Vantaa.fi -internetsivuilta.

TERVETULOA KILTERIIN!

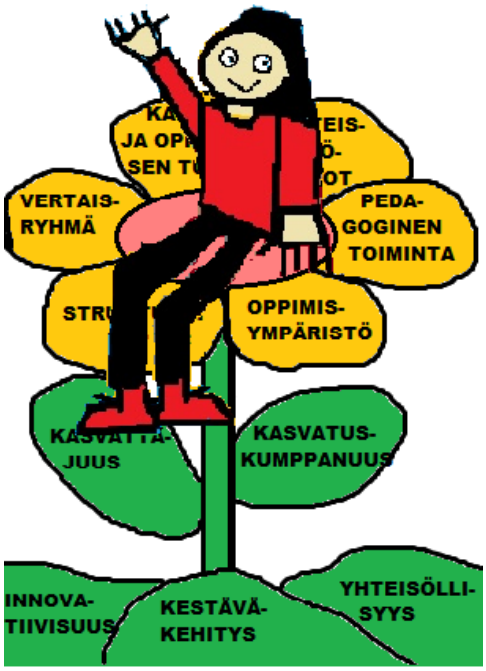

Kilterin kasvun kukka
(Juuso Hämäläinen 10 v.)

10 Lisätietoa

Päiväkotimme toiminta perustuu kunnallisiin ja valtakunnallisiin linjauksiin ja asiakirjoihin. Niihin voi tutustua muun muassa seuraavien lähteiden avulla.

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2010. Määräykset ja ohjeet 2010:27.
Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelma. 2011. Vantaan kaupunki. Opetuslautakunta.
http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/101202_esiopetuksen_ops.pdf

Esiopetuksen opetussuunnitelmanperusteet 2014. Määräykset ja ohjeet 2014:94. Opetushallitus.
http://www.oph.fi/download/163781_esiopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma. 2012. Vantaan kaupunki. Opetuslautakunta.
http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/84881_www_Vantaan_varhaiskasvatussuunnitelma.pdf

Varhaiskasvatuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 6-vuotiaille. Suomenkieliseen perusopetukseen valmistavan opetuksen kuntakohtainen opetussuunnitelma. 2011. Vantaan kaupunki.
http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/83883_www_Valmistavan_opetuksen_ops_6v_2012.pdf

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2005. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. Oppaita 56. Helsinki: Stakes.

Vantaa

Sivistystoimi, varhaiskasvatus
Kilterin varhaiskasvatuksen toimintayksikkö
Kilterin päiväkoti
Iskostie 8 G, 01600 Vantaa
09-83935101

VANTAA

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

Rautkallion toimintayksikkö

Opetuslautakunta 14.9.2015

Sisällys

1 Johdanto ... 1

2 Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat ... 2

2.1 Arvolähtökohdat ... 2

2.2 Kasvattajuus ja lapsikäsitys ... 2

2.2.1 Kasvattajuus ... 2

2.2.2 Lapsikäsitys ... 3

3 Lasten osallisuus toiminnassa ... 4

4 Yhteistyö perheiden kanssa ... 5

5 Työ lasten parissa ... 6

5.1 Kieli vuorovaikutuksen perustana ... 6

5.2 Lasten oma yhteisö ja kulttuuri ... 6

5.3 Hoitopäivän kulku ja lapsen opastaminen omatoimisuuteen ... 7

5.4 Lasten leikki ... 8

5.5 Oppimistoimintojen järjestäminen ... 9

5.6 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa ... 10

5.6.1 Kasvun ja oppimisen tuki ... 10

5.6.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus ... 11

5.7 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys ... 13

5.8 Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja Vantaalla ... 14

5.8.1 Esiopetuksen järjestäminen ... 15

5.8.2 6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen ... 15

5.8.3 Perhepäivähoidon järjestäminen ... 16

6 Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi ... 17

7 Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö ... 17

7.1 Yhteistyötahot ja kumppanuudet ... 17

7.2 Hyvinvointityö ja oppilashuolto ... 18

7.3 Varhaiskasvatuksen viestintä ... 19

1 Johdanto

Rautkallion varhaiskasvatuksen toimintayksikköön kuuluvat Rautkallion päiväkoti, Pikku-Laurin ryhmäperhepäiväkoti ja perhepäivähoitajia.

Rautkallion päiväkoti sijaitsee Havukosken alueella, Koivukylän juna-aseman läheisyydessä. Lähiympäristössä on pääosin 1970- luvulla rakennettuja kerrostaloja. Päiväkodissa on neljä lapsiryhmää. Pikku-Laurin ryhmäperhepäiväkoti sijaitsee Päiväkummun alueella. Päiväkummun ja Rekolan alueilla on omakoti- ja rivitaloasuntoja. Perhepäivähoitajat hoitavat lapsia omissa kodeissaan Havukosken, Rekolan ja Päiväkummun alueilla. Lapsiryhmässä on enintään neljä lasta, joiden iät vaihtelevat. Pikku-Laurista ja perhepäivähoidosta lapset siirtyvät johonkin päiväkotiin viimeistään esiopetusikäisinä.

Toimintamme perustuu avoimeen, rakentavaan ja luottamukselliseen yhteistyöhän perheiden kanssa. Asiakaspalaute ja arviointi ovat tärkeitä toimintamme kehittämisessä. Vantaalaisessa varhaiskasvatuksessa on myös muita vaihtoehtoja lapsiperheille, muiden muassa varhaiskasvatuksen kerho, avoin päiväkoti, hoitoapupalvelu, asukaspuistotoiminta ja esiopetus.

Vantaan varhaiskasvatuksessa kehittämistyö on jo pitkään järjestetty painopistetyöskentelyn avulla. Tässä työskentelytavassa päätetään muutamaksi vuodeksi kerrallaan koko varhaiskasvatuksen läpäisevä kehittämisteema. Teemassa koko varhaiskasvatus sitoutuu yhdessä samoihin tavoitteisiin. Liikunnan kehittäminen oli painopistetyöskentelyn aiheena vuosina 2006-2007. Kielen kehitykseen keskityimme vuosina 2007-2010. Seuraavana olivat vuorossa ympäristö ja luonto vuosina 2010-2012. Syksystä 2014 alkaen painopisteenä on ollut leikki.

2 Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat

2.1 Arvolähtökohdat

Vantaan varhaiskasvatuksen visio v.2020:

”VANTAALLA VEKARA VIIHTYY JA VAIKUTTAA”. Vantaa varhaiskasvatus on edelläkävijä lasten hyvinvoinnin, oppimisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentajana.

Vantaan kaupungin yhteiset arvot innovatiivisuus, kestävä kehitys ja yhteisöllisyys ohjaavat toimintaamme. Olemme sitoutuneet toiminnallamme edistämään lasten hyvinvointia ja oppimista sekä yhteisöllisyyden ja kestävän kehityksen rakentumista lasten ja perheiden arjessa. Kohtelemme kaikkia oikeudenmukaisesti ottaen huomioon mahdollisuuksien mukaan lasten ja perheiden yksilöllisiä tarpeita.

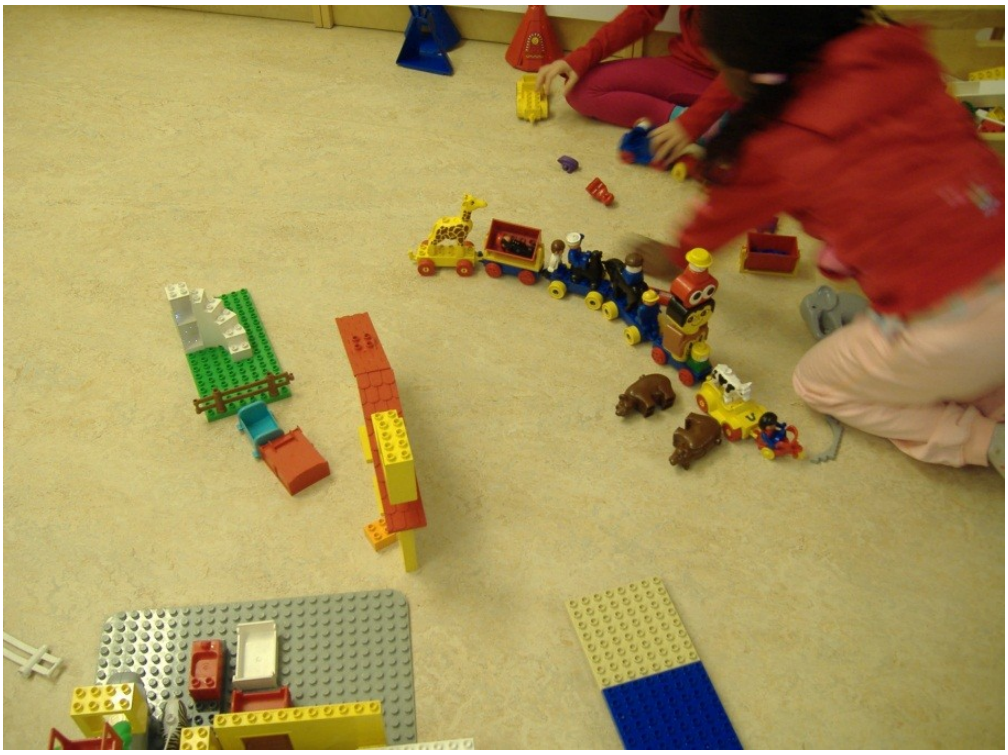

2.2 Kasvattajuus ja lapsikäsitys

2.2.1 Kasvattajuus

Pidämme tärkeänä kiinnittää huomiota omaan tapaamme toimia lasten kasvattajina päivähoidossa. Oman työn pohtiminen ja arviointi auttavat meitä toimimaan ammatillisesti ja eettisesti oikein. Meille on tärkeää lasten leikin, lapsuuden, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen vaaliminen ja arvostaminen.

Tehtävämme on luoda lämmin ja välittävä suhde ryhmän jokaiseen lapseen, olemalla aikuinen, jonka lähelle on helppo tulla. Lasta kuuntelemalla ja havainnoimalla tunnistamme ja huomioimme lasten yksilöllisiä tarpeita. Kiinnitämme huomiota myönteisen, turvallisen, lämpimän ja kannustavan ilmapiirin toteutumiseen

vuorovaikutuksessa lasten, vanhempien ja päivähoidon kasvattajien välillä. Vuorovaikutuksemme on avointa, rehellistä, toista huomioivaa ja kunnioittavaa.

Pidämme tärkeänä luottamukselliseen suhteen luomista lasten ja heidän vanhempiensa kanssa. Kerromme lapsen hoitopäivästä ja kuulemme lapsen kotiasioista. Kun lapsi oppii luottamaan päivähoidon hoitajaan, hän rohkenee näyttää tunteitaan, mielipiteitään ja rohkaistuu osallistumaan päivän toimintoihin ja leikkiin toisten lasten kanssa.

Kasvattajina olemme oikeudenmukaisia, tasapuolisia ja suvaitsevaisia sekä asetamme lapsille turvalliset rajat. Siten luomme lapselle hyvät leikkimisolosuhteet. Toiminnan suunnittelussa huomioimme lasten tarpeita ja kiinnostuksen kohteita. Arvioimme säännöllisesti lasten kehitystä sekä omaa toimintaamme.

Kaikki perheet ja lapset ovat erilaisia. Yhdessä toisiltamme oppien ja erilaisuutta kunnioittaen rakennamme lapsille turvallisen kasvuympäristön. Suunnitelmallisella ja tavoitteellisella toiminnalla tarjoamme lapsille kehitystason mukaista haasteellista toimintaa. Tuemme lasten luovuutta ja oman persoonallisuuden kehittymistä sekä kannustamme heitä oma-aloitteisuuteen. Toimintamme tarkoitus on edistää jokaisen lapsen hyvinvointia.

2.2.2 Lapsikäsitys

Jokainen lapsi on ainutlaatuinen, oman taustansa omaava persoona, jolla on omia erityisiä tarpeita ja toiveita. Pidämme erilaisuutta työyhteisön ja lapsiryhmien vahvuutena ja rikkautena. Arvostamme jokaista lasta yksilönä huomioimalla hänen vahvuutensa ja kehittymistarpeensa.

Vanhemmat ovat lapsen tärkeimmät kasvattajat. Päivähoidon tehtävä on tukea perheitä lastensa kasvatustehtävässä. Huomioimme mahdollisuuksiemme mukaan perheiden tarpeita ja toiveita.

Lapsuus on ainutlaatuinen elämänvaihe, jonka tulee olla huolettoman onnellista ja turvallista aikaa. Lapsen tarve on tuntea olevansa rakastettu ja hyväksytty. Lapsuuteen kuuluvat leikki ja mielikuvitus. Lapsuus on jatkuvan oppimisen ja kehittymisen aikaa, jolloin identiteetti ja itsetunto vahvistuvat.

3 Lasten osallisuus toiminnassa

Päivähoidossa lapset ovat osallisia kykyjensä ja kiinnostuksensa mukaisilla tavoilla. Olemme kaikki sitoutuneita lasten osallisuuden edistämiseen ja ymmärrämme, kuinka lasten osallisuus vaikuttaa toimintaan ja työskentelyyn. Arjessa lapset kohtaavat päivittäin monenlaisia tilanteita ja asioita, jotka vaikuttavat heidän ajatuksiinsa, kokemuksiinsa ja toimintaansa.

Pienten lasten osallisuus alkaa siitä, että lasta autetaan ja opetetaan tunnistamaan ja nimeämään omia tunteitaan, mielipiteitään ja kokemuksiaan sekä tekemään hänelle itselleen ja yhteisölleen sopivia valintoja, esimerkiksi leikkien, välineiden tai toimintatapojen suhteen.

Kuuntelemme lapsia ja tartumme hetkiin, joista voi kasvaa aitoa osallistumista. Me aikuiset olemme osallistumisen mahdollistajia ja tuemme lasta. Kohtelemme lapsia yhdenvertaisina siten, että jokainen lapsi huomioidaan.

Lapsi oppii näkemään itsensä ryhmänsä yhtenä jäsenenä. Yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuuden tunne vahvistuvat. Osallistumisen kokemus estää ulkopuolisuuden tunnetta ja turhautumista. Lasten osallistaminen ja osallistuminen ovat joskus hitaita prosesseja. Arvioimme ja kehitämme toimintaamme jatkuvasti.

4 Yhteistyö perheiden kanssa

Kasvatuskumppanuus on vanhempien ja päivähoidon kasvattajien tietoista toimintaa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi. Tavoitteenamme on luoda avoin ja keskusteleva ilmapiiri vanhempien ja päivähoidon kasvattajien välille. Luottamuksellinen suhde vanhempien kanssa luo edellytykset lasten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Kumppanuudessa yhdistyvät vanhempien tuntemus omasta lapsestaan ja päivähoidon kasvattajien ammatillinen tieto ja taito lapsen toimimisesta useampien ja erilaisten lasten kanssa.

Toivotamme niin lapset kuin vanhemmat tervetulleiksi päivähoitopaikkaan. Lapsiryhmään tutustumiseen varataan riittävästi aikaa. Ennen päivähoidon alkamista sovimme keskusteluajan, jossa saamme huoltajilta tietoa lapsen arjesta, osaamisesta, tavoista ja tottumuksista. Samalla huoltajilla on mahdollisuus kertoa lapsen päivähoidon alkamiseen liittyvistä tunteista, iloista ja huolista. Eri äidinkielisten lasten huoltajien kanssa keskustelemme lisäksi lapsen suomen kielen taidoista. Huoltajien kanssa teemme lapsen varhaiskasvatussuunnitelman (vasu). Vasu-keskustelussa kirjaamme tietoja lapsesta, vanhempien toiveista ja odotuksista päivähoidosta. Lisäksi sovimme yhteiset tavoitteet lapsen kasvun ja kehityksen tukemiseksi. Vasu-keskustelu käydään kaikkien perheiden kanssa vähintään kerran vuodessa, mutta yhteistä sopimusta tarkistamme ja arvioimme vanhempien kanssa tarpeen mukaan.

Kasvatuskumppanuuden hengessä kerromme avoimesti huoltajille lapsen päivästä. Päivittäin on mahdollisuus keskustella vanhempien kanssa päivähoidon toiminnasta ja lapsen päivän sujumisesta. Tarvittaessa järjestämme vanhempainiltoja, joissa keskustelemme vanhempien odotuksista, kasvatusnäkemyksistä ja päivähoidon ajankohtaisista asioista. Vanhemmat ovat tervetulleita viettämään päivää kanssamme sekä

osallistumaan mahdollisiin retkiin ja juhliin. Vanhempien ja lasten osallisuutta päivähoidon arjessa kehitämme koko ajan. Vanhempien osallisuus lapsensa päivähoidon arkeen lähtee toimivasta vuorovaikutuksesta varhaiskasvatuksen työntekijöiden kanssa. Hyvät, luottamukselliset suhteet ovat perusta sille, että lapsi tuntee olonsa turvalliseksi hoitopäivän aikana.

Tiedotamme vanhempia päivähoidon toiminnasta. Laadimme lapsiryhmämme toiminnasta suunnitelman toimikauden ja toimintakertomuksen toimintakauden päätyttyä. Toimintakertomuksessa arvioimme, kuinka hyvin tavoitteet ovat toteutuneet. Vanhemmilta tulevan asiakaspalautteen käsittelemme aina. Palautteen pohjalta arvioimme ja kehitämme toimintaamme. Kasvunkansio on yksi työväline lapselle, vanhemmille ja kasvattajille. Kansioon keräämme lapsen kertomia asioita, haastatteluja, oppimiskokemuksia, piirustuksia, maalauksia, valokuvia.

5 Työ lasten parissa

5.1 Kieli vuorovaikutuksen perustana

Tehtävämme on luoda kaikille lapsille osallistumisen mahdollisuuksia jokapäiväisessä vuorovaikutuksessa ja edistää yhteisöllisyyttä. Kieli on ajattelun edellytys ja väline, jota tarvitaan toimimisessa muiden kanssa. Edistämme kielen harjaantumista käyttämällä kuvia, pienryhmätoiminnalla ja lapsilähtöisellä toiminnalla.

Kannustamme lasta ilmaisuun. Kuuntelemme, mitä asiaa lapsella on. Lapsen viestintätaidoissa otamme huomioon ikätason ja kielellisen kehityksen tason. Tarvittaessa vältämme pitkiä lauseita ja liian vaikeita sanoja. Sanoitamme tekemisiä ja toimintoja paljon, puhumme ystävällisellä äänellä lapsen ymmärtämisen mukaisesti. Siirtymätilanteissa (esimerkiksi mennessämme sisälle tai ulos sekä toiminnasta toiseen siirtymisessä) annamme selkeitä ohjeita sekä annamme lapselle aikaa ja huomiota, jotta lapsi ymmärtää, mitä seuraavaksi tapahtuu päivähoitopäivän aikana. Vuorovaikutuksessa tärkeitä ovat myös ilmeet ja eleet. Päiväjärjestystä, tavaroita ja tunteita esittävät kuvat ovat meillä jokapäiväisessä käytössä.

Luomme tilaa lastenväliselle vuorovaikutukselle. Autamme lasta leikkipaikan ja leikkikaverien löytämisessä. Rohkaisemme arkoja lapsia tukemalla ja antamalla mallia leikkimisestä. Tuemme lasten uskallusta aloitteisiin ja toisten kanssa toimimisen perustelutaitoja ja ristiriitatilanteiden ratkaisemista keskustelemalla.

Laulu- ja satutuokioissa lasten päättely- ja ymmärrystaidot kehittyvät. Lastenkirjallisuus, erityisesti kuvakirjat, ovat tärkeitä kaikkien lasten kielellisen kehityksen, sanavaraston, myönteisen minäkuvan sekä vuorovaikutustaitojen kehittymisessä. Kuullun ymmärtäminen sekä yksinkertaiset kysymykset ohjaavat lasta tekemään päätelmiä ja auttavat osallistumaan keskusteluun.

Laulujen ja tarinoiden esittäminen lisäävät yhdessä toimimisen taitoja. Piristämme arkea myös pöytä- ja nukketeatteriesityksillä, dramatisoinnilla sekä laululeikeillä.

Kieli on vuorovaikutuksen perusta. Lapsille kielen oppimisessa on tärkeää, että me puhumme lyhyitä lauseita, toistamme sanoja ja olemme lähellä, jotta lapset tuntevat olonsa turvalliseksi. Meillä on hoidossa lapsia useista eri kulttuureista.

5.2 Lasten oma yhteisö ja kulttuuri

Lapset luovat päivähoitopaikan kulttuurin aikuisten ohjauksessa ja valvonnassa. Olemme itse hyvänä mallina lasten kanssa toimiessamme. Aikuisten välinen sosiaalinen kanssakäyminen heijastuu koko lasten kulttuuriyhteisöön. Yhteisössämme muistamme hyvät käytöstavat, toisten huomioinnin, kohteliaisuuden ja kunnioituksen kaikkia ihmisiä kohtaan. Tällä tavalla toimiessamme meidän aikuisten arvostava ja kuunteleva malli vuorovaikutuksessa välittyy myös lapsille.

Lapsen hoitopaikka on yhteisö, johon lapset kokevat kuuluvansa tunteineen ja omana itsenään, jossa jokainen yhteisön jäsen on arvokas, ainutlaatuinen ja hyväksytty. Rohkaisemme ja kannustamme lapsia ilmaisemaan itseään, toiveitaan ja kertomaan ideoistaan. Haluamme työstää ja toteuttaa lasten ideoita ja toiveita yhdessä.

Kasvattajat luovat turvallisen ilmapiirin ja tunneilmaston, jossa toisten auttaminen ja huomioiminen ovat tärkeitä. Lasten osallisuus näkyy myös yhteisessä suunnittelussa mm. toiminnan ideoinnissa ja toimintatapojen luomisessa. Yhdessä tekeminen luo me-henkeä.

Toimimme erilaisissa tilanteissa isompana ryhmänä, pienryhmänä tai lapsen kanssa kahden. Päiväkodissa ja ryhmäperhepäivähoidossa pienryhmätoiminta koostuu 4-10 lapsen ryhmässä, toiminnasta ja lapsen iästä riippuen. Perhepäivähoidossa lapsia on luonnollisesti enintään neljä. Pienryhmätoiminta tuo joustavuutta lapsen päivähoitopäivään. Lapsen yksilölliset tarpeet ja temperamentti, osallisuus ja oppimistyylit pystytään huomioimaan paremmin. Pienryhmätoiminta ja joustava päivärytmi auttavat myös kiireettömän ilmapiirin luomisessa. Toimiminen pienemmissä ryhmissä lisää turvallisuutta ja siirtymätilanteet sujuvat helpommin. Leikki- ja toimintarauha voidaan turvata paremmin, kun lapset toimivat eri tiloissa. Toimintaympäristömme on turvallinen ja lapsen tarpeet huomioiva.

Päiväkodissa lapsen siirtyessä toiseen ryhmän, huomioimme olemassa olevia kaverisuhteita tulevassa ryhmässä mahdollisuuksien mukaan. Lapset saavat tutustua ryhmänsä kasvattajiin ja toisiin lapsiin. Vertaistuen merkitys ryhmässä on suuri, kun ryhmässä jo olevat lapset ohjaavat ja tukevat uusia tulokkaita esimerkiksi ryhmän toimintatapoihin. Vertaisryhmässä vuorovaikutustilanteissa leikeissä lapset oppivat yhdessä, toisten kanssa ja toisiltaan. Kasvattaja tukee lapsia keskinäisissä vuorovaikutustilanteissa ja huolehtii, ettei kukaan jää toiminnan ulkopuolelle. Lapset tutustuvat toisiinsa yli ryhmärajojen esimerkiksi ulkoillen yhteisellä pihalla ja leikeissä. Lasten ystävyyssuhteita tuetaan yli ryhmärajojen.

Varhaiskasvatusikäisten lasten sosiaaliset taidot ovat vasta kehittymässä. Opetamme lapsille keinoja, joiden avulla tulee toimeen muiden ihmisten kanssa, kuten tervehtiminen, kiittäminen, ystävällinen puhetapa, toisten auttaminen, asettuminen toisen ihmisen asemaan, kykyä empatiaan ja yhteistä vastuun kantamista muiden hyvinvoinnista.

Lasten kesken syntyy välillä ristiriitoja ja joskus voi esiintyä jopa kiusaamista. Kiusaamista emme hyväksy missään muodossa. Kiusaamista ehkäistään luomalla turvallinen ilmapiiri. Säännöistä keskustellaan yhdessä lasten kanssa ja tehdään sopimuksia. Lapset opettelevat aikuisen ohjauksessa kunnioittamaan toisiaan ja olemaan hyvä kaveri. Puutumme epäasialliseen käytökseen ja lasten sopimattomiin puheisiin. Tarkkailemme lasten välisiä vuorovaikutustilanteita ja arvioi tilannekohtaisesti, onko lasten välinen vuorovaikutus leikillistä vai häiritsevää toimintaa. Jokaiseen kiusaamistilanteeseen puutumme heti, keskustelemme asianomaisten lasten kanssa ja myöhemmin vanhempien kanssa. Kasvattaja keskustelee lapsen kanssa ja opastaa lasta asialliseen ja toivottuun käyttäytymiseen. Tarvittaessa järjestämme asiasta kokouksen perheen kanssa.

5.3 Hoitopäivän kulku ja lapsen opastaminen omatoimisuuteen

Lapsen hoitopäivä muodostuu erilaisista arkeen liittyvistä tilanteista, jotka ovat selkeän ja tarvittaessa joustavan päivärytmin perusta. Joka päivä toistuvat toiminnat (struktuurit) luovat lapselle turvallisuuden tunteen tapahtumien jatkuvuudesta. Päivähoidossa lapsen päivä koostuu ulkoilusta, perushoitotilanteista, levosta, ohjatusta toiminnasta ja leikistä. Lapsen ikä ja kehitys sekä henkilökohtainen elämänrytmi vaikuttavat lapsen arjen kulkuun, esimerkiksi unen tarve. Säännöllisyys päivän kulussa tuo ennakoitavuutta lasten elämään ja vähentää lapsen turvattomuutta ja levottomuutta. Lapset tietävät, mitä seuraavaksi tehdään. Tarvittaessa päivänkulkua jäsentävät kuvat tukevat lasta omatoimisuutta ja oman toiminnan säätelyä. Kuvia

katsomalla lapsen on helppo seurata hoitopäivän etenemistä. Kuvia käytämme apuna myös päivittäisissä tilanteissa kuten pukemisessa, siirrtyessämme tilanteesta toiseen, liikuntatuokioissa ja ruokailussa. Selkeät rakenteet (päivärytmi) auttavat lasta hoitopäivän etenemisessä.

Meillä on selkeä päiväohjelma, joka toistuu lähes samana joka päivä. Aamulla toivotamme lapset tervetulleiksi, kun he saapuvat päivähoitopaikkaan. Aamupala on kello kahdeksan aikaan. Sen jälkeen toimimme sisätiloissa tai ulkona. Ulkoilemme aamu- ja iltapäivällä. Noin kello yksitoista on lounasaika. Päivälevon jälkeen on noin kello kaksi iltapäivällä on välipalatarjoilu, jonka jälkeen lapsilla on jälleen aikaa si-ja ulkotoimintoihin ja leikkiin.

Kannustamme lapsia omatoimisuuteen kaikessa toiminnassa heidän kykyjensä mukaan. Opetamme lapsille omatoimisuutta antamalla heille riittävästi aikaa päivän eri toiminnoissa, esimerkiksi pukemistilanteissa. Päivän eri toiminnoissa lapsen aktiivinen oppiminen mahdollistuu. Tiiviissä vuorovaikutuksessa herkistymme lapsen luontaiselle uteliaisuudelle ja tiedonjanolle. Yhdessä lapsen kanssa voimme pohtia ja jakaa elämän ihmeitä.

5.4 Lasten leikki

Leikki on keskeisin lapsen kehitystä ja oppimista tukeva toimintamuoto. Leikissä lapsi oppii, ratkaisee ongelmia, keksii, kokeilee, oivaltaa ja toimii luovasti. Leikki kehittää lapsen ajattelua ja samalla hän käsittelee tunteitaan ja kokemaansa. Leikissä lapset jäljittelevät ja luovat uutta. Meidän vastuulla on huolehtia siitä, että lapsilla on aikaa ja rauhaa monipuoliseen leikkiin. Aikuinen ohjaa tarvittaessa lasten leikkiä, osallistuu siihen rikastuttaen ja vieden leikkiä eteenpäin. Lasten leikkiä havainnoimalla saamme arvokasta tietoa lap-

sen kehityksestä. Monelle lapselle leikki on tärkeä väline suomen kielen oppimiseen. Leikki yhdistää eri kielitaustaisia ja eri-ikäisiä lapsia.

Pienissä ryhmissä toimiminen antaa lapsille paremman mahdollisuuden keskittyä leikkeihin. Leikkivälineet ovat lasten ulottuvilla ja kasvattaja ohjaa tilojen käytössä. Käytämme kuvakortteja lasten leikkien valinnassa. Niiden avulla lapset saavat valita mieleisensä leikin. Lelupäivinä lapsilla on mahdollisuus tuoda kodistaan itselleen tärkeä oma lelu, joka tuo uutta sisältöä leikkeihin. Pienille lapsille oma lelu on tunnelelu, joka sitoo hoitopäivän ja kodin yhteen. Metsäretkillä lapset saavat leikkiä luonnonmateriaaleilla ja saavat kosketuksen luontoon ja omaan ympäristöönsä.

5.5 Oppimistoimintojen järjestäminen

Lapsi on aina avoin oppimaan uutta. Oppiminen on yksilöllistä ja tapahtuu leikin, oivalluksen sekä elämyksellisen ja kokemuksellisen toiminnan ja mallioppimisen kautta. Vuorovaikutus aikuisten ja lasten kanssa edistää oppimista. Oppimisen tavoitteena on myönteinen oppimisasenne. Tuemme lasten oppimista sekä ohjaamme lasta tiedostamaan oma oppimisensa ja autamme havaitsemaan sen, että lapsi voi itse vaikuttaa onnistumiseensa oppimisessa. Lähtökohtana voi olla lapsen elinympäristöön läheisesti liittyvät ilmiöt ja tapahtumat sekä niistä saadut kokemukset.

Luomme lapsille ympäristön, joka herättää uteliaisuutta, mielenkiintoa ja oppimismotivaatiota. Toiminta pienemmissä ryhmissä mahdollistaa lapsille avoimen, rohkaisevan ja kiireettömän ilmapiirin. Lasten saatavilla on ikätasoon soveltuvia leikkivälineitä. Vanhemmille lapsille käytössämme on leikkikartta, joka auttaa heitä löytämään oman leikin.

Lapsille ominaiset tavat oppia ja toimia ovat liikkuminen, tutkiminen, leikki ja taiteellinen kokemus ja ilmaiseminen. Kaikkia niitä käytämme toiminnassamme.

Meillä on tärkeä rooli lasten oppimisen tukena. Autamme lasta viemään leikkiä eteenpäin ja tarjoamme muun muassa uusia materiaaleja tai leikkivälineitä ja osallistumalla rikastutamme lasten leikkiä. Käsittelemme ajankohtaisia asioita lasten kanssa päivittäisissä keskusteluissa.

5.6 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

Me kaikki ihmiset olemme erilaisia omine vahvuuksinemme ja tuen tarpeinemme. Päivähoidossa vastaamme perheen ja lapsen tarpeisiin yhteistyössä muiden varhaiskasvatusverkostoon kuuluvien henkilöiden kanssa. Yhteistyökumppaneitamme ovat muun muassa konsultoiva erityislastentarhanopettaja (kelto), varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuurikoordinaattori (kieku), neuvolan terveydenhoitajat, toimintaterapeutit, puheterapeutit, lastensuojelun työntekijät ja koulujen opettajat. Moninaisuus varhaiskasvatuksessa koostuu erilaisista perhetaustoista, kulttuureista ja lasten eriasteisesta tuen tarpeesta.

Moninaisuus rikastuttaa sosiaalista pääomaamme. Päivähoidosssa lapsi kasvaa monikulttuuriseen yhteisöön, koska lapset tulevat eri kieli- ja kulttuuritaustoista. Tiiviissä sosiaalisessa vuorovaikutuksessa opitaan hyväksymään erilaisuutta ja tapoja toimia eri tavalla. Arvostavassa vuorovaikutuksessa lasten keskinäisiä suhteita tuetaan, lasten osallisuus huomioidaan ja heidän itsetuntoaan vahvistetaan. Kohtelemme kaikkia lapsia ja perheitä tasa-arvoisesti ja tarjoamme lapsille yhtäläiset mahdollisuudet toimia ja ilmaista itseään.

5.6.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Jos vanhemmilla tai päivähoidon kasvattajilla herää huoli lapsen kasvun, kehityksen tai oppimiseen liittyvissä asioissa, keskustelemme yhdessä asiasta ja tarvittaessa otamme perheen kanssa sopien yhteyttä konsultoivaan erityslastentarhanopettajaan (kelto). Yhdessä mietimme lapsen tarvitsemaa tukea, laadimme

suunnitelman, toteutamme suunnitelmaa ja arvioimme tuen vaikutusta. Lapsen tuen tulisi olla oikeaaikaista, joustavaa ja tuen tarpeen mukaan muuttuvaa, tilapäistä tai jatkuvaa.

Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksessa jaotellaan kasvun- ja oppimisen yleiseksi, tehostetuksi tai erityiseksi tueksi. Tuen lähtökohtana on vanhempien kanssa yhdesssä sovitut tavoitteet, jotka tukevat lapsen kokonaisvaltaista kasvua. Koko ajan huomioidaan lapsen vahvuudet, persoonallisuus ja oppimis- ja kehitystarpeet. Havainnoimalla lasta päivähoidossa keräämme tietoa lapsen tarpeista ja kiinnostuksen kohteista. Lapsesta saadaan tietoa yhteistyökumppaneilta, esimerkiksi lapsen vuotuisista neuvolan terveystarkastuksista. Jokaiselle lapselle laaditaan yhteistyössä vanhempien kanssa varhaiskasvatussuunnitelma, johon kasvun ja oppimisen tuen tarvitsevalle lapselle kirjataan tuen tarpeet ja menetelmät.

Konsultoiva erityislastentarhanopettaja(kelto)tukee ja ohjaa meitä työssämme pedagogisten tukitoimien suunnittelussa ja toteuttamisessa ja seuraamisessa. Hän tekee yhteistyötä myös vanhempien kanssa. Lapsiryhmässä lastentarhanopettaja vastaa suunnitelman laadinnasta, toteutuksesta ja arvioinnista yhdessä muiden kasvattajien ja vanhempien ja kelton kanssa. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa muiden asiantuntijoiden ja yhteistyökumppanien kanssa, jotta kokonaisvaltaisen kehityksen tukeminen ja kuntoutus mahdollistuu. Tavoitteena on hyvinvoiva lapsi.

Kun lapsen tuen tarve havaitaan, kasvattajat kiinnittävät huomiota tapaansa toimia ja ohjata lasta, varhaiskasvatuksessa käytettäviin menetelmiin sekä suunnitelmalliseen kasvu- ja oppimisympäristön muokkaamiseen. Tarkkailemme ja arvioimme muiden muassa päivä- ja viikkojärjestyksen strukturointia, pienryhmätoimintaa sekä esimerkiksi puhetta tukevia ja korvaavia keinoja. Vantaan yleisen tuen valikko toimii yleisen tuen pedagogisen toiminnan ja arvioinnin välineenä. Tukimuotoja määriteltäessä tulee huomioida kunkin lapsen persoonallisuuden piirteet, oppimistyylit sekä kieli- ja kulttuuritausta. Tärkeää on turvata lapsen kehityksen suotuisa kasvun ja oppimisen polku, oppiminen ja tukitoimien jatkuvuus varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja perusopetukseen.

5.6.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus

Vantaalla varhaiskasvatuksessa lapset saavat kasvaa monikulttuurisessa yhteisössä. Lasten ja henkilöstön erilaiset kulttuuritaustat tuovat monimuotoisuutta päivähoidon arkeen. Lapsella tulee olla mahdollisuus kasvaa oman kulttuuripiirinsä ja suomalaisen yhteiskunnan jäseneksi. Arvostamme ja teemme lapsille tutuiksi eri maiden kulttuureja, koska se on tärkeää lasten identiteetin kehitykselle. Lapsen kasvua monikulttuurisuuteen tuetaan vanhempien ja kasvattajien vastavuoroisen, luottamuksellisen ja toisiaan kunnioittavan kumppanuuden kautta. Keskustelemme ja kerromme vanhempien kanssa suomalaisen kasvatuksen ja opetuksen tavoitteista ja periaatteista. Esim. sukupuolten asema vaihtelee eri kulttuureissa, mutta meillä varhaiskasvatuksessa lähtökohtana on eri sukupuolten välinen tasa-arvoisuus.

OMA ÄIDINKIELI JA SUOMI TOISENA KIELENÄ

Hoitopäivän aikana eri kieli- ja kulttuuritaustaisilla lapsilla mahdollisuus oppia suomenkieltä. Käytämme paljon erilaisia kuvia, joiden avulla kaikki lapset pystyvät jäsentämään päivän kulkua. Leikkikartat ja kuvalliset käyttäytymisohjeet ovat avuksi lapsen oman toiminnan ohjauksessa. Lapsi tarvitsee lisäksi järjestelmällistä ohjausta kielen oppimiseen ja käyttämiseen. Toimintatapamme ovat toimiminen pienryhmissä, vuorovaikutusleikit, kuvakirjat ja dramatisoinnit, jotka edistävät lapsen kielen kehitystä.

EETTINEN-, USKONTO- JA KATSOMUSKASVATUS

Päivittäisten tapahtumien yhteydessä voimme luontevasti käsitellä tasa-arvon, kunnioituksen ja oikeudenmukaisuuden kysymyksiä. Erilaisten tilanteiden yhteydessä pohdimme lasten kanssa, mikä on oikein ja väärin. Tuemme lapsen hyvän itsetunnon kehittymistä ja sosiaalisten taitojen oppimista. Eettinen kasvatus sisältyy kaikkeen toimintaan.

Vietämme päivähoidossa suomalaiseen perinteeseen liittyviä juhlia, esimerkiksi joulua ja pääsiäistä. Perheet päättävät, mihin tapahtumiin heidän lapsensa saavat osallistua.

Kasvatuskumppanuuteen kuuluu keskustelu lapsen vanhempien kanssa perheen vakaumuksesta ja lapsen uskontokasvatuksen sisällöstä. Vantaalla varhaiskasvatuksen uskontokasvatus ei ole tunnustuksellista.

5.7 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys

Opettelemme ympäristövastuullista toimintaa ja kestävän kehityksen elämänasennetta yhdessä toimien. Metsäretkillä lapset tutustuvat lähiympäristöön ja oppivat samalla nauttimaan ja rauhoittumaan luonnossa. Luonnossa liikkuminen tukee hyvinvointia. Teemme pieniä ekotekoja, esimerkiksi käytämme vettä ja energiaa säästeliäästi, tutustumme kierrätykseen ja jätteiden lajitteluun, askartelemme myös luonnon- ja kierrätysmateriaaleista. Lapset saavat ymmärrystä oman toimintansa vaikutuksista ympäristöön. Kierrätämme leluja lapsiryhmissä, paperi ja pahvi lajitellaan ja mahdollinen ruuanjäte laitetaan biojäteastioihin. Järjestämme siivoustalkoita syksyisin ja pidämme yhdessä hyvää huolta hoitopaikan tiloista. Hankinnoissa suosimme kestävää laatua. Sisätiloissa lapsi pääsee lähemmäksi luontoa avoimen ikkunanäkymän, kuvien, taulujen, julisteiden ja viherkasvien myötä. Lasten kanssa tehdään retkiä lähialueiden leikkipuistoihin, liikuntakentille ja metsiin.

Kaatisräppi (sanat Tiina Väärämäki)

Tiedän mäen haisevan - se pilaa koko maiseman

Se kaatopaikka kurja on - sen kasvu liian hurja on

Sinne roskat ajetaan - ja mäki kasvaa aina vaan

Me roskan syntyyn puututaan - ja säästäväisiks muututaan

Voi roskat muuttaa mullaksi - tai vaikka pahvirullaksi

Kun roskaa syntyy vähemmän - jää meille tilaa enemmän.

5.8 Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja Vantaalla

Vantaan varhaiskasvatuspalveluita käyttävät perheet, joiden lapsia on hoidossa päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja perhepäivähoidossa.Päivähoito voi olla osa- tai kokopäiväistä.

Lisäksi varhaiskasvatuksessa on muita perheille ja lapsille tarkoitettuja palveluita:

HOITOAPUPALVELU

Koivukylän alueella, Ulrikan päiväkodissa, on hoitoapupalvelupiste, lempinimeltään Happi. Siellä koulutettu henkilökunta järjestää turvallista ja virikkeellistä toimintaa kotihoidossa oleville päivähoitoikäisille lapsille. Vanhemmat voivat varata sieltä hoitopaikan muun muassa vanhemman asioiden hoitamisen ajaksi. Hoitopäivän pituus voi olla enintään 7 tuntia klo 7.30-15.30 välillä. Hoidon voi varata enintään neljänä päivänä kuukaudessa. Lasten hoitoapupalvelun hoitopaikka ei estä vanhempaa saamasta kotihoidon tukea.

ESIOPETUS

Esiopetusikäisten lasten vaihtelevasta määrästä johtuen Rautkallion päiväkodissa ei ole joka vuosi esiopetusta. Silloin perheitä ohjataan hakemaan lapselle esiopetuspaikkaa alueemme niihin päiväkoteihin, joissa esiopetusta järjestetään.

AVOIN PÄIVÄKOTI

Koivukylän alueella avoin päiväkoti toimii Rautpihan päiväkodin tiloissa. Päivittäinen toiminta-aika on klo 9.00-16.00. Toiminta on suunnattu alle kouluikäisille lapsille ja heitä kotona hoitaville vanhemmille tai hoitajille. Toiminta on maksutonta. Ennakkoilmoittautumista ei tarvitse tehdä.

Avoimen päiväkodin toiminta perustuu aktiiviseen yhdessäoloon, jossa vanhemmat huolehtivat lapsistaan. Toiminnan sisältö muotoutuu vanhempien esittämien toiveiden pohjalta henkilökunnan kanssa yhdessä toteuttaen. Toiminta sisältää vapaata yhdessäoloa ja leikkimistä sekä esimerkiksi taito- ja taideaiheita, musiikkia, liikuntaa ja retkiä. Paikan päällä on nähtävillä tarkempi viikko- ja kuukausiohjelma siitä, mitä kulloinkin avoimen päiväkodin ohjelmassa on luvassa. Vanhemmilla on myös mahdollisuus saada tukea ja keskustella kasvatuksesta, lapsen kehityksestä ja lapsiperheen arjesta.

KERHOTOIMINTA

Havukosken alueella kerhot toimivat osana RAUTPIHAn päiväkodin toimintaa, osoitteessa Sauvatie 4-6.

Kerhotoiminta on osa vantaalaista varhaiskasvatusta. Kerhot noudattavat koulujen toiminta-aikoja ja ovat perheille maksuttomia. Kerhoihin voi hakea ympäri vuoden päivähoitohakemuksella. Toimintaa ohjaa lastentarhanopettaja ja lastenhoitaja. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan lapsen ikä ja keskeisimmät toiminnot, joita lapsi harjoittelee. Tärkeintä on antaa lapselle kokemus, että hän pärjää ryhmässä ja saa onnistumisen ja oppimisen iloa kaikessa toiminnassaan. Toiminta on monipuolista. Siellä askarrellaan, piirretään, maalataan, liikutaan, pelataan, lauletaan, soitetaan, loruillaan, satuillaan, ulkoillaan sekä tehdään lähialueelle retkiä päiväohjelman mukaisesti. Osa kerhon toiminnoista toteutetaan pienemmissä ryhmissä ja välillä kaikki lapset osallistuvat tekemisiin koko ryhmänä. Leikki on lapselle tärkeä taito ja oppimisen mahdollistaja, siksi leikille varataan kerhossa aina aikaa. Kerhoissa tarjotaan lapsille positiivisia ja monipuolisia kokemuksia sekä mahdollisuuden toimia toisten lasten kanssa ryhmässä. Kerhotilat sijaitsevat lähellä metsää. Eri vuodenaikoina luontoretkillä havainnoidaan luonnossa tapahtuvia muutoksia. Toiminnan pohjana onkin innostus vaihtuvista vuodenajoista lauluineen, loruineen ja askarteluineen.

5.8.1 Esiopetuksen järjestäminen

Esiopetus on suunnitelmallista kasvatusta ja opetusta, joka liittyy kiinteästi sekä varhaiskasvatukseen että perusopetukseen. Varhaiskasvatuksen ja siihen sisältyvän esiopetuksen lähtökohtana on lapsuuden vaaliminen ja arvostaminen. Lapselle ei aseteta oppimiseen liittyviä tavoitteita, vaan esiopetusvuoden aikana lapselle tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia omaksua, opetella ja harjoitella perustietoja, taitoja ja -valmiuksia. Se on kuin silta varhaiskasvatuksesta kouluun.

Toimintatilat järjestetään siten, että lapsi kykenee hahmottamaan toimintaympäristönsä ja voi aktiivisesti harjoitella erilaisia taitoja. Monipuoliset välineet ja materiaalit innostavat tutkimaan ja leikkimään. Toiminnassa pyrimme jatkuvaan vuorovaikutukseen lasten ja kasvattajan välillä: kohtaamme lapset yksilöinä, kuuntelemme, kunnioitamme ja kannustamme. Kasvattajat ovat sopineet ryhmän selkeistä ja johdonmukaisista säännöistä ja toimintatavoista. Pidämme huolta siitä, että leikille jää riittävästi aikaa jokaisena esiopetuspäivänä.

Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Leikin kautta oppiminen vahvistaa lapsen oppimisen iloa ja myönteisen minäkuvan kehittymistä. Harjoittelemme yhteiselämän pelisääntöjä, pohdimme oikean ja väärän merkitystä arkipäivän tilanteissa, kasvatamme hyviä tapoja. Oppimisen keskeinen osa on kokemusten ja tietojen käsittely vuorovaikutuksessa aikuisten ja lasten kanssa. Teemakokonaisuuksien valinnassa pyrimme löytämään lapsille merkityksellisiä asioita ottamalla heidät mukaan asiakokonaisuuksien suunnitteluun. Tuemme lasten kehittyvää oppimismotivaatiota tarjoamalla kiinnostavia haasteita ja asettamaan oppimistavoitteita ottamalla huomioon jokaisen lapsen kehittymismahdollisuuksia.

Esiopetus on jatkumo varhaiskasvatuksen kokonaisuudessa, jossa hoito, kasvatus ja opetus nivoutuvat toisiinsa. Esiopetus pohjautuu opetuksen eheyttämiseen, jossa sisältöaluejako auttaa oppimisprosessia kokonaisuuksien luomisessa.

Pienryhmätoiminta on keskeinen pedagoginen menetelmä päivähoidossa ja esiopetuksessa. Esiopetuksessa pienryhmät eivät enää ole pysyviä. Lisäksi käytämme eri toiminnoissa ryhmäjärjestelyjä, jotka tukevat lapsen kasvua ja oppimista.

Esiopetuksessa otetaan huomioon monenlaiset oppijat ja oppimisen erilaiset lähtökohdat ja tavat sekä lapsen oma kulttuuritausta. Lapsen kasvun ja oppimisen tukemisen toteutamme sekä lapsen yksilöllisiin tarpeisiin vastaamisena että koko ryhmän dynamiikkaa huomioon ottaen. Lapsen havainnointi, tuen tarpeen arviointi, lapsen oppimissuunnitelma ja oppilashuolto toteutuvat kaikille esiopetuksessa oleville lapsille. Esiopetuksen aloitusvaiheessa laadimme yhteistyössä huoltajan ja lapsen kanssa lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman. Tiivis yhteistyö esiopetuksen kasvattajien, konsultoivan erityislastentarhanopettajan (kelto), kielikoordinaattorin(kieku) ja muun varhaiskasvatuksen henkilöstön kesken on ratkaiseva lapsen kasvun ja oppimisen turvaamiseksi. Esiopetus muuttuu velvoittavaksi 1.8.2015.

5.8.2 6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen

Vantaalla suomenkieliseen perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämisvastuu on kolmella tulosalueella. Perusopetukseen valmistavaa opetusta(6-vuotiaille) järjestää varhaiskasvatuksen tulosalue (päiväkodit), oppivelvollisuusikäisille(7-16-vuotiaat) perusopetuksen tulosalue(koulut) ja oppivelvollisuusiän ylittäneille(17-24-vuotiaat) nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalue.

6-vuotiaiden perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan päiväkotien esiopetusryhmissä, esiopetuksen työpäivinä, viisi tuntia päivässä.

Valmistavan opetuksen tavoitteena on osaltaan vahvistaa maahanmuuttajataustaisten perheiden lasten aktiivista osallisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa ja edistää heidän kotoutumistaan. Osallisuuteen sisältyy keskeisesti kuulumisen ja mukanaolemisen tunne. Osallisuus tukee oppimista, hyvinvointia sekä vastuulliseksi ja yhteiskunnan jäseneksi kasvamista.

Lapsen osallisuutta tuetaan hänen ikätasonsa edellyttämällä tavalla. Siihen kuuluu yhdessä toimimista. Osallisuus lähtee aina turvallisesta ryhmästä, jossa jokaisella on lupa ilmaista tunteitaan ja mielipiteitään. Lapsen oma paikka yhteisön jäsenenä luo tunteen kuuluvuudesta ja lisää lapsen itsetuntoa.

Valmistavaan opetukseen osallistuvat lapset toimivat omassa esiopetusta antavassa ryhmässään. Lapsen osallistumisella esiopetukseen edistetään lapsen suomen kielen oppimista, esiopetuksen sisältöjen omaksumista ja ystävyyssuhteiden muodostumista sekä annetaan tarvittavia valmiuksia perusopetukseen siirtymistä varten.

Valmistavan opetuksen lapsikohtaisista järjestelyistä sovitaan Lapsen valmistavan opetuksen oppimissuunnitelmassa, joka laaditaan yhteistyössä päiväkodin kasvattajan ja lapsen vanhempien kanssa.

Vantaalla suomenkielisen esiopetuksen ja 6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestämistä koskevat periaatteet ovat 1.8.2014 alkaen:

6-vuotiaiden lasten valmistavaa opetusta annetaan yhteensä 935-950 tuntia vuodessa esiopetuksen työpäivinä. 6-vuotiaiden lasten valmistavaa opetusta annetaan vähintään 13 lapsen kunnallisessa esiopetusryhmässä.

Valmistavaa opetusta järjestetään esiopetuksen työpäivinä, viisi tuntia päivässä. Mikäli lapsi on ainoastaan maksuttomassa 6-vuotiaiden lasten valmistavassa opetuksessa, viidennen tunnin opetus toteutetaan ennen ja/tai jälkeen esiopetusajan. Mikä lapsi on valmistavan opetuksen lisäksi päivähoidossa, viidennen tunnin opetus toteutetaan esiopetuksen ulkopuolella, päivähoitoajan puitteissa.

5.8.3 Perhepäivähoidon järjestäminen

Leikkiminen, liikkuminen, taiteellinen kokeminen ja tutkiminen ovat lapsen tapa oppia. Perhepäivähoidossa tarjoamme lapsille päivittäin monipuolista toimintaa lapsen ikä- ja kehitystaso huomioiden.

Lapset taidot kehittyvät toisten lasten kanssa. Yhteiset leikit kehittyvät jo pienellä lapsella, kun hänellä on mahdollisuus seurata isompien leikkejä ja toimintaa. Perhepäivähoidossa hyvä vuorovaikutus on kaiken toiminnan ydin. Lapsella on oma hoitopäivän ajan sama hoitaja, joka ohjaa lasta toimimaan ryhmän kaikissa toiminnoissa.

Perhepäivähoidon varahoito

Jokaiselle perhepäivähoidon lapselle on määritelty sijaishoitoryhmä jossain päiväkodissa. Lapsi menee sijaishoitoon, kun hoitaja on vuosilomalla, sairauslomalla, työtuntien tasausvapaalla tai koulutuksessa. Vanhempien on hyvä käydä lapsen kanssa tutustumassa sijaishoitopaikkaan ennen sijaishoidontarvetta. Hoitaja ilmoittaa päiväkotiin lapsen hoidontarpeen.

6 Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi

Työntekijöinä olemme vastuussa työyhteisömme yhteishengestä, ammatillisesta kehittymisestä sekä omasta ja toistemme jaksamisesta. Näytämme esimerkillämme hyvää mallia lapsille toista arvostavasta, kunnioittavasta, huomioonottavasta käytöksestä ja rakentavasta vuorovaikutuksesta. Tiedostamme lapsen hoitopaikan kokonaisvaltaisena kasvu- ja oppimisympäristönä. Käymme avointa keskustelua ja luomme yhteiset rakenteet toiminnalle, jota arvioimme ja kehitämme jatkuvasti. Kerran vuodessa on päivähoidon työntekijöiden koulutus-, kehittämis- ja arviointipäivä, joka on päivähoidon muuten järjestäville maksuton.

Säännöllisissä kokouksissamme käsittelemme toiminnastamme tullutta palautetta, tiedotamme toisiamme tärkeistä toimintaan liittyvistä asioista ja tapahtumista sekä arvioimme ja suunnittelemme pedagogista toimintaamme.

7 Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö

7.1 Yhteistyötahot ja kumppanuudet

Vanhemmat ovat tärkeimmät kasvatuskumppanimme ja heidän suostumuksellaan olemme yhteydessä yhteistyötahoihin.

Yhteistyökumppaneitamme ovat mm. lasten neuvola, konsultoiva erityislastentarhanopettaja (kelto), kieli- ja kulttuurikoordinaattori (kieku), puheterapeutit, fysioterapeutit, ravintoterapeutit, perheneuvola, psykologit, lasten- ja nuorten sairaala, lastensuojelu ja muut lasta tutkivat ja lapsen asioita hoitavat tahot.

Meillä on Vantaalla yhteisesti sovitut yhteistyökäytännöt lastensuojelun, perhetyön, perheneuvolan, kotipalvelun ja muiden sosiaalitoimenpalveluiden kanssa.

Lasten vanhemmat voivat hakeutua perheneuvolaan lapsen kasvua ja kehitystä koskevien kysymysten vuoksi sekä perheessä esiintyvien tilanteiden selvittämiseksi ja ratkaisemiseksi.

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten perheiden kanssa käytämme keskusteluissa apunamme tulkkipalveluita.

Vanhempien, varhaiskasvatuksen ja neuvolan välinen kumppanuus tiivistyy lapsen täyttäessä neljä vuotta. 4-vuotiaat lapset kuuluvat valtakunnallisesti laajan hyvinvointitarkastuksen piiriin, joka toteutetaan Vantaalla Hyve-mallin mukaisesti. Varhaiskasvatuksen ja perheen välisiä varhaiskasvatuskeskusteluja hyödynnetään neuvolassa, jolloin tietoa siirretään huoltajien luvalla terveydenhoitajan ja lääkärin tekemiin tarkastuksiin. Tarkastuksen jälkeen saamme lapsen terveystarkastuksen havainnot päivähoitoon vanhempien luvalla.

Lähiseurakunnan kanssa toteutuvat vuosittaiset kevät- ja joulukirkkotapahtumat.

Koivukylän kirjastossa käymme lainamassa kirjoja ja joskus osallistumme siellä järjestettäviin elokuviin tai muihin esityksiin.

Lähiympäristö tarjoaa monia muitakin mahdollisuuksia. Lapsiryhmät ovat tehneet retkiä paloasemalle, kierrätyskeskukseen ja lähialueen kauppoihin. Samalla on tutustuttu eri ammatteihin.

Päiväkodissa tarjoamme vuoden aikana useille opiskelijoille opiskeluun liittyvään työharjoitteluun. Meillä on työharjoittelijoita myös monista työllistymistä edistävistä oppilaitoksista.

Esi- ja alkuopetuksen välisellä yhteistyöllä pyritään lapsen joustavaan siirtymiseen esikoulusta kouluun. Vantaalla on käytössä yhtenäinen esi- ja alkuopetuksen tiedonsiirtomalli EsKo (esiopetuksesta kouluun)-

tiedonsiirtoprosessi. Sen tavoitteena on varmistaa tiedon välittyminen päiväkodista kouluun. EsKo – prosessissa päiväkodin esiopettaja havainnoi esiopetusryhmän lapsia ja kokoaa havainnot lasten taidoista, vahvuuksista ja tuen tarpeista. Tiedot siirtyvät koululle yhteistyössä vanhempien kanssa. Vuosittain sovimme Kytöpuiston koulun kanssa esiopetusikäisten lasten vierailuista kouluun. Toukokuussa on tietty päivä, jolloin vanhemmat menevät lapsensa kanssa tutustumaan tulevaan kouluun.

Opetussuunnitelman näkyväksi tekeminen vanhemmille on yksi keino varhaiskasvatuksen aseman vahvistamisessa yhteiskunnassa. Julkisuustyössä varhaiskasvatuksen henkilökunta nostaa esille omaa työtään niin vanhemmille, yhteistyökumppaneille ja päättäjille. Päiväkodinjohtaja on mukana monissa kehittämishankkeissa.

7.2 Hyvinvointityö ja oppilashuolto

Esiopetuksen hyvinvointityö (oppilashuolto) on osa varhaiskasvatuksessa toteutettavaa hyvinvointityötä. Hyvinvointityö on lasten kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Hyvinvointityöllä tarkoitetaan lapsen hyvän oppimisen hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa esiopetus- ja varhaiskasvatusyhteisössä.

Esiopetuksen hyvinvointityöhön kuuluvat ennaltaehkäisevä yhteisöllinen hyvinvointityö sekä yksilökohtainen hyvinvointityö, joka sisältää neuvolan terveydenhoitopalvelut, psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä tarvittaessa lasta varten koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän palvelut.

Hyvinvointityön tavoitteena on luoda esiopetukseen terveellinen ja turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö. Tehtävänä on edistää koko yhteisön hyvinvointia sekä vahvistaa ja tukea yhteisöllistä toimintakulttuuria.

Ystävyyden linna

7.3 Varhaiskasvatuksen viestintä

Rohkaisemme vanhempia antamaan palautetta toiminnastamme. Vanhempien kanssa viestinnässä on ajan tavoitteenamme luoda luottavainen suhde vanhempiin, että saamme aikaan avointa keskustelua vanhempien kanssa. Päiväkodissa, perhepäivähoidossa ja Pikku-Laurin ryhmäperhepäiväkodissa on säännölliset henkilökunnan kokoukset, joissa arvioimme, kehitämme ja suunnittelemme toimintaa lasten kanssa.

Päiväkotilaulu

Sanat: Tuula Seppänen
Sävel: Kotiseutu Pohjolassa laulusta

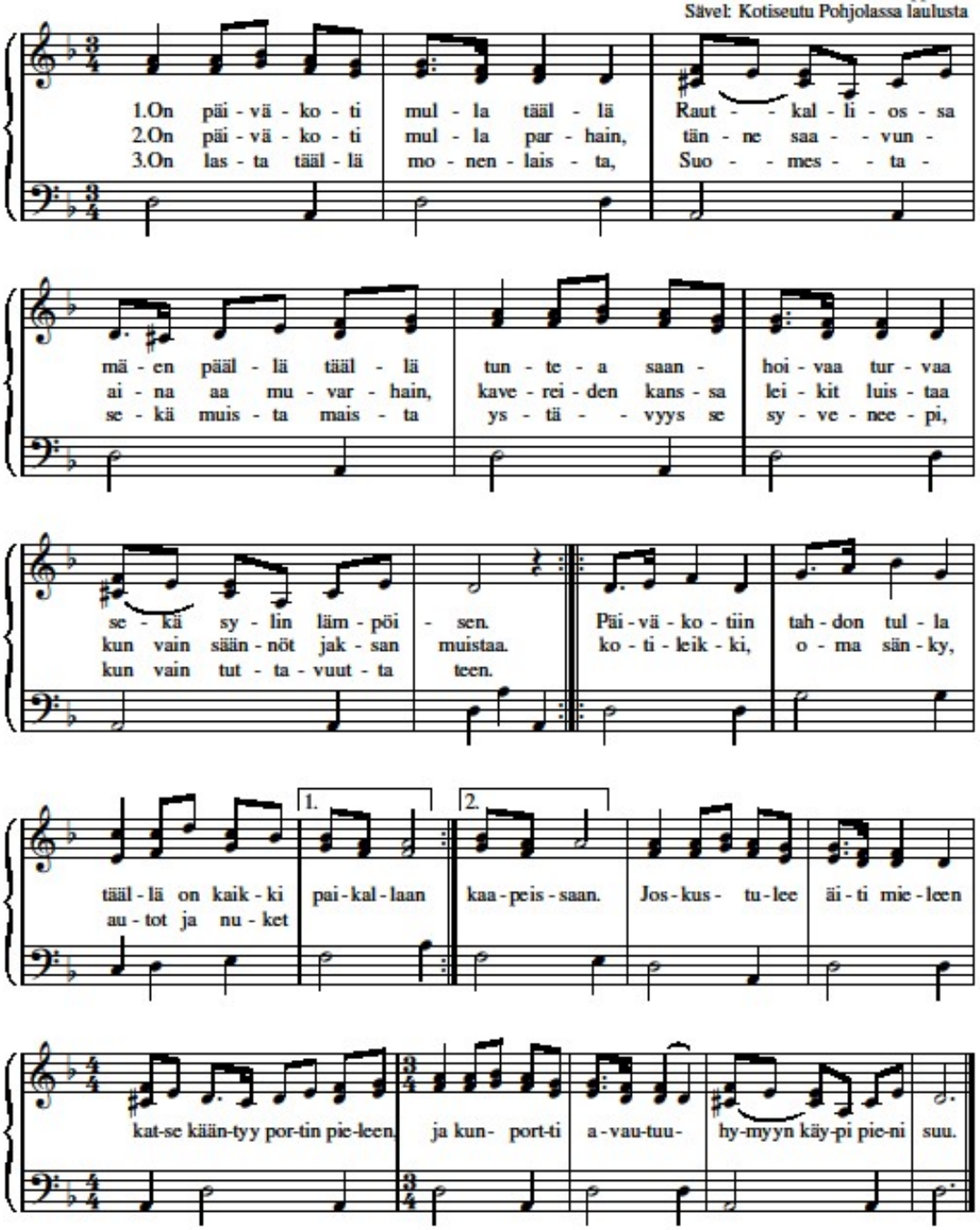

Vantaa

Sivistystoim, varhaiskasvatus

Rautkallion varhaiskasvatuksen toimintayksikkö

Rautkallion päiväkoti, Pikku-Laurin ryhmäperhepäiväkoti ja perhepäivähoito

Rautkallionkatu 5, 01360 Vantaa

p. 09 8392 4568

VANTAA

Varhaiskasvatussuunnitelma

Solkikujan toimintayksikkö
Solkikujan ja Simpukan päiväkodit

Opetuslautakunta 14.9.2015

LIITE: Opetuslautakunta 14.09.2015 / 16 §

Sisällys

1 Johdanto 2
2 Opetussuunnitelman lähtökohdat 4
2.1 Opetussuunnitelmaamme ohjaavat asiakirjat 4
2.2 Toiminta-ajatuksemme ja arvomme 4
2.3 Ajatuksemme lapsesta ja itsestämme kasvattajina 7
3 Lasten puheenvuoro 10
4 Yhteistyö perheiden kanssa 11
4.1 Vanhempien puheenvuoro 11
4.2 Kasvatuskumppanuus 12
4.3 Päiväkodissa aloittaminen ja vastuukasvattaja-käytäntö 13
5 Hyvinvointityö 14
6 Moninaisuus on meillä rikkautta! 16
6.1 Kasvun ja oppimisen tuki 16
6.2 Kieli- ja kulttuuritietoinen varhaiskasvatus 17
7 Työ lasten parissa 19
7.1 Päivän kulku 19
7.2 Kieli vuorovaikutuksen perustana 20
7.3 Meillä leikitään! 21
7.4 Meillä opitaan! 23
8 Varhaiskasvatuksen toimintamuodot 27
8.1 Esiopetuksen järjestäminen 27
8.2 6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen 28
9 Työyhteisön rakenteet ja arviointi 29
10 Yhteistyötahot ja viestintä 31
10.1 Teemme yhteistyötä 31
10.2 Viestintä päiväkodissamme 31
Lähteet 32

1 Johdanto

Olet tutustumassa Solkikujan toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelmaan. Simpukan ja Solkikujan päiväkodit yhdistyivät virallisesti Solkikujan varhaiskasvatuksen toimintayksiköksi tammikuussa 2014. Solkikujan toimintayksikön johtaja luotsaa kolmenkymmenen varhaiskasvattajan joukkoa sekä kymmentä lapsiryhmää. Päiväkotimme ovat hyvin monikulttuurisia ja varhaispedagogiikassamme painottuu kieli- ja kulttuuritietoinen varhaiskasvatus. Toimintayksikkömme tavoitteena on tarjota laadukasta ja pedagogista suomalaista varhaiskasvatusta ja esiopetusta, jossa yhdistyvät hoito, kasvatus ja opetus. Päiväkodeissamme tarjotaan tarpeen mukaan myös valmistavaa opetusta.

Solkikujan päiväkoti on valmistunut Myyrmäkeen lokakuussa 1987. Päiväkoti toimii luonnon ja asutuksen keskellä Vaskivuoren läheisyydessä. Jokaisella lapsiryhmällä on käytössään omat kotialueensa, yhteisiä pienryhmätiloja ja sali. Tilat mahdollistavat pienryhmä- ja yksilötyöskentelyn.
Solkikujan lapsiryhmät ovat:

MUUMILAAKSO (alle 3v.)
HUVIKUMPU (integroitu ryhmä 3-6v.)
KISSANKULMA(3-5v.)
KOIRAMÄKI (3-5v.)
MELUKYLÄ (6v.)

Simpukan päiväkoti on valmistunut Myyrmäkeen lokakuussa 1990. Päiväkoti sijaitsee keskeisellä paikalla, hyvien kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksien äärellä. Jokaisella lapsiryhmällä on omat ryhmätilansa sekä yhteisiä pienryhmätiloja ja sali. Tilat mahdollistavat pienryhmä- ja yksilötyöskentelyn.
Simpukan päiväkodin lapsiryhmät ovat:

HELMET (alle 3v.)
VESIKIRPUT (alle 3v.)
MERIHEVOSET (integroitu ryhmä 3-6v.)
DELFIINIT (3-5v.)
VESILINNUT (6v.)

Päiväkotien yhdistymisprosessin aikana olemme luoneet yhteistä arvopohjaa ja sopineet monista rakenteita vahvistavista käytännön asioista ja työstäneet tätä yhteistä varhaiskasvatussuunnitelmaa niin tiimeissä kuin työyksikköpäivän aikana. Yhteinen varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa toimintatapaamme ja varhaispedagogiikkaa kahden fyysisesti erillään sijaitsevan päiväkodin välillä. Päiväkodit ovat samanarvoisia ja yhtä tärkeitä vaikka toimintayksikkö kantaakin Solkikujan nimeä. Tiedostamme kuuluvamme samaan toimintayksikköön, mutta olemme kuitenkin kaksi erilaista työyhteisöä, joissa yksittäiset tavat saavuttaa yhteinen tavoite, voivat olla erilaisia. Sitoutumalla yhteisiin rakenteisiin ja tähän yhteiseen varhaiskasvatussuunnitelmaan me puhallamme yhteen hiileen kehittäen myös yhteistyötä talojemme välillä. Yhteishengen ja yhteistyön vaaliminen ylläpitävät päiväkotiemme omaa tunnelmaa ja ilmapiiriä.

Tämä varhaiskasvatussuunnitelma on samalla käyntikorttimme ja pedagogiikkaa ohjaava arjen aktiivinen työvälineemme! Se konkretisoi valtakunnalliset ja Vantaan kaupungin varhaiskasvatusta ja esiopetusta ohjaavat asiakirjat. Varhaiskasvatussuunnitelma ei siis ole vain lopputulos vaan jatkuva elävä prosessi, joka näkyy arjen toiminnassa lasten kanssa. Työntekijöinä sitoudumme tähän suunnitelmaan ja tekemään töitä lasten, perheiden ja toistemme kanssa tämän asiakirjan pohjalta.

Meille on lisäksi tärkeää kehittää toimintaamme sitoutumalla Vantaan varhaiskasvatuksen painopistetyöskentelyyn, jonka kautta olemme viime vuosina panostaneet liikuntakasvatukseen, kieleen ja vuorovaikutukseen, luonto- ja ympäristökasvatukseen ja nyt leikkiin. Henkilökunnan ammattitaidon ja osaamisen jatkuva kehittäminen näkyy meillä laadukkaana varhaiskasvatuksena ja esiopetuksena. Solkikujan päiväkoti on tällä het-

kellä myös Helsingin Yliopiston kenttäharjoittelupäiväkoti. Linkki yliopistoon pitää meitä ajassa kiinni ja tuo meille opiskelijoiden myötä uusia tuulia varhaiskasvatuksen tutkimuksen saralta.

Vanhempien tuntemuksilla ja kokemuksella on tietysti suuri merkitys lapselle - Jos vanhemmat pitävät päiväkotia hyvänä ja turvallisena, tämä välittyy lapselle. Yksi tämän suunnitelman tarkoituksista on myös osaltaan vakuuttaa lasten vanhemmat siitä, että heidän lapsillaan on hyvä olla päiväkodeissamme. Varhaiskasvatussuunnitelmamme onkin ehkä juuri se ensimmäinen kohtaaminen vanhempien kanssa. Toivomme, että suunnitelmaan tutustuminen luo alun luottamukselliselle ja myönteiselle kasvatuskumppanuudelle.

TERVETULOA
Solkikujan ja Simpukan päiväkoteihin
kasvamaan ja oppimaan!

Vantaalla 8.6.2015
Solkikujan varhaiskasvatuksen toimintayksikön johtaja,
Simpukan päiväkodin työntekijät,
Solkikujan päiväkodin työntekijät

2 Opetussuunnitelman lähtökohdat

2.1 Opetussuunnitelmaamme ohjaavat asiakirjat

Varhaiskasvatusta ohjataan sekä valtakunnallisilla että kunnan omilla asiakirjoilla. Suunnitelmamme perustuu valtakunnallisiin perusteisiin ja linjauksiin (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005; Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2010, 2014) sekä Vantaan varhaiskasvatusta ja esiopetusta ohjaaviin paikallisiin asiakirjoihin. Valtakunnallisen Varhaiskasvatussuunnitelman ja Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden arvopohjana on YK:n Lapsen oikeuksien sopimus.

Tämä varhaiskasvatussuunnitelma on Solkikujan (1997, 2002, 2006) ja Simpukan päiväkotien (1999, 2002, 2005) osalta neljäs ja Solkikujan toimintayksikön ensimmäinen yhteinen (2015).

Jokainen opetussuunnitelma on oman aikansa lapsi. Tälläkin hetkellä muutoksen tuulet puhaltavat ja tuovat meille 1.8.2015 voimaan astuvan uuden varhaiskasvatuslain, johon liittyen Opetushallitus aloittaa lähitulevaisuudessa uusien valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelmien perusteiden laadinnan, ja 1.8.2016 tulevat voimaan uudet Esiopetuksen Opetussuunnitelman Perusteet. Suunnitelmat ovat siis toden totta eläviä asiakirjoja ja me elämme ajassa niiden kanssa yhdessä lasten kanssa toimien!

2.2 Toiminta-ajatuksemme ja arvomme

Toiminta-ajatuksenamme on tarjota Myyrmäessä asuville lapsille laadukasta suunnitelmallista ja tavoitteellista suomalaista kieli- ja kulttuuritietoista varhaiskasvatusta ja esiopetusta, jossa yhdistyvät hoito, kasvatus ja opetus.

”Toisten kanssa toimien,
sanoja, kuvia käyttäen
suomenkielen hallitsen.
Kun itseäni opin ilmaisemaan,
itsetuntoni kohoaa!
Leikkeihin ja lauluihin,
tarvitsen minä kaverin.
Rohkeutta tulevaan,
evääkseni täältä saan!”

Toimintamme taustalla vaikuttavat Vantaan varhaiskasvatuksen arvot, jotka ovat innovatiivisuus, kestävä kehitys ja yhteisöllisyys. Haluamme omalta osaltamme turvata hyvät elinmahdollisuudet nykyisille ja tuleville lapsille.

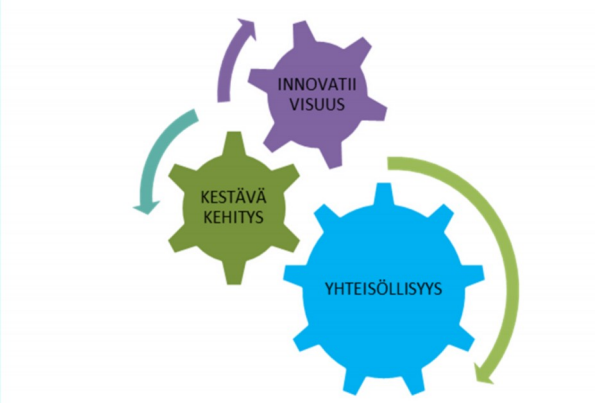

Meillä Solkikujalla ja Simpukassa nämä arvot tarkoittavat:

INNOVATIIVISUUS

Meillä on rohkeutta tehdä ja kokeilla tehdä asioita monella eri tavalla. Suunnitelmat sekä niiden arviointi ovat tärkeitä ja niille tulee kaiken kiireen keskellä antaa aikaa. Arviointi antaa mahdollisuuden muutokseen ja toiminnan kehittämiseen. Meillä on työntekijöinä kyky kuunnella ja ottaa vastaan toistemme ideoita. Meillä on lupa myöntää erehdyksemme. Kuuntelemme työntekijöinä toinen toisiamme sekä lapsia että perheitä.

YHTEISÖLLISYYS

Meille on tärkeää avoin vuorovaikutus ja hyväksyvä sekä myönteinen ilmapiiri. Yhteisöllisyys on osa hyvinvointityötä. Työyhteisössä olemme ammatillisia, kunnioitamme toinen toisiamme ja annamme toisillemme työrauhan. Yhteiset juhlat ja tapahtumat, keskustelut, erilaiset pedagogiset foorumit sekä työyksikköpäivä auttavat meitä yhteisen varhaiskasvatusyhteisön rakentamisessa. Työhyvinvointi ja yhteisöllisyyden vahvistaminen on yhteinen tehtävämme.

Yhteisöllisyyttä syntyy vain yhdessä olemalla ja tekemällä. Pienetkin arjen teot ovat arvokkaita ja lisäävät hyvinvointia. Yhteisöllisyyden tulee toteutua niin yksittäisen päiväkodin sisällä kuin koko yksikön tasolla.

Yhteisöllisyyteen kuuluu myös osallisuus. Lasten osallisuuden vahvistaminen päivittäisissä toiminnoissa, ryhmätilanteissa, kaikessa tekemisessä, leikeissä ja toiminnan suunnittelussa sekä arvioinnissa on jatkuvan kehittämisen kohteena. Koko talon yhteiset juhlat ja tapahtumat sekä lapsiryhmien välinen yhteistyö vahvistavat yhteisöllisyyttä ja luovat me-henkeä. Lasten kaverisuhteita voidaan tukea myös yli ryhmärajojen.

Vanhemmat ovat tärkeä osa yhteisöämme. Kannustamme vanhempia olemaan kiinnostuneita lapsensa päivästä, lapsen oppimisesta ja päiväkodissa tapahtuvista asioista. Kerromme vanhemmille aktiivisesti lapsen päivästä sekä päivän ja viikon tapahtumista. Vanhemmat ovat aina tervetulleita osallistumaan toimintaamme, niin sen arkeen kuin erilaisiin juhliin ja tapahtumiin. Kannustamme vanhempia tuomaan ajatuksiaan ja toiveitaan esiin sekä antamaan meille palautetta.

KULTTUURISESTI KESTÄVÄ KEHITYS

Arvostamme suomalaista kulttuuriperinnettä mm. siihen liittyviä juhlaperinteitä, ja haluamme välittää tätä kulttuuriperinnettä lapsille. Arvostamme myös lasten ja heidän perheidensä sekä työntekijöiden eri kieli-, kulttuuri- ja katsomustaustaa. Tämä moninaisuus tuo maailman eri kielineen, kulttuureineen, uskontoineen ja katsomuksineen osaksi päiväkotiyhteisömme arkea ja juhlaa. Toivomme, että moninaisuus voisi olla meillä rikkautta, jotta lapset, vanhemmat ja työntekijät pääsisivät oppimaan toinen toistensa tavoista ja perinteistä sekä kunnioittamaan niin omaa kuin itselle vierasta perinnettä. Haluamme omalta osaltamme olla luomassa myös uutta kulttuuriperinnettä.

SOSIAALISESTI KESTÄVÄ KEHITYS

Päiväkodeissamme tytöillä ja pojilla on samanlaiset mahdollisuudet toimia ja suhtaudumme tyttöihin ja poikiin tasa-arvoisesti. Hyväksymme sukupuolisuuden ja siihen liittyvät erityiskysymykset kuten seksuaalivähemmistöt ja erilaiset perheet, kuten sateenkaariperheet. Pyrimme kiinnittämään huomiota arjen stereotyyppisiin sukupuolistaviin käytänteisiin ja teemme niitä näkyväksi, jotta niitä päästään muuttamaan. Tuemme lapsia monipuolisiin leikkeihin ja autamme heitä ottamaan leikeissä erilaisia rooleja sekä pääsemään mukaan leikkiin. Luomme lapselle mahdollisuuksia toteuttaa itseään liikkuen, leikkien ja yhdessä toisten kanssa toimien. Reagoimme valppaasti kiusaamiseen ja kaikkeen epäasialliseen kielenkäyttöön. Autamme lapsia kasvamaan ihmisinä osana yhteisöä.

EKOLOGISESTI KESTÄVÄ KEHITYS

Tuemme lapsen luonto- ja ympäristösuhteen kehittymistä. Luonnossa liikkuminen vähentää stressiä ja saa aikaan hyvän olon. Metsäretkillä ja lähiympäristössä liikkuessamme huomioimme luonnon ja sen suojelemisen sekä kaiken elollisen kunnioittamisen: luontoa ei tuhota, oksia ei katkota, madot, leppäkertut ja muurahaiset saavat olla rauhassa, roskat roskikseen jne. Opettelemme lajittelua: biojäte, maitotölkit, keräyspaperi. Emme tuhlaa vettä, paperia emmekä käsi-pyyhkeitä. Teemme materiaalihankintoja harkiten. Sammuttamalla valot ja tuulettamalla oikein huolehdimme energiansäästämisestä.

TALOUDELLISESTI KESTÄVÄ KEHITYS

Huolehdimme yhteisvastuullisesti yhteisistä tavaroista, leluista, peleistä, oppi- ja muusta materiaalista sekä huonekaluista. Opetamme myös lapsia huolehtimaan välineistä ja leluista. Pidämme oppimisympäristön siistinä ja huolehdimme tavarat käytön jälkeen oikeille paikoilleen. Kierrätämme tavaroita ja materiaaleja ryhmien kesken, kaikissa ryhmissä ei siten tarvitse olla kaikkea. Teemme materiaalihankintoja harkiten. Käytämme myös kierrätysmateriaalia askarteluihin. Vältämme turhaa kopiointia. Lisäksi ohjaamme perheitä heidän tarvitsemiensa varhaiskasvatus- ja muiden palveluiden piiriin perhetilanteiden muuttuessa.

2.3 Ajatuksemme lapsesta ja itsestämme kasvattajina

Ajatuksemme lapsesta ja itsestämme varhaiskasvattajina antavat vahvan perustan työllemme. Ne auttavat meitä kehittymään työssämme ja pyrkimään kohti yhteistä hyvää lapsen parhaaksi.

Ajatuksiamme lapsesta:

Lapsi tarvitsee hoivaa, turvaa, hellyyttä, rakkautta, läsnäoloa ja syliä.
Lapsella on tarve kuulua joukkoon ja ilmaista itseään.

Jokaisella lapsella on oma temperamenttinsa: helposti ärsyyntyvä, nopeasti reagoiva, hitaasti lämpenevä, ujo, sosiaalinen, avoin, hiljainen, tunteellinen, raju, vilkas, arka, tarvitseva. Lapsi saa olla lapsi kaikkine tunteineen.

Lapsi on utelias, tiedonhaluinen, kokeileva, aktiivinen, innokas, usein ennakkoluuloton, liikkuvainen, toiminnallinen

Kaikki yksilöllisiä, erilaisia – kaikki samanarvoisia ja tasa-arvoisia

Luova ja leikkivä

Jokainen lapsi oppii kokonaisvaltaisesti omalla tavallaan ja omassa tahdissaan.

Lapsissa on tulevaisuus, Lapsuus on arvokasta aikaa!

Lapsi on osa perhettään. Lapsella on oma kieli, kulttuuri, uskonto tai muu katsomus. Lapset tulevat eri perhetilanteista. Lapsen suhde vanhempiinsa on tärkeä ja sitä pitää tukea.

Millaisia kasvattajia haluamme olla?

Minulla on pedagoginen ote työhön. Olen ammatillinen. Kehitän ammattiosaamistani.

Olen empaattinen, läsnä oleva, rauhallinen, kannustava, innostava ja innostunut, myönteinen, aito, turvallinen, yhteistyötaitoinen, lasta arvostava ja kunnioittava

Haluan olla reilu, rehellinen, johdonmukainen, oikeudenmukainen, rauhallinen. Pyrin kiireettömyyteen.

Hoidan, kasvatan, opetan, autan lasta kehittymään taidoissaan ja lei-

Asetan rajat, en vaadi lapselta liikaa, autan häntä tekemään itse, opetan hyviä käytöstapoja

Puutun kiusaamisen ja epäasialliseen käytökseen heti

Kasvatan lasta yhdessä vanhempien kanssa ja tuen vanhempia

Olen sensitiivinen, ymmärtäväinen, herkkä havaitsemaan lasten tarpeet ja tunnetilat, kannattelen ja kuuntelen lasta, otan lapsen mielipiteet huomioon. Autan nimeään tunteita. Sylini on aina avoin.

Suhtaudun lapseen suurella sydämellä, avoimin mielin huumoria ja leikillisyyttä unohtamatta

Haluan olla hyvä esimerkki lapsille.

Miten meillä käyttäydytään suhteessa vanhempiin?

Olemme vanhempia kohtaan ystävällisiä, avoimia ja suoria. Olemme hienotunteisia ja sensitiivisiä. Tuemme vanhemmuutta. Kuuntelemme vanhempia. Ratkaisemme yhdessä eteen tulevia haasteita. Kunnioitamme vanhemman asiantuntemusta omasta lapsestaan. Meillä työntekijöinä on vuorovaikutusvastuu suhteessa vanhempiin. Tuomme esiin pedagogisen asiantuntemuksemme lapsen yksilöllisen kehityksen, kasvun ja oppimisen tueksi. Annamme joka päivä vanhemmalle tietoa lapsen päivästä ja lapsesta.

Työyhteisömme työtoveruuden huoneentaulut:

- Arvostamme toistemme ammattitaitoa ja erityisosaamista.
- Jokaisella meillä on omat vahvuutemme.
- Olemme tasa-arvoisia toistemme kanssa.
- Hyväksymme, ettei kaikkea tarvitse osata heti.
- Opimme yhdessä.
- Pyrimme saamaan ”hiljaisen tiedon” käyttöön.
- Tutustumme yhteisiin pelisääntöihin ja toimintaohjeisiin ja noudatamme niitä.
- Osallistumme ja kannamme vastuuta yhteisistä asioista, tiloista, tavaroista ja yhteisistä tapahtumista.
- Ymmärrämme työtoverin erilaisen persoonan: Jokainen on erilainen - jokaisessa on rikkaus!
- Kohtelemme toisiamme asiallisesti, ystävällisesti ja ammatillisesti.

- Olemme kannustavia ja joustavia
- Olemme avoimia, suoria ja rehellisiä.
- Muistamme huumorin ja naurun voiman.
- Meillä kaikilla on joskus ”huonoja päiviä”.
- Luotamme toisiimme.
- Selvitämme asiat niiden kanssa keitä asia koskee.
- Emme puhu pahaa toisistamme.
- Autamme toinen toisiamme.
- Meillä on lupa olla asioista eri mieltä.
- Keskustelemme toistemme kanssa rakentavassa hengessä.
- Osaamme pyytää ja antaa anteeksi.
- Emme ole täydellisiä, meillä on lupa erehtyä.
- Olemme armollisia itseämme ja toisiamme kohtaan.

Teemme Solkikujalla ja Simpukassa yhdessä työtä lasten parhaaksi!

3 Lasten puheenvuoro

Pidämme tärkeänä, että lapsen ääni kuuluu lapselle laadittavassa henkilökohtaisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa ja esiopetussuunnitelmassa. Lapsi voi olla osan aikaa läsnä vanhempien kanssa näissä keskustelussa. Lapsi voi ilmaista itseään myös piirtämällä tai kuvia voidaan käyttää ilmaisun tukena. Vanhemmat voivat myös haastatella lasta kotona päiväkotiin liittyvistä asioista ja myös näin lapsen ääni tulee kuulluksi. Lapsen ajatukset kirjataan lapsen henkilökohtaisiin suunnitelmiin.

Meille lasten osallisuus tarkoittaa sitä, että lapsella on mahdollisuus vaikuttaa päivän mittaan erilaisiin häntä koskeviin asioihin. Kuuntelemme lasta, kysymme hänen mielipidettään ja osoitamme arvostavamme lasta. Osallisuus on myös sitä, että lapsi on oman ryhmänsä ja päiväkotiyhteisömme jäsen omine yksilöllisine tarpeineen ja omana persoonanaan. Meillä lapsi pääsee osalliseksi yhteisestä arjesta leikkien, oppien ja kasvaen osana yhteisöä.

Lapsilta kyseltiin keväällä 2015 mikä on heille tärkeää päiväkodissa ja mitä he haluavat oppia:

”Löytää ystäviä”, poika 6v.

”Pitää kuunnella kaveria”, tyttö 5v.

”Leikki kavereiden kanssa”, poika 5v.

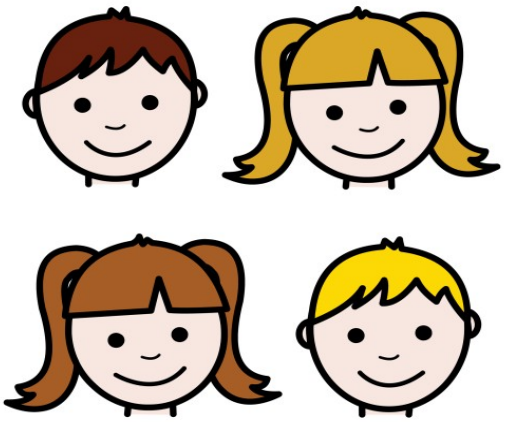

”Oppia”, poika 6v.

”Käyttäytyä hyvin”, tyttö 6v.

”Pitää oppia kirjaimia”, tyttö 6v.

”Tehtävät”, poika 6v.

”Päiväkodissa on kivaa leikkiä”, poika 5v.

”Hamahelmillä tekeminen on kivaa!”, tyttö 5v.

”Ulosmeneminen on kivaa”, poika 5v.

”Haluan oppia päiväkodissa askartelua”, poika 6v.

”Haluan oppia kirjoittamaan”, tyttö 5v.

”Haluan oppia tekemään palapelejä ja kaikkia kirjaimia”, tyttö 5v.

4 Yhteistyö perheiden kanssa

4.1 Vanhempien puheenvuoro

Vanhemmille tärkein asia päiväkodin toiminnassa on leikki. Tähän liittyy vanhempien mielessä tärkeänä lasten keskinäisten sosiaalisten suhteiden muodostuminen, ystävyys- ja kaveriasiat, ristiriitatilanteiden selvittäminen sekä kiusaamisen ehkäisy. Vanhemmille on lisäksi tärkeää, että päiväkodissa tuetaan lapsen yksilöllistä kasvua ja oppimista. Tähän liittyy vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan välinen, lapsen kasvua ja kehitystä tukeva avoin yhteistyö. Päivittäisiä keskusteluja, lapsen varhaiskasvatussuunnitelma keskusteluja sekä viikoittaisesta toiminnasta tiedottamista pidetään tärkeänä.

Päivittäin lapsen päivästä halutaan tietää: miten päivä on sujunut, onko ollut ristiriitoja kavereiden kanssa, pitkääkö kotona jatkaa jonkun asian käsittelyä, miten on syöty ja nukuttu. Niin ikään vanhemmat pitävät tärkeänä lasten ja päiväkodin kasvattajien välistä hyvää ja lämmintä vuorovaikutusta. Myös päiväkodin toiminnan erilaisia sisältöjä pidetään merkityksellisinä. Näistä vanhemmat erikseen mainitsivat liikuntaan, musiikkiin, matematiikkaan, käden taitoihin sekä luontoon ja taiteisiin liittyviä asioita. Toivottavana pidetään myös monikulttuurisuuden myönteistä kohtaamista, suvaitsevaisuutta, tapakasvatusta, suomalaisen kulttuurin juhlia sekä kristillisiä perinteitä niiden osana. Vähemmän tärkeäksi vanhemmat kokevat mahdollisuutta osallistua ja vaikuttaa päiväkodin toimintaan ja sisältöihin. Tämä voi osaltaan johtua siitä, että vanhemmilla teettämäämme kyselyyn vastanneet vanhemmat ilmaisivat olevansa kaiken kaikkiaan hyvin tai erittäin tyytyväisiä päiväkodin toimintaan.

4.2 Kasvatuskumppanuus

Päiväkodin työntekijöiden ja lasten vanhempien välistä yhteistyötä kuvataan sanalla kasvatuskumppanuus. Meille kasvatuskumppanuus tarkoittaa luottamuksellisen, kunnioittavan, avoimen ja vahvan vuorovaikutussuhteen luomista perheen ja päiväkodin kasvattajien välille. Se on yhteistä, tietoista työskentelyä vanhempien ja henkilökunnan kesken lapsen hyvinvoinnin ja tasapainoisen kehityksen tukemiseksi. Pyrkimyksenä on yhteinen ymmärrys ja vastuu lasta koskevissa asioissa, joka johtaa kasvatuksen johdonmukaisuuteen niin kotona kuin päiväkodissa.

Tiedostamme, että hyvän kasvatuskumppanuuden kehittyminen vaatii meiltä kasvattajilta hyviä vuorovaikutustaitoja, hyvää ihmistuntemusta ja tilannetajua sekä herkkyyttä havaita erilaisia tunnetiloja. Vastuu toimivasta yhteistyöstä ja hyvästä vuorovaikutuksesta vanhemman kanssa on aina päiväkodin työntekijällä. Pyrimme kuuntelemaan vanhempia herkällä korvalla ja suhtaudumme vakavasti vanhempien esiin tuomiin asioihin ja ehdotuksiin. Toivomme, että jokaiselle vanhemmalle jää tunne, että häntä on kuultu. Meillä on lisäksi ehdoton vaitiolovelvollisuus lasta ja perhettä koskevissa asioissa.

Päivittäiset kohtaamiset ja keskustelut lapsen tuonti- ja hakutilanteissa muodostavat yhteistyömme perustan. Lapsen hakutilanteessa pidämme tärkeänä lapsen mukaan ottamista kuluneesta päivästä keskustelemiseen. Lisäksi pidämme yhteyttä puhelimitse, tekstiviestein tai sähköpostitse. Lapsen aloituskeskustelu sekä varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmakeskustelut ovat tärkeitä kumppanuuden rakentumisen paikkoja. Jokaiselle lapselle laaditaan yhdessä vanhempien kanssa lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelma, johon kirjataan lapsen kasvuun ja oppimiseen liittyvät asiat sekä keskustellaan perheen ja päiväkodin arvoista, kasvatuskäytännöistä kuin myös varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tavoitteista ja toimintaan liittyvistä asioista. Perheelle esitellään samalla päiväkodin oma varhaiskasvatussuunnitelma. Vanhemman toivoma yhteistyö ja sen muodot kirjataan näihin suunnitelmiin. Lisäksi ryhmillä on omia tiedottamisen tapoja ja yhteistyön muotoja.

Kasvatuskumppanuudessa keskitymme lapseen ja lapsen kokonaisvaltaisen kasvun, kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin edistämiseen ja tukemiseen. Tarvittaessa ohjaamme perheitä aktiivisesti heidän tarvitsemiensa muiden tukipalveluiden piiriin. Tavoitteenamme on avoin vuoropuhelu, jossa molemmat osapuolet kokevat luottamusta ja saavat tukea toisiltaan. Ongelmallisistakin asioista keskustellaan avoimesti ja puutumme mahdollisiin vaikeuksiin perhettä tukien ja perheen kokonaistilanne huomioiden toimimalla yhdessä vanhempien kanssa lapsen parhaaksi.

Lapsiryhmät järjestävät omia vanhempainiltoja, joissa vanhemmat pääsevät tutustumaan myös toisiinsa. Lisäksi vanhemmat ovat lämpimästi tervetulleita osallistumaan päiväkodin erilaisiin juhliin, tapahtumiin ja retkiin. Päiväkotimme kaikki toiminta on vanhemmille avointa. Vanhempainilloilla ja muilla yhteisillä tapahtumilla pyrimme paitsi syventämään vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä myös vahvistamaan perheiden välistä vuorovaikutusta. Kasvatuskumppanuus on parhaimmillaan myös vanhempien keskinäistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta, jolle yhteiset hetket päiväkodissa luovat pohjaa. Vanhempien keskinäinen verkostoituminen myös tukee lasten kaverisuhteiden kehittymistä. Tällä on erityisen tärkeä merkitys siirryttäessä esiopetuksesta kouluun. Kannustamme vanhempien rohkeasti tulemaan mukaan toimintaan.

Jokapäiväinen toimintamme antaa vanhemmille tietoa päiväkotimme pedagogisista periaatteista ja toiminnan sisällöllisistä yksityiskohdista. Pyrimmekin tekemään toimintaamme ja toiminnan sisältöjä näkyväksi vanhemmille monin eri tavoin; viikko-ohjelma, tiedotteet, aktiivinen kertominen tuonti- ja hakutilanteessa, rikas ja kaunis oppimisympäristö, eteisen teemapöytä tai ilmoitustaulu, jossa esitellään asioita, jotka ovat ryhmän toiminnassa juuri sillä hetkellä pinnalla.

4.3 Päiväkodissa aloittaminen ja vastuukasvattaja-käytäntö

Jokaisella lapsella on päiväkodissamme oma *vastuukasvattaja*, joka on lapsiryhmän lastentarhanopettaja tai lastenhoitaja. Vastuukasvattaja kutsuu perheen ensikäynnille päiväkotiin, perehdyttää perheen ryhmän ja päiväkodin toimintatapoihin ja järjestää aloituskeskustelun ennen kuin lapsi aloittaa. Vastuukasvattaja on tietoinen oman vastuulapsensa asioista ja hän jakaa vanhemmilta saamansa tiedon muille kasvattajatiimin jäsenille. Vastuukasvattaja kertoo vanhemmille eri yhteistyötahoista sekä päiväkodin henkilöstöä koskevasta vaitiolovelvollisuudesta liittyen lapsen ja hänen perheensä asioihin. Luottamuksellisen kasvatuskumppanuuden rakentaminen päiväkodin kasvattajan ja vanhemman välillä alkaa jo ensikäynnillä. Vastuukasvattaja huolehtii pääsääntöisesti perheen kanssa tehtävästä yhteistyöstä ja lapsen henkilökohtaisen suunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä yhdessä vanhempien kanssa.

Ensikäynnin yhteydessä lapselle tehdään *tutustumislukujärjestys*. Tavoitteena on, että vanhemmat tutustuvat mahdollisuuksiensa mukaan 1-2 viikkoa ryhmään ja sen toimintaan yhdessä lapsensa. *Tutustumisaikana* lapsi on päiväkodissa yhdessä vanhemman kanssa muutaman tunnin kerrallaan käyden läpi päiväkotipäivään kuuluvia erilaisia toimintoja: ulkoilu, ruokailu, aamupiiri, pienryhmätoiminta, leikki ja lepo. Näin lapsi saa turvallisesti oman vanhemman seurassa käydä läpi päivän eri toimintoja sekä tutustua ryhmän lapsiin ja kasvattajiin. Samalla vanhemmat tutustuvat ryhmän toimintaan ja näkevät miten kasvattajat toimivat eri tilanteissa lasten kanssa.

Vastuukasvattaja pyrkii olemaan harjoittelun aikana uuden lapsen ja vanhemman saatavilla mahdollisimman paljon. Kiintymyssuhteen rakentaminen yhteen aikuiseen kerrallaan on aloitustilanteessa lapselle helpompaa. Tutustumisaika on arvokasta aikaa niin vanhemmalle, lapselle kuin meille päiväkodin kasvattajille. On tärkeää, että vanhempi on lapsen saatavilla koko harjoittelun ajan. Vastuukasvattaja myös pyrkii aktiivisesti kertomaan vanhemmalle miksi toimitaan siten miten toimitaan ja näin avaamaan toimintatapojen merkityksiä. Meidän on myös tärkeä nähdä miten vanhempi toimii oman lapsensa kanssa, jotta voimme pyrkiä toimimaan samalla tavalla. Näin on erityisesti alle 3-vuotiaiden kanssa. Tämä lisää lapsen turvallisuudentunnetta varmistaen onnistuneen päiväkodissa aloittamisen.

Tutustumisaikana vastuukasvattaja käy vanhempien kanssa *aloituskeskustelun*, jonka pohjana on vanhempien etukäteen täyttämä Lapsi kotioloissa – lomake. Tämän lisäksi eri kieli- ja kulttuuritaustaa olevien perheiden kanssa täytetään yhdessä liite tähän lomakkeeseen. Aloituskeskustelussa korostuu vanhemman asiantuntemus omasta lapsestaan. Perheelle annetaan myös Tervetuloa päiväkotiin – tiedote, joka käydään vanhempien kanssa läpi. Aloituskeskustelussa käytetään tarvittaessa apuna tulkkia. Vanhemmille myös esitellään päiväkodin oma Varhaiskasvatussuunnitelma ja pyydetään vanhempaa tutustumaan siihen.

Tutustumisajan yksityiskohtaiset käytänteet voivat vaihdella lapsiryhmästä riippuen. Myös perheiden tilanteet ja lasten yksilölliset tarpeet ovat erilaisia.

Vastuukasvattajalla on myös suuri merkitys lapsen siirtyessä lapsiryhmästä toiseen päiväkodin sisällä: pieniltä isoille ja isoilta esiopetukseen. Tarpeen mukaan järjestämme yhteisen keskustelun, johon vanhempien lisäksi osallistuu sekä lapsen vanhan että uuden ryhmän vastuukasvattaja. Näin vanhemmat tutustuvat uuteen vastuukasvattajaan ja tieto lapsesta siirtyy ryhmästä toiseen joustavasti. Lapsen siirtyessä päiväkodin sisällä esim. pienten ryhmästä isoille, järjestetään uuteen ryhmään tutustuminen niin lapselle kuin vanhemmalle. Myös esiopetuksessa on oma tutustumispäivänsä uusille eskarilaisille ja heidän vanhemmilleen.

5 Hyvinvointityö

Meille on tärkeää lasten kokonaisvaltainen hyvinvointi. Tärkeintä on, että lapset kokevat olonsa turvalliseksi ja jokaisella lapsella on psyykkistä tilaa näyttää tunteitaan tavalla, joka on hänen persoonalleen ja temperamentilleen ominaista. Käsityksemme lapsesta ja omasta toiminnastamme kasvattajina tukee lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia (ks. luku 2).

Päiväkotimme hyvinvointityö muodostuu kasvatuskumppanuudesta, turvallisesta kasvulle ja oppimiselle suotuisasta kasvuympäristöstä, lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisesta sekä hyvinvointityötä tukevasta yhteistyöstä eri tahojen, kuten neuvolan kanssa.

Päiväkotiemme lasten vanhemmille tehdyssä kyselyssä vanhemmat määrittelivät lapsen hyvinvointia hyvin samalla tavoin kuin me päiväkodin työntekijät. Vanhempien mielestä lapsen hyvinvointi tarkoittaa sitä, että hän saa monipuolista ruokaa, riittävästi unta vuorokaudessa, päivittäin ulkoilua ja mukavaa sekä ikäiselleen sopivaa puuhaa ja leikkiä kavereiden kanssa. Perustarpeiden lisäksi vanhempien mielestä on erittäin tärkeää, että lapsi kokee tulevansa hyväksytyksi sellaisena kuin on, kokee olevansa pidetty ja voi luottaa päiväkodin aikuisiin. Hyvinvointia edistää heidän mukaansa myös riittävä virikkeiden ja haasteiden tarjoaminen. Uuden oppiminen kohottaa itsetuntoa ja on siten yhteydessä hyvinvointiin. Vanhemmat korostivat lapsen yksilöllisyyden huomioon ottamista lapsen hyvinvoinnin edistämisessä.

Arkityömme hyvinvointitekoja:

Tavoitteenamme on yhdessä löytää toimintatapoja, jotka vahvistavat vuorovaikutusta henkilökunnan ja lapsen välillä. Yksi tällainen toimintatapa on pienryhmätyöskentely, jota toteutetaan kummankin päiväkodin kaikissa lapsiryhmissä - jokaisessa ryhmässä hieman erimuotoisena. Pienryhmätoiminnassa vuorovaikutus aikuisten ja lasten välillä sekä lasten kesken lisääntyy. Tämän myötä sekä lasten että aikuisten motivaatio ja keskittymiskyky lisääntyvät, kun asioihin voi rauhassa syventyä ja paneutua. Pienryhmätoiminta mahdollistaa yksilöllisemmän vuorovaikutuksen lapsen ja aikuisen välillä. Vuorovaikutus, johon sisältyy vastavuoroista keskustelua, ajatusten vaihtoa ja toisen ihmisen keskittynyttä kuuntelua, vahvistaa lasten itsetuntoa. Kokemuksemme mukaan pienryhmissä aikuiset pystyvät tutustumaan paremmin lapsiin ja luomaan heihin henkilökohtaiset suhteet sekä vastaamaan paremmin lasten tarpeisiin. Pienryhmätoiminta mahdollistaa myös sen, että lapsi voi paremmin tuoda esille omia ajatuksiaan ja vahvuuksiaan, mutta voi myös harjoitella taitojaan niillä osa-alueilla, jotka vaativat vahvistusta. Näin ollen pienryhmätoiminta edistää selvästi erilaisten tietojen ja taitojen oppimista sekä lisää lapsen pätevyydentunnetta. Nämä taas ovat yhteydessä lapsen terveen ja vahvan itsetunnon kehittymiseen sekä oppimismotivaation heräämiseen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.

Päiväkodeissamme lapsen tulee saada positiivista palautetta ja kokea onnistumisen elämyksiä arkipäivän tilanteissa. Pidämme tärkeänä sitä, että lapsi tuntee aikuisen olevan kiinnostunut lapsen ajatuksista ja tekemisistä.

Käytämme erilaisia lasten tunne- ja sosiaalisia taitoja sekä turvataitoja edistäviä menetelmiä.

Meillä on myös suunnitelmat kiusaamisen ja häirinnän ehkäisyyn sekä ohjeet tapaturmien ja onnettomuuksien varalle. Käymme ne koko henkilökunnan kanssa läpi joka syksy uuden toimintakauden alkaessa. Niitä myös päivitetään aina tarpeen mukaan.

Lapsen aloittamiseen panostaminen sekä vanhemman ja lapsen yhteinen tutustumisaika edistää lapsen hyvinvointia ja auttaa siirtymisessä kodin piiristä päiväkotiin ryhmän jäseneksi.

Vantaan esiopetuksessa oppilashuollosta käytetään nimitystä esiopetuksen hyvinvointityö. Se on lasten kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Esiopetuksen hyvinvointityöhön kuuluu ennaltaehkäisevä yhteisöllinen hyvinvointityö. Se sisältää esiopetusyhteisön hyvinvointia tukevaa työtä erilaisin menetelmin. Päiväkotien esiopetusryhmien hyvinvointityö suunnitellaan aina sen hetkisen esiopetusryhmän lasten tarpeita vastaavaksi. Siinä apuna ovat esimerkiksi erilaiset tunnetaito-ohjelmat. Esiopetusikäisillä on myös oikeus henkilökohtaiseen hyvinvointityöhön, joka sisältää neuvolan terveydenhoitopalvelut, psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä tarvittaessa lasta varten koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän palvelut. Myös lapsen huoltajalla on mahdollisuus käyttää kuraattorin, psykologin tai neuvolan terveydenhoitajan palveluita lapsensa asioissa. Näissä tapaamisissa huoltaja ja lapsi voivat luottamuksellisesti keskustella asioistaan.

Hyvinvointityöhön liittyy myös päiväkodin koko työyhteisön hyvinvointi. Sitä edistävät ja ylläpitävät työyhteisön selkeät rakenteet, toimivat arjen käytänteet sekä avoin ja toimiva tiedonkulku. Lisäksi esimiehen tuki työntekijöilleen on ensiarvoisen tärkeää. Työntekijöiden hyvinvointia tukevat myös Vantaan varhaiskasvatuksen hyvät rakenteet sekä työterveyshuollon palvelut. Kokonaisvaltaisen henkilöstön hyvinvoinnin kannalta merkittävää on myös työhyvinvointia ja työkykyä ylläpitävä toiminta.

Päiväkodinjohtajalla on tärkeä rooli niin hyvinvointityössä kuin koko yksikön varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Hän johtaa toimintayksikön varhaiskasvatusta, esiopetusta ja valmistavaa opetusta. Hän on myös työyhteisön arvo ja asennevaikuttaja. Päiväkodinjohtaja on vastuussa yhdessä hoito- ja kasvatushenkilöstön kanssa siitä, että toimintaa toteutetaan, arvioidaan ja dokumentoidaan Vantaan varhaiskasvatuksen ohjeistusten sekä varhaiskasvatussuunnitelmamme mukaisesti. Päiväkodinjohtajan työn tukena on molemmissa päiväkodeissa varajohtaja.

6 Moninaisuus on meillä rikkautta!

6.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Jokaisella lapsella on oikeus saada tukea kasvulleen ja oppimiselleen osana laadukasta varhaiskasvatusta. Lapsen tuen tarve voi vaihdella tilapäisestä jatkuvaan, vähäisestä vahvempaan. Lapsen kasvuun ja oppimiseen liittyvän tuen tarpeen varhainen havaitseminen ja tukitoimien käynnistäminen mahdollisimman nopeasti ehkäisevät ongelmien syvenemistä ja niiden pitkäaikaisvaikutuksia.

Varhaiskasvatuksessa lapsen tukeminen jaotellaan kasvun ja oppimisen tuen yleiseksi, tehostetuksi tai erityiseksi tueksi. Kasvun ja oppimisen tukea tarvitsevalle lapselle on keskeistä löytää kasvun ja oppimisen polku, jossa turvataan lapsen suotuisa kehitys, oppiminen sekä tukitoimien jatkuvuus varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja perusopetukseen.

Lapsen tuen tarpeen arvioinnissa meille ovat avuksi lapselle neuvolassa tehdyt terveystarkastukset ja mahdolliset muut arviot. On myös tärkeää, että arvioimme jatkuvasti omaa toimintaamme, jotta voimme varmistua, että päiväkotiemme oppimisympäristöt ja pedagoginen toiminta antavat lapselle riittävän yleisen tuen. Arvioinnin välineenä käytämme apuna Vantaan yleisen tuen valikkoa. Yleisen tuen valikko on muistilista kaikista menetelmistä ja toimintatavoista, jotka tukevat lasta. Vantaan yleisen tuen valikkoa hyödynnetään yleisen tuen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa lapsiryhmässä.

Yleinen tuki on muun muassa lapsen toiminnan yksilöllistä strukturointia ja sensitiivistä vuorovaikutusta. Aktiivinen ja monipuolinen kuvien pedagoginen käyttö on olennainen osa yleistä tukea. Yhteistyössä huoltajien ja kasvatushenkilöstön sekä tarvittaessa konsultoivan erityislastentarhanopettajan ja muiden asiantuntijoiden kanssa sovitaan yleisen tuen muodoista.

Päiväkodeillemme on nimetty oma konsultoiva erityislastentarhanopettaja (kelto), joka tukee ja ohjaa kasvatushenkilöstöä sekä tekee tarvittaessa yhteistyötä vanhempien kanssa. Tarvittavan tuen tarjoaminen ja eri menetelmien käyttäminen kuuluu jokaiselle työntekijälle ja kaikkiin arjen tilanteisiin. Kasvun ja oppimisen tukeminen on osa jokaisen hoito- ja kasvatushenkilön ammatillista osaamista ja työnkuvaa.

Kun vanhemmalla tai ryhmän kasvattajalla herää huoli lapsen kasvuun tai oppimiseen liittyvistä asioista pidetään ns. huolikeskustelu, jossa päästään yhdessä pohtimaan lapsen tilannetta ja suunnittelemaan tarvittavaa tukea.

On yleistä, että kaikissa lapsiryhmissä on lapsia, jotka tarvitsevat tavanomaista enemmän tukea kasvulleen ja kehitykselleen. Lisäksi molemmissa päiväkodeissamme on 12 lapsen integroitu ryhmä 3-6-vuotiaille lapsille, Solkikujalla Huvikumpu ja Simpukassa Merihevoset. Integroidussa ryhmässä on lastentarhanopettajan ja lastenhoitajan lisäksi erityislastentarhanopettaja. Näissä ryhmissä viisi paikkaa kahdestatoista varataan lapsille, jotka tarvitsevat tavanomaista enemmän tukea kasvulleen ja kehitykselleen. Nämä viisi lasta valitaan lapsiryhmään Myyrmäen tulosyksikön alueellisessa kasvun ja oppimisen tuen työryhmässä (AKOT). Muut seitsemän paikkaa täytetään tavanomaisen hakumenettelyn kautta.

Tukea tarvitsevilla lapsilla saattaa olla erilaisia terapioita tukemassa ja edistämässä heidän kasvuaan ja kehitystään: mm. puheterapia, toimintaterapia, fysioterapia. Osa terapioista tapahtuu päiväkodin tiloissa niin, että terapeutti tulee päiväkotiin ja terapia on osa lapsen kokonaispäivää. Päiväkodissa vierailee myös lasta

kuntouttavien tahojen työntekijöitä, jotka voivat osallistua lapsen päivään ja ryhmän toimintaan. Integroituun lapsiryhmään on myös voitu myöntää avustajaresurssi.

Lapsiryhmissä on käytössä monia lapsen kasvua ja oppimista tukevia menetelmiä ja välineitä, riippuen kunkin lapsiryhmän sen hetkisten lasten yksilöllisistä tarpeista: ryhmä-, pienryhmä-, pari- ja yksilötyöskentely, kuvakortit, kuvitettu toiminta ja päiväjärjestys, tukiviittomat, kommunikaatiokansiot, kuvin tuettu ja ohjattu leikki yms.

Lasten vahvuuksista, kiinnostuksenkohteista ja tuen tarpeista kerätään tietoa mm. lasta kuuntelemalla, havainnoimalla lapsen leikkiä ja käymällä keskustelua tiimin kasvattajien ja vanhempien kanssa. Periaatteena on, että jokaisella lapsella on oikeus osallisuuteen, leikkiin ja oppimiseen omien edellytystensä mukaan. Ryhmän kasvattajan vastuulla on käyttää kaikkia mahdollisia apuvälineitä ja menetelmiä, jotta lapsi pääsee tasavertaisesti osallistumaan ryhmän toimintaan, leikkiin ja vuorovaikutukseen lasten kanssa. Kaikki ryhmän kasvattajat sitoutuvat tukea tarvitsevan lapsen yksilölliseen tukemiseen sekä kuntouttavien elementtien mukaan ottamiseen osaksi päiväkotipäivää huomioiden lasta kuntouttavien ja hoitavien tahojen ohjeet.

6.2 Kieli- ja kulttuuritietoinen varhaiskasvatus

Tällä hetkellä Simpukan ja Solkikujan päiväkodeissa painottuu vahvasti kieli- ja kulttuuritietoinen varhaiskasvatus osana varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kokonaisuutta. Kummassakin päiväkodissa 50–60 % lapsista puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea. Kaiken kaikkiaan keväällä 2015 päiväkodeissamme on edustettuna yli 25 eri kulttuuria eri puolilta maailmaa.

Kieli- ja kulttuuritietoisella varhaiskasvatuksella tarkoitetaan myönteistä moninaisuutta, jossa kielet, kulttuurit, uskonnot ja katsomukset otetaan osaksi varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kokonaisuutta. Työntekijöiden avoin ja myönteinen suhtautuminen perheiden eri kieliin ja kulttuureihin sekä uskontoihin ja katsomuksiin on perusta lasten kasvulle ja oppimiselle sekä hyvälle yhteistyölle vanhempien kanssa. (Vantaan kieli- ja kulttuuritietoisen varhaiskasvatuksen käsikirja 2015.)

Koko henkilökunta osallistuu päiväkodeissamme kieli- ja kulttuuritietoisen varhaiskasvatuksen toteuttamiseen. Tavoitteena on rikkaan ja kieli- ja kulttuuritietoisen oppimisympäristön luominen, jossa kaikki työntekijät tukevat jokaisen lapsen identiteettiä. Kaksi- ja monikielisille lapsille annetaan suomi toisena kielenä (S2) -opetusta. Lastentarhanopettaja vastaa S2 -opetuksen ja valmistavan opetuksen käytännön toteutuksesta, suunnitelmien, arvioinnin ja dokumentoinnin toteuttamisesta sekä huoltajien kanssa tehtävästä yhteistyöstä. (Vantaan kieli- ja kulttuuritietoisen varhaiskasvatuksen käsikirja 2015.)

Vantaalla toimii kolme kieli- ja kulttuurikoordinaattoria, jotka työskentelevät kiinteässä yhteistyössä varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa. Kieli- ja kulttuurikoordinaattorit konsultoivat ja ohjaavat henkilökuntaa kaksi- ja monikielisten lasten asioissa sekä vahvistavat henkilökunnan jo olemassa olevaa kieli- ja kulttuuritietoisen varhaiskasvatuksen osaamista. Tämän lisäksi Vantaan kieli- ja kulttuuritietoisen varhaiskasvatuksen käsikirja ohjaa työtämme asian tiimoilta.

Me Solkikujan ja Simpukan päiväkodeissa pidämme tärkeänä, että lapset oppivat päiväkodeissamme luontevasti ja ystävällisesti kohtaamaan ihmisiä eri kulttuureista, uskonnoista ja katsomuksista. Esimerkiksi erilaiset juhlat ovat hyvä keino tutustua ja oppia yhdessä niin lapsen omasta kuin lapsiryhmässä edustettuina olevista muista kulttuureista sekä uskonnoista ja katsomuksista. Myös erilaisiin kieliin tutustuminen, esim. tervehdykset eri kielillä, tukee lapsen suhdetta omaan äidinkieleen ja herättää kiinnostusta kieltä kohtaan.
Päiväkodeissamme vaalimme suomalaisia perinteitä ja näemme niihin tutustumisen sekä niiden säilyttämisen olevan osa kulttuuriperintökasvatusta sekä kulttuurisesti kestävää kehitystä, joka on myös yksi arvoistamme.

Päiväkotimme ja lapsiryhmien juhlakalenterin pohjana ovat suomalaisen kalenterivuoden juhlat sekä niihin liittyvät tavat ja perinteet. Siihen liitämme perheiden kulttuureihin ja uskontoihin tai muihin katsomuksiin liittyviä juhlia ja yritämme näin omalta osaltamme olla rakentamassa avointa ja myönteistä moninaisuutta ilmentävää kasvatusilmapiiriä ja -kulttuuria.

Toteuttamistapoja sekä tapoja viettää juhlia ja tuoda asioita esille lasten tavalla on monia erilaisia: oman ryhmän aamupiirikeskusteluista ja pienryhmätoiminnasta koko talon yhteisiin juhliin ja tapahtumiin. Lasten kanssa työskennellessämme käytämme monipuolisesti eri menetelmiä, jotka tukevat kaikilla aisteilla oppimista: leikit, kuvat, askartelut, laulut, musiikki, pöytä- ja nukketeatteri, draama, tanssi, liikunta, kuvakirjat ja tarinat, media, erilaiset teemapöydät ja -nurkkaukset, vierailut, vierailijat, retket yms.

On hyvä huomioida, että monet suomalaisen kalenterivuoden juhlat sisältävät sekä kansanperinnettä että kristillisiä perinteitä, jotka aikojen kuluessa ovat sulautuneet osaksi yleisiä juhlanviettotapoja. Niitä voidaan kuitenkin pitää osana suomalaista kulttuuria. Katsomuskasvatuksesta kerrotaan vielä erikseen luvussa 7.4.

Päiväkotiemme vuotuinen juhlakalenteri voisi näyttää vaikka tältä:

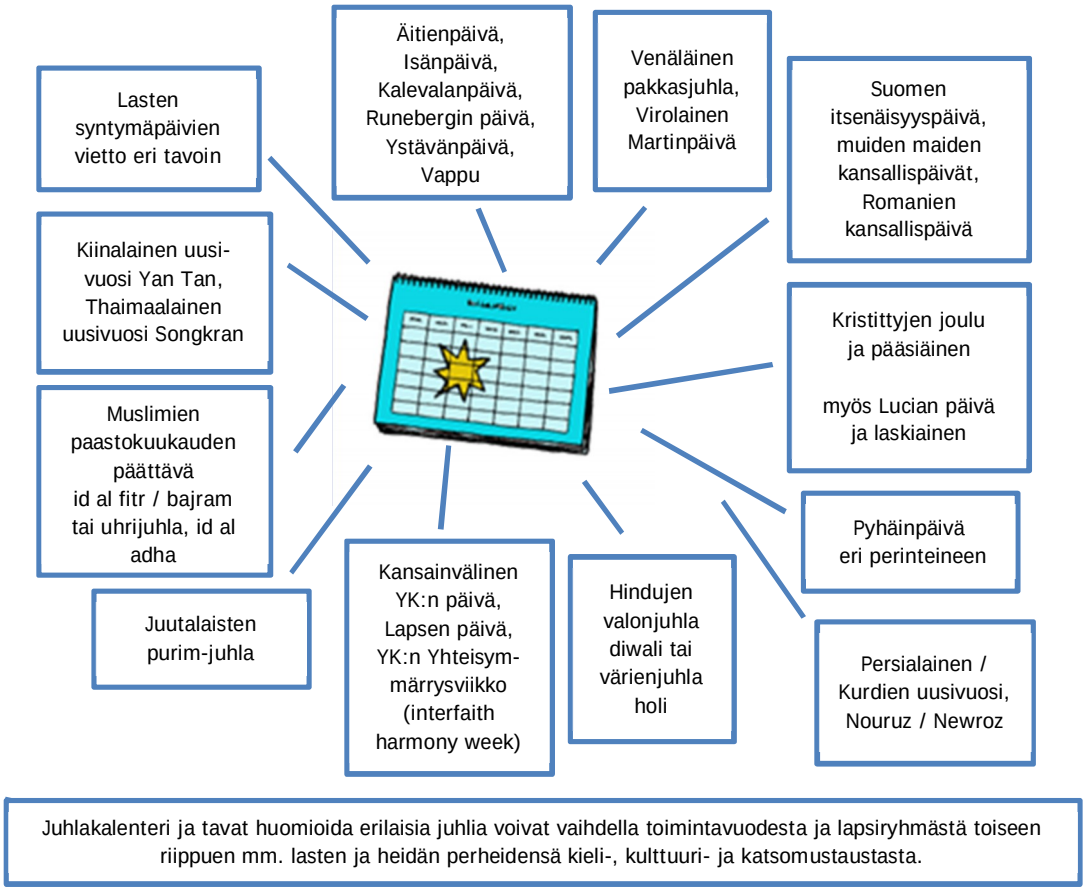

Toivomme, että lasten vanhemmat lähtevät kanssamme avoimin mielin yhteistyöhön kieli- ja kulttuuritietoisen varhaiskasvatuksen kehittämisessä, jotta mm. erilaiset juhlat tapoineen ja perinteineen voisivat näkyä päiväkotimme arjessa. Haluamme, että jokaisen päiväkodissamme olevan lapsen kulttuuritausta saa näkyä ja että jokaisen lapsen kulttuurinen ja katsomuksellinen identiteetti pääsee kehittymään myönteisellä tavalla. Myös me työntekijöinä olemme tässä asiassa oppimassa uutta ja harjoittelemme vielä monia asioita kieli- ja kulttuuritietoiseen varhaiskasvatukseen liittyen!

7 Työ lasten parissa

7.1 Päivän kulku

Meille on tärkeää kiireetön ja joustavasti vakaa päivärytmi sekä rauhallinen toimintatapa lasten kanssa. Käytämme ryhmä-, pienryhmä-, pari- ja yksilötyöskentelyä joustavasta toiminnasta ja lapsen tarpeesta riippuen. Päivän kulku saattaa vaihdella eri lapsiryhmissä. Meille koko päivä ja kaikki sen eri tilanteet ovat täynnä oppimista ja leikkiä.

Hyvää huomenta!

Aamulla puuhailemme leppoisasti yhdessä.

Aamupala on tarjolla klo 8. Lasten ruokavaliot ja allergiat huomioidaan kaikissa ruokailuissa. Syömme ksylitolipastilleja jokaisen ruuan jälkeen. Lapset tuovat ne kotoa.

klo 8.30 alkaa ohjattu toiminta ja pienryhmätyöskentely. Toiminta, leikki ja ulkoilu rytmittävät joustavasti aamupäivää.

Perushoitotilanteet ovat arvokkaita pedagogisia hetkiä. Kannustamme ja autamme lasta tekemään itse ja oppimaan samalla omatoimisuustaitoja.

Ulkoilemme päivittäin säällä kuin säällä. Meillä on välittävä pihakulttuuri, jossa turvallisuus on tärkeää. Ulkoilemme ja retkeilemme myös lähimaastossa, metsässä ja urheilukentällä.

Klo11 alkaen on lounas. Ruokailu on tärkeä sosiaalinen tilanne. Meillä aikuiset ruokailevat yhdessä lasten kanssa. Opettelemme lasten kanssa maistamaan erilaisia ruokia ja harjoittelemme hyviä ruokailutapoja.

Lapset tarvitsevat lepoa ja rauhaa päivän aikana. Lepohetken rauhallinen, lempeä tunnelma ja aikuisen silittely auttavat lasta rentoutumaan ja nukahtamaan. Lasten unen ja levon tarve on yksilöllinen.

Lapset saavat herätä omaan tahtiinsa. Päivälevon jälkeen puuhailemme yhdessä rauhallisesti pelaten, leikkien ja piirrellen.

Välipalaa on tarjolla klo 14.

Iltapäivällä puuhailemme ensin sisällä ja sitten ulkona. Ulkoilemme joka säällä.

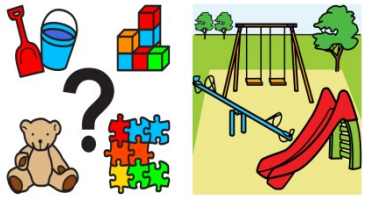

Kättely kotiinlähtötilanteessa takaa sen, että jokaisen lapsen lähtö tulee huomioitua. Näin opettelemme myös hyviä käytöstapoja ja kiitämme yhteisestä päivästä. Otamme lapsen mukaan hakutilanteessa päivästä kertomiseen: Mitä olemme tänään tehneet? Millainen päivä sinulla oli? Mitä olemme oppineet? Mikä oli mukavinta? Jäikö joku asia harmittamaan?

Hei hei huomiseen!

7.2 Kieli vuorovaikutuksen perustana

Lastentarhanopettajina, lastenhoitajina ja avustajina olemme aina vuorovaikutusvastuussa suhteessa lapsiin. Meillä on myös vastuu vuorovaikutuksesta vanhempien kanssa. Moniammatillisessa yhteistyössä (konsultoiva erityislastentarhanopettaja, kieli- ja kulttuurikoordinaattori, neuvola, koulu, terapeutit, lastensuojelu) jokainen työntekijä on tasavertaisesti vastuussa vuorovaikutuksesta yhdessä yhteistyökumppanin kanssa.

Kuuntelemme kaikissa vuorovaikutustilanteissa positiivisesti, avoimesti, ennakkoluulottomasti ja kiinnostuneesti. Katsekontakti ja kiireettömyys ovat näissä tilanteissa tärkeitä.

Lasta kuunnellessamme asetumme fyysisesti lapsen tasolle ja annamme hänelle aikaa kertoa. Tuemme tarvittaessa lapsen kerrontaa erilaisia kommunikaatiota tukevia keinoja käyttäen (kuvat, kuvakommunikaatiokansiot, tukiviittomat, nopea piirtäminen). Ohjaamme lasta katsekontaktiin ja vastavuoroisuuteen. Rohkaisemme lasta kertomaan ja osoitamme kiinnostusta mm. koskettamalla, nyökkäämällä, pienillä sanoilla.

Meidän tulee kasvattajina olla herkkiä huomaamaan jokaisen lapsen vuorovaikutusyritykset. Tämä korostuu erityisesti silloin, mitä pienimmästä lapsista on kyse. Myös kielenkehitykseen liittyvät vaikeudet sekä suomenkielen osaamattomuus siirtävät vastuuta lapsen kokonaisvaltaisesta kommunikaatiosta päiväkodin työntekijälle. On meidän kasvattajien vastuulla, että lapsi saa itsensä ymmärretyksi ja tulee kuulluksi vaikkei kieltä osaisikaan. Kaikissa vuorovaikutustilanteissa meidän aikuisten hyvä esimerkki on tärkeä, olemme lapselle malli kuinka vuorovaikutustilanteissa toimitaan.

Tärkeää on myös eläytyä lapsen tunnetiloihin ja auttaa lasta tunteiden säätelyssä. Autamme lasta nimeämään tunteitaan. Puhumme tunteista. Tässä voimme käyttää apuna erilaisia tunnekortteja, -tauluja ja tunnemittareita. Tunnetaitojen opettelu on meillä yksi keskeinen tavoite kaiken ikäisillä lapsilla.

Koskettaminen on osa vuorovaikutusta. Koskettaminen on lapselle usein hyvin merkityksellistä. Kosketus vähentää stressiä, laukaisee jännitystä ja rauhoittaa. Kosketus tuo mielihyvän tunteen, luo turvallisuutta ja on osoitus myötätunnosta ja hyväksynnästä. Tunnistamme ja tiedostamme kuitenkin kosketettavan rajat – jokaisella on oikeus koskemattomuuteen ja myös lapsi saa vaikuttaa siihen miten ja mistä (pää, selkä, käsi, jalat) häntä esim. silitellään päivälepotilanteissa. Lapsilla on myös yksilölliset tavat suhtautua ja ottaa vastaan kosketusta. Tähän voi vaikuttaa niin temperamenttiin kuin kulttuuriin sekä aistisäätelyyn liittyvät tekijät.

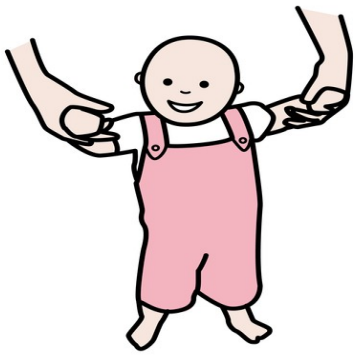

Työntekijöinä olemme kokonaisvaltaisesti läsnä lapsiryhmässä ja lasten kanssa. Kasvatamme siten koko kehollamme, äänellämme, äänenpainolla, katseilla, ilmeille ja eleillä. Voikin olla, että emme aina huomaa sitä, mitä ja miten tulemme asioita sanoneeksi tai ilmaisseeksi. Ammattitaitoomme kuuluu kuitenkin pyrkimys tunnistaa omat negatiivisetkin tunteemme sekä erilaiset asenteet, joita meillä kaikilla on. Vain tulemalla niistä tietoisiksi voimme ehkäistä niiden näkymistä vuorovaikutustilanteissa niin lasten kuin vanhempienkin kanssa. On tärkeää, että hallitsemme omia tunnereaktioitamme osana ammattitaitoista vuorovaikutusta. Joskus voimme kuitenkin tarvita apua työtoveriltamme osoittamaan meille tiettyyn tilanteeseen liittyvän tunnereaktiomme ”sudenkuopat”. Yhdessä reflektoiden tulemme entistä tietoisemmaksi omasta vuorovaikutuksestamme ja ammattitaitomme tässä asiassa kasvaa.

Vältämme kaikessa vuorovaikutuksessa kaksoisviestintää, sillä alle kouluikäiset lapset eivät sitä ymmärrä. Kaksoisviestinnässä sanat ja oheisviestintä ovat ristiriidassa keskenään. Myöskään sarkasmi tai sarkastiset vitsit eivät kuulu vuorovaikutukseen lasten kanssa. Ne hämmentävät lasta ja aiheuttavat negatiivisia tunteita. Käytämmekin siksi suoraa viestintää, joka on minämuotoista ja tunteisiin vetoavaa. Suora viestintä on tilanteiden analysointia omalta kannalta, kertomista omasta tilasta, ei toisen syyttämistä: ”minusta tuntuu pahalta, kun et kuuntele minua”, ”Emmalle tulee pahamieli, jos hän jää leikin ulkopuolelle”. Emme myöskään käytä ”rumaa ääntä” lapsille puhuessamme emmekä huuda lapsille. Työtovereina puutumme heti tällaiseen käytökseen.

Sanallisessa vuorovaikutuksessa huomioimme aina lapsen kehitystason ja yksilöllisen kielenkehityksen tason (S2, kielenkehityksen erityisvaikeudet). Puhumme selkeästi. Käytämme hyvää ja rikasta suomenkieltä. Kiinnitämme huomiota lauseiden pituuteen ja käsitteisiin. Pilkomme ohjeita pienempiin osiin. Sanoitamme toimintaa ja varmistamme, että lapsi ymmärtää viestin. Käytämme sanallisen viestinnän apuna sitä tukevia kommunikaatiokeinoja (kuvat, tukiviittomat, nopea piirtäminen). Tästä hyötyvät kaikki lapset. Lapset oppivat moniaistisesti ja siksi kuuleminen ja näkeminen yhdessä vahvistavat kielen ja käsitteiden oppimista ja lisäävät ymmärtämistä.

7.3 Meillä leikitään!

Lapsen luonnollinen tapa toimia ja oppia on leikki. Se on lapselle ominta ja tärkeää lapsen kokonaispersoonallisuuden kehittymiselle. Leikissä lapsi tuo esiin omat ideansa ja kokemuksensa, joista yhdessä muiden leikkijöiden kanssa syntyy yhteisöllisiä kokemuksia. Leikkiessään lapsi kartuttaa monipuolisesti taitojaan, hahmottaa maailmaa, oppii ymmärtämään erilaisia tilanteita ja tunteita sekä oppii ratkaisemaan eteen tulevia ongelmia. Leikissä lapset leikkivät todeksi sitä todellisuutta, jossa elävät ja toimivat. Myös vaikeiden asioiden kuten surun ja ikävän tunteiden käsitteleminen leikissä on lapselle luontevaa.

Meillä aikuisilla on tärkeä rooli lapsen leikin tukijoina, leikin edellytysten luojina, leikin havainnoitsijoina ja leikkiin osallistujina. Sensitiivisyytemme mahdollistaa kaikkien lasten osallistumisen leikkiin ja leikkikavereiden saamiseen. Kasvattajatiimimme sitoutuvat mahdollistamaan ja tukemaan lapsiryhmän leikkiä. Leikki on yksi oppimisen tärkeä muoto, myös esiopetuksessa. Ohjaamme pedagogisesti leikin kautta tapahtuvaa oppimista ja käytämme monipuolista leikkipedagogista työskentelyä lasten kanssa.

Tehtävänämme on järjestää ja rakentaa oppimisympäristö niin, että se tukee lapsen leikkiä. Kasvattajina ymmärrämme leikin tärkeän merkityksen lapsen kokonaispersoonallisuuden ja taitojen kehittäjänä sekä oppimisen vahvistajana. Lapsen leikkiä havainnoimalla saamme myös paljon tietoa lapsen kehityksestä ja sosiaalisista suhteista ryhmässä. Tehtävämme on myös kertoa leikin tärkeästä merkityksestä vanhemmille.

Leikissä, kuten kaikessa toiminnassa, meidän aikuisten tulee olla aidosti ja aktiivisesti läsnä. Meidän tehtävämme on mahdollistaa pitkäkestoinen leikki, johon lapsi on sitoutunut. Aikuisen läsnäololla ja sensitiivisyydellä on tärkeä merkitys myös kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisyssä. Tehtävänämme on rikastuttaa lapsen leikkiä antamalla leikkiin uusia ideoita, sanoja, käsitteitä ja mallia miten leikitään. Uskallamme myös heittäytyä itse leikkiin spontaanisti mukaan. Meidän tulee mahdollistaa lapsen aktiivinen rooli leikin suunnittelussa, leikin rakentamisessa ja toteuttamisessa. Lasten tarpeet ja toiveet tulee ottaa huomioon. Ymmärrämme kuvien ja niiden käytön merkityksen lapsen leikin tukemisessa. Käytämme myös erilaisia kuvientuetun leikin menetelmiä ja leikkitauluja apuna. Pienryhmätoiminta tukee leikkiä ja edesauttaa leikkirauhaa.

Leikin ohjaamisen kautta aikuinen varmistaa, että kaikki pääsevät mukaan kielitaidosta tai sosiaalisista taidoista riippumatta. Kielitaidon merkitys korostuu leikissä. On tärkeä antaa lapsille sanoja leikkiä ja mallittaa miten leikitään. Tärkeää on lisäksi leikillinen vuorovaikutus lasten ja aikuisten välillä, tällöin aikuinen heittäytyy leikilliseen vuorovaikutukseen lapsen kanssa, myös hupsutellen.

Leikin lopettamisen ennakointi on tärkeää. Aikuisen tehtävä on saatella lapsi leikin ja mielikuvituksen maailmasta seuraavaan toimintaan esim. uloslähtöön. Kun lapsi saa rauhassa aikaa lopettaa leikkinsä, sujuu siirtyminen seuraavaan toimintaan leppoisasti.

Leikin avulla tuemme lapsen itsetuntoa. Autamme lasta leikissä sanoittamaan tunteitaan ja ohjaamme lapsia selvittämään ristiriitatilanteen rakentavasti. Kasvattajina annamme lapsille mahdollisuuden ja luomme edellytyksiä myös riehakkaaseen ja hassuttelevaan leikkiin turvallisuus huomioiden.

Suhtaudumme leikkiin vakavasti!

Leikki ei ole vain esimakua elävästä elämästä.

Leikki on lapsen elämää
tässä ja nyt!

7.4 Meillä opitaan!

Lapselle ominaiset tavat oppia ja toimia ovat:
LIIKKUMINEN, LEIKKIMINEN, TAITEELLINEN KOKEMINEN JA ILMAISEMINEN, TEKEMINEN, TUTKIMINEN.

Pidämme tärkeänä oppimista, joka tapahtuu monin eri muodoin, eri aistikanavien kautta ja jossa kysymyksiin on monia eri ratkaisuja. Annamme lapselle positiivisia oppimiskokemuksia ja tuemme lasta voittamaan oppimisen esteitä. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa lapsen ja häntä ympäröivien ihmisten sekä ympäristön kanssa. Oppiminen perustuu lapsen aiempaan tietoon ja oppimiskokemuksiin.

Ohjaamme, tuemme ja luomme mahdollisuuksia monipuoliseen leikkiin ja toimintaan. Kasvattajina otamme huomioon lapsen herkkyyskaudet ja kehitystason. Laajennamme lapsen kiinnostuksen kohteita ja luomme myönteisen oppimisilmapiirin. Päiväkodeissamme hyvään oppimiseen kuuluvat motivoiva ympäristö, kannustaminen, tukeminen ja positiivinen palaute sekä lapsen kuunteleminen.

Hyvä varhaiskasvatus- ja oppimisympäristö herättää lapsen mielenkiinnon, kokeilunhalun ja uteliaisuuden sekä kannustaa lasta liikkumaan, leikkimään, toimimaan ja ilmaisemaan itseään. Järjestämme ja muokkaamme päiväkotimme tiloja kasvatustavoitteiden, lapsiryhmän tarpeiden ja lasten kiinnostusten mukaisesti. Myös lapset voivat osallistua oppimisympäristön rakentamiseen.

Fyysinen oppimisympäristö muodostuu luonnosta, ihmisistä sekä rakennetusta ympäristöstä. Viihtyisä ja turvallinen ympäristö vastaa lapsen kehityksellistä tasoa ja antaa hänelle haasteita. Päiväkodissamme lelut, työvälineet ja materiaalit ovat lapsen ulottuvilla. Kiinnitämme huomiota niiden monipuolisuuteen ja muunneltavuuteen. Ryhmien kotialueita muokkaamalla mahdollistamme lasten monipuolisen ja pitkäkestoisen leikin sekä turvaamme leikkirauhan. Käytämme päiväkodin yhteisiä tiloja (sali, käytävät, vesileikkihuone ja erilaiset pienryhmätilat) päivittäin leikkiin ja pienryhmätyöskentelyyn. Motivoiva leikki- ja oppimisympäristö laajenee myös päiväkotimme ulkopuolelle. Läheisyydessämme ovat urheilukenttä, täyttömäki sekä Vaskivuoren ja Mätäojan luonnonarvoltaan rikas alue. Lisäksi käytämme säännöllisesti alueemme palveluja kuten kirjasto ja museot sekä teemme yhteistyötä lähialueen toimijoiden kanssa. Retkien kautta fyysinen oppimisympäristö voi laajeta eri puolille Vantaata, Espoota ja Helsinkiä retkikohteesta riippuen.

Psyykkisen oppimisympäristön perustana on, että lapsi tuntee olonsa turvalliseksi ja kokee itsensä hyväksytyksi. Tällaisessa ympäristössä vallitsee positiivinen, avoin, turvallinen, erilaisuutta kunnioittava ja rohkaiseva ilmapiiri. Kasvattajina olemme keskeisessä asemassa ilmapiirin luojina ja ylläpitäjinä. Hyvä oppimisympäristö tukee lapsen luovuutta ja oppimista. Psyykkiseen oppimisympäristöön liittyy vahvasti arvomme ja käsityksemme lapsesta sekä itsestämme varhaiskasvattajina (luku 2). Sillä on läheinen yhteys myös hyvään sosiaaliseen ympäristöön, sillä riittävällä ja ammattitaitoisella henkilökunnalla luomme lapselle hyvän *sosiaalisen oppimisympäristön*. Harjoittelemme vuorovaikutus- ja tunnetaitoja, jotka antavat mahdollisuuden yhdessä kasvamiseen ja oppimiseen. Ohjaamme lasta huolehtimaan ympäristöstään ja arvostamaan sitä. Huolehdimme, että lapsi voi nauttia myös omasta rauhasta.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa tarkoituksena ei ole oppiaineiden sisältöjen opiskelu vaan *sellaisten välineiden ja valmiuksien hankinnan aloittaminen, joiden avulla lapsi vähitellen pystyy perehtymään, ymmärtämään ja kokemaan ympäröivän maailman monimuotoisia ilmiöitä.* Erilaiset tiedon- ja taidonalat ovat meille kasvattajille työvälineitä ja ohjaavat meitä monipuolisen toiminnan, oppimiskokonaisuuksien sekä oppimisympäristöjen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tarkempi toiminnan suunnittelu ja kuvaus toiminnan sisäl-

löistä eri teemoineen tapahtuu yksikön kausi- ja vuosisuunnitelmissa sekä kuukausi, viikko- ja päivätasolla lapsiryhmissä.

Otamme toiminnassamme monipuolisesti huomioon valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (VASU 2005; Vantaan VASU) sekä esiopetuksen opetussuunnitelman oppimiskokonaisuudet (EOPS2014; uudistuva Vantaan EOPS).

Arki on täynnä matematiikkaa!

Jokapäiväisessä arjessa ohjaamme lapsia huomioimaan ympäristöstään matemaattisia käsitteitä, laskemme sormia, vaatteiden nappeja, vertailemme arjen tilanteissa ja tartumme aktiivisesti lapsen oivalluksiin ja havaintoihin: laskeminen, kuinka monta, paljon – vähän, pitkä – lyhyt, iso – pieni, enemmän – vähemmän, minkä muotoinen. Myös laulujen ja leikkien kautta ja niiden avulla lapset oppivat matemaattisia käsitteitä. Päivittäin toistuvissa aamupiirituokioissa ajankäsite tulee vähitellen tutuksi (kuvitettu viikko-ohjelma, viikonpäivät, kuukausikalenteri). Myös kalenterivuoden juhlat ja vuodenaikojen vaihtelu tuovat aikaan liittyvät käsitteet osaksi lapsen maailmaa. Matemaattisia käsitteitä harjoittelemme myös metsäretkillä etsiessämme luonnosta vaikkapa erimuotoisia, eri painoisia tai erikokoisia asioita. Opetamme ja ohjaamme lapsia erilaisten pelien ja rakenteluiden ääreen: palapelit, rakentelu, erilaiset oppimis-pelit, minilukot, logicot, hamahelmet, pistelytaulut, geomuodot, tangramit...

Luonnolla ja ympäristöllä on väliä!

Kestävään kehitykseen liittyvät asiat ovat meille tärkeitä. Ne ovat osa arvojamme. Pidämme tärkeänä ympäristökasvatusta sekä lapsen luontosuhteen kehittämistä. Opetamme ja ohjaamme lapsia liikkumaan luonnossa, tutustumme luontoon ja sen monimuotoisuuteen ja kauneuteen mm. metsäretkillä. Ohjaamme lapsia havainnoimaan ja tutkimaan luonnon ilmiöitä. Voimme myös tehdä pieniä kokeita esim. jään sulattaminen. Opettelemme tunnistamaan kukkia, kasveja, sieniä ja puulajeja yms. Luonnossa liikkumiseen voimme yhdistää niin leikkiä, matematiikkaa, liikuntaa, kielen- ja käsitteiden oppimista, kädentaitoja kuin herkistää kuulo- ja tuntoaistia. Tähän liittyy luonnonkunnioittaminen, kasvun ihmeen seuraaminen, vuodenaikojen vaihtelun havainnointi sekä säätilan seuraaminen, johon yhdistyy myös matematiikka.

Päiväkotiemme lähietäisyydessä on luontoa ja metsää ja vesialuetta, sorsalammikoita jonne on helppo mennä. Luonnossa liikkuessa opetamme lapsia kunnioittamaan luontoa ja eläimiä, pieneliöitä sekä seuraamaan vuodenaikojen vaihtelua. Opetamme lapsia arvostamaan sekä luonnonvaraista ympäristöä että rakennettua ympäristöä. Tähän kiinnitämme huomiota heti syksyn alussa: opettelemme lasten kanssa huolehtimaan yhdessä päiväkodin pihasta, yhteisistä tiloista ja välineistä. Opimme mikä ero on metsällä ja pihalla: metsästä voi kerätä esim. kukkia, mutta pihalta, joka on istutettu ympäristö, ei voi kerätä kukkia tai katkoa pensaiden oksia. Istutusaidoilla on pihoilla ja puistoissa oma merkityksensä. Rakennetussa ympäristössä istutukset ovat yhteinen ilomme ja ne kaunistavat pihaa. Turvallinen liikkuminen lähiympäristössä ja liikenteessä on myös yhteisen oppimisen kohteena.

Arjen pienien ekotekojen kautta opetamme päiväkodeissamme lapsille kestävää kehitystä: Emme roskaa, säästämme vettä, sähköä, käsipapereita sekä piirustuspaperia; piirretään molemmille puolille, värityskuvakopiossa otetaan kuva molemmille puolille, monistuksessa tulleet hukkapaperit lasten piirustuspaperiksi. Kierrätämme maitotölkit ja lasipurkit sekä teemme kierrätysretkiä lähialueen jätepisteelle. Vähennämme biojätettä opettaen lapsia ottamaan vähän ruokaa kerrallaan. Opettelemme jätteiden lajittelua lasten kanssa. Ryhmissä lajittelupiste: sekajäte, kartonkikeräys, biojäte, maitotölkit. Tavaroiden, lelujen, pelien ja muiden välineiden oikea käsittely lisää niiden käyttöikää. Käytämme jätemateriaalia ja luontomateriaalia askarteluun

Silta menneen ja nykyisyyden välillä!

Monien juhlapyhien kautta, kuten Kalevalanpäivä, Itsenäisyyspäivä, Runebergin päivä jne. rakennamme lasten kanssa yhdessä kuvaa menneisyydestä ja nykyisyydestä. Voimme vaikkapa tarkastella sitä, miten ennen vanhaan elettiin ja pohtia aikaa ennen sähköä, puhelinta ja tietokonetta. Erilaiset esineet, tarinat sekä museokäynnit auttavat tässä. Myös lapsen omaan perheeseen ja sukuun liittyvät asiat, kuten sukupolvien ketju, pohdinta kuka minä olen ja mihin minä kuulun, auttavat lasta hahmottamaan omaa historiaansa ja paikkaansa yhteisössä. Päiväkodin lähiympäristöön ja kotiseutuun sekä kulttuuriperintöön liittyvät asiat tulevat lapsille vähitellen tutuksi. Huomioimme myös erilaiset vierailut ja ajankohtaiset tapahtumat sekä yhteistyön lähialueen toimijoiden kanssa.

Kaikki aistit käyttöön!

Tarjoamme lapsille monipuolisia mahdollisuuksia kokea, havaita, kuunnella, katsella, tuntea, luoda ja kuvitella eri aistien kautta. Tähän liittyy sellaisia asioita kuin kauneus, harmonia, melodia, rytmi, tyyli, jännitys ja tunteet iloineen ja suruineen. Myös erilaiset omakohtaiset aistimukset, tuntemukset ja näkemykset asioista liittyvät tähän kuin myös lapsen arvostukset, asennoituminen ja näkemykset asioista. Tämä on osa ihmisenä ja ihmisyyteen kasvamista. Rohkaisemme lapsia taiteelliseen ilmaisuun musiikki-, draama- ja taidekasvatuksen avulla. Lapsella on monipuoliset mahdollisuudet ilmaista itseään. Myös yhteisistä tavaroista ja oppimisympäristöstä ja sen siisteydestä huolehtiminen liittyy tähän. Siisti ja kaunis ympäristö on yhteinen ilomme. Ohjaamme lapsia oikeaan ja kestävään esineiden ja välineiden käyttöön. Harjoittelemme myös pitämään huolta itsestämme (puhtauteen ja terveyteen liittyvät asiat) ja toinen toisistamme.

Liikkumisen riemua!

Kannustamme ja ohjaamme lapsia liikkuvaan elämäntapaan. Liikkuminen, leikkiminen ja pelaaminen niin sisällä kuin ulkona on tärkeää. Tiedostamme, että lapsi tarvitsee liikuntaa vähintään kaksi tuntia päivässä. Kiinnitämme lasten liikkumiseen päivän aikana huomiota ja aktivoimme heitä liikkumaan eri tavoin. Karkeamotorisia taitoja kehittää: hyppiminen, juoksu, kiipeily, tasapaino, konttaaminen, pallon käsittely, erilaiset liikkumisen tavat, pelit, pihaleikit yms. Hienomotoriikkaa harjaannuttaa: napit, nepparit, vetoketjut, kengän nauhat, ruokailuvälineiden käyttö, pukeminen ja riisuminen, leikkaaminen, kynän käyttö yms.

Mediataitoja oppimassa!

Ohjaamme lapsia oikeaan ja turvalliseen median käyttöön ja harjoittelemme tieto- ja viestintätekniikkaan liittyviä taitoja ikäkaudelle sopivalla tavalla. Käytössämme on erilaisia tieto- ja viestintätekniikkaan liittyviä välineitä: kamera, videokamera, tablettitietokone, tietokone ja datatykki. Käytämme lasten kanssa tarkoituksenmukaisella tavalla hyödyksi erilaisia oppimispelejä ja tietokoneohjelmia, pelejä ja videointia.

Ihmisyyteen kasvaminen!

Käsittelemme lasten kanssa lapsille turvallisella tavalla ikäkausi huomioiden eettis-moraalisia teemoja, tunteita, oikeaa ja väärää, hyvää ja pahaa, totuutta ja valhetta, oikeudenmukaisuutta, pelkoa, ahdistusta, syyllisyyttä, anteeksi pyytämistä ja antamista. Keskustelemme tekojemme seurauksista. Kohtelemme kaikkia oikeudenmukaisesti, tasa-arvoisesti ja ohjaamme sekä autamme lapsia toimimaan arjen tilanteissa toistensa kanssa vastuullisesti. Keskustelemme lasten kanssa sosiaalisista tilanteista sekä tunteisiin ja eettisiin asioihin liittyvistä asioista kuvia, tarinoita, kertomuksia, satuja, draamaa, musiikkia ja taidetta apuna käyttäen. Me aikuiset olemme lapsille esimerkkejä siitä kuinka olemme ihmisiä toiselle ihmiselle ja että kohtelemme toisiamme siten kuin toivoisimme itseämme kohdeltavan.

Katsomuksellisia ilmiöitä ihmettelemässä!

Monikulttuurinen päiväkotiyhteisömme on myös monikatsomuksellinen ja moniarvoinen yhteisö. Lapsiryhmämme vastaavat sitä maailmaa, jonka lapsi kohtaa oman kodin ulkopuolella. Pidämme tärkeänä, että päiväkodissamme jokainen lapsi saisi kokea, että hänen ja hänen perheensä uskontoa tai muuta katsomusta, sen tapoja ja traditioita kuten juhlia arvostetaan ja kunnioitetaan. Uskonnottomuus on meille yksi katsomus muiden rinnalla. Pidämme myös tärkeänä, että lapset saisivat tietoa toinen toistensa erilaisista perinteistä sekä oppisivat kunnioittamaan sekä omia että myös toisten perheiden erilaisia tapoja. Myös erilaisiin elämänkysymyksiin (kuten syntymään, kuolemaan) liittyvä pohdinta kuuluu lasten maailmaan. Annamme kaikille lapsille mahdollisuuden kyselemiseen, ihmettelyyn ja pohdintaan yhdessä toisten kanssa. Luomme myös mahdollisuuksia hiljentymiseen.

Katsomuskasvatuksella on päiväkodissa yleissivistävä luonne. Se ei ole uskonnonharjoittamista. Sen käsittää kaikki lapsiryhmässä läsnä olevat erilaiset uskonnot ja katsomukset, myös uskonnottomuuden muiden katsomusten rinnalla. Katsomuskasvatus liitetään niihin arjen asioihin, juhliin ja ajankohtaisiin tapahtumiin, joilla on uskonnollista tai katsomuksellista merkitystä. Katsomuskasvatukseen voi kuitenkin liittyä retkiä tai tilaisuuksia, joissa on uskonnonharjoittamiseen liittyviä elementtejä, kuten kirkkoretket (kristinuskoon liittyen yhteistyö Vantaankosken ev.lut. seurakunnan kanssa). Lapsen osallistumisesta niihin neuvotellaan vanhempien kanssa ja tarjolla on aina myös vaihtoehtoista pedagogista toimintaa.

Toivomme, että myös katsomuskasvatuksen kysymyksissä yhteistyö perheiden kanssa olisi luontevaa ja avointa; Lapsen aloittaessa päiväkodissa sekä lapsen varhaiskasvatus- ja esiopetuskeskustelussa käymme vanhempien kanssa keskustelua myös uskonto- ja katsomuskasvatuksen teemoista osana toiminnasta ja varhaiskasvatuksen tavoitteista käytävää keskustelua.

8 Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

8.1 Esiopetuksen järjestäminen

Molemmissa päiväkodeissamme järjestetään esiopetusta. Esiopetusta järjestetään 20 tuntia viikossa, 4 tuntia päivässä. Esiopetusikäiset lapset sijoittuvat Solkikujalla Melukylän ja Huvikummun ryhmiin ja Simpukassa Vesilintujen ja Merihevosten ryhmiin. Noudatamme päiväkodeissamme valtakunnallisia Esiopetuksen Opetussuunnitelman Perusteita sekä siihen pohjautuvaa Vantaan omaa paikallista Esiopetuksen Opetussuunnitelmaa. Lisäksi tämä Solkikujan toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelma antaa päiväkodeissamme annettavalle esiopetukselle ”Solkikujan ja Simpukan leiman”.

Esiopetuksemme on eheytettyä opetusta, jossa lapsella on mahdollisuus innostua, kokeilla ja oppia uutta sekä laajentaa osaamistaan eri tiedon- ja taidonaloilla. Esiopetusvuosi on tärkeä ajanjakso lapsen elämässä ja se on tärkeä osa oppimisen polkua, joka jatkuu varhaiskasvatuksesta perusopetukseen. Esiopetus luo perustaa elinikäiselle oppimiselle. Esiopetustoiminnassamme painottuu kieli- ja kulttuuritietoinen varhaiskasvatus (ks. luku 6.2), jossa leikillä (ks. luku 7.3) ja monipuolisilla oppimistilanteilla ja -kokonaisuuksilla (ks. luku 7.4) on tärkeä merkitys. Lisäksi tavoitteenamme on, että meillä esiopetusikäiset lapset saavat paljon tilaisuuksia monipuoliseen vuorovaikutukseen ja sosiaalisten taitojen vahvistamiseen sekä oppivat arvostamaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja omaa ainutlaatuisuuttaan.

Esiopetus ei ole vain yksittäisiä tuokioita tai kynä-paperitehtäviä vaan koko esiopetusaika on täynnä oppimista. Meillä esiopetusikäisten arkea rytmittävätkin tavallisen päiväkotipäivän kulku (ks. luku 7.1). Myös pienryhmätoiminta on oleellinen osa esiopetustamme. Esiopetusryhmän toiminta liitetään osaksi koko päiväkodin yhteistä toimintaa, arkea ja juhlaa.

Uudet eskarilaiset pääsevät tutustumaan esiopetusryhmään jo edellisenä keväänä kun päiväkodeissamme järjestetään tutustumispäivä uusille eskareille ja heidän huoltajilleen. Syksyllä kun esiopetus alkaa, käydään jokaisen lapsen ja hänen huoltajansa kanssa esiopetuskeskustelu. Siinä lapselle laaditaan henkilökohtainen esiopetussuunnitelma yhdessä huoltajan kanssa. Avoin ja luottamukseen perustuva kasvatuskumppanuus huoltajien ja esiopetuksesta vastaavan henkilökunnan välillä (ks. luku 4.2) on tärkeää. Lasten yksilölliset kasvun ja oppimisen tarpeet yhdessä esiopetuksen yleisten tavoitteiden kanssa ovat pohjana esiopetusryhmän toiminnan suunnittelussa. Esiopetuskeskustelussa keskustellaan myös perheen ja esiopetuksen arvoista, kasvatuskäytännöistä sekä esiopetuksen tavoitteista ja toiminnasta.

Esiopetukseen kuuluu yksilöllinen ja yhteisöllinen hyvinvointityö (ks. luku 5).

Teemme yhteistyötä päiväkotiemme lähikoulujen (Kaivoksela ja Uomarinne) kanssa, jotta lapsen kouluun siirtyminen tapahtuisi mahdollisimman mutkattomasti ja kouluympäristö tulisi lapselle tutuksi. Tiiviimpää yhteistyötä teemme Kaivokselan koulun kanssa, joka on nimetty päiväkotiemme yhteistyökouluksi. Yhteistyön muodot vaihtelevat lukuvuosittain, myös lapsen yksilölliset tarpeet huomioiden.

Esiopetusvuoden keväällä käydään keskustelu lapsen huoltajan kanssa kuluneesta esiopetusvuodesta, lapsen oppimisesta, vahvuuksista ja tuentarpeista. Tämä on osa Vantaalla käytössä olevaa EsKo-tiedonsiirtoprosessia (esiopetuksesta kouluun), jossa tiedot lapsesta siirretään lapsen tulevaan kouluun. Esko-lomakkeeseen kirjataan myös huoltajien toiveet ja terveiset. Huoltajat ovat halutessaan tervetulleita mukaan koulun kanssa käytävään tiedonsiirtopalaveriin oman lapsensa asioihin liittyen. Myös lapset arvioivat omaa oppimistaan Vantaalla käytössä olevan ns. eskarilentokoneen avulla. Lapset, jotka tarvitsevat enemmän tukea kasvuun ja oppimiseensa (ks. luku 6.1) ovat mukana Sujuvasti kouluun–prosessissa, jonka avulla varmistetaan lapselle oikea-aikainen ja riittävä tuki heti koulun alkaessa.

8.2 6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen

Molemmissa päiväkodeissamme annetaan valmistavaa opetusta lapsille, joiden suomen kielen taito ja / tai muut valmiudet eivät riitä esiopetuksessa toimimiseen. Valmistava opetus koostuu neljästä esiopetustunnista ja yhdestä suomenkielen oppimiseen keskittyvästä tunnista. Valmistavassa opetuksessa noudatetaan valtakunnallista esiopetuksen opetussuunnitelmaa sekä Vantaa valmistan opetuksen opetussuunnitelmaa 6-vuotiaille lapsille. Tänä Solkikujan toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelma antaa valmistavaan opetukseen oman ainutlaatuisen leimansa, jossa korostuu leikki (ks. luku 7.3), oppiminen (ks. luku 7.4) ja kieli- ja kulttuuritietoinen varhaiskasvatus (ks. luku 6.2).

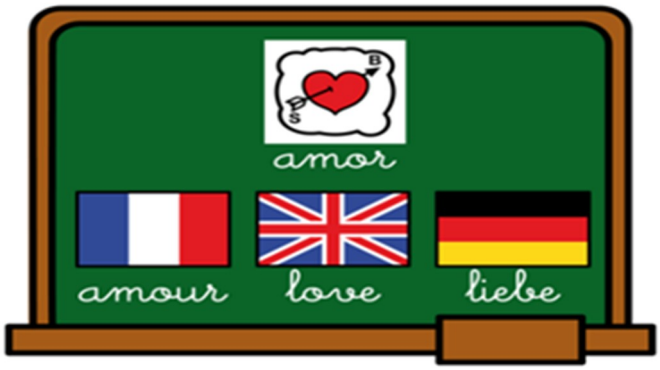

Solkikujalla ja Simpukassa valmistavan opetuksen yksi lisätunti toteutetaan pienryhmätoimintana, jossa huomioidaan suunnitellusti jokaisen valmistavassa opetuksessa olevan lapsen yksilölliset tarpeet. Toiminnassa vaihtelevat ohjattu leikki, oppimispelit, tehtävätyyppinen työskentely sekä aktiivinen suomenkielen sanojen ja käsitteiden opettelu. Meille on myös tärkeää tilannesidonnainen ja muiden kanssa vuorovaikutuksessa tapahtuva kielen opettaminen osana lapsen kokonaispäivää ja päivän eri toimintoja. Käytämme toiminnassamme apuna myös kuvia tukemaan lasten suomenkielen ymmärtämistä ja oppimista.

Tavoitteena valmistavan opetuksen jälkeen on se, että lapsi on saavuttanut toimivan alkeiskielitaidon tai hän on peruskielitaidon alkuvaiheessa.

9 Työyhteisön rakenteet ja arviointi

Päiväkotimme työntekijät muodostavat moniammatillisen kasvattajayhteisön, joka rakentaa yhteistä toimintakulttuuria yhdessä lasten parhaaksi. Luottamuksellinen, avoin ja myönteinen ilmapiiri sekä yhteisöllisyyden rakentaminen ja ylläpitäminen ovat yksi jokaisen työntekijän tärkeistä tehtävistä. Toimivilla työyhteisön rakenteilla varmistamme toiminnan sujuvuuden ja turvallisen, pedagogisen arjen. Hoito- ja kasvatustyöntyöntekijöitä (erityislastentarhanopettajat, lastentarhanopettajat ja lastenhoitajat) on Simpukassa 15 ja Solkikujalla 15.

TIIMI

Jokaisen lapsiryhmän kasvattajat muodostavat oman kasvattajatiiminsä, jolla on tiimipalaveri kerran viikossa sekä suunnitteluilta syksyllä ja talvella uuden toimintakauden aluksi. Tiimit tekevät myös tiimisopimuksen. Tiimipalaveri on tärkeä arjen rakenne, jossa luodaan yhteistä näkemystä kasvatuksesta, opetuksesta ja hoidosta, keskustellaan lapsista ja suunnitellaan sekä arvioidaan toimintaa. Tavoitteena on toimiva ja hyvinvoiva tiimi. Tiimi käyttää lapsiryhmän toiminnan suunnittelun pohjana Solkikujan päiväkodin omaa varhaiskasvatussuunnitelmaa ja liittyy toiminnassaan päiväkodin yhteiseen toimintasuunnitelmaan sekä Vantaan varhaiskasvatuksen linjauksiin ja opetussuunnitelmiin.

EDUSTUKSELLINEN TIIMI

Edustuksellisen tiimin kokous (E-tiimi) on joka toinen viikko ja siihen kuuluvat edustajat kaikista tiimeistä. E-tiimin edustajan vastuulla on välittää tieto yhteisistä asioista omaan tiimiinsä. Kokouksen aiheissa keskitytään hallinnollisiin ja informatiivisiin asioihin. Päiväkodin johtaja toimii puheenjohtajana ja laatii asialistan. Varajohtaja toimii sihteerinä.

PEDAGOGIGISET FOORUMIT

Päiväkodissamme toimii erilaisia pedagogisia foorumeita, joiden tavoitteena on vahvistaa kummankin päiväkodin pedagogiikkaa ja arjen käytänteitä.

- KASVIS-KOKOUS
  Kasvatushenkilöstön kokousten osallistujina ovat pääsääntöisesti muut kuin e-tiimin jäsenet. Puheenjohtajuus kiertää ryhmien välillä. Aiheissa keskitytään käytännön asioihin, koulutuspalautteisiin, osaamisen jakamiseen, yhteisiin tapahtumiin, toiminnan kehittämiseen ja työyhteisöstä nouseviin yhteisiin asioihin. Foorumi on keskusteleva.
- VASU-RYHMÄT
  Vasu-prosessin työskentelytapa, jossa kaikki kasvattajat kuuluvat johonkin ryhmään ja kokoontuvat ryhmän vetäjän johdolla, on koettu hyväksi ja säilyttämisen arvoiseksi rakenteeksi. Yhteisen pedagogisen keskustelun mahdollistaneet työskentelyryhmät ovat toimiva rakenne. Tätä rakennetta on jo käytetty leikkiprojektissa. Tulevaisuudessa tämä on yksi rakenne, jossa voimme jalkauttaa uutta opetussuunnitelmaamme käytäntöön. Rakenne voi toimia myös pedagogisen johtamisen tukena.
- TYÖYKSIKKÖPÄIVÄ JA TYÖILLAT
  Pidämme Solkikujan ja Simpukan päiväkotien yhteisen työyksikköpäivän kerran vuodessa. Työyksikköpäivässä yhdistyy niin koulutus kuin työhyvinvointi. Lisäksi pidämme yhteisiä tai talon omia työiltoja tarvittaessa.

TOIMINNAN SUUNNITTELU JA ORGANISOINTI

Jokainen kasvattajatiimi rakentaa itselleen sopivan suunnitteluajan ja huolehtii sen toteutumisesta viikoittain. Vaikka henkilöstön toimenkuvat ovat suunnittelun pohjana, annetaan kaikille kasvattajille tarvittava suunnitteluaika. Suunnitteluaika ja muut paperityöt ajoitetaan siten, että aamupäivisin toimitaan pääasiassa lasten kanssa. Näin mahdollistetaan toimiva pienryhmätyöskentely. Vantaan varhaiskasvatus on tehnyt selvityksen

lastentarhanopettajan pedagogisesta roolista lapsiryhmässä ja tämä raportti toimii myös suunnittelun tukena.

Kaikilla on lupa keskittyä toimintaan lasten kanssa sekä ohjata toimintaa ilman keskeytyksiä (esim. puhelimeen haku, työkaverin asia yms.). Osoitamme arvostusta toistemme työtä ja lasta kohtaan käytännössä kun annamme toisillemme työrauhan. Olemme lisäksi sopineet, että kaikki aikuiset ruokailevat lapsiryhmässä. Emme myöskään käytä omia kännyköitä tai älypuhelimia työaikana.

Hyvät rakenteet suojaavat erilaisissa poikkeustilanteissa. Tiimeillä on suunnitelmat kuinka toimitaan esim. henkilökunnan poissaolotilanteissa. Pienryhmät toimivat myös silloin hyvin, kun rakenteet on suunniteltu oikein. Tiedostamme, että uusien rakenteiden luominen ja toimintatapojen sisään ajaminen vie aikaa. Olemme kuitenkin valmiita muuttamaan tilanteita ja kehittämään toimintatapoja joustavasti. Teemme yhteistyötä myös yli tiimirajojen ja autamme toinen toisiamme.

Pihakulttuurimme on välittävä ja turvallinen. Tämä edellyttää aktiivista lasten leikkien havainnointia ja aikuisten tarkoituksen mukaista sijoittautumista pihalla. On tärkeää huomioida erityisesti ne lapset, joiden vuorovaikutustaidot tai kielitaito ovat puutteelliset, jotta aikuinen voi olla auttamassa lasta leikkitilanteissa alusta lähtien. Yhteisvastuu lapsista ulkona viestii välittämisestä. Samalla eri ryhmien aikuiset tutustuvat muiden ryhmien lapsiin. Lapset oppivat vähitellen kaikkien päiväkodin aikuisten nimet sekä oppivat luottamaan heihin.

ARVIOINTI

- Lapsen kasvamis- ja oppimisprosessin arviointi:
  Kiinnitämme huomiota lapsen omiin vahvuuksiin ja tuen tarpeeseen. Arvioimme lapsen kasvua ja kehitystä sekä sosiaalisten- ja vuorovaikutustaitojen sekä työskentelytaitojen edistymistä. Arviointimme pohjautuu havainnointiin sekä lapsen vanhempien kanssa laadittuun lapsikohtaiseen suunnitelmaan. Keskustelumme vanhempien kanssa laajentavat käsitystämme lapsen kasvusta ja kehityksestä.
- Lapsiryhmän toiminnan arviointi:
  Päiväkodissa lapsi kasvaa, oppii ja kehittyy paitsi yksilönä myös ryhmän jäsenenä. Lapsiryhmässä on yhdessä sovitut kasvatusperiaatteet ja toimintatavat, joita arvioidaan jatkuvasti. Keräämme palautetta toiminnasta ja toiveita siihen liittyen myös lapsilta ja vanhemmilta.
- Esiopetuksessa opettelemme lasten kanssa lisäksi lapsen oman toiminnan ja oppimisen arviointia. Arvioimme lapsen esiopetuksen suunnitelman toteutumista yhdessä vanhempien ja lapsen itsensä kanssa.
- Työyhteisön toiminnan arviointi:
  Meillä Solkikujan ja Simpukan päiväkodeissa arviointi on keskeinen kehittämisen väline. Toimintaa ja tavoitteiden saavuttamista arvioimalla löydämme työyhteisön vahvuudet ja kehittämiskohteet. Arvioimme toimintaamme monella eri tasolla: tiimeissä, kasvatushenkilöstön yhteisissä kokouksissa ja työyksikköpäivillä. Vuosittain esimiehen kanssa käytävät kehityskeskustelut toimivat myös arvioinnin ja osaamisen kehittämisen välineenä. Jokaiselle työntekijälle tehdään oma kehittymissuunnitelma. Keräämme palautetta myös perheiltä ja yhteistyökumppaneilta. Saadun palautteen pohjalta kehitämme myös toimintaamme ja työyhteisöämme. Koulutuksiin osallistuminen on työntekijän oman työn ja osaamisen kehittämisen väline.

10 Yhteistyötahot ja viestintä

10.1 Teemme yhteistyötä

Päiväkotimme monimuotoinen toiminta edellyttää yhteistyötä eri tahojen kanssa, jotta laadukas ja kokonaisvaltainen lapsen kehitystä ja oppimista tukeva varhaiskasvatus toteutuu. Verkostoyhteistyön yhtenä keskeisenä tavoitteena on mahdollisimman varhainen puuttuminen kun lapsella tai perheellä ilmenee tuentarvetta.

Yhteistyössä kanssamme toimii:

- Konsultoiva erityislastentarhanopettaja
- Kieli- ja kulttuuri koordinaattori
- Esiopetuksen hyvinvointityö: psykologi ja kuraattori
- Neuvola
- Perhetyö ja perheneuvonta
- Lastensuojelu
- Lähikoulut, erityisesti Kaivokselan ja Uomarinteen koulut
- Lasta hoitavat ja kuntouttavat tahot: sairaalat ja terapeutit
- Paikalliset lähialueen toimijat: kirjastopalvelut, kulttuuri- ja liikuntatoimi, museot, Vantaankosken ev.lut. seurakunta (esim. konsertit, aamukirkot, kevät- ja joulukirkko, kirkko tutuksi viidellä aistilla) sekä tarpeen mukaan yhteistyö alueen muiden uskonnollisten yhteisöjen kanssa
- Oppilaitokset: Solkikujan päiväkoti on Helsingin Yliopiston opettajankoulutuslaitoksen kenttäharjoittelupäiväkoti lastentarhanopettajaopiskelijoille. Molemmissa päiväkodeissa harjoittelee lisäksi lähihoitaja-, lastenohjaaja- ja sosionomiopiskelijoita sekä myös muun alan opiskelijoita esim. toimiterapeuttiopiskelijoita.
- Työvoimapalvelut: Päiväkodeissamme voi työskennellä lisäksi kieliharjoittelijoita ja työkokeilijoita.

10.2 Viestintä päiväkodissamme

Yhteisöllisyys ja viestintä päiväkodin ja kotien välillä toteutuu parhaiten arjessa päivittäisten kohtaamisten ja keskustelujen sekä erilaisten tapahtumien ja vanhempainiltojen kautta. Meille on tärkeää, että vanhemmat voivat kokea päiväkotimme sellaiseksi paikaksi, johon he ovat aina tervetulleita. Kaikki toimintamme on vanhemmille avointa. Kannustamme vanhempia osallistumaan arkeemme sekä yhteisiin juhliin ja tapahtumiin.

Pyrimme myös tekemään työtämme ja toimintaamme lasten kanssa eri tavoin näkyväksi. Kannustamme vanhempia tutustumaan yksikkömme ja Vantaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen opetussuunnitelmiin ja autamme heitä saamaan kattavan kuvan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kokonaisuudesta osana lapsen elinikäisen oppimisen polkua.

Jokainen perhe saa päiväkodissamme aloittaessaan Tervetuloa päiväkotiin -tiedotteen, josta ilmenee käytännön yhteistyöhön liittyviä asioita. Lapsiryhmillä on lisäksi omia tiedotteitaan ja tapoja viestiä vanhempien kanssa. Käytämme myös sähköistä viestintää. Osana lapsen varhaiskasvatussuunnitelma -keskustelua keskustellaan myös vanhempien toiveista tiedottamiseen liittyen. Tärkeimpänä viestinnän muotona pidämme kuitenkin henkilökohtaista kohtaamista vanhempien kanssa.

Vantaan varhaiskasvatuksella on omat internetsivut, josta perheet saavat paljon tietoa vantaalaisesta varhaiskasvatuksesta. Myös Vantaan Lasten Facebook-sivut palvelevat perheitä.

Lähteet

Valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, (VASU 2005), STAKES
Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (EOPS 2010; EOPS 2014), Opetushallitus
Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelma (2011)
Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma (2012)
Vantaan valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 6-vuotiaille (2012)
Vantaan kasvun ja oppimisen tuen linjaukset varhaiskasvatuksessa (2012)
Vantaan kieli- ja kulttuuritietoisen varhaiskasvatuksen käsikirja (2015)

Solkikujan ja Simpukan työntekijöiden yhteiset ja tiimien omat keskustelut / pohdinnat sekä niiden pohjalta tehdyt kirjalliset yhteenvedot. Taustamateriaalina koko vasu-työskentelyn ajan on lisäksi käytetty monenlaista varhaiskasvatukseen liittyvää kirjallisuutta, joka on auttanut taustoittamaan, rikastuttamaan ja syventämään yhteisiä keskusteluja ja pohdintoja toiminnan sisällöistä ja työstämme varhaiskasvatuksen parissa.

Luku 4.1 vanhempien puheenvuoro: Vanhemmilta kartoitettiin keväällä 2014 kyselyllä vanhempien ajatuksia liittyen yhteistyöhön ja vanhempien tärkeinä pitämiin asioihin. Luku 4.1 on koostettu kyselyn tuloksista ja vanhempien kommenteista.

Kuvat

Papunet kuvapankki (www.papunet.net). Näitä kuvia käytämme myös lapsiryhmissä osana kuvin tuettua kommunikaatiota.

Kuvaluettelo:

Kuva: Sergio Palao / CATEDU
Lähde: ARASAAC / Papunetin kuvapankki
s. 3 Integraatio
s. 7 Lapsuus
s. 9 Aikuiset
s. 10 Lapset
s. 12 Perhe
s. 13 Tervehtiä
s. 16 Auttaa
s. 17 Maailman kartta
s. 19 Hei, Toiminta, Riisuutua, Leikkipuisto, nukkua
s. 20 Leikkiä, Leikit, Tervehtiä
s. 21 Kävellä
s. 22 Piirileikki
s. 28 Vieraiden kielten opetus
s. 29 Kokous
Kuva: Elina Vanninen
Lähde: Papunetin kuvapankki
s. 8 Päiväkoti
s. 11 Juttelu
s. 14 Päivänpäätös
s. 18 Päivä
s. 19 Päiväkoti, Aamupala, Wc, Ateria
s. 20 Välipala
s. 23 Pelata

Kansikuvan valokuva: Solkikujan päiväkoti, Kissankulman ryhmän lasten askartelu animaatioprojektiin liittyen
Kaaviot / Kuviot: Ito Silja Lamminmäki-Vartia

Vantaa

Sivistystoimi, varhaiskasvatus
Solkikujan varhaiskasvatuksen toimintayksikkö
Simpukan päiväkoti, Apajakuja 1, 01600 Vantaa. p.09-83935190
Solkikujan päiväkoti, Solkikuja 6, 01600 Vantaa. p.09-83935566

17 § **Muutos suomenkielisen esiopetuksen järjestämispaikkoihin lukuvuonna 2015-2016/ SA-V**

VD/10274/12.00.01.00/2014

Opetuslautakunta hyväksyi 16.12.2014 § 14 lukuvuodeksi 2015–2016 127 esiopetuksen järjestämispaikkaa, jotka täyttävät sekä perusopetuslain velvoitteet että Vantaan omat esiopetuksen järjestämistä koskevat periaatteet. Lukuvuodeksi 2015–2016 esiopetukseen haettiin sähköisesti tai paperihakulomakkeella 14.1.–28.1.2015. Esiopetushaun jälkeen 122 järjestämispaikkaan muodostui periaatteiden mukainen esiopetusryhmä/-ryhmiä, jotka opetuslautakunta vahvisti 16.3.2015 § 9.

Opetuslautakunnan vahvistamien järjestämispaikkojen joukosta oli jäänyt pois Piilipuun toimintayksikköön kuuluva Rekolanmäen päiväkoti. Rekolanmäen päiväkodissa toimii integroitu ryhmä, jossa on neljä esiopetusikäistä lasta. Opetuslautakunnan päätöksen 15.10.2013 § 26 mukaan esiopetusryhmässä tulee olla vähintään 13 esiopetukseen osallistuvaa lasta. Esiopetusryhmän koko voi olla mainittua pienempi, mikäli kyseessä on erityisryhmä, integroitu ryhmä tai pienennetty ryhmä tai iltahoitoa tai ympärivuorokautista päivähoitoa tarjoava yksikkö.

Opetuslautakunnan vahvistamien järjestämispaikkojen joukossa oli Keihäspuiston toimintayksikköön kuuluva Kuntopuiston päiväkoti Tikkurila-Hakunilan alueelta. Esiopetuksen järjestämispaikkojen vahvistamisen jälkeen selvisi, että Kuntopuistoon oli ainoastaan 6 esiopetukseen hakijaa ja saman yksikön toiseen päiväkotiin Keihäspuistoon oli 11 hakijaa. Tässä tilanteessa päädyttiin yhdistämään ryhmät. Perheitä on kuultu asiassa.

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 17

Varhaiskasvatuksen johtajan esitys:

Päätetään vahvistaa Rekolanmäen päiväkoti esiopetuksen järjestämispaikaksi lukuvuonna 2015–2016 ja poistaa Kuntopuiston päiväkoti järjestämispaikoista.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

Liitteet:	Muutos vahvistettuihin suomenkielisen esiopetuksen järjestämispaikkoihin lukuvuonna 2015–2016
Täytäntöönpano:	varhaiskasvatuksen tulosalue ote ko. esiopetuksen järjestämispaikat
Muutoksenhakuohje:	oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle

Lisätiedot:
Sanna Korpisalo, 040 774 1984, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

SUOMENKIELISEN ESIOPETUKSEN JÄRJESTÄMISPAIKAT LUKUVUONNA 2015-2016 (yht. 122)

Myyrmäki (27 kpl)	Kivistö-Aviapolis (20 kpl	Tikkurila (21 kpl)	Hakunila (15 kpl)	Korso-Koivukylä (29 kpl	Yksityiset päiväkodit (10 kp
Autioniityn päiväkoti	Husaaritien päiväkoti	Hiekkaharjun päiväkoti	Aisakellon päiväkoti	Ankkalammen päiväkoti	Emilia-päiväkoti (montessoriopetus)
Hämeenkylän päiväkoti	Illenpihan päiväkoti	Ilolan päiväkoti	Hakunilanrinteen päiväkoti	Hansin päiväkoti	Fazerin päiväkoti
Hämevaaran päiväkoti	Illenpuiston päiväkoti	Jokiniemen päiväkoti	Helmiveneen päiväkoti	Havukallion päiväkoti	Ilmaisupäiväkoti Illusia
Jokiuoman päiväkoti	Isonmännyn päiväkoti	Kallioimarteen päiväkoti	Itä-Hakkilan päiväkoti	Ilvespuiston päiväkoti	Montessoripäiväkoti Montsa
Kaivokselan päiväkoti	Kanniston päiväkoti	Kukkakedon päiväkoti	Kannuskujan päiväkoti	Kiirunatien päiväkoti	Montessoripäiväkodit Rantakaisla & Orvokki
Karhunpesän päiväkoti	Kartanonkosken päiväkoti	Kukkopillin päiväkoti	Keihäspuiston päiväkoti	Korson päiväkoti	Steinerpäiväkoti Metsätähti
Kilterin päiväkoti	Kivistön päiväkoti	Kurjenpolven päiväkoti	Kimokujan päiväkoti	Koskimyllyn päiväkoti	Tenava Karuselli
Kimaran päiväkoti	Lipunkantajan päiväkoti	Kämmekkäpuiston päiväkoti	Latupuiston päiväkoti	Kustaantien päiväkoti	Touhula Hiekkaharju
Kivimäen päiväkoti	Lystilän päiväkoti	Kuusikon päiväkoti	Linnoituskujan päiväkoti	Leinelän päiväkoti	Touhula Ilola
Koskikujan päiväkoti	Maitorpan päiväkoti	Lehdokin päiväkoti	Nissaksen päiväkoti	Leppäkorven päiväkoti	Touhula Kaivoksela
Kukinpolun päiväkoti	Ollaksen päiväkoti	Lummepolun päiväkoti	Rajakylän päiväkoti	Maarukan päiväkoti	
päiväkoti (Matrinlaakson koulun	Pakkalanrinteen päiväkoti	Malminiityn päiväkoti	Ravurin päiväkoti	Maauuninpolun päiväkoti	
Lintukallion päiväkoti	Pehtoorin päiväkoti	Mistelin päiväkoti	Suitsikujan päiväkoti	Matarin päiväkoti	
Louhelan päiväkoti	Peltovuoren päiväkoti	Ristipuron päiväkoti	Vaaralan päiväkoti	Metsolan päiväkoti	
opetuspiste (Laajavuoren	Riihipellon päiväkoti	Ruokopillin päiväkoti	Vartiokujan päiväkoti	Metsolanmäen päiväkoti	
Metsikköpolun päiväkoti	Seutulan päiväkoti	Simonmetsän päiväkoti		Metsälinnun päiväkoti	
Nikkarin päiväkoti	Tammiston päiväkoti	Sinirikko		Nikinmäen päiväkoti	
Ojahaan päiväkoti	Tammistonrannan päiväkoti	Tiedonjyvän päiväkoti		Näätäpuiston päiväkoti	
Patotien päiväkoti	Y.E.S päiväkoti	Urheilupuiston päiväkoti		Piilipuun päiväkoti	
Pähkinänsärkijän päiväkoti	Ylästön päiväkoti	Vehnätien päiväkoti		Päiväkummun päiväkoti	
Pähkinärinteen päiväkoti		Veturipolun päiväkoti		Rautpihan päiväkoti	
Raikupolun päiväkoti				Rekolanmäen päiväkoti	
Simpukan päiväkoti				Saturnuksen päiväkoti	
Solkikujan päiväkoti				Seljapolun päiväkoti	
Vantaanlaakson päiväkoti				Siimapuiston päiväkoti	
Vapaalan päiväkoti				Tähdenlennon päiväkoti	
Varistonniityn päiväkoti				Ulrikan päiväkoti	
				Vallinojan päiväkoti	
				Valtikan päiväkoti	

ıl)

18 § **Martinlaakson päiväkoti, uudisrakennus, tarveselvityksen hyväksyminen/ ETN**

VD/6926/10.03.02.01/2015

Martinlaakson päiväkodin 6.8.2015 päivätty tarveselvitys on laadittu tilakeskuksessa yhteistyössä sivistystoimen kanssa.

Vantaan kaupungin palveluverkkosuunnitelman 2014 – 2023 mukaan päivähoitopalvelut toteutetaan pääsääntöisesti lähipalveluna sekä kasvattaa yksityisessä päivähoidossa olevien lasten osuutta kaikista päivähoidossa olevista lapsista. Tehottomista vuokratiloista luovutaan ja uudet tilat suunnitellaan 6- 8 kotialueelle.

Tilakeskus on yhdessä sivistysviraston kanssa selvittänyt Martinlaakson alueen päiväkotiverkostoa vuonna 2013. Selvityksessä esitetään uutta päiväkotia alueelle.

Päiväkoti sijoittuu Martinlaakson tontinluovutuskilpailun tuloksena toteuttavaan kortteliin 17567, joka rakennetaan Martinlaakson polun varrelle Laajavuoren purettavan koulun tilalle. Päiväkoti on osa korttelikokonaisuutta ja suunnittelun tavoitteena on korkeatasoinen, keskustamainen asuinkorttelikokonaisuus. Korttelin asemakaavamuutos on valmisteilla.

Päiväkotiin tulee 8 kotialuetta, maksimissaan 168 hoitopaikkaa. Hankkeen tarkoitus on korvata purettava, Martinkeskuksen ostoskeskuksessa sijaitseva Martinkeskuksen päiväkoti (osaketila) sekä Martintuvan päiväkoti (vuokratila) sekä vastata suuralueen lasten määrän kasvuun.

Hanke toteutetaan Vantaan lähes nollaenergiakonseptin mukaisesti. Tavoitteena on toimiva, arkkitehtonisesti ja teknisesti laadukas, kustannustehokas ja helposti ylläpidettävä rakennus.

Martinlaakson päiväkodin uudishankkeelle on vuosien 2015 – 2024 investointiohjelmassa varattu 5 300 000 € ja hankkeen toteutus on ajoitettu vuosille 2017- 2018.

Tarveselvityksen mukaan Martinlaakson päiväkodin kustannusennuste on 6 190 000 euroa (alv 0 %).

Kaavamuutoksen mukaan päiväkodin autopaikkoja sijoittuu viereisen rakennettavan asuinkorttelin pihakannen alle. Sopimusten mukaan kaupunki hankkii kaavan osoittamat paikat omakustannusperiaatteella. 10 autopaikan hankintakustannukseksi on arvioitu 350 000€ (alv 0 %).

Tekninen lautakunta on 18.8.2015 § 9 päättänyt esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Martinlaakson päiväkodin 6.8.2015 päivätyn tarveselvityksen ehdolla, että opetuslautakunta hyväksyy osaltaan tarveselvityksen, kustannusennusteen sekä autopaikoituksen kustannukset.

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 18

Talous- ja hallintojohtajan esitys:
Päätetään esittää, että opetuslautakunta osaltaan hyväksyy Martinlaakson päiväkodin 6.8.2015 päivätyn tarveselvityksen, kustannusennusteen sekä autopaikoituksen kustannukset.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

Liitteet: Martinlaakson päiväkoti, uudisrakennus, tarveselvitys 6.8.2015 liitteineen.

Täytäntöönpano: hallintoyksikkö
taloussuunnittelu Kirsi Vatén
ote tilakeskus

Muutoksenhakuohje: ei muutoksenhakuoikeutta/ Kuntalaki 91 §

Lisätiedot:
Päivi Riehunkangas, 8393 2450, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

MARTINLAAKSON PÄIVÄKOTI

VANTAA

UUDISRAKENNUS, TARVESELVITYS

6.8.2015

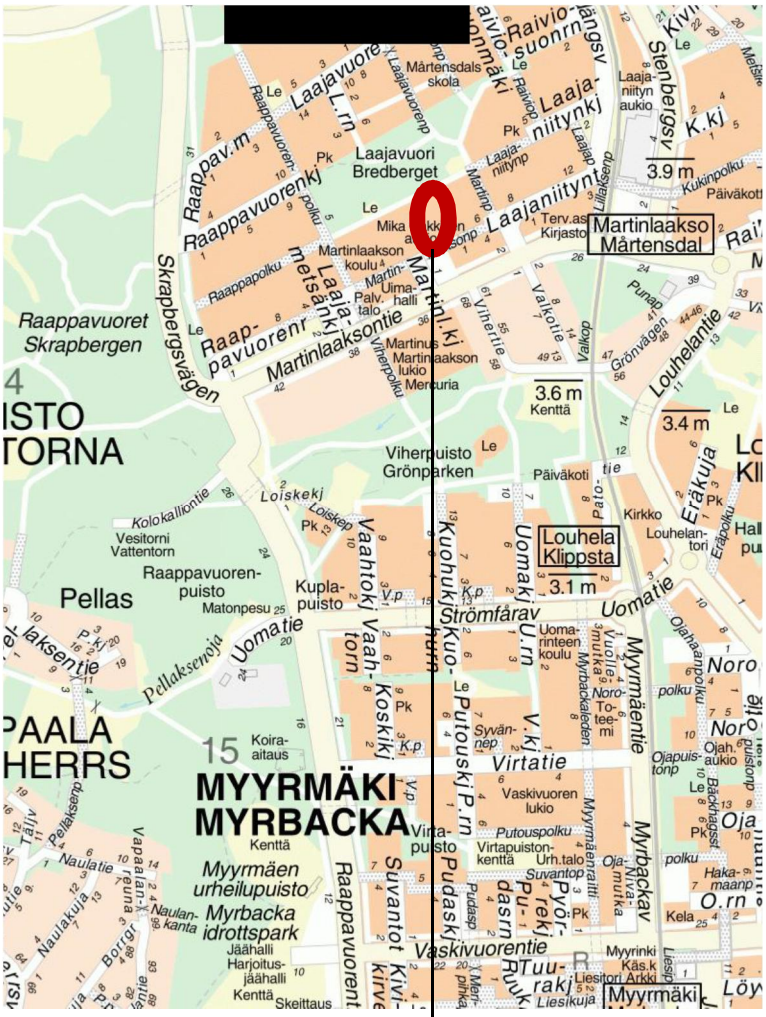

Sisällysluettelo

..... 2
Tarvetietokortti 2
1. Perustelut tarpeelle 3
3. Mitoitusperusteet ja tavoitteet 4
4. Tontti ja rakennuspaikka 7
5. Väistötilantarve 10
6. Kustannukset 11
7. Rahoitus ja aikataulu 11
8. Hankkeen käyttötalousvaikutukset ja toimintakustannukset 11
9. Riskit 12
10. Työryhmä 13

Liitteet:

- Liite 1: asemakaavamuutos 1.6.2015, kartta ja – määräykset
- Liite 2: tilaohjelma
- Liite 3: kustannukset, kustannusennuste ja alustava vuokrakustannuslaskelma

Tarvetietokortti

2015

Kohteen nimi: **Martinlaakson päiväkoti , uudisrakennus**						
Tarpeen kuvaus: Martinlaakson päiväkoti toteutetaan 8-ryhmän päiväkotina.						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Martinlaakson keskustan tontinluovutuskilpailu 2014, asemakaavamuutostyö käynnissä päiväkodin ja ympäröivien asuinkortteleiden osalta Martinlaakson alueen päiväkotiverkoston esiselvitys 7.11.2014, Tilakeskus, investointi-suunnittelu Martinlaakson kehityskuva, raportti 014200, 19.1.2015, Kaupunkisuunnittelu Valmisteilla oleva päiväkotien tilasuunnittelun kehityshanke, Sivistysvirasto, Tilakeskus Päiväkotia ympäröivien asemakaavamuutosalueiden asuinrakennushankkeet ja niiden toteutusaikataulut Martinlaaksonpolun ja Mika Häkkisen aukion suunnittelu- ja rakentamistyöt Martinlaaksonpolun muuntajan siirto						
Tarpeen perustelut: Keskeisten palveluverkkolinjausten (Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2014 -2023) mukaan varhaiskasvatus järjestää palvelut pääsääntöisesti lähipalveluna. Investoinnin tarkoitus on korvata purettava, Martinkeskuksen ostoskeskuksessa sijaitsevan Martinkeskuksen päiväkoti (osake) sekä Martintuvan päiväkoti (vuokra) sekä vastata suuralueen lasten määrän kasvuun.						
Käyttäjähallintokunta: Sivistysvirasto						
Kaupunginosa: Martinlaakso	Kiinteistötunnus:			Tontin pinta-ala: 4000 m^2		
Osoite ja tontti: kortteli 17567 osoite tarkentuu	Kaavatiedot: kaava kalassa 6/2015 tavoite: kaava voimaan 2/2016 YO_{II}			Rakennusoikeus: 2500m^2		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0 %)	brm^2	htm^2	hym^2	Investointikustannusennuste €	€ / brm^2	€ / hym^2
Uudisrakennus	1920	1578	1372	6 190 000	3224	4512
Autopaikat, kansipaikoitus, erillishinta, 10 ap				350 000		
Hankkeen maksimi hoitopaikka (8 x 21 lasta)				168		
Investointikustannus hoitopaikkaa kohden				36 900 € / hoitopaikka		
Väistötilan tarve: Kaavamuutosalueella purettavassa ostoskeskuksessa sijaitsevan päiväkodin väistötilat pyritään järjestämään Pyörrekujan päiväkotiin.						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: Taloussuunnitelma 2015–2018, 5 200 000 € / vuosi 2017–2018						

Hankkeen toteutusaikataulu: 2017–2018		
Ylläpitokustannukset: 131 955 € / vuosi		
Toimintakustannukset hallintokunnalle: Kahdeksanryhmäisen päiväkodin toiminnan vuosittaiset kulut sisältäen henkilöstö- ateria- ja toimintakustannukset ovat n. 1 100 000€, lisäys nykytilanteeseen n. 520 000 €.		
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen: n. 128 000 €		
Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle:		
Tuleva vuokra		23 € / htm^2 / kk
Vuokravaikutus	36 788 € / kk	441 455 € / v
Vuokravaikutus / hoitopaikka		219 € / kk
Laatija(t): Riitta Miettinen, Päivi Riehunkangas		Päivämäärä: 6.8.2015

1. Perustelut tarpeelle

2.1 Varhaiskasvatuksen palvelustrategiset linjaukset

Keskeisten palveluverkkolinjausten (Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2014 -2023) mukaan varhaiskasvatus järjestää palvelut pääsääntöisesti lähipalveluna sekä kasvattaa yksityisessä päivähoidossa olevien lasten osuutta kaikista päivähoidossa olevista lapsista. Tehottomista vuokratiloista luovutaan ja uudet tilat suunnitellaan 6- 8 kotialueelle.

Uusien hankkeiden yhteydessä sivistysvirasto selvittää yksityisen toteutusvaihtoehdon.

Tavoitteena on kestävä ja toimiva palveluverkko, missä huonokuntoiset, toiminnallisesti huonot, pienet ja epätaloudelliset, usein vuokratilat korvataan uusilla, maantieteellisesti keskeisille paikoille rakennettavilla päiväkodeilla.

2.2 väestöennuste ja liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Martinlaakson päiväkoti sijaitsee Myyrmäen suuralueella. Vuoden 2015 alussa suuralueella oli 3 646 päivähoitoikäistä (10 kuukautta – 6 vuotta) lasta. Väestöennusteen 2015 -2025 mukaan suuralueen päivähoitoikäisten lasten määrän ennustetaan kasvavan 225 lapsella vuoteen 2025 mennessä. Päivähoitoikäisistä lapsista noin 75 % käyttää joko yksityisiä ja kunnallisia varhaiskasvatuspalveluita.

Martinlaakson alueen päiväkotien painopiste on nykyisin radan itäpuolella mutta lasten sijoittuminen painottuu radan länsipuolelle. Lisäksi täydennysrakentaminen lisää entisestään radan länsipuolen palvelun käyttäjien määrää.

Martinlaakson alueella toimii kaksi yksityistä päiväkotia, joista toinen on suomalais-venäläinen päiväkoti. Päiväkoteihin hakeudutaan kaupunginosaa laajemmalta alueelta, joten ne eivät suoraan vaikuta alueen päivähoitotarpeeseen. Martinlaakson kehityskuvan ja asemakaavan vuoksi päiväkoti suunnitellaan toteutettavaksi kunnallisena päiväkotina.

2.3 liittyminen toimitilaverkkosuunnitelmaan

Martinlaakson alueen päivähoidon palveluverkkoa selvitettiin tilakeskusvetoisesti vuonna 2013. Martinlaakson alueen päiväkotiverkoston esiselvityksen (Tilakeskus 2013) mukaan Martinlaakson - Myyrmäen alueelle esitetään toimitilaverkon uudistamista 2013-2023 seuraavasti:

1. Martinlaakson päiväkoti (8 r – 146 hp)
o korvaa Martinkeskuksen (37), Martintuvan (37)

2. Patotien uusi päiväkoti (8 r – 146 hp)
o korvaa Patotien (92), kasvun (30) ja mahdollisesti Louhelan lisärakennuksen (24)

3. Martinlaakson kasvuun liittyvät päiväkodit
Martinlaakson alueen kehityksen yhteydessä selvitetään seuraavia tontteja uudelle tai uusille päiväkodeille päivähoidon tarpeen mahdollisesti lisääntyessä:
o Metsikköpolku uusi (Kivimäen koulun tontti)
o kaupan tontti (Laajavuorenkuja 2)
o Timotei uusi tai Raappavuorentien mutka

4. Myyrmäen kasvuun liittyvät päiväkodit
Myyrmäen puolelta tehdään myöhemmin oma selvitys, jossa kannatta alueen kehityksen
ja kasvun yhteydessä selvittää ainakin seuraavien tonttien soveltuvuutta uudelle tai uusille päiväkodeille päivähoidon tarpeen lisääntyessä:
o Uomarinteen pikkukoulun kohta
o Virtapuisto

3. Mitoitusperusteet ja tavoitteet

3.1 toiminnalliset tavoitteet

Varhaiskasvatuksen tilasuunnittelu tukee Vantaan varhaiskasvatuksen toimintaperiaatteita ja strategiaa. Lapsen kasvu- ja oppimisympäristön tärkeitä suunnittelun lähtökohtia ovat tilojen toiminnallisuus, esteettömyys, turvallisuus ja terveellisyys sekä mahdollisuus ympäristön muokkaamiseen lapsen ja lapsiryhmän tarpeiden mukaan. Tilat mahdollistavat varhaiskasvatuksen erilaisten toimintamuotojen tarjoamisen alueella esiintyvän tarpeen mukaisesti.

Vantaan sivistysvirasto ja tilakeskus käynnistävät päiväkotien tilasuunnittelun kehittämistyön, jolla pyritään päiväkotien toimivuuden ja tilakustannusten kehittämiseen. Kehittämistyön tuloksia sovelletaan Martinlaakson päiväkodin hankesuunnitteluvaiheessa.

Päiväkodissa toteutetaan pienryhmäpainotteista toimintaa, joka edellyttää jokaisen kasvattajan mahdollisuutta työskennellä lapsiryhmänsä kanssa erillisessä tilassa. Lasten yksilöllinen opetus ja kuntoutus, yhteistyö vanhempien kanssa sekä erilaiset verkostopalaverit vaativat erikokoisia pienryhmätiloja. Kotialueet suunnitellaan vastaamaan eri-ikäisten lasten tarpeisiin.

Hankkeessa sovelletaan Vantaan lasten ja nuorten osallisuusmallia hankesuunnitteluvaiheessa määriteltävällä tavalla.

3.2 muunneltavuus-, laatutaso- ja arkkitehtoniset tavoitteet

Päiväkoti toteutetaan Vantaan kaupungin päiväkotien laatuluokituksen mukaan, joka pääosin perustuu voimassa olevaan päiväkotisuunnittelua koskevaan RT-korttiin (RT 96–11003 Päiväkotien suunnittelu, 2010)

Suunnittelussa huomioidaan myös Vantaan arkkitehtuuriohjelman 2015 tavoitteet hankesuunnitelmassa esitettävällä tavalla.

Rakennus on tilaratkaisuiltaan toimiva, tehokas ja tarkoituksenmukainen.

Päiväkodin tilasuunnittelussa, rakenne- ja taloteknisissä ratkaisuissa huomioidaan muunneltavuus, siten että tiloissa voidaan tulevaisuudessa toteuttaa toiminnan edellyttämiä tilamuutoksia. Käyttötarkoituksen muutoksen ei varauduta, koska päivähoitotarve alueella jatkuu.

Kuntalaiskäyttöön varaudutaan suunnittelemalla päiväkodin ”sydän” eli sali, ruokailutila ja kotikeittiö keskeiseksi ja suljettavaksi tilaryhmäksi, joka on asukkaiden käytettävissä päiväkodin toiminta-ajan ulkopuolella tai silloin, kun tilat ovat päiväkodin kannalta vajaakäyttöiset. Lasten ruokailu, pienimpiä lapsia lukuun ottamatta järjestetään erillisessä ruokailutilassa.

Käytävä- ja aulatilat suunnitellaan hyötykäyttöön, huomioiden poistumistievaatimukset.

Päiväkotiin rakennetaan palvelukeittiö. Keittiön tilaratkaisussa varaudutaan tulevaisuuden ruokatuotanto- ja logistisiin tarpeisiin.

Päiväkoti toteutetaan 2-kerroksisena.

3.3 toiminnalliset tunnusluvut

Päiväkotiin tulee kahdeksan kotialuetta, jotka kukin mitoitetaan 21 lapselle = 168 hoitopaikkaa.

Hoito- ja kasvatushenkilö-kuntaa on 24 henkilöä. Lisäksi päiväkodissa työskentelee päiväkodin johtaja, ateria- ja puhtauspalveluiden henkilökuntaa 2-3 sekä tilapäistä henkilökuntaa vuosittain vaihdellen vaihdellen 2-3. Yhteensä henkilöstöä tulee olemaan 29–31.

Tilamitoitus perustuu Vantaan kaupungin päiväkotien tilaohjelmaan ja päiväkotien suunnitteluohjeisiin.

Hankesuunnitelmassa hoitopaikka- ja tilamitoitus tarkistetaan valtakunnallisten uusien linjauksien ja Vantaan päiväkotien tilasuunnittelun kehitystyön mukaiseksi.

3.4 tekniset tunnusluvut

Uudisrakennuksen tilaohjelman mukainen hyötyala on 1372 hym2 . Huoneistoala on noin 1578 htm2. sekä bruttoala on noin 1920 brm2.

Yleissuunnitteluratkaisun tehokkuuden tunnusluvut ovat:
- bruttoalan suhde hyötyalaan e= 1,4. Suunnitelmissa hyötyala tulee saavuttaa eikä bruttoalaa ei saa ylittää.
-painotettu muotokerroin (*ulkovaipan alan suhde ohjelma-alaan painotettuna rakennusosien lämmönläpäisykertoimilla.)*

Päiväkodin huonetilaohjelma on liitteessä 2.

3.5 elinkaari-, sisäilma- ja tekniset tavoitteet

Uudisrakennuksen suunniteltu käyttöikä on perustusten ja rungon osalta 100 vuotta, täydentäviltä osien osilta 50 vuotta ja järjestelmien osalta 25–35 vuotta.

Rakennus-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita sisäilman laatuun, valaistukseen, energiatehokkuuteen sekä äänenvaimennukseen.

Hanke toteutetaan Vantaan lähes nollaenergiapäiväkotikonseptin mukaan. Konseptin tavoitteena on toimiva, arkkitehtonisesti ja teknisesti laadukas, kustannustehokas ja helposti ylläpidettävä rakennus. Lähes nollaenergiatalolla viitataan energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) asettamaan yleiseurooppalaiseen energiatehokkuustavoitteeseen. Suomalaista määritelmää ei ole vielä muodostettu. Lähes nollaenergiapäiväkodilla tarkoitetaan Vantaan kaupungin hankkeissa päiväkotirakennusta, jonka E-luku on 50 % rakentamismääräysten esittämästä E-lukuvaatimuksesta (E=85). Kohteen energiaratkaisu on lämmöntuotto kaukolämmöstä ja aurinkosähköjärjestelmä).

Vantaan rakennusvalvonnan linjauksen mukaisesti kohteeseen ei suunnitella väestönsuojaa. Mikäli sisäasiainministeriö ei myönnä poikkeusta Pelastuslain 75 § perusteella, väestönsuojan rakentamisen kustannukset lisäävät kokonaiskustannusarviota.

3.5.1 Lvi-tekniset tavoitteet

Yleistä

Lvi-tekniset laitteet ja järjestelmät valitaan energiatehokkaiksi. Ilmanvaihdon lämmön talteenotolla ja rakennusautomaation hallitulla käytöllä on merkittävä osuus tavoitteen saavuttamisessa.

Sisäilmaston sisäilmaluokka on S2(lämpötilan yläraja S3), iv-järjestelmän puhtausluokka P1, iv-tuotteiden puhtausluokka ja rakennusmateriaalien päästöluokka M1. CO2-rajana on1200 ppm.

Lämmitys ja jäähdytys

Jäähdytys toteutetaan rakenteellisin keinoin.

Ilmanvaihto

Rakennus varustetaan tarkoituksenmukaiset palvelualueet ja tehokkaat lto-laitteet omaavalla tulo- ja poistoilmanvaihdolla. Keskeisesti sijoitettuun ilmanvaihtokone-huoneeseen sijoitetaan päiväkotitilojen, keittiön, wc ym tilojen ja alustatilojen tulo- ja poistokojeet

Vesi ja viemäri

Rakennus liitetään alueen vesijohto-, jäte- ja sadevesiviemäriverkostoihin. Tilannetta, jossa viemärivesiä pitää pumpata, tulee välttää.

Automaatio

Rakennuksen automaatiojärjestelmän avulla ohjataan ja valvotaan lvi-järjes-telmiä niin, että sisäilmatavoitteet saavutetaan pienellä energiankulutuksella

3.5.2 Sähkötekniset tavoitteet

Aluesähköistys ja liittymät
Rakennus liitetään sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon ja teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon.

Sähköjärjestelmät (400V)
Rakennus varustetaan sähkökeskuksilla, jotka palvelevat valaistusta, pistorasioita, LVIA- laitteita kiinteistön laitteita sekä tele- ja turvajärjestelmiä.

Telejärjestelmät
Rakennus varustetaan yleiskaapelointijärjestelmällä, joka palvelee puhelimia sekä tietoliikenneyhteyksiä.

Sähköiset turvajärjestelmät
Rakennus varustetaan rikosilmoitin-, videovalvonta-, merkki- ja turvavalaistus- sekä palovaroitinjärjestelmillä.

Muut järjestelmät
Märkäeteiset ja pesutilat varustetaan lattialämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus). Lämmitysmuodon valinta tarkasteltava kokonaisuutena suunnitteluvaiheessa.

Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä. Järjestelmän mitoitetaan siten, että energian tuotto käytetään kokonaisuudessaan rakennuksessa.

4. Tontti ja rakennuspaikka

Vuonna 2014 järjestettiin Martinlaakson keskustakorttelin tontinluovutuskilpailu. Kilpailun tavoitteena oli luoda korkeatasoinen keskustamainen korttelikokonaisuus, joka koostuu asuinrakennuksista ja päiväkodista. Korttelikokonaisuus sijoittuu olemassa olevan Martinlaakson polun yhteyteen. Virikkeellisessä ja urbaanissa korttelissa kohtaavat eri-ikäiset ja ja eri elämänvaiheessa olevat ihmiset sekä palvelut.

Kaupunkisuunnitteluviraston on laatinut kehityskuvaraportin nro 014200 / 19.1.2015 ”Martinlaakson kehityskuva”. Raportti antaa näkökulman alueen suunnitteluratkaisuille.

4.1 sijainti ja hallinta

Osoite: osoite tarkentuu tonttijaon muutoksen valmistuttua
Sijainti: 17 kaupunginosa, Martinlaakso, kortteli 17567

Tontti on Vantaan kaupungin omistuksessa.

Päiväkodin tontti rajoittuu asemakaavassa itäpuolella asuinkerrostaloihin, länsipuolella Martinlaakson koulun kenttään, etelässä Martinlaaksonpolku, pohjoisessa puiston kevytväylään.

4.2 kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet jne.

Päiväkodin tontin kaavamuutostyö Asemakaavamuutos 002031 on tekeillä. Asemakaava on esitelty kaupunkisuunnittelulautakunnasas 1.6.2015. Kaavan oletettu vahvistuminen on vuoden 2016 alkupuolella.

Asemakaavamuutoksella osa korttelista 17567 muodostetaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi, osa päiväkoti tontiksi YO, jonka laajuus on 4000 m2 ja rakennusoikeus on 2500 kem2.

Kaavassa määritellään aukio päiväkodin rakennusmassan kaakonpuoleiselle osalle. Aukio kuuluu katualueeseen, mutta rakennuksen tilasuunnittelussa on huomioitava aukion luonne siten, että rakennuksen ikkunapinnoilla mahdollistetaan avoimet näkymät.

Kaavassa edellytetään, että päiväkotirakennuksen tulee muodostaa asuinkorttelin kanssa arkkitehtuuriltaan yhtenäinen kokonaisuus. Tavoitteena on, että päiväkodin ruokailu- ja salitilat asettuvat Martinlaaksonpolun aukion yhteyteen kaupunkikuvaa elävöittäen. Asemakaava edellyttää, että Martinlaaksonpolun päiväkodin puoleinen julkisivu on punatiiltä. Myös edellytetään, että Martinlaakson polun puoleinen julkisivu tulee olla pääosin tiilipintaa.

Päiväkodin rakennusmassa sijoittuu aukiolla osittain 8 metriä lähemmäksi vierellä sijoittuvaa asuinrakennusta. Kaavassa on määritelty, että asuinrakennuksessa on huomioitava tämä etäisyysvaatimus paloteknisissä ratkaisuissa.

Viereisen tontin hulevesiviemäri aiheuttaa päiväkodin tontille rasitteen.

Alue sijaitsee 50 dB lentomeluvyöhykkeellä. Asemakaava edellyttää, että rakennuksen ulkokuoren ääneneristävyyden on oltava vähintään 32 dB.

Liite 1: asemakaavamuutos 1.6.2015 kaavakartta ja -määräykset

4.3 tontin rakennettavuus

Rakennuspaikka on tiiviiksi rakentuvaa kaupunkiympäristöä. Ympäröivillä tonteilla ja katualueilla käynnistyy useita rakennushankkeita. Muiden hankkeiden vaikutukset päiväkotihankkeen toteutukseen tarkennetaan hankesuunnitteluvaiheessa.

Tontin maaperästä ei ole tehty maaperä- ja haitta-ainetutkimuksia

Maastoltaan tontin eteläosa on tasainen, maasto nousee pohjoiseen päin siten, että tasoero tontin sisällä on kokonaisuudessaan n. 6m. Maaperä on pääosin täytemaata, todennäköisesti tontin on pohjoisosassa kalliota. Maaperätiedot tarkentuvat hankkeen edetessä.

Länsipuolelle sijoittuu koulun urheilukenttä, joka on rajattu päiväkodin tontista verkkoaidalla. Suunnittelussa huomioitava kentän toiminnan luonne, siten, että päiväkodin toiminnat eivät häiriinny.

4.4 piha

Päiväkodin piha tulee sijaitsemaan tontin pohjoisosassa. Pihalta järjestetään yhteys tontin pohjoispuolen kevyeeseen väylääään.

Päiväkodin piha suunnitellaan Vantaan kaupungin ohjeiden mukaisesti. Suunnitteluvaiheessa tarkastellaan pihan pienilmasto ja varjostustarpeet.

Päiväkotitontti rajautuu viereisen Martinlaakson koulun liikuntakentän korkeaan aitaan.

4.5 liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka

Päiväkoti sijaitsee hyvin julkisten liikennevälineiden kevyen liikenteen väylien saavutettavissa.

Saattoliikenteelle varataan 8 autopaikkaa Mika Häkkisen aukiolle Martinlaaksonkujan varrelle. Asemakaavaehdotuksen mukaan henkilökunnalle on varattava autopaikkoja eteläpuoleisen asuinkorttelin 17568 pysäköintikellariin vähintään 12 autopaikkaa. Alustava rakentamiskustannus on n. 35 000 € /autopaikka. Kaupunki tulee korvaamaan autopaikat Liikekeskukselle omakustannusperiaatteella. Erilliskustannuksissa on varauduttu 10 autopaikan kustannuksiin, tarkentuu hankesuunnitteluvaiheessa.

Päiväkodin huoltoliikenteelle varataan mahdollisuus läpiajoon Martinlaaksonpolkua pitkin. Huoltoliikenteen tilavaraus suunnitellaan 12 m pitkälle autolle siten, että Martinlaaksonpolulle järjestetään huoltotasku autoa varten. Huoltoliikenteen ja huoltoliikenteeseen liittyvien toimintojen, (keittiö, siivous, vaatehuolto, jätehuolto) suunnittelussa on huomioitava Martinlaaksonpolun korkeatasoiset kaupunkikuvalliset tavoitteet. Lastauslaiturit, jäteastiat yms näkyvät elementit suunnitellaan siten, että ne liittyvät luontevasti kokonaisuuteen.

Kunnallistekniikka ja johdot kulkevat Martinlaakson polun kohdalla. Vanha puistomuuntamo puretaan tontilta ja siirretään Martinlaaksonpolun varteen, koulun kentän kohdalle.

Päiväkodin tontin kohdalla kulkee viereisten tonttien sadevesiviemäreitä. Länsipuolisen koulun pihan viemärilinjaa on siirrettävä, jotta se säilyttää toimivuutensa. Itäpuolelle rakentuvan asuintontin sadevesiviemärit puretaan. Päiväkodin pihan suunnittelussa on otettava huomioon näiden viemäreiden siirto- ja purkutyöt.

Päiväkodin iv-konehuoneen sijoittelussa huomioitava sekä melu- että palotekniset olosuhdevaatimukset.

Tonttien ympärillä oleva rakennettu vesihuolto ei aiheuta tonteille rasitteita hulevesiviemäriä lukuun ottamatta. Martinlaaksonpolun kaukolämpöverkosto uusitaan, samoin muut johdotukset. Hulevedet johdetaan yleiseen sadevesijärjestelmään.

4.6 liittyvät hankkeet

Päiväkotihanke on osana Kaupunkisuunnittelun laatimaa Martinlaakson kehityskuvan viitoittamaa asemakaavatyötä (Martinlaakson kehityskuvaraportti nro 014200, 19.1.2015).

Alueesta, joka rajoittuu kortteleihin 17567 ja 17568 järjestettiin v. 2014 Vantaan kaupungin järjestämä tontinluovutuskilpailu ja päiväkodin tontti oli osana kilpailualuetta. Alueella on käynnissä kaavamuutostyö ja esim. hulevesien osalta aluetta on tarkasteltava kokonaisuutena.

Päiväkodin tontin rakentamiseen liittyvät rakentamishankkeet:

- ympäröivien asuinkerrostalojen rakentamishankkeet, toteutus alustavasti vv.
- ympäröivien katualueiden, esim. Martinlaakson polun, Mika Häkkisen aukion, Martinlaakson tien katu- ja ympäristörakentamishankkeet.
- Päiväkodin tontin yläpuolisen puiston sadevesiviemäreiden siirto päiväkodin tontilta.
- Muuntajan siirto päiväkodin tontilta

Koska päiväkodin henkilökunnan pysäköintipaikat ovat eteläpuolisen asuinkorttelin kellarikerroksessa, hankkeet liittyvät näiltä osin toisiinsa.

Martinlaaksonpolun ja Mika Häkkisen aukion yhteyteen on suunnitteilla taideaiheita, jotka kohottavat alueen identiteettiä ja kaupunkikuvaa.

Vantaan sivistysvirasto ja tilakeskus käynnistävät päiväkotien tilasuunnittelun kehittämistyön, jolla pyritään päiväkotien toimivuuden ja tilakustannusten kehittämiseen. Kehittämistyön tuloksia sovelletaan Martinlaakson päiväkodin hankesuunnitteluvaiheessa

Liite 1: Asemakaavaote ja määräykset

5. Väistötilantarve

Jo hanketta aiemmin Martinkeskuksen ostoskeskuksen yhteydessä purettavalle Martinkeskuksen päiväkodille tarvitaan väistötilat. Tilat pyritään järjestämään Myyrmäessä sijaitsevassa Pyörrekujan päiväkodista.

6. Kustannukset

6.1 investointikustannusennuste

Investointikustannusennuste on 6 190 000 € (alv 0 %), autopaikkakustannukset eivät sisälly kustannusennusteeseen.

Kustannusennuste sisältää mm.:

- Lähes nollaenergiarakennuksen rakentaminen Vantaalla -ohjeen mukaan lähes nollaenergiarakentamisen lisäkustannus optimoidulla vaihtoehdolla on noin 6 %. Ohjeen mukaisia lähes nollaenergia rakentamisesta johtuvia kustannuksia 370 000 €

Kustannusennusteen mukainen investointikustannus hoitopaikkaa kohti on 36 900 €.

Liite 3: Kustannusennuste

6.2 autopaikkakustannukset

Kustannuksissa varaudutaan henkilökunnan autopaikkojen hankintaan viereisen asuintalon pohjakerroksen paikoitushalliin, 10 autopaikkaa, 35 000€ /autopaikka, yhteensä 350 000 €.

7. Rahoitus ja aikataulu

Taloussuunnitelmassa 2015–2018 on määrärahavaraus Martinlaakson uudelle päiväkodille 5,2 milj. € vuosille 2017–18.

Hankesuunnitelma valmistuu vuoden 2015 lopussa, suunnittelu on vuoden 2016 aikana ja rakentaminen on vuosina 2017-2018.

8. Hankkeen käyttötalousvaikutukset ja toimintakustannukset

8.1 vuokrakustannukset

Sisäinen vuokra perustuu kesäkuussa 2015 uudistettuun laskentamalliin. Kaupungin rakennuskannalle on laskettu kohdekohtaisesti pääomavuokrat, joista on laskettu pääomavuokran yksikköhinta (euroa/m2/kk). Kohdekohtainen sisäisen vuokran pääomavuokra on laskettu kertomalla em. yksikköhinta kohteen pinta-alalla.

Hankkeen alustava sisäinen vuokra (sisältää pääoma- ja ylläpitokustannukset) on 36 788 €/kk ja vuodessa 441 455 €.

Vuokrakustannukset tilapaikkaa kohden tulevat alustavasti olemaan 2628 € /vuosi.

8.2 toimintakustannukset hallintokunnalle

Kahdeksanryhmäisen päiväkodin toiminnan vuosittaiset kulut sisältäen henkilöstö- ateria- ja toimintakulut ovat noin 1 100 000 €. Hankkeen korvatessa nykyiset Martinkeskuksen ja Martintuvan päiväkotien tilat käyttökustannusten lisäys on noin 520 000 €.

Perustamisvuodelle kohdentuvat irtaimiston hankintakulut ovat noin 128 000 €.

8.3 ylläpitokustannukset

Tilakeskuksen laskelman mukaan hankkeen alustavat ylläpitokustannukset tulevat olemaan 7 € /htm^2 /kk, 83,50 € /htm^2 /vuosi, 131 955 € /vuosi.

9. Riskit

9.1 kaavamuutos

Asemakaavamuutoksen vahvistumiseen liittyvät normaalit riskit.

9.2 liittyvät hankkeet ja niiden aikataulut

Viereisten asuinkortteleiden sekä katu- ja kunnallistekniikan rakentumiseen liittyvät aikatauluriskit.

Päiväkodin saatto- ja huoltoliikenne, pysäköinti ja kunnallistekniset liittymät edellyttävät liittyvien hankkeiden oikea-aikaista suunnittelua ja toteutusta. Päiväkotihankkeen suunnittelun ja toteutuksen koordinointia liittyviin hankkeisiin tarkennetaan hankesuunnitteluvaiheessa.

9.3 maaperä

Tontin maaperästä ei ole tehty maaperä- ja haitta-ainetutkimuksia. Selvitykset laaditaan hankesuunnitteluvaiheessa.

9.4 väestönsuojan rakentaminen

Vantaan rakennusvalvonnan linjauksen mukaisesti kohteeseen ei suunnitella väestönsuojaa. Mikäli sisäasiainministeriö ei myönnä poikkeusta Pelastuslain 75 § perusteella, väestönsuojan rakentamisen kustannukset lisäävät kokonaiskustannusarviota.

10. Työryhmä

Sivistystoimen toimiala:
Teea Markkula, Varhaiskasvatuspäällikkö
Päivi Riehunkangas, suunnittelija
Laura Malinen, suunnittelija
Katja Riitaho, päiväkodin johtaja

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala/
Tilakeskus:
Riitta Miettinen, Rakennuttaja-arkkitehti, työryhmän puheenjohtaja
Katri Olli, Rakenneinsinööri
Yrjö Jaakkola, Sähköinsinööri
Timo Sippola, LVI-insinööri
Raimo Haltunen, kustannuslaskija
Tarja Aaltola, keittiöasiantuntija
Marita Tamminen, energia-asiantuntija
Anne Valkeapää, puhtausasiantuntija

Tarveselvitysvaiheessa on myös kuultu:

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala:
Tilakeskus:
Pasi Simola, isännöitsijä

Työsuojelu:
Tarja Mykkänen
Matti Nurmi

Taide ja vuorovaikutus:
Pia Tasanko, kaupunkisuunnittelu/ vuorovaikutusasiat, 050 3029416

Kaupunkisuunnittelu:
Johanna Rajala, Asemakaavasuunnittelija

Kuntatekniikan keskus:
Pirjo Salo, kuntatekniikka/ liikennesuunnittelu,
Elina Komulainen, kuntatekniikka/ vesihuolto, 09 8392 9208
Heidi Burjam, kuntatekniikka /viheralueyksikkö, 050 3029416
Heikki Virkkunen, yrityspalvelut/ keskustojen kehittäminen ja sopimukset

Asemakaavamuutos nro 00231, pvm. 1.6.2015
Asemakaavamuutoksen 002178 kanssa yhdistetty asemakaavakartta:

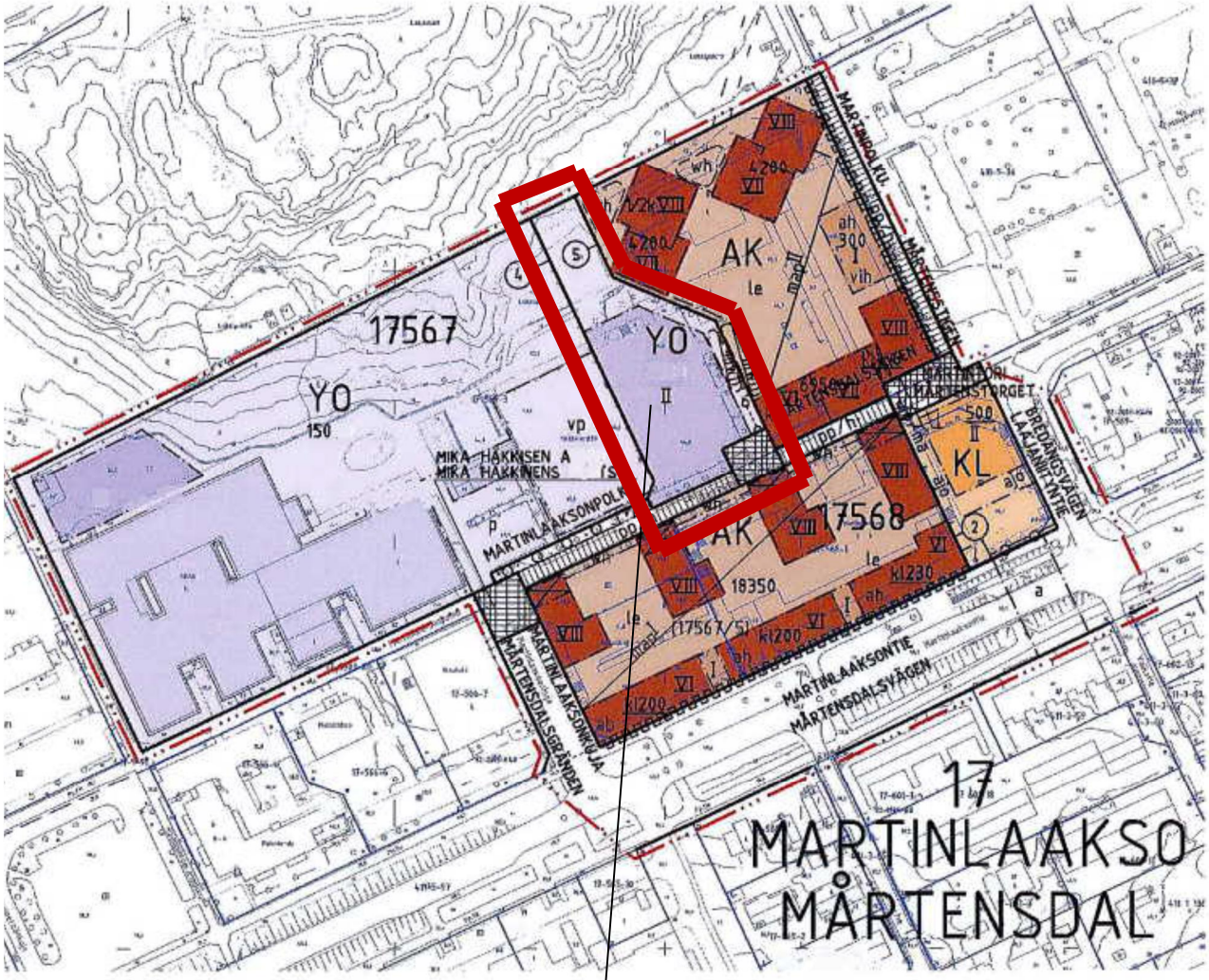

Martinlaakson päiväkodin tontti

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
002031	1.6.2015	684491, 685491

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 17

MARTINLAAKSO

Asemakaavan muutos
Kortteli 17567 sekä katualuetta.
(Osa kumoutuvan asemakaavan korttelia 17567 sekä katualuetta.)

Tonttijaon muutos
Osa korttelia 17567.

1:2000

Vanda stad
Stadsdel 17

MÅRTENSDAL

Ändring av detaljplanen
Kvarteret 17567 samt gatuområde.
(Del av kvarteret 17567 samt gatuområde i den plan som upphävs.)

Ändring av tomtindelningen
Del av kvarteret 17567.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

AK Asuinkerrostalojen korttelialue.

Yleistä
Maanalaisessa pysäköintihallissa ei tarvita palomuuria korttelin tonttien välisillä rajoilla.

Päiväkodin ja asuinkorttelin välinen palotekninen etäisyys tulee huomioida suunnitelmissa niiden asuinkorttelin ikkunoiden osalta, jotka ovat alle 8 metriä tontin 5 päiväkodin rakennusalasta.

Arkkitehtuuri
Asuinrakennusten sisäänkäyntejä tulee korostaa siten, että ne erottuvat muusta julkisivusta.

Porrashuoneet tulee erottua muusta julkisivusta.

Martinlaaksopolun puoleisen julkisivun katutason tulee erottua muusta julkisivusta. Katutason julkisivu jäsennellään värivalinnoin ja materiaalein siten, että inhimillinen mittakaava korostuu ja katutasosta syntyy vaihteleva ja virikkeellinen. Liike-, toimisto-, palvelu-, työ- ja yhteistilat tulee avata suurin ikkunoin katutilaan.

Toriaukioille avautuvat kerho- ja muut yhteistilat tulee yhdistää toiminnallisesti aukion katutilaan. Tilojen tonttiin kuuluva edusta tulee suunnitella osana katutilaa.

Ilmanvaihtokonehuoneet tulee sovittaa luontevaksi osaksi rakennusten arkkitehtuuria.

Katujulkisivujen tulee olla pääosin puhtaaksimuurattua tiiltä ja rappausta.

Pihajulkisivut tulee olla vaaleaa rappausta tai valkoista väribetonia. Mahdolliset liikunta- ja elementtisaunat tulee häivyttää arkkitehtuurin keinoin.

Martinlaaksonpolun puoleisen julkisivun tiilipinta tulee porrastaa siten, että se yhdistyy päiväkotirakennuksen arkkitehtuuriin.

Tiilen värisävy tulee sovittaa yhteen korttelin 17568 asuinrakennusten julkisivutiilen värisävyihin.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för flervåningshus.

Allmänt
I den underjordiska parkeringshallen behövs ingen brandmur på gränserna mellan tomterna i kvarteret.

Det brandtekniska avståndet mellan daghemmet och bostadskvarteret ska beaktas i planerna när det gäller de fönster i bostadskvarteret, som finns på mindre än 8 meters avstånd från byggnadsytan för daghemmet på tomt 5.

Arkitektur
Bostadsbyggnadernas entréer ska framhävas i förhållande till den övriga fasaden.

Trapphusen ska avvika från den övriga fasaden.

Fasaden i gatuplanet mot Mårtensdalsstigen ska framträda i förhållande till den övriga fasaden. Fasaden i gatuplanet ska struktureras genom färg- och materialval, så att den mänskliga skalan framträder och gatuplanet upplevs som omväxlande och stimulerande. Affärs-, kontors-, service- och arbetslokalerna samt de gemensamma lokalerna ska öppnas upp med stora fönster mot gaturummet.

Klubbutrymmena och de övriga allmänna utrymmen som öppnas upp mot torgen ska till sina funktioner förenas med torgens gatumiljö. De ytor som ligger framför utrymmena och hör till tomten ska planeras som en del av gaturummet.

Luftkonditioneringens maskinrum ska anpassas till att utgöra en naturlig del av byggnadens arkitektur.

Gatufasaderna ska huvudsakligen utgöras av renmurat tegel och puts.

Gårdsfasaderna ska utgöras av ljus puts eller vit färgbetong. Eventuella rörliga fogar eller elementfogar måste döljas med arkitektoniska medel.

Tegelytan på fasaden mot Mårtensdalsstigen ska indelas i växlande partier i harmoni med daghemsbyggnadens arkitektur.

Färgnyanserna på teglet ska anpassas till bostadsbyggnadernas fasadtegel i kvarteret 17568.

Martinlaaksonpolun puoleisille katujulkisivuille tulee luoda yhtenäinen ilme parvekkeilla.

Gatufasaderna mot Mårtendalsstigen ska ges ett enhetligt intryck genom balkonger.

Piharakennukset tulee sovittaa asuinrakennusten arkkitehtuuriin sekä väreihin.

Gårdsbyggnader ska anpassas till bostadsbyggnadernas arkitektur och färgskala.

Rakennusalalle saa rakentaa maanalaisen autohallin ja autopaikkoja saa sijoittaa myös rakennusten alimpiin kerroksiin pihakannen alaisen pysäköintilaitoksen yhteyteen.

På byggnadsytan får byggas en underjordisk bilhall och bilplatser får också placeras i byggnadernas nedersta våningar i anslutning till en parkeringsanläggning under gårdsdäcket.

Jätehuolto-, pysäköinti-, kerho- ja väestönsuojatiloja saa sijoittaa tontin rajojen estämättä.

Avfallshanterings-, parkerings- och klubbrum samt befolkningsskydd får placeras på de andra tomterna.

Rakennuksen julkisivusta katualueelle ulottuvien ulokkeiden alla vapaan kulkukorkeuden tulee olla vähintään 4 m.

Under de utsprång som från byggnadsfasaden sträcker sig över gatuområdet ska den fria höjden vara minst 4 m.

Korttelialueille sijoitettavat taideaiheet tulee toteuttaa erillisen suunnitelman mukaan.

De konstverk som placeras i kvartersområdena ska realiseras enligt en särskild plan.

Rakennusoikeus
Porrashuoneiden 15 m² ylittävän osan kussakin kerroksessa saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Tälle osalle ei tarvitse rakentaa autopaikkoja. 15 m² ylittävän osan tulee olla luonnonvaloinen.

Byggnadsrätt
Utöver den i detaljplanen anvisade våningsytan får i varje våningsplan byggas den del av trapphusen som överstiger 15 m². För denna del behöver det inte byggas några parkeringsplatser. Den del som överstiger 15m² ska ha dagsljusinsläpp.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi voidaan kerrokslin rakentaa asumista palvelevia väestönsuojia, varastoja, teknisiä tiloja, kunnallistekniikkaa palvelevia tiloja, yhteissaunoja ja asukkaiden yhteistiloja, yhteensä enintään 20% sallitusta kerrosalasta. Nämä tilat eivät mitoita autopaikkoja.

Utöver den våningsyta som anvisas i detaljplanen kan i respektive våningsplan byggas skyddsrum, förråd, tekniska utrymmen, utrymmen som betjänar kommunaltekniken, gemensamma bastur för invånarna och gemensamma utrymmen för invånarna som betjänar boendet, på sammanlagt högst 20% av den tillåtna byggnadsytan. Dessa utrymmen dimensionerar inga bilplatser.

Yhteissaunoja ja muita yhteistiloja saa sijoittaa rakennuksiin kerrosluvun estämättä.

Gemensamma bastur och andra gemensamma utrymmen får placeras i byggnaderna utan att våningstalet utgör ett hinder.

Rakennuksen katutasoon Martinlaaksonpolun puolelle tulee sijoittaa vähintään 150 k-m² kokoontumis-, kerho-, palvelu- tai työtilaa, josta osa tulee sijoittaa asuinkorttelin lounaiskulmaan toriaukion viereen.

I byggnadens gatuplan mot Mårtensdalsstigen ska placeras minst 150 m²-vy mötes-, klubb-, service- eller arbetslokaler, av vilka en del ska placeras i bostadskvarterets sydvästra hörn intill torget.

Maanalaiseen pysäköintitilaan saa sijoittaa tele- tai muita teknisiä ja väestönsuojatiloja sekä asumista palvelevia varastotiloja.

I det underjordiska parkeringsutrymmet får placeras teletekniska eller andra tekniska utrymmen och befolkningsskydd samt förrådsrum som betjänar boendet.

Liikenne ja pysäköinti
Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asuminen	1 ap/130 k-m²
Työtilat sekä toimisto- ja palvelutilat:	1 ap/50 k-m²
Liiketilat	1 ap/35 k-m²

Trafik och parkering
Minimiantalet bilplatser:

Boende	1 bp/130 m²-vy
Arbetsutrymmen samt kontors- och servicelokaler	1 bp/50 m²-vy
Affärslokaler	1 bp/35 m²-vy

Autopaikkoja saa rakentaa toiselle tontille.

Bilplatser får byggas på den andra tomten.

Polkupyöräpaikkoja tulee varata 1 pp / 30 k-m².

Cykelplatser ska reserveras 1 cp / 30 m²-vy.

Melusuojaus
Asuinrakennusten ulkoseinien ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Bullerskydd
Ljudisoleringen mot flyg- och trafikbuller i bostadshusens ytterväggar ΔL skall vara minst 32 dB.

Piha
Kansipiha tulee jäsennellä erilaisin materiaalein.

Gårdsplan
Gårdsdäcket ska delas in med hjälp av olika material.

Kansipihalle tulee istuttaa pienpuita, pensaita ja perennoja ja tehdä niille riittävät kasvualustat. Korttelin kansipiha tulee suunnitella yhtenäisenä kokonaisuutena siten, että pihojen korkotasot, kasvillisuus ja pintamateriaalit jatkuvat luontevasti ilman näkyviä rajoja.

På gårdsdäcket ska planteras mindre träd, buskar och perenner och dessa ska förses med tillräckliga växtunderlag. Kvarterets gårdsdäck ska planeras som en sammanhängande helhet, så att gårdsplanernas höjdnivåer, växtlighet och ytmaterial fortlöper på ett naturligt sätt utan synliga övergångar.

Asuntopihojen rajaus tulee sovittaa muihin pihan ja rakennusten materiaaleihin sekä arkkitehtuuriin. Asuntokohtaisia pihoja voidaan sijoittaa pihakannelle.

Avgränsningen av bostadsgårdarna ska anpassas till gårdsplanens och byggnadernas övriga material och arkitektur. Bostädernas gårdsplaner kan placeras på gårdsdäcket.

Korttelialueen pihojen leikki- ja oleskelualueet, reitit, hulevesijärjestelmät ja istutukset tulee suunnitella ja rakentaa yhtenäisesti. Leikki- ja oleskelualueet tulee toteuttaa koko korttelin yhteisinä.

I kvarteret ska gårdsplanernas lek- och vistelseytor, leder, dagvattensystem och planteringar planeras och byggas på ett enhetligt sätt. Lek- och vistelseytorna ska förverkligas så att de är gemensamma för hela kvarteret.

Pihoilla tulee olla erilaisia yhteisöllisiä toimintoja tukevia ulkotiloja sekä eri-ikäisiä asukkaita palvelevia kalusteita ja varusteita.

Gårdarna ska ha uterum som stöder olika gemensamma funktioner samt inventarier och utrustning som betjänar invånare i olika åldrar.

Pelastusajoneuvojen paikat tulee sovittaa huomaamattomasti osaksi pihan kokonaisuutta.

Platserna för räddningsfordon ska obemärkt anpassas som en del av gårdshelheten.

Pihakannelle saa rakentaa talousrakennuksia.

På gårdsdäcket får byggas ekonomibyggnader.

Asuinkorttelin ja päiväkodin välinen tontinraja tulee tasata samaan korkoon.

Tomtgränsen mellan bostadskvarteret och daghemmet ska jämnas till samma nivå.

Hulevedet
Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään.

Dagvatten
På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.

Huleveslen viivytys voidaan järjestää tontin rajoista riippumatta.

Fördröjningen av dagvattnet kan ordnas oberoende av tomtens gränser.

Y0	Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.	Kvartersområde för byggnader för undervisningsverksamhet.
	Alueelle voidaan sijoittaa koulu-, päiväkoti-, asukas- ja nuorisotiloja, hammashoitola sekä niihin verrattavia tiloja.	I området kan placeras skol-, daghems-, invånar- och ungdomslokaler, en tandklinik och med dessa jämförbara lokaler.
	Päiväkotirakennuksen tulee muodostaa asuinkorttelin kanssa arkkitehtuuriltaan yhtenäinen kokonaisuus.	Daghemsbyggnaden ska bilda en arkitektoniskt sammanhängande helhet tillsammans med bostadskvarteret.
	Päiväkotirakennuksen Martinlaaksonpolun puoleinen julkisivu tulee olla pääosin tiilipintaa.	Daghemsbyggnadens fasad mot Mårtensdalsstigen ska huvudsakligen förses med tegelyta.
	Päiväkotiin tulee suunnitella yhteistilaa, joka mahdollistaa vapaa-ajan käytön. Tilaan tulee järjestää erillinen sisäänkäynti. Yhteistila ja sen edusta tulee liittää toiminnallisesti viereiseen toriaukioon. Yhteistilan tulee avautua suurin ikkunapinnoin toriaukiolle.	I daghemmet sk a planeras ett allmänt utrymme som kan användas för fritidsbruk. Utrymmet ska förses med en separat ingång. Det gemensamma utrymmet och ytan framför utrymmet ska till sin funktion knytas samman med torget intill. Det gemensamma utrymmet ska öppnas upp mot torget med stora fönsterytor.
	Korttelialueelle voidaan rakentaa toiminnan ja huollon kannalta välttämättömiä asuntoja.	I kvartersområdet kan byggas bostäder nödvändiga med tanke på verksamheten och servicen.
	Asuin-, potilas-, opetus- ja kokoontumistilojen ulkoseinien ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.	Ljudisoleringen mot flyg- och trafikbuller ΔL i bostads-, patient-, undervisnings- och mötesutrymmenas ytterskikt ska vara minst 32 dB.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: Koulun tiloissa tapahtuvalle toiminnalle vähintään 20 ap koulun tontilla Päiväkodin henkilökunnalle varataan korttelin 17568 kansipaikoituksesta vähintään 12ap sekä saattoliikenteelle vähintään 2 ap Päiväkodin saattoliikenteelle varataan Martinlaaksonkujan varrelta vähintään 8 ap	Minimiantalet bilplatser: För den verksamhet som sker i skolans lokaler reserveras minst 20 bp på skolans tomt. För daghemspersonalen reserveras minst 12 bilplatser på däckparkeringen i kvarter 17568 och minst 2 bp för följetrafiken. För daghemmets följetrafik reserveras minst 8 bp utmed Mårtensdalsgränden
	Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään.	På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.
	Hulevesien viivytys voidaan järjestää tontin rajoista riippumatta.	Fördröjningen av dagvattnet kan ordnas oberoende av tomtens gränser.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Osa - alueen raja.	Gräns för delområde.
	Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.	Riktgivande gräns för område eller del av område.
4	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
17	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
MAR	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
17567	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
MARTINLAAKSONP	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
2500	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
VII	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
1/2kVIII	Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kellarikerroksessa käyttää kerrosalaan luettavaksi tilaksi.	Ett bråktal framför en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i källarvåningen för utrymme som inräknas i våningsytan.
kl150	Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.	Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
kk	Rakennusala, jolle saa sijoittaa kokoontumis- tai kerhotilan.	Byggnadsyta, där en mötes- eller klubblokal får placeras.
kl	Rakennusala, jolle saa sijoittaa liikerakennuksen.	Byggnadsyta där affärsbyggnad får placeras.
t	Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen.	Byggnadsyta där ekonomibyggnad får placeras.
ah	Rakennusala, jolle saa sijoittaa asumista palvelevia yhteiskäyttöisiä tiloja.	Byggnadsyta, på vilken det får placeras utrymme för gemensamt bruk som tjänar boendet.
maap II	Maanalainen pysäköintitila. Roomalainen numero osoittaa pysäköintitasojen suurimman sallitun lukumäärän.	Underjordiskt parkeringsutrymme. Den romerska siffran anger största tillåtna antal bilplan.
mwh	Ohjeellinen maanalainen hulevesien viivytysrakenne.	Rigtgivande underjordisk konstruktion för fördröjning av dagvatten.
	Rakennukseen jätettävä kulkuaukko. Kulkuaukon sijainti on ohjeellinen.	Genomfartsöppning i byggnad. Genomfartsöppningens läge är riktgivande.

le	Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.	För lek och utevistelse reserverad del av område.
vp	Pallokenttä.	Bollplan.
wh	Hulevesialue.	Dagvattenområde.
vih	Viherkatto.	Gröntak.
pp/h	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla huoltoajo on sallittu.	För gång- och cykeltrafik reserverad gata där servicetrafik är tillåten.
p	Pysäköimispaikka.	Parkeringsplats.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
sr	Suojeltava rakennus. Aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksen ulkohahmo tulee säilyttää. Korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.	Byggnad som bör skyddas. En med tanke på områdeshelheten betydelsefull byggnad. Byggnaden får inte rivas. Byggnadens exteriör bör bevaras. För reparations-, ändrings- och tillbyggnadsåtgärder ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.

MUUTA

Tähän asemakaavamuutokseen liittyy rakentamistapaohje.

Huoltoajo Martinlaaksonpolulla Martinlaaksonkujan ja Laajaniitynpolun välillä sallitaan. Muu liikenne estetään ajoestein.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

Rakennusluvan yhteydessä on huomioitava, että kaavamääräykset viittaavat tämän asemakaavan mukaisiin tontteihin.

ÖVRIGT

Till denna detaljplaneändring hänför sig byggnadsföreskrifter.

Servicekörning på Mårtensdalsstigen på avsnittet mellan Mårtensdalsgränden och Bredängsstigen tillåts. Övrig trafik hindras med körhinder.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

I samband med bygglovet måste man beakta att planbestämmelserna syftar på de tomter som följer denna detaljplan.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Mittausosasto

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __.__20__

Mätningsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

MARTINLAAKSON PÄIVÄKOTI

TILAOHJELMA, 8-RYHMÄINEN PÄIVÄKOTI

TARVESELVITYS			3.8.2015
kotialueparit A+B, C+D, E+F			
Kotialuepari 1 ja 2		**hyöty-m2**	**muuta**
märkäeteinen	16		**yhteinen kahdelle ryhmälle**
eteinen	14		**osana käytävää**
wc-pesu	10		
ryhmähuone1 / lepohuone	28		**toinen 27, toinen 28 , kotialueparin lepohuoneet**
ryhmähuone2	21		**ryhmähuone 2 ja 3 vierekkäin, käyntiyhteys toisiinsa**
ryhmähuone3	21		
pienryhmä (kotialueella sijaitseva)	6		**hyvin valvottava**
yhteinen varasto	4		
eteinen	14		
wc-pesu	10		
ryhmähuone1 / lepohuone	27		
ryhmähuone2	21		
ryhmähuone3	21		
pienryhmä (kotialueella sijaitseva)	6		
Kotialueet	**219**	**876,0**	**(4 x 219m2)**
lisäksi			
wc		1,5	**yksi wc sijoitetaan sisääntulon läheisyyteen**
Kotialueilla sijaitsevat tilat yhteensä:		**877,5**	
Yhteiskäyttöiset pienryhmätilat:			
kotikeittiö / neuvottelu	20		**toimii myös henkilökunnan neuvottelu- ja taukotilana**
luonnon tutk/lotraaminen, verstas, työpaja	16		
pienryhmä	10		
Yhteiskäyttöiset pienryhmät. yhteensä	**46**	**46,0**	
Yhteiset tilat			
sali ja väline/patjavarastovarasto	150		**Sali (200) voi olla vss:ssä, varasto 10m2, syvyys n.2m, yhteiskäytössä asukk. kanssa**
			toimii myös henkilökunnan neuvottelu- ja koulutustilana
aulatilaa	40		
ruokailutila	60		
kotikeittiö salin yhteydessä	20		**yhteiskäytössä asukkaiden kanssa, erillinen sis.käynti liittyvät aukioon**
wc-tila ruokasalin yhteyteen	1,5		
inva-wc	6		
keskusvarasto	10		
Perhe- ja konsultaatiotila / työhuone /			
neuvottelu	10		**sijoitetaan johtajan huoneen viereen**
Yhteiset tilat yhteensä.	**297,5**	**297,5**	
Henkilökunnan tilat			
toimisto / johtaja	12		
henkilökunnan työhuone 12m2 x2	24		
henk.kunnan wc:t 2kpl	3		**1 kpl wc/kerros, miehille ja naisille**
henk.kunnan suihkutila	3		**yhteinen (mahduttava pukeutumaan)**
henk.kunnan pukutila, 33 henk.x0,8m2=20	26		**miehille ja naisille erikseen**
(pukutilassa oma wc-tila miehille ja naisille)			
siivouskeskus	10		
siivouskomero	3		
vaatehuolto	10		
Henkilökunnan tilat yhteensä:	**91**	**91,0**	
Muut			
palvelukeittiö aputiloineen	**60**	**60,0**	**keittiön tuulikaappi ei kuulu hyötyalaan**
YHTEENSÄ:		**1372,0**	
Vantaan kaupungin tilakeskus, hankevalmistelu			

VANTAAN KAUPUNKI	**Kustannusennuste**
TILAKESKUS	**Tarveselvitys**
Hankevalmistelu	**06.08.2015**

MARTINLAAKSON PÄIVÄKOTI

Laajuustiedot :		
bruttoala	1 920	brm2
hyötyala	1 372	hym2
tilavuus	8 850	rm3
tehokkuusluku	1,40	

Rakennuskustannukset		**Yht.€**	**€/brm2**	**€/hym2**	**€/rm3**
Rakennuttajan kulut					
suunnittelu	460 000				
rakennuttaminen	295 000				
liittymismaksut	95 000	850 000	442,71	619,53	96,05
Rakennustekniset työt					
rakennusteknilliset työt	3 350 000				
pihatyöt	300 000	3 650 000	1 901,04	2 660,35	412,43
LVI-työt					
LVV-työt	300 000				
IV-työt	240 000				
Säätölaitteet	55 000	595 000	309,90	433,67	67,23
Sähkötyöt		310 000	161,46	225,95	35,03
Erillishankinnat		287 000	149,48	209,18	32,43
-tontin käyttösuunnitelma	15 000				
-arkkitehtisuunnittelukilpailu	40 000				
-keittiölaitteet + muut laitteet	160 000				
-rikosilmoitusjärjestelmä	12 000				
-videovalvontajärjestelmä	20 000				
-aurinkopaneelit	40 000				
Muutos- ja lisätyövaraus		498 000	259,38	362,97	56,27
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		6 190 000	3 223,96	4 511,66	699,44
KUSTANNUSENNUSTE (ALV 24%)		7 663 000	3 991,15	5 585,28	865,88

Hintataso KL 86 (VII-15)

Kustannuksissa ei ole mukana henkilökunnan autopaikkoja autohalliin 10 kpl = 350 000 € (alv 0%)

Tarveselvityksessä ei ole huomioitu hankkeeseen väestösuojaa, joten se ei ole kustannuksissa mukana !

Mikäli pääurakoitsijan parakkien sijoittuminen viereiselle hiekkakentälle ei ole mahdollista, seuraa siitä n.50 000 € lisäkustannukset sijoittaa ne riittävän lähelle toiselle tontille.

Lähes 0-energia päiväkodin lisäkustannukset tarveselvitykseen = 370 000 € (alv 0%)

Hankevalmistelu 06.08.2015
Raimo Haltunen Kustannuslaskija

04.08.2015

Martinlaakson päiväkoti			
Hankkeen huoneistoala		**1 581**	**htm2**
Hankkeen jälleenhankinta-arvo		**6 190 000**	**€**
-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)	**6 190 000**		
-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2	**3 915**		

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

		€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0	Yhteistehtävät	5 610	3,55	0,30
1	Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	30 905	19,55	1,63
2	Lämpöhuolto	8 158	5,16	0,43
3	Sähköhuolto	9 296	5,88	0,49
4	Vesihuolto	8 348	5,28	0,44
5	Erityislaitehuolto	1 150	0,73	0,06
6	Siivous	46 481	29,40	2,45
7	Jätehuolto	5 881	3,72	0,31
9	Kunnossapito	16 126	10,20	0,85
0-9	**Yhteensä**	**131 955**	**83,46**	**6,96**

Pääomakustannukset:				
Korjausvastike	2,5	154 750	97,88	8,16
Korko %	2,5	154 750	97,88	8,16
Pääomakustannukset yhteensä		**309 500**	**195,76**	**16,31**
Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä		**441 455**	**279,23**	**23,27**

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

19 § Opetuslautakunnan 17.8.2015 kokouksen pöytäkirjan korjaaminen

VD/7899/00.02.02.00/2015

Opetuslautakunnan 17.8.2015 kokouksen pöytäkirjassa oli virheellisesti merkitty läsnä olevaksi lautakunnan jäsen Jari Jääskeläinen. Kokouksessa läsnä oli Jääskeläisen varajäsen Arja Saunamäki. Kokouksen pöytäkirjaan on tarpeen tehdä edellä mainittu korjaus.

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 19

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään korjata opetuslautakunnan 17.8.2015 kokouksen pöytäkirja siten, että kokouksessa läsnä oli varajäsen Arja Saunamäki.

Tämä pykälä tarkastetaan heti kokouksessa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

Tämä pykälä tarkastettiin heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Hallintoyksikkö

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle

Lisätiedot:
Satu Männistö, 0503029643, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

20 § **Kuntalain 51 §:n mukaiseen ottomenettelyyn saapuneet päätökset/ EL-H**

Opetuslautakunnalle on kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat päätökset:

Ruotsinkielisen jaoston pöytäkirja/ Undervisningsnämdens svenskspråkiga sektion pöytäkirja 8.9.2015

Tulosaluejohtajat
Ilkka Kalo, perusopetuksen johtaja
§ 70 Apulaisrehtoreiden ottaminen/peruskoulut/perusopetuksen johtajan päätöksen § 65 kumoaminen

Paula Ylöstalo-Kuronen, nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja
§ 28 Vantaan kaupungin suomenkielisessä lukiokoulutuksessa hyödynnettävien tablettien käyttöä koskevan tutkimuksen hankinta
§ 29 Vantaan ammattiopisto Variassa hyödynnettävien tablettien käyttöä koskevan tutkimuksen hankinta

Rehtorit
Pekka Tauriainen, Varian ammattiopiston rehtori
§ 45 Pystyakselinen tuuligeneraattori Ammattiopisto Varian sähkötekniikan opetusalalle

Opetuslautakunta 14.9.2015 § 20

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään olla ottamatta opetuslautakunnan käsiteltäväksi esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys

Muutoksenhakuohje 1/ Oikaisuvaatimus §:t 7, 15, 16, 17 ja 18

Tässä kokouksessa tehtyyn päätökseen tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen, ellei muutoksenhakuohjeen kohdan 7. Oikaisuvaatimus-/ valituskielto alakohdissa 7.1 tai 7.2 toisin mainita.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus on jätettävä **Vantaan kaupungin opetuslautakunnalle.**

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Opetuslautakunta
Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: 09 8392 2184, faksinumero: 09 8392 4163
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2/ Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen § 12

Tässä kokouksessa oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun **päätökseen § 12 - tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen voi tehdä vain oikaisuvaatimuksen tekijä, tai mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Kunnallisvalitus on jätettävä **Helsingin hallinto-oikeudelle.**
Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 97 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä (koskee myös oikaisuvaatimuksen hylkäävää päätöstä) tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.

- **Asianosaisen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää virallisesti oikeaksi todistettu ote pöytäkirjasta sen päätöksen kohdalla, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:
Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3/ Hallintovalitus aluehallintovirastoon

Tässä kokouksessa tehtyihin päätöksiin §:t - saa hakea muutosta valittamalla kirjallisesti aluehallintovirastoon.

Päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Valituskirjelmä on toimitettava **aluehallintovirastolle 14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

Omalla vastuullaan valituskirjelmän voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Valituskirjelmä on jätettävä postiin niin ajoissa, että se ehtii perille virka-aikana ennen valitusajan päättymistä. Valituskirjelmä voidaan lähettää myös sähköisenä.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valituskirjelmään on liitettävä:
- päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, milloin päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä jo aikaisemmin ole toimitettu viranomaiselle

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Asiamiehen, ellei tämä ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valituskirjelmään valtakirja. Lähetettäessä valituskirjelmä sähköisenä asiakirjana, allekirjoitusvaatimuksen täyttää ainakin sellainen kehittynyt sähköinen allekirjoitus, joka perustuu laatuvarmenteeseen ja on luotu turvallisella allekirjoituksen luomisvälineellä. Sähköinen allekirjoitus edellyttää sähköisen henkilökortin, joka on kuvallinen henkilöllisyystodistus, johon on lisätty käyttäjänsä sähköisen asiointitunnuksen (SATU) sisältävä mikrosiru, käyttämistä.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Päätöksen tiedoksisaanti

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Yhteystiedot:

Aluehallintoviraston osoite:
käyntiosoite: Ratapihantie 9
postiosoite:
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
PL 110
00521 Helsinki
puhelinvaihde: 020 636 1040
sähköpostiosoite: kirjaamo.etela@avi.fi
aukioloaika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 4/ Hallintovalitus hallinto-oikeudelle

Tässä kokouksessa tehtyihin päätöksiin §:t - saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Valitus on jätettävä **Helsingin hallinto-oikeudelle 14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäinen tai jäljennös päätöksestä, johon haetaan muutosta. Lisäksi valitukseen tulee liittää todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta, sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

Valituksesta on käytävä ilmi, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan. Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitusasiakirjat on valittajan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 97 euroa.

Päätöksen tiedoksisaanti

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 5/ Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tehtyyn kunnan viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 81 ja 83 §:issä tarkoitetun vaatimuksen hankintaoikaisusta tai kuntalain 89 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen. Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

- **Asianosaisen** katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

  Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

  Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Hankintaoikaisun ja oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hakemukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu ja/tai oikaisuvaatimus toimitetaan osoitteeseen

Vantaan kaupungin kirjaamo
Opetuslautakunta
Asematie 7
01300 Vantaa
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163
Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 6/ Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnysarvon.

6.1 Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 81-83 §:n mukaan **hankintayksikölle** kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Opetuslautakunta
Asematie 7, 01300 Vantaa
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puh. 09- 8392 2184, 050- 318 1625, fax: 09- 8392 4163
Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireille tulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

6.2 Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 86 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:

asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 78 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä
valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valituskielto

Hankintalain 102 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 86 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 88 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa 6.1 mainittuun osoitteeseen.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
puh. 029 56 43300
fax. 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Muutoksenhakuohje 7/ Oikaisuvaatimus-/ valituskielto

7.1
Tässä kokouksessa tehtyyn, **hankintaoikaisua koskevaan päätökseen** § -, ei saa hakea muutosta.

7.2
Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa sekä päätöksistä §:t 8, 9, 10, 11, 13, **14 ja 18** ei kuntalain 91 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.